

מבית עלוני השבת

מצורע	ער"ש	מו"ש	בעלזא	ר"ת
ירושלים	6:30	7:44	8:02	8:24
בני ברק	6:45	7:46	7:59	8:21
חיפה	6:37	7:46	8:01	8:23
אשדוד	6:46	7:46	7:59	8:21
בית שמש	6:29	7:45	8:01	8:23
קרית גת	6:47	7:46	8:00	8:22

שנת תשע"ט לפ"ק

וקראת לשבת עונג

דפוס דיגיטלי מקצועי | כל שירותי הדפוס והצילום

רחוב אהלי יוסף 5 פינת בר אילן, ירושלים. טל': 02-5337722 | פקס: 02-5383018
 דוא"ל: g5337722@gmail.com | שעות פתיחה: א' - ה': 10:00-19:00 | יום ו': 10:00-12:00

אם נא מצאתי חן בעיניך...ועשית עמדי חסד ואמת

זמני כניסת ויציאת השבת
לשב"ק זו

זמני היום

העיר	ער"ש	מו"ש	ר"ת	העיר	ער"ש	מו"ש	ר"ת
ירושלים	6:30	7:44	8:23	תל אביב	6:46	7:46	8:21
אשדוד	6:46	7:46	8:21	אנטוורפן	8:15	9:28	9:47
מנשסט	7:49	9:02	9:18	וינה	7:25	8:31	8:54
מונטריאול	7:21	8:24	8:50	טורונטו	7:42	8:43	9:11
לייקוואד	7:17	8:16	8:46	בלטימור	7:26	8:24	8:54
לוס אנג'לס	7:07	8:02	8:35	סאן פאולו	5:37	6:29	7:07

זמני היום לשב"ק זו

זמני היום

מצורע- שבה"ג	הנץ החמה	סו"ז קר"ש	סו"ז תפילה	הצות היום	מנחה גדולה	מנחה קטנה	פלג המנחה	שקיעת החמה
ירושלים	6:09:09	9:24	10:29	12:39:45	1:13	4:28	5:50	7:10:51
תל אביב	6:15:03	9:28	10:32	12:41:33	1:14	4:28	5:48	7:08:33
חיפה	6:13:28	9:27	10:31	12:40:40	1:14	4:27	5:48	7:08:24
אנטוורפן	6:52:22	10:17	11:26	1:42:56	2:18	5:44	7:09	8:34:35
לונדון	6:09:56	9:35	10:44	1:01:10	1:37	5:02	6:28	7:53:30
מנשסט	6:14:46	9:42	10:51	1:09:40	1:45	5:13	6:40	8:05:47
וינה	6:09:43	9:32	10:40	12:55:18	1:30	4:53	6:18	7:41:51
ציריך	6:42:09	10:04	11:12	1:26:30	2:01	5:24	6:48	8:11:46
מונטריאול	6:12:50	9:34	10:41	12:54:50	1:29	4:51	6:14	7:37:43
טורונטו	6:38:33	9:13	10:35	1:18:04	1:52	5:12	6:36	7:58:23
ניו יארק	6:20:47	9:38	10:44	12:56:38	1:31	4:49	6:11	7:33:12
לייקוואד	6:22:19	9:40	10:45	12:57:26	1:31	4:49	6:11	7:33:15
בלטימור	6:32:51	9:50	10:55	1:07:02	1:41	5:07	6:20	7:41:54
שיקאגו	6:13:46	9:32	10:38	12:51:04	1:25	4:44	6:07	7:29:07
לוס אנג'לס	6:24:44	9:39	10:44	12:53:31	1:27	4:41	6:02	7:22:52
סאן פאולו	6:19:15	9:13	10:11	12:07:03	1:23	4:37	5:54	7:14:33
מלבורן	6:44:15	9:32	10:28	12:20:50	1:28	4:47	5:56	7:16:52

לוח הלימוד היומי לשבוע הבא, נא להזכיר
את הנשמות שלא הניחו אחריהם זש"ק

הלימוד היומי

יום	תאריך	דף היומי בבלי חולין בכורות	דף היומי ירושלמי תרומות	משנה יומית פרק, משנה סנהדרין	הלכה יומית שו"ע או"ח סימן, סעיף	עמוד יומי משנה ברורה	רמב"ם פרק יומי
ז'	ח ניסן	קלז	לח	ז, ד-ה	תצו, ו-ח	חלק ג' פו:	שגגות ח'
א'	ט ניסן	קלח	לט	ז, ו-ז	תצו, ט-יא	חלק ג' פז:	שגגות ט'
ב'	י ניסן	קלט	מ	ז, ח-ט	תצו, יב-יד	חלק ג' פז:	שגגות י'
ג'	יא ניסן	קמ	מא	ז, י-יא	תצו, טו-יז	חלק ג' פח:	שגגות י"א
ד'	יב ניסן	קמא	מב	ח, א-ב	תצו, א-ג	חלק ג' פח:	שגגות י"ב
ה'	יג ניסן	קמב	מג	ח, ג-ד	תצו, ד-ו	חלק ג' פט:	שגגות י"ג
ו'	יד ניסן	ב	מד	ח, ה-ו	תצו, ז-ט	חלק ג' פט:	שגגות י"ד

לוח ימי הזכרון
של יהודים שלא הניחו זש"ק

ימי זכרון

ח' ניסן	ר' אליעזר קופר
ח' ניסן	מרת זימל ב"ר דוד
ח' ניסן	הב' משה מרדכי דוד ב"ר ישראל גולדשטיין
ט' ניסן	הרבנית ח' ב"ר פנחס רוטנברג
ט' ניסן	ר' אליעזר טובי"ב ב"ר פנחס
ט' ניסן	ר' יוסף חיים ב"ר מאיר פישמן
י' ניסן	ר' אמיל ב"ר ראובן
י' ניסן	מרת פערל ב"ר יחזקאל אברהם שלזינגר
י"א ניסן	ר' אלחנן יוסף ב"ר שמואל הערצמן
י"א ניסן	ר' אשר ישעי' ב"ר אלימלך פרנקל
י"א ניסן	ר' יצחק ב"ר ישראל שיינר
י"א ניסן	ר' יצחק ב"ר צבי אשכנזי
י"א ניסן	ר' ציון בן עלי
י"א ניסן	מרת אסתר רבקה ב"ר יקותיאל
י"א ניסן	מרת ח' ב"ר יצחק זאב ווינישטוק
י"א ניסן	מרת רחל בת שיינדל יוטא
י"א ניסן	הב' מרדכי ב"ר משה מנחם הרשטיק
י"ב ניסן	מרת טעמא ב"ר יצחק אייזיק זופניק
י"ג ניסן	ר' אהרן זאב ב"ר יעקב אליעזר
י"ג ניסן	ר' משולם ב"ר משה פולק
י"ג ניסן	ר' צבי ב"ר גוטמן גליבטר
י"ג ניסן	ר' שמעון ב"ר מרדכי בצלאל
י"ג ניסן	מרת מלכה בת ירושה צריקר
י"ד ניסן	ר' אברהם מרדכי ב"ר יהודא
י"ד ניסן	ר' חנוך הענין מרדכי ב"ר יוסף וובר
י"ד ניסן	ר' יהודא שלום ב"ר שמואל שמעלקא שפיטץ
י"ד ניסן	ר' יהושע ב"ר בנימין גולדברגר
י"ד ניסן	ר' יונה ב"ר ישראל ווינישטיין
י"ד ניסן	ר' יוסף ז"ל ב"ר אברהם ארי' שלו' בן ציון רבינוביץ
י"ד ניסן	ר' יוסף יום טוב ב"ר מנחם מאניש ווייס
י"ד ניסן	ר' נחום בצלאל ב"ר ברוך שמחה קורנפלד
י"ד ניסן	ר' שלמה ב"ר יצחק סונק
י"ד ניסן	ר' שמואל ב"ר שלום צבי זאב אברמוביץ
י"ד ניסן	מרת ג'אן ב"ר אהרן
י"ד ניסן	מרת חנה יטב ב"ר בנימין אליעזר קליין
י"ד ניסן	מרת יהודית ב"ר רפאל ווינישטיין
י"ד ניסן	מרת שיינדל ב"ר יוסף בנימין דעשאו
י"ד ניסן	הב' יעקב אלעזר ב"ר מאיר אפרים גרומן
י"ד ניסן	הב' יעקב מאיר ב"ר אליעזר פרנקל
י"ד ניסן	הב' מאיר ב"ר חיים יהודא
י"ד ניסן	הב' נפתלי הירצקא ב"ר יוסף חיים ארי'
י"ד ניסן	הב' יוסל ב"ר מרדכי יואל
י"ד ניסן	הב' לאה ב"ר שלמה ארי' ליב הלוי

תורמים למען חסד של אמת וזוכים ליטועות!

אברכי כולל "שומע תפילה" יתפללו עבורכם 40 יום רצופים בכותל המערבי בעת רצון בחצות הלילה
למסירת שמות לתפילה חייגו: **0722-81-85-82**

לעדכון שמות, ולתרומות: 0722-81-85-82 או באמצעות אתר "שומע תפילה" www.tfilot.org | לקבלת העלון בדוא"ל: shtfila@gmail.com

הַשְּׁלֵמָה הַסְּדָרָה הַמְּבֻקֶּשֶׁת בְּכָל בַּיִת יִשְׂרָאֵל! הַמִּשְׁתַּבְּחֵת בְּרָכִי "שֶׁבֶת טִישׁ" בַּהֲנִיּוֹת הַסְּפָרִים

פרשת מצורע - שבת הגדול, ח' בניסן תשע"ט

גיליון מס' 345
שנה 6

שֶׁבֶת טִישׁ

מתוך סדרת ספרי "שבת טיש"

ספורים ואגדות פנינים ופרפראות מדות והליכות

פְּנִינִים

זאת תהיה תורת המצרע (יד, ב) - אמרו חז"ל, שהנערים באים על האדם בעון לשון הרע ורכילות. ורמזו לכו, שהתבות נגע צרעת בגימטריה לא תלך רכיל בעמיה. (אוצר החיים)

מה היא תקנתו של המצרע? זאת תורת. יעסק בתורה ויתרחק מהעברות. (עונג לשבת)

תבת זאת בגימטריה 408, כמנין צום, קול, קמון יחד. שאם יעשה תשובה - צום, ויתפלל - קול, ויטו צדקה - קמון, אזי יתכפר לו עונו ויעביר את רע הגזרה. (מגיד חדשות)

ושחט אתה הצפר האחת אליבאיה הרשע עלימים חיים (יד, ה) - שתי הצפרים משוליים ליצר הטוב והיצר הרע. מיצד יוכל האדם להשליט את היצר הטוב על היצר הרע? ושחט אתה הצפור החיה שהוא היצר הרע, אל פלי חרש - מתוך ענוה, על מים חיים - על ידי למוד התורה, שאין מים אלא תורה. (רבנו אפרים)

צפור בגימטריה שלום, פי הנגע בא בעון לשון הרע ורכילות שהם הפך השלום, וכדי לשוב בתשובה עליו להשפין שלום. (ישמח משה)

יגלה את פלי שערו את ראשו ואת זקנו ואת גבת עיניו (יד, ט) - מנלח איברים אלו מפני שעל ידם הגיע לנערים. בראשו הזקוף התגאה, זקנו מרמז על הפה שלא שמר עליו, ובעיניו ראה דברים אסורים. (כלי יקר)

שקעויות (יד, לו) - אותיות שקר רעות, פי לשון הרע שבעטניה באה הצרעת, יש בה גם שקר וגם רעה. (שמנה לחמו)

בטמאם את משכני (טו, לא) - את משכני סופי תבות ת", כמנין שנות בית המקדש הראשון. משכני בגימטריה ת"ב כמנין שנות בית המקדש השני. (רבנו אפרים)

ונתתי נגע צרעת בבית ארץ אחזתכם (יד, לד) - ראשי התבות ונתתי נגע וסופיהן, גימטריה קמון. לרמז שנגעיה בתים באו כדי למצא את הקמון שהטמינו האמורים. (שיירי נחמה)

סְפוּרִים בַּפְּרָשָׁה

יצוה הכהן ולקח למטהר שתי צפרים (יד, ד)

בשנת תרמ"ב, כנס רבי יהושע מבבל אספה גדולה בעיר לבוב, כדי להשיב מלחמה שערך נגד המחבלים בכרם דת ישראל, ומאות מגדולי הדור השתתפו בה. אחד המשתתפים שמר על שתיקה בכל משך האספה ורבי יהושע הוכיחו ואמר: "לא עת להשות אלא לדבר ולזעק. ולמדנו זאת מהמצרע שבטקירתו מביא שתי צפרים, אחת נשחטת ואחת נותרת בחיים. ותמוה, מילא הצפור השחוטת באה לרמז על המצרע שפטפט ודבר לשון הרע שלא כראוי, ולכן מרמזים לו שצריך לשחט כמו הצפור השחוטת שאינה יכולה לדבר עוד. ואולם מה טעם מביאים גם צפור חיה? אלא, כשם שהצפור השחוטת באה לכפר על שדבר במקום ששתיקתו היתה יפה מדבורו, כך הצפור החיה באה לרמז לו לשוב גם על מה ששיתק במקום שדבורו היה יפה משתיקתו..."

ועץ ארז ושני תולעת ואיב (שם) לפי שהנערים באין על גסות הרוח (רש"י)

ה"בית הלוי" מבריסק נהג לפתח מפעם לפעם את קפסת הטבק שלו ולהביט על המכסה מבפנים. באחת משיחותיו עם מאן דהו, שם הלה לב למנהגו של הרב ובהזדמנות הראשונה שעלתה בידו הביט בתוך הקפסה וראה שחרוטות שם האותיות: שפ"ו שמ"ג, ולא הבין את פשרן. בקש הלה הסברים מה"בית הלוי" ונענה, כי האותיות הן ראשי תבות הפסוק: "שמר פיו ולשונו שמר מצרות נפשו", וכדי שיהיה זוכר את הדבר בקביעות, היה הרב מביט בהן בכל עת כדי להזהר בלשונו בעת שיחותיו.

רגיל היה רבי רפאל מברשד לומר: "כשאעמד בבית דין של מעלה, אוכל לתרץ את עצמי על כל מעשי, חוץ מחטא הגאווה". אם ישאלוני מדוע לא עסקתי בתורה, אשיב שעם הארץ הייתי. מדוע לא הרביתי בתפלה ובתעניות? מפני שחלוש הייתי. גם צדקה לא נתתי כי לא הייתי עשיר, ואולם כאשר ישאלוני מדוע התגאיתי, לא תהיה תשובה פני.

ואסידל הוא ואין ידו משנת (יד, כא)

חסידיו של 'השרף' רבי אורי מסטרליסק היו שקועים כל ימיהם בעבודת ה' והתרחקו מעניני העולם הזה. רבם היו עניים מרודים שהתקמו מלחם צר ומים לחץ, אך מעולם לא התאוננו על מצבם הירוד ולא בקשו מרבם להתברך בעשירות. פעם, פנתה הרבנית אל הרבי ותמהה באזניו: "מדוע אינך מתפלל ומעתיר למען חסידך שיזכו לעשר ורוחה?" השיב לה הרבי: "מה אעשה והחסידים אינם רוצים להתעשר?" וכדי להוכיח את דבריו, הרים הרבי את כנף בגדו בשעה שאמר את המלים "והעשר והבבד מלפניך" ואמר לחסידיו "מי שחפץ להתעשר, יגיד ידו על כנף בגדי ויטל מלוא חפנים כסף", ואולם אף אחד מהחסידים לא הניח את ידו. פעם נפגש רבי אורי עם אחד מצדיקי דורו, ואף הוא שאלו מדוע הוא לא משפיע ורוחה ועשר לחסידיו. מהר רבי אורי לזמן את אחד מחסידיו ואמר לו: "שמע בני, יושב אני עתה אצל צדיק הדור והשעה היא שעת רצון לבקש את כל אשר תאווה נפשך". מהר החסיד ובקש: "רצוני לזכות לומר 'ברוך שאמר והיה העולם' באותה התלהבות שרבנו אמרו..."

לרפואת הילדה מרים בת חיה ברכה יהודית תחי'

זמני השבת - ירושלים הדלה"נ 6.30 צאת השבת 7.44 רבנו תם 8.24

לבלת הגיליון והנחמות
אית: 7@gmail.com/5806777

הגיליון מודפס באלפי עותקים לזיכרון הרבים בנדבת ידידינו היקרים הי"ו
לע"נ ג'מילה בת יוכבד, אליהו בן חנינה ושמעון בן ג'מילה ע"ה - למשפחת אחיו. ולע"נ רבי שמעון זנטי בן מסעודה ע"ה
ולע"נ מרת רחל בת אביה ע"ה למשפחת גטו, ולע"נ סמי בן שלמה ז"ל למשפחת אבוקרט.
ולרפואת: החבור גבריאול זנטי בן חנינה שיחי', חוקיה בן כפי שיחי' ואורה בת במוני יפה למשפחת מגן תחי' - בתושחי'

ורחץ במים וטהר

שנותיו הראשונות של הישוב המתחדש בירושלים העתיקה היו שנות מצוקה ומחסור. הישוב היה קטן ודל, מקורות המזון היו מצומצמים ובני העיר מסרו את נפשם כדי להמשיך ולהאחז באדמת הקדש ולהפריח את שממונה. מן השמים פגנו את צעדיהם של מספר נגידים ידועי שם שעלו לירושלים באותם ימים, והם סיעו במקומם הרב בהקמת שכונות חדשות ובתמיכה בעניי העיר. אחד מאותם עולים, היה הנגיד ר' משה ויטנברג, שעלה בשנת תרמ"ב מהעיר ויטפסק שברוסיה, ובעלותו ארצה הביא עמו הון עצום של פחצי מיליון רבלים. בהיותו חשוף לידים, הקדיש את הזנו למען הצבור, בנה שכונות בעיר העתיקה ובירושלים החדשה המקנות בפי כל על שמו 'בתי ויטנברג', ותמוך במוסדות תורה וחסד שונים בעיר. אולם, לא על נקלה הצליח ר' משה לשנות את הרגליו ולפזר את כספו לצדקה. שכן מטבעו כילי גדול היה ודומה היה לו להרים נדבה לאחרים בקריעת ים סוף, אלא לאחר מעשה שהיה, נפתח לבו פאולם ומאז היה מתגבר בעו על טבעו ומעניק קמון רב לצרכי צדקה וחסד. היה זה לאחר שפרנסי ירושלים החלו בהקנות לקראת הקמת מקנה טהרה חדש בעיר. מקנה יחיד שמש אז את תושבי העיר, שהיה מקום תחת מחלונתיו של בית הפנסת המרכזי חרבת רבי יהודה חסיד שבמקומו השכונה היהודית, ואילו היו יורדים בעשרות מדרגות אל בטן האדמה. אולם המקום צר היה מהכיל ולכן החלט על הקמת מקנה חדש ומרוח פמשיגי הימים ההם. החלו הפרנסים בתכנונים ושרטוטים, הניחו את היסודות והחלו בבניה, אולם ההקמה התנהלה בעצלתיים מחסר משאבים. מאמציהם של הפרנסים להשגת סכומי כסף גדולים להקמת המקנה, עלו פתאום, שכן תושבי העיר הרויחו בקשי כדי להסיר את המים לחץ.

עלו אפוא העסקנים אל ביתו של רב העיר הפקח והנערץ, רבי שמואל סלנט, ובקשו ממנו עצה ותושיה על מנת לברך על הסגור ולסגור את אשר החלו. הרהר הרב מעט, ולפתע קם ממקומו וקבע את אדירתו. "הבה ונלך אל ביתו של ר' משה ויטנברג, כדי לבקש ממנו לתרם מהזנו הרב להשלמת המקנה עד הספחות' אמר הרב, ופליאה ארצה בנוכחים לשמע דבריו. הם הכירו היטב את טבע המקצנות של ר' משה ובטוחים היו כי הרב יכלה את זמנו לריק ויבזה את כבודו, אך רבי שמואל התעלם ממבטי הפליאה שבעיני העסקנים ועלה לביתו של ר' משה.

בשראה בעל הבית את האורח הדגול ששרח ועלה לביתו, תרד לקראתו חרדה גדולה והושיבו ברב כבוד ליד שלחנו, פשהוא תוהה בלבו מדוע זכה לבקור פה חשוב שאף אחד מתושבי העיר לא זכה לו. רבי שמואל לא פלה את זמנו לריק בדבורי סרק ונשג מיד לענין. הוא שטח באזניו של ר' משה את ענין הקמת המקנה החדש, תאר בפניו את חשיבות הטהרה בישראל, ובסימו השתתק והמתין למוצא פיו של ר' משה. בהדר שררה דומיה מחלטה, רבי שמואל ישב בראש מכתב והמתין לתשובתו של ר' משה, ואילו הלה נע באי נחוצות במקומו ושתק אף הוא. דקות ארבות עברו, ולבסוף שבר ר' משה את השתיקה ואמר: "רבנו היקר, פליאה גדולה יש לי עליך. הרי אין חכם ונבון פמוך בירושלים בלה, כיצד אפוא עלתה על לבו של מר מחשבה של שטות, לבוא לקמץ ויטנברג ולבקש ממנו תרומה גדולה להקמת מקנה? הרי ידוע לך שמתקשה אני להוציא מכספי אפלו תרומה קטנה ולהעניקה לזולת, ועל אחת כמה וכמה שקשה לי להרים תרומה פה נכבדה שדורש ממני הרב!" רבי שמואל נשא את ראשו, הביט בעיניו הנוקבות בר' משה ואמר: "הבה ואשבר את אזניך מדוע טרחתי ונבאתי הלוט. יום יבוא, ואתה תלך בדרך כל הארץ ונשמתך תעלה ליוצרה. גופך יקבר פהר הזיתים ויעלה רמה ותולעה, ואתה תעמד בפני מלך המלכים בבית דין של מעלה ותתן דין וחסון על כל מעשיך בעולם. אחת השאלות הנוקבות שישאלו אותך שם, תהיה השאלה מדוע לא הקמת מקנה טהרה בירושלים ובעטריך נחלשה הטהרה בישראל. אולם אתה בודאי תטען להגנתך, שלא תרמת מפני שלא בקשו ממך ואנשים הפסיקו לבוא לבקש ממך תרומות, אחר שהתיאשו ממך עקב קמצנותך, ומספיה זו באתי אליך היום. הגעתי כדי להציע בפניך את החשיבות של הקמת המקנה החדש ולהציע לך לטל שתפנות במצוה חשובה זו, אם תרצה - מוטב, ואם לא - לא תוכל להצטרך בפני בית דין של מעלה שלא בקשו ממך, ויסתתמו טענותיך."

רבי שמואל החריש ואמר לקום ממקומו, אולם לפתע פרץ ר' משה בבכי מר וכל גופו רעד. "רבנו! קרא בקול לא-לו, אנא ממך, טל את מפתחות הקפה שלי והוצא משם כל סכום שתרצה. אבל בבקשה ממך שלא תראה לי איזה סכום נטלת, פי קשה לי לשבר את טבעי המר של המקצנות ולא אמצא מרגוע לנפשי אם אראה את כספי נתן בידי אחרים". רבי שמואל הבליע חייו קטן, פתח את הקפה שהיה גדושה בשטרות כסף רבים, בנירות ערד ובשטרות בעלות על קרקעות בעיר, ונטל את הסכום הדרוש להשלמת המקנה עד הפרט האחרון. באותו יום נפל דבר בחייו של ר' משה. הסדק שנתפח בלבו הפך לפתחו של אולם, ומאותו יום נאילך השתנה ר' משה ושמו הלך לפניו כנגדי דגול ובעל חסד גדול. הוא הפליג בוקנה בירושלים ונפטר ב"ח בניסן תרנ"ט, בלי להשאיר אחריו זרע של קמא. אך התקום בו הפסוק: "ונתתי להם בביתי ובחומתי יד ושם טוב מפני ומקנות שם עולם את-לו אשר לא יכרת."

מאורות

הרב הקדוש המקובל רבי חיים ויטאל ז"ע
ליום ההולולא לי בניסן ש"פ

תלמידו המובהק של האריז"ל, שאמר כי הוא היחיד שרד לסוף דעתו והעלה את דברי תורתו בחבורי הרבים בתורת הקבלה. נולד בצפת בשנת ש"ג, לאביו רבי יוסף שהיה סופר סת"ם חשוב, והגיע לצפת מהעיר קלבריה שבאיטליה. בגיל י"ד נכנס לשיבת האלשיך הקדוש שם למד בתורת הנגלה, ולאחר מכן נכנס לשיבת הרמ"ק בלמוד תורת הנסתר. בשנת ש"ל עלה האריז"ל לצפת ורבי חיים נעשה תלמידו המובהק, וקבל ממנו רבות עד הסתלקותו לאחר פחות משנתיים. רבו העריצו ואהבו מאד, ואמר שכל ירדתו לעולם היתה על מנת לגלות לו את סודות התורה, והעיד בעצמו שכל מה שקבל מרבו הכל יציב ונכון כסלת נקיה.

רגיל היה לספר, שרבו היה מקפיד ביותר בענין הפעם יותר מכל העבודות, ואפלו בשמועם בשביל מצוה. והיה נתן טעם לזה ואומר: "כל שאר העבודות פוגמות באיבר אחד, אבל מדת הפעם פוגמת בכל הנשמה בלה ועושה אותה טרפה". ספר פעם שרבו האריז"ל אמר לו, כי אנתה אחת מעמק הלב בזמן הזה, יקרה ותיבנה לפני ה' יותר מהמענינות והסגופים של הראשונים, מחמת גדל הסתר הפנים שיש בדורות האחרונים. הוא טרב להרשות להעתיק את כתביו ואת תורות רבו, ואף צוה לקוברם יחד עמו, אלא שבנו רבי שמואל ותלמידים נוספים בקשו שותן מן השמים כדי להוציא מקברו את הכתבים, וכך התפרסמו התורות בעולם והפכו להיות יסודות תורת הקבלה עד ימינו.

יוסיף דעת

על נעני אדם דרוש חז"ל שאבים על לשון הרע, נעני בתים על צרות העין, ועל נעני בגדים לא התפרש בחז"ל על מה הם באים, והכלי יקר כתב שאבים על גדות הרוח שמתאבים במלבושי כבוד ונענישים שריפתם. החת"ם סופר כתב, שבני ישראל מצווים להיות נוכרים בבגדיהם כי מדוע ישראל הם ומובדלים מאומות העולם, וכי נאמר כבר בילקוט שמעוני "הן עם לבדד ישכון, מובדלים הם מן האומות ככל דבר במלבושיהם", ובנבואת צפניה "ופקדתי עליהם ועל-בני המקל ועל כל-העלפים מלבוש נקי". בכל הדורות היו היהודים מצויים במלבושיהם השונים, ונותרו תחריטים מדורות עברו בהם נראים בני ישראל בבגד ארוך לגופם ואבנט על מותנם, שהיו להם לסימני היכר. בני תימן שימרו את המלבושים העתיקים כפי שנאמר בתורה "וכבסו שמלותם", ונהגו להוסיף שני קרעים מקצוות הבגד זכר לחורבן הרמ"א כתב שהרשעים שהם שופכי דמים לובשים בגדים קצרים עד ירכם, כדי שלא יימנע מהם לרוץ, וכן כתב המהרי"ל שדרך הריקים ללכת עם בגדים קצרים. בעל נקודות הספה כתב, שמי שהולך בשוק ללא בגד עליו, "נאני הוא לו ונאמר מן הפחותים ייחשבו". הש"ר מביא בשם מהרי"ק, שאין דרך הצנועים להיות אדומים בלבושם, ובעד השחור הוא דרך צניעות והכנעה. רבנו בחיי מביא שעליידי מלבוש אדום, ממשיך האדם עליו מול מאדים ולכן אמר עשו "תלעטינו נא מן-האדם האדם הזה". במסכת חולין מובא, שבמי החוס יש ללבוש בגדי לבן שהם מנגינים את האדם, ובחורף בגדים שחומים, וכך נהגים אנשי המדבר עד היום. על-פי האריז"ל יש ללבוש בכל שבת בגדים לבנים, ואל יפחות מארבעה בגדי לבן, מלבוש עליון ותחתון, ואורז וחולוק, וכתב רבי חיים ויטאל בשם רבו, שכפי גווני המלבושים שהאדם לובש בעולם הזה, כך מלבישים אותו אחר פטירתו בימי השבת תמיד, ולכן ראה חכם אחד לבוש שחורים אחר פטירתו בשבת, כי כך היה לובש בעולם הזה ונענש במידה זו.

וארבעה אנשים היו מצרעים פתח השער

עיר הקודש צפת של-מעלה בימיו של האריז"ל, היתה מלאה חכמים וסופרים, גאונים ומקבלים, ואף פשוטי-עם בהם רבים מגולי ספרד. אחד התושבים היה עשיר מפלג, שהיה איש פשוט וירא שמים, אולם היה חשוף בנים. רבות העתירו העשיר ואשתו להפקד בזרע של-קמא, ולאחר שנים ארוכות של תפלות ותעניות, נפלה בעיר הבשורה הטובה, כי בביתו נשמעה פעיתו של בן זכר. לא היה קץ לשמחתו של האב המאשר, ובחרדת קדש עלה אל ביתו של האריז"ל, וכברו לשמש בסנדק לבנו שנולד למזל-טוב. קבל האריז"ל החי את הכבוד, ואף נעתר לבקשתו להשתתף גם בסעדת המצוה שתערך לאחר הברית. אוהבים רבים היו לאותו עשיר, שהתפרסם בלבו הטוב ובידו הרחבה, אולם לצדם היה לו גם שונא משבע שגור בסמיכות מקום אליו, וזה מכבר רחש לשכנו שנאה עזה שנגבעת מתוך קנאה וצרורות-עין. עני ואביון היה האיש, ומדותיו משהתוות ומגנות. הוא לא היה מסוגל לראות בהצלחתו של שכנו העשיר, ועיניו פמטע יצאו מחזריהן בשהיה מביט בביתו המרוחק וכלי ביתו הנאים. כל העת התנחם צר-העין בקדש שבייתו של שכנו ריקם וקול צהלת תינוקות לא נשמע בו, אך באותו היום בו התבשר על שמחתו של העשיר, דמה האיש פי עולמו חרב עליו.

בלב מלא מרירות ושנאה כבושה, ישב האיש בביתו וטפס עצות ביצד להפר את שמחתו הגדולה של שכנו. השנאה העמוקה העבירה אותו על-דעתו, עד שהגיע לשיא השפלות והחליט להפוך את השמחה הגדולה לאבדן עמוק, שתקרף את העיר כלה. באין רואים, התגנב האיש אל ביתו של שכנו העשיר, כשבידו בקבוק רעל חריף, אותו יצק בחשאי אל סיר הדגים הגדול שעמד על הכירה בחצר הבית. ובו התבשלו דגים רבים לסעדת הברית. אף אחד לא ראהו בכניסתו וביציאתו, והוא שב לביתו כשהוא מחפך את ידיו בהנאה וממתין לראות את האסון הגדול שעתידי להתרחש בפעדה.

והנה הגיע יום הברית. אל ביתו המרוח של העשיר התכנסו ובאו נכבדי העיר, קהל קרובים וידידים, ואף מקומם של העניים לא נפקד מהבית. כלם, חוץ מאותו שכן רע-מעללים שעמד בביתו והשקיף מחלונו בדי לראות את מפלת שכנו יחד עם הנאספים החפים מפשע. מפיון שזרזים מקדימים למצות, התכונן העשיר לעודף את ברית המילה השכם בבקר, והנאספים בלם התאספו בשעה הנקובה, אלא שהעקר היה חסר מן-הספר. נפקד מקומו של האריז"ל שהזמן לשמש בסנדק, והעשיר עמד כל העת פתוח הבית והשקיף החוצה לראות אם האריז"ל הקדוש קרב ונא. השעות נקפו בזו אחר זו, הנאספים המתינו עד בוש ורבים מהם שבו לבתיהם ולעסקיהם מחסר פנאי, ודמותו הנשגבה של האריז"ל עדין לא נראתה. השמש עברה זה מכבר את אמצע הרקיע והחלה לנטות מערבה, ורק לפנות ערב כאשר נותר זמן קצר עד לשקיעת החמה, הגיע האריז"ל אל הבית והחל חיש מהר בעריכת ברית המילה. מעיניו לא נעלמה תמיהתם של הנאספים על אהורו הגדול, ומיד לאחר הברית פתח בדבריו: "הבה ואספר לכם מה ארע עמי ומדוע אחרתי עד כה. השכם בבקר פקשתי לצאת מביתי לכאן, אולם עם יציאתי זנק אלי בלב והחל לבגה. שאלתי אותו 'מי אתה ומה רצונך?' והלה השיב וספר כי נשמה מגלגלת בו והיא מבקשת את תקוניה. 'איזו נשמה אתה?' שאלתי, ולפילאתי השיב הכלב, כי התגלגלה בו נשמתו של גיחזי משרת אלישע, שהצטרע לאחר ששקר לנביא שלא נטל מאומה מנעמן שרצבא מלך-ארם, ועליו ושלשת בניו הפונה בפסוק 'וארבעה אנשים היו מצרעים פתח השער'. 'מדוע התגלגלת בכלב?' שאלתי את הנשמה, וגיחזי הדביר לי את דברי חז"ל, שבשעה ששלח אותו אלישע להחיות את בן האשה השונמית, מסר לו את משענתו כדי להחיות בו את הילד, ומפיון שלא האמין בכוחו של אלישע, הניח בדרך את המשענת על-גבי בלב מת, והלה פקח את עיניו בבת-אחת ושם לתחיה. 'לא ידעתי', המשיך גיחזי, 'שבך בטלתי את כוחו של המטה שאלישע נתן לי להחיות את הילד, והשתמשתי בסגולה שבו כדי להחיות את הכלב המת, ולכן נגזר עלי באותה שעה להתגלגל בכלב, ומאז ועד היום אין לי תקווה'.

"נכמר לבי בקרבי", המשיך האריז"ל וספר לשומעיו המפתעים, "ואמרת לי גיחזי שאיני יודע תקון אחר בעבורו, אלא אם יספיק למסור את נפשו בעד הכלל". "הסכים גיחזי מיד לדברי, ושאל: 'בעד איזה כלל אמסר את נפשי?' והשבתי לו שאין הבדל בעד מי יתמסר, העקר הוא שיקבל את תקונו בעד מסירות נפש, והוא השיב לי מיד כי מוכן ומזמן הוא לעשות את כל מה שאורה לו". עוד האריז"ל עומד ומדבר, ולפתע התפרצה המשרתת של העשיר אל החדר, וקראה בהתרגשות: "זה עתה הורדנו את סיר הדגים מעל הכירה, ולחודדנו קפץ לתוכה בלב חי ומרוב רתחת הדגים מת גיסורים, וכל הדגים יצאו מכלל שמושי". ברהלה הביטו כל הנאספים זה על-זה, מתווד הבנה כי כל מהלך הדברים נשגב מבינת אנוש ועניינים שמימיים לפניהם. הרדתם של הנאספים נברה שבועות פאשר נודע, כי הדגים שפסיר היו מרעלים בסם-מות, וכפשע היה בינם לבין מות גיסורים אלו לא היה הכלב פוסל את הדגים מאכילה. התברר אפוא, כי גיחזי הקריב את עצמו למען הכלב ובכך זכתה נשמתו להגיע לתקוניה לאחר יותר מאלפים שנה. בשך הסערה, נערכה חקירה ודרישה ועקבותיו של הרשע התגלו. לאחר שהעמד לפני דיניה הגדולים של צפת, נשברה רוחו והוא התחרט מעמק-לב על מעשהו הנפשע. הטילו עליו הדינים סדר תשובה, ושם ורפא לו.

פניני אור החיים

מדברי האור החיים הקדוש

פי תבאו וגו' ונתתי וגו' - נראה, שחש הכתוב להקדים נגע הנגד ואחר כך נגעי אדם, שאז הייתי אומר כי נגע הנגד בא על עון קל ונגע אדם בא על עון חמור ולא על עון עצמו שיתחייב לבוא נגע על האדם בא על הנגדים לצד הרחמים, ולזה הקדים הכתוב ואמר נגעי אדם לומר כי גם צרעת הצריכה לבוא לאדם, בעל הרחמים מביאה בנגדים אולי ישנו ורפא לו מבוא עליו. ועדין אני אומר דלמא על עון חמור באים נגעי אדם ועל עון קל באים נגעי נגדים והתורה סדרה החמור תחלה שהם נגעי אדם ואחר כך הקל שהם נגעי נגדים, אם כן היה לו לסדר משפט הנגדים אחר משפט אדם וטוהרתם: וראה וגו' מקורות הבית וגו' - פרשה זו רמזה מפעלות ה' בהנהיגתו עם הרשעים אשר יבחרו במטעמי יצר הרע שהוא יקרא נגעי בני אדם... כי הבית ירמו אל גוף האדם שהוא פתי הנפש, והפחן הרמוז כאן הוא הבורא... ואמר כי פשיטא חק"כ"ה כי הנגע מקורות הבית פרוש נשתמע בחינת הרע בתוכיות מהות הגוף, ונתעב הבית, והוא מה שרמוז באומרים ששקצרות תבה זו מרעבת מב' שקע ארורות ואות ה"א נבלעת במבטא וכאלו אומר שקע ארורות ששקע בו בחינת היצר הרע שנקרא ארוה, ולפי שיש הרבה בחינות פרשעו אומר ארורות, ואמרו יתקנת רקו לטמן העברה על דרך אומרים ז"ל סמן לעברה הדורוק, גם אומר אדקדומת רומז לשפיכת דמים המיחס לבחינת הרע רחמנא לצלן. יצו ה' לסגר הבית פרוש שלא ישפע משפע האלה, והוא סוד נדוי הרשעים לכל יחסו בצלא מדחיקנותא, אם האדם הרשע בדרך ושם מה טוב, ואם לא יצו ה' להביא עליו יסורים לרחץ בתמיו ונגעיו והוא סוד חלוץ אבנים וכו', ואם עזרו מסריח מעשיו הרי הוא מת, והוא אומר ונתן את הבית את אבניו וגו'.

דברי הימים

בט' בניסן תרט"ג, לאחר גילוי גופתו של נער נוצרי בסמוך לעיר קישינב, הוטלה האשמה על יהודי העיר והחלו פרעות קישינב הידועות שנמשכו שלושה ימים, 49 יהודים נהרגו, 92 נפצעו קשה, 500 נפצעו קל, ומעל ל-7000 בתים ועסקים נבזזו ונהרסו. המשטרה עמדה מהזדב ולא נקפו אצבע, ורק לאחר שלושה ימים השתיקו את המהומות. פוגרום שני אירע לאחר כשבתיים ובו נהרגו 19 יהודים ו-56 נפצעו. העולם היהודי היה כמרקחה ותבעו להעמיד את הפורעים למשפט, אולם רק בודדים מן הפורעים הובאו למשפט ונידונו למאסר. רבים מהיהודי רוסייה נמלטו כתוצאה מהפרעות לארץ-ישראל ואמריקה. ב' בניסן ב' תפ"ז, נפטרה מרים אחות משה ואהרן, בהיותה בת 127 שנה. היא נקברה בקדש, ויוסף בן מתתיהו מזהה את קברה ליד 'פטרה' שבדרום ירדן. י"א בניסן שנת ה' אלפים ל', הוא יום פטירתו של הרמב"ן, רבנו משה בר נחמן, שנולד בגירונה שבספרד ועלה לארץ ישראל בערוב ימיו בשנת ה'כ"ז. בירושלים לא מצא אלא שני צבעים יהודים, והוא החזיר עטרה ליושנה ואף בנה בית כנסת בירושלים העתיקה, אך יש המפקפקים על הזיהוי של בית הכנסת המפורסם כיום כבית הכנסת שלו. חלוקות הדעות היכן נקבר הרמב"ן, אם בכפר השלוח שבשיפולי הר הזיתים, בחיפה או בחברון ליד מערת המכפלה. לפני כמה עשרות שנים התגלה חותמו של הרמב"ן בתל-פיסון שבעמק זבולון, ובה נכתב: "משה בר נחמן ב' נ"ג (נחור נפש) גירונדי חזק". ב"ג בניסן תרמ"ו, נפס הכרך האחרון של ש"ס וילנא, והסתיימה ההדפסה שנמשכה כשש שנים. תיאור ההדפסה נכתב בקונטרס "אחרית דבר" בסוף נדה, שכתב שפ"ן הסופר ר' שמואל שרא פייגנון.

פעם עלה רבי אהרן קוטלר לבית חותנו רבי איקר זלמן מלצר, וכאשר פגש שם את רבי יצחק זלניק אמר לו בלשון תחנונים: "אנא מקד, אולי תוכל להביא לי עתה את הספר 'חפץ חיים'?" הדבר היה באישון לילה ורבי יצחק עלה לביתו לחפש את הספר, אך לא מצאו. שב אפוא על עקבותיו ואמר לרבי אהרן, כי עי מחר מקנה הוא לאתרו את הספר ולהביאו אליו. התעצב רבי אהרן ואמר בסערת נפש: "אין בכחי להמתין עד מחר! אם לא תביא לי עתה את הספר, לא אוכל לישן כל הלילה". כשראה שהדברים נוגעים בצפור נפשו, שב רבי יצחק שוב לביתו ולאחר חפזו מדקדק, עלה בידו למצוא את הספר. רבי אהרן שמח לקראתו, נטל את הספר ועלעל בו מעט, ולאחר שקרא קטע מסוים נאנח אגחת רוחה ואמר: "החייטני", ושוב פכל את דבריו "החייט את נפשי". לתמימה רבי יצחק הסביר לו רבי אהרן: "זמן קצר לפני שבאתי לכאן, שוחחתי עם מאן דהו, ולאחר שיחתי עלה ספק בלבי, שמא נכשלת חלילה באסור לשון הרע. בקשתי לברר את ההלכה בענין זה, ולכן בקשתי מקד להביא לי את הספר 'חפץ חיים'. אולם אתה אמת לי שתביא לי את הספר מחר, וכי איד אוכל לעלות על יצועי ולישן, אם איני יודע את ההלכה אם עברתי על לשון הרע חלילה?"

רבי שאול קצין, היה אחד מחכמי התורה והמקבלה בירושלים. זהיר היה מאד בשמירת לשונו, ופעם כששוחח בביתו עם אחד מיריביו, החל הלה לדבר בגנותו של פלוני. נעמד רבי שאול ממקומו וקרא בגערה: "צא מביתי! אגני לא ישמעו דבורים אסורים". הוא לא הניחו לסוים את דבריו, וסלקו מביתו בחזקה עד שיצא מלפניו בבשת פנים. לאחר מספר ימים, פגשו רבי שאול שנית ואמר לו: "אל תחשב שיש לי שנאה אליך, חלילה לך זאת. פיון שאתה ידידי ואהובי, לכן נזפתי בך כדי להצילך מהאסור החמור של דבור לשון הרע, השקול בעברות החמורות שצריך למסור את הנפש עליהן. ומכאן ולהבא אם תחול מקד, נמשיך להיות ידידים פמאז".

בקהלה אחת, סימו לבנות את בנין בית הכנסת ונתרו להם כמה לבנים שלא היה צורך בהן. באו הפרנסים לרבי ישראל סלנטר לשאל אותו מה לעשות בלבנים שהקדשו לצורך בנין בית הכנסת, והוא יעץ להם ואמר: "לו תשמעו לעצתי, הריני מצוה אתכם לסתם בלבנים אלו את פתח עורת הנשים, כדי שהנשים לא תוכלנה לבוא לשם ולספר אחת באגני ועוהה דברי לשון הרע וירכילות ודבורי גנאי על הגריות".

בשו"ת של רבי משה פינשטיין מוכא ספור נורא שרבי משה ספרו בעצמו. בשנת תרפ"ב, חלה אחד מבעלי הדינים בקהלתו, ומחלתו היתה קשה ובלתי שגרתית. לשונו התנפחה בפיו והרופאים נלאו למצוא לו מזור. כשראה שהוא חולה אנוש הנוטה למות, בקש מהרב שבא לבקרו להותר עמו בחדרו ולהוציא כל איש מעליו. בחשאי ספר הלה לרבי משה, כי שבוע קדם לכן כשקראו את פרשת וירא, הביע תמיהה על הנהגתו של בנות לוט שמחלציהו יצא דוד המלך וחסר מפניו הוא המלך המשיח, ודבר עליהן בדרך של גנאי ובזיון. באותו לילה, הופיעו בחלומו שתי נשים זקנות שראשיהן מכוסות, והן אמרו לו שהן בנות לוט ובאו מהעולם העליון לענות לו על דבריו: "הרי היה בידינו לכחש ולספר שבגינו נולדו בדרך נס, ולא רק שלא עשינו זאת אלא קראנו להם בשמות עמוז ומזאב, לומר שנולדו מאבינו. ובזכות זה שהודינו על האמת, יצאה מאתנו שלשלת המלוכה". בסיומן, אמרו לו שתי הנשים שהוא חטא בעון חמור, ומאחר שדבר עליהן בזלזול יענש מזה כנגד מזה כמו המרגלים, ולשונו תשתרע ותתנפח עד שימות מתוך יסורים. כשסים האיש את ספרו, הסב את פניו אל הקיר ונפטר לבית עולמו. רבי משה פינשטיין נרעש לשמע הדברים ואמר כי נכרים דברי אמת.

על רבי מרדכי צוקרמן תלמידו של ה"חפץ חיים" מספר, שפעם התגרב אחד ממכריו להסיעו ברכבו משמחה שהשתתף בה. כמשך הנסיעה הטיח הנהג דבורים של גנאי באחד המשתתפים בארוע מפניו יצאו, וספר שהלה תבע שיבדוהו וירוממוהו. ביציאתו של רבי מרדכי מהרכב, הביע גנו את תמיהתו בפני אביו: "הרי תמיד אתה מודה ומרעיף ברכות לרב לכל מי שמסיע לך וגומל עמך טובות, ומדוע אינך מודה עתה לנהג שהסיענו עד הלום?" התבררם פניו של האב ואמר: "על מה עלי להודות לזו? על כך שהלעיט אותנו בדבורי לשון הרע ודבורים אסורים בכל עת הנסיעה?"

לאחר שעלה רבי שלום הדאיה מארם צובה, הציעו לו דירה מרוחת בשכונת הבוכרים שבירושלים, אבל הוא בפר להתגורר בשכונת אהל משה הסמוכה לבתי ברוך, למרות שהדירה שם היתה קטנה ודלה לאין ערוף. לתמימה מקרבו הסביר, כי לשון התושבים בשכונת הבוכרים מפרת לו והוא חושש שמא יכשל בעון שמיעת לשון הרע, אולם בשכונת אהל משה השפה השגורה אינה מפרת לו, וכך הוא בטוח שלא יכשל בשמיעת לשון הרע.

מטעם

וצוה הכהן ולקח למטהו (ד"ה)

תבת למטהו בטעם תביר, לרמוז שעל המטהר להיות שבויר לב ונכנע, וזו היא טהרתו כפי דברי רש"י, שהנגעים באים על גסות הרוח, ותקנתו שישפיל עצמו מנאותו כחולעת ואוב. (מריח ניחוח)

ואם-דל הוא ואין ידו משגת ולקח (ד"ה)

רמוז יש כאן בטעמים, שמי שנותן צדקה הוא באמת נוטל ומקבל בהזרה. אם זרקא שהוא זורק ומפזר לצדקה מהמעט שיש לו, אזי סגל מלשון סגלה, ולקח בתלישא גדולה שזיכה מן השמים לשפע רב, ולכן יש כאן פסל לשון. (קני המנורה)

רמוז יש כאן לבעל הבית, שאם הוא זורק את הסגל, דהינו שמגרש מביתו את עניי עם סגלה, אז יהיה חלילה בגודל של אין ידו משגת. (ויגד יעקב)

כנגע נראה לי בבית (ד"ה)

תבת כנגע בוקח גדול, מדברי החת"ם סופר שמביא בשם הרמב"ם, שהנגעים לא היו באים אלא בארץ ישראל על בתי הצדיקים כדי להוכיחם על מעשיהם, אפלו על עברה קלה. ולכן כנגע מטעם בוקח גדול, לשון השיבות. (פני יוסף)

עוד טעם מדוע נגינתו בוקח גדול, לרמוז לדברי חז"ל שמצאו איצרות שהטמינו אמורים, ולכן התהפך מזלו לטוב כנאמר זוקק בפויסם. (מאזני צדק)

מדגש

המפרשים תמהו על כפילות הלשון בפסוק "ואם-דל הוא ואין ידו משגת", אם דל הוא, ודאי אין ידו משגת? רבי ברוך עפשטין מבאר, שהשם 'דל' לא תמיד משמעותו עניות במקומו, אלא גם במשמעותו של חלשת הגוף. כמו "דלות ורעות" בחלום פרעה, "מדוע אתה ככה דל" אצל אמנון ועור. ולעיתים משמעותו לשון ירידה במעמד, כמו "הנה אלפי הדל במנשה", ו"בית שאול הלכים ודלים", ולכן מפרש הכתוב שהדל עליו מדבר כאן, הוא מי שאין ידו משגת והוא דל במקומו. יש שהמליצו טוב על העניים שמתאמצים לתת כל אשר להם, ורק בגלל שאין ידם משגת מביאים קרבו עני. היו שפרשו בדרך צחות שבאמת מדבר כאן על שנים, הראשון הוא דל באמת, והשני הוא עשיר קמץ שאין ידו משגת, שאין ביכולתו להושיט את ידו לכיסו מרב קמצנותו...

ממלך

רבי מרדכי מראקוב, היה מתלמידי החוזה מלבלין והיה ידוע בשמחתו התמידית, באמרויותו השנונות ותשובותיו המוקדמות. פעם תאר באוני התלמידים את סדר עריכת תקון חצות של החוזה, וכששמע זאת רבו הקפידי עליו ואמר: "מדוע אתה מספר זאת עלי? הרי נפסק בהלכה, שמי שעושה מצוה ומפרסם זאת, הוא נענש על כך ומצותיו נעשות עברות"? אמר לו רבי מרדכי: "אמנם כן הוא, והרי מובא גם בפסרים שהמספר לשון הרע, מקבל את עברותיו של מי שספר עליו, ואכן רוצה אני לקבל את העברות של רבנו, כמו תקון החצות שלי..."

חז"ל דרשו על הפסוק "לחורת ביום הטמא ובים הטהור" שדברי תורה אינם מקבלים טמאה. למדנו מכאן, שצריך לעסק בתורה בכל זמן ועת, וסופה שתטהר את האדם שנפל מדרך-גתו. (משענת משה)

אגעד אנק

על פרשת השבוע

פרשת מצורע תשע"ט

כל הזכויות שמורות למו"ל. אין לקרוא בזמן התפילה וקריה"ת

בס"ד, בכל ענייני הגיליון ניתן לפנות לדוא"ל: g.agedank@gmail.com

זאת תהיה תורת המצורע ביום טהרתו והובא אל הכהן

נפתח במילתא דבדיחותא של ה'קרן לדוד', פעם אחת נכנס לביתו ה'ויחי יוסף' מפאפא בשעה שהכין את הדרשה לשבת הגדול, [נתגדל בבית דודו כמה שנים בצעירותו] וראה שהוא מעיין בדרשה שאמר בשנה שעברה. ואמר לו שכיון שבעלי הבתים יש להם זכרון נפלא, לכן הוא מעיין במה שכבר דרש בשנה שעברה, שלא יחזור על דבריו.

וסיפר שפעם אחת היה הרב דורש דרשה בבית המדרש, ואשה אחת מעזרת נשים אמרה לחברתה, שהדרשה הזאת כתובה ב'צאינה וראינה', חברתה אמרה אית לה עד שהגיעו הדברים לאזני הרב, והחליט מאתו שבת ואילך שהוא בודק בצאנה וראינה שלא יאמר ח"ו איזה דבר בדרשתו מה שכבר כתוב שם. פעם אחת נכנס השמש לבית הרב לפני הדרשה, ומצא אותו מסתכל בצאינה וראינה, יצא השמש וסיפר לכל, שהוא תפס את הרב שבאמת הוא מעיין בצאינה וראינה לפני הדרשה...

ועתה נתחיל בעז"ה להכין נפשינו לקראת היום טוב הבא עלינו לטובה, כמ"ש בתפארת שלמה 'יכול מראש חודש' שבאמת אנו יכולים להתחיל להכנס לאור היום טוב מראש חודש ניסן. ולזאת נלמד מדברי רבי שלמה קלוגר לקשר את פרשת מצורע לשבת הגדול, וכמ"ש הקרן לדוד שבעלי הדרוש אין יודעים מה לדרוש כששבת הגדול חל ב' מצורע... ואמר כיון שאנו צריכים אוצר גדול של שפע שנוכל להכניס את חג הפסח בהרחבה, זהו הקשר לפרשת מצורע ששלח לנו הקב"ה אוצר בקירות הבית ע"י נגעי הבתים, מכים בקיר ומוציאים אוצר, והרי כל ברכאן דלעילא ותתא ביומא שביעאה תליא, זהו שבת הגדול, שזה השבת ממשיך שפע גדול.

'זאת תהיה תורת המצורע ביום טהרתו והובא אל הכהן', והקשו המפרשים הרי עדיין הוא טמא ואינו נכנס לב' מחנות, מדוע כינה הכתוב את יום ביאתו אל הכהן 'כיום טהרתו', הרי אינו טהור עדיין, ואסור במעשר וכ"ש תרומה וקדשים. עוד הקשה רבי שלמה קלוגר שבהמשך לשון הכתובים מכנים את תהליך הטהרה כרפואה, כדכתיב 'והנה נרפא נגע הצרעת מן הצרוע', א"כ היה צריך לכתוב 'כיום רפואתו' ולא ביום טהרתו? וביאר רבי שלמה קלוגר לאור מה שחידש לעיל ואח"כ מצא כדבריו בג' מקומות בזה"ק שבאמת יש בנגעים יסורים של אהבה, כמ"ש בגמ' ברכות כל מי שיש בו מד' מראות נגעים הללו, אינו אלא מזבח כפרה, בחי' כי את אשר יאהב ה' יוכיח'. ואיך יבדוק האדם אם אלו הנגעים באים לטמאו או לקרבו, דבר זה תלוי אם נראו באלו הנגעים סימני טומאה. אם קיבלו באהבה לא יטמא בצרעת, אדרבה אזי הוא במדרגת 'כי את אשר יאהב ה' יוכיח', ואם ח"ו על ה' יזעף לבו, אזי נתגלים בו סימני טומאה. וזה שכתוב 'אדם כי יהיה בעור בשרו שאת או ספחת, והיה בעור בשרו לנגע צרעת', שהביריה בידו אם תהיה נגע צרעת בתוך השאת וספחת, שאם יקבל היסורים באהבה, לא יטמא, וגם לאחר שנטמא, כשיחזור בו ויתגבר לקבל היסורים באהבה, אזי יצמח בו שער שחור ויתרפא הנגע.

והנה איך נוכל לדעת אם זה האדם התרפא בשלימות או לא, סימן לדבר אם הוא יכול להביא קרבן עשיר, או שהוא מצורע 'אשר לא תשיג ידו בטהרתו', היינו שעוד לא הכיר שהיסורים באו לו באהבה, כי בתחילה צעק על זה 'טמא טמא', וכאילו זועף לבו על היסורים, ואינו מקבל היסורים באהבה שהם מטרהים אותו. זאת תהיה תורת המצורע ביום טהרת מחשבותיו וזעפת לבו על ה', כשמקבלם באהבה, אזי יראה הכהן והנה נרפא נגע הצרעת מן הצרוע ויוכל להביא קרבן עשיר. כי הכהן אינו מכיר בתחילה באיזה ענין נרפא, אם מחמת עצמו, או מחמת שהתפללו עליו קרוביו ואוהביו, הדבר תלוי אם הוא יכול להביא קרבן עשיר, שזהו סימן שהוא משיג ידו בטהרת פנימיות נפשו.

(הגרמ"י רייזמן)

"זאת תהיה תורת המצורע" (יד, ב)

הדא הוא דכתיב 'מי האיש החפץ חיים' (תהלים לד) לפיכך משה מזהיר את ישראל ואומר להם: 'זאת תהיה תורת המצורע' - תורת המוציא שם רע (ויק"ר טז, ב)

במדרש (שם) הובא המעשה המפורסם באותו וכול שהיה מחזיר בעירות שהיו סמוכות לציפורי, והיה מכריז ואומר: מי רוצה לקנות סם חיים? והיו הבריות מקיפין אותו. רבי ינאי היה יושב בטרקלין שבביתו ועוסק בפשוטי המקרא וחוזר עליהן. שמע שמכריז "מי רוצה לקנות סם חיים", אמר לו: בוא עלה לכאן ומכור לי. אמר לו: לא אתה ושכמותך נצרכים לזה. הפציר בו רבי ינאי. הוציא לו ספר תהלים, הראה לו פסוק "מי האיש החפץ חיים", מה נאמר אחריו - "נצור לשונך מרע ושפתיך מדבר מרמה סור מרע ועשה טוב". אמר רבי ינאי: כל ימי הייתי קורא את הפסוק הזה ולא הייתי יודע היכן הוא פשוט, עד שבא רוכל זה והודיעו "מי האיש החפץ חיים".

ויש להבין, מה היה קשה לרבי ינאי בהסברו של הפסוק, שנפשט לו לאחר מפגשו עם אותו ורוכל?

פרש מהרז"ו: לשון הפסוק קשה, מדוע הוא בא בלשון שאלה: "מי האיש החפץ חיים" לכאורה היה לו לומר בפשטות שהנוצר לשונו מרע - יחיה.

עד שבא אותו ורוכל, סובב בערים ובכפרים והכריז בקול "מי רוצה סם חיים", ומכאן הבין ר' ינאי שדוד המלך בא להשיענו שעל דבר זה שכולם נכשלים בו, יש להודיע בלשון הכרזה, וכאותו ורוכל שהכריז בקול "מי רוצה סם חיים", כך אמר דוד: "מי האיש החפץ חיים".

ומדוע הלך אותו ורוכל דוקא לעיר ציפורי ולעירות הסמוכות לה כדי למכור סחורה זו?

באר רבי יוסף מפונא (חתנו של ה"נודע ביהודה"), על פי דברי ה'זהר' הקדוש שבאר על דרך הרמז את הפסוק "לא תבערו אש בכל מושבותיכם" (שמות לה, ג), ש"אש" זו אש המחלוקת. יום שבת הוא יום שבו יש פנאי לאנשים לשבת ולשוחח על דא ועל הא, וממילא עלולים לבוא לידי ריב ומחלוקת. והנה בציפורי היה יום ארוך יותר משאר המקומות, כמובא בגמרא (שבת קיח ע"ב) "יהי חלקי ממכניסי שבת בטבריא וממוציאי שבת בציפורי". העיר ציפורי שכנה בראש ההר, ומשום כך כניסת השבת הייתה כמו בכל מקום, אך יציאת השבת הייתה מאוחרת יותר כי שקיעת החמה נתאחרה, ונמצא שהשבת שם הייתה ארוכה יותר. לכן בא לשם להזהירם באופן מיוחד על עוון לשון הרע ומחלוקת.

(ומתוך האור)

ועץ ארז. ושני תולעת ואזב.

אומר רש"י - ועץ ארז. לפי שהנגעים באין על גסות הרוח. ושני תולעת

ואזב. מה תקנתו ויתרפא, ישפיל עצמו מגאותו, כתולעת וכאזב.

אומר הספר פרדס יוסף - כאשר בן אדם משפיל את עצמו, ישנה סכנה שיבוא לידי גאווה בגלל ההשפלה.

ישנה הנהגה בעולם המוסר, של אנשים שנוהגים להשפיל עצמם עד לעפר, וממילא, לא תהיה לו שום סיבה להתגאות.

אותם אנשים היו עושים פעולות, כדי להשפיל את עצמם. לדוגמא, היו נכנסים למכולת ושואלים: "סליחה, אולי יש לכם במקרה 100 גר' מסמרים?" , או שהיו נכנסים לבית מרקחת ושואלים: "סליחה, אולי במקרה יש לכם עוגה?"

אנשים היו חושבים אותם למשוגעים, וככה הם היו מכניסים להם לראש, שהם לא שווים כלום.

בן אדם שמגיע למקום כזה, שכולם מחשיבים עצמם לאפסים, יכל להתגאות ולומר לעצמו: "הבחור הזה אפס?! אני הרבה יותר אפס ממנו"

☺

אם ככה, גם בעונה יש סיכון.

לכן, אם התורה היתה מצוה לקחת רק עץ ארץ ואזוב, הנפילה היתה מלמעלה עד למטה – מעץ הארץ שהוא מרומם ביותר, ועד לאזוב שהוא המושפל ביותר.

באה התורה ונקטה ב'קו אמצע' ואמרה: "בין עץ הארץ לאזוב, תכניס שני תולעת".

כלפי מה אמורים הדברים ?
אומרת המשנה {אבות א, א} - משה קבל תורה מסיני.

נשאלת השאלה – למה לא נאמר משה קבל תורה בסיני ?

הפשט הוא, שמשה רבינו קיבל את תורת הענוה מהר סיני. כשראה משה, שמכל ההרים שרצו לקבל עליהם את התורה, בחר הקב"ה דוקא בהר סיני כי היה ההר הנמוך מכולם, שנאמר {תהילים סח, יז} למה תוצדון הרים גבננים ההר חמד אלהים לשבתו אף ה' ישכן לנצח.

מובא בשם האדמו"ר מקוצק:
אם הקב"ה כ"כ מחבב הרים נמוכים, למה לא ניתנה התורה בתוך בקעה ?! למדנו מכאן יסוד, שהר צריך להיות. אם לא יהיה הר, לא יהיה כלום.

נסעו בחזרה. מלך גרמניה מגיע לביתו. ויהי היום, הגיע מלך פלוני לביקור בגרמניה. הטבח הוציא תא הרשימה הטמונה באוצרותיו, ועשה כמו שלימדוהו ברוסיה, הכל בדיוק מוחלט – בשר, מלח, סוכר, פלפל, פלאי פלאים. הכניס את הכל בתוך הקישקע.

כלפי מה הדברים אמורים ?
אמר האדמו"ר מקוצק – כל יהודי, צריך שיהיו לו בכיס שתי פתקאות. באחת יהיה כתוב "כי בצלם אלקים עשה את האדם" ובשניה "ואנכי עפר ואפר".

התבשיל היה מוכן, הגישו לסעודה הגדולה, החלו לטעום. המלך נטל את הסכין ואת המזלג, הכניס לפיו חתיכה מהמאכל, ואבוי! נהיה לו חושך בעיניו. טעם תפל, עם ריח נורא. לא ידעו אם זה רעל, או שלקחו את האוכל מהאשפה...

נשאלת השאלה – בשביל מה צריך את זה ?
אם אומרים לבן אדם: "בוא תייסד שיעור תורה"
"אני לייסד שיעור ?! אין לי כח לזה ..."
"אולי תייסד גמ"ח ???"
"לא נראה לי ..."

מיד הורידו הכל מהשולחן, ובינתיים הביאו לכל המסובים מים לשטוף את הפה מהגועל שנדבק בהם.

אומרים לו: "תשמע, אתה יודע שנבראת בצלם אלקים ?! אם ככה, יש לך מצד שני, פוגעים ומשפילים אותך ?! תוציא את הפתק השני - "ואנכי עפר ואפר". ממילא אם תבין שאתה עפר ואפר, לא תיפגע מאף אחד.

אחרי הסעודה רצה כמעט מלך גרמניה להרוג את שר הטבחים. הטבח התחנן: "אדוני המלך, אני יכול להישבע אלף שבועות, עשיתי בדיוק כמו ששר הטבחים ברוסיה לימד אותי, לא שיניתי דבר וחצי דבר. מה אני יכול לעשות שכך קרה?"

אמר האדמו"ר מקוצק – אבל ישנה בעיה אחת, שאנשים מחליפים את הפתקים.
כשאומרים לאדם להקים שיעורי תורה או להקים גמ"ח, אומר האדם: "ואנכי עפר ואפר ... אני יכל להקים משהו ?!", וכשפוגעים ומשפילים אותו, הוא אומר: "אתה יודע על בני פגעת ?! באלקים !!"

המלך הורה לו בזעם: "עכשיו אתה נוסע לרוסיה לברר מה היתה הבעיה והיכן הטעות".

אם ככה, צריך האדם לדעת להוציא את הפתק המתאים, בזמן המתאים. מבקשים ממך לעשות פעולה מסוימת, אל תאמר "אין לי כח", שהרי נבראת בצלם אלקים. כשפוגעים בך, תדע שאתה עפר ואפר!
(ברוך שאמר)

הטבח שמח עד השמים, העיקר שלא הורגים אותו. יצא לדרך, הגיע לרוסיה. שם סיפר לשר הטבחים של הרוסי: "אוי מה שהיה לנו, עשיתי את הקישקע, והמסובים כמעט הקיאו, הרגישו שאוכלים זבל".

הטבח הרוסי ביקש ממנו: "תביא את הרשימה שלך". הגרמני הציג את הרשימה על פיה הכין את הקישקע – אחת, שתיים, שלוש, ארבע, הכל בסדר. "רגע", נזכר הטבח הרוסי, "כאשר הבאת את המעי למטבח, מה עשית?"
"מה פירוש מה עשית? טחנתי בשר, טחנתי לחם, פפריקה, מלח וסוכר, ומלאתי את הכל בתוך המעי".

"אוי, וי!", קפץ הרוסי ממקומו, "אתה נורמלי?! הלא זה מעי של בהמה! את המעי צריכים לשטוף היטב, עם מים רותחים, ואחר כך להשרות במים עשירים וארבע שעות, שכל הטינופת תצא מהמעי והוא יתקנה. אחר כך שוב שוטפים, עד שבטוחים שהמעי נקי לחלוטין. רק אז אפשר להכניס את כל המצרכים... היכן השכל שלך?! – כעס עליו שר הטבחים הרוסי.

יכול אדם להטעין על עצמו את המצוות הטובות ביותר, אבל אם יכניס אותן בפה לא נקי, הוא מקלקל את הכל!

מאוצרות המגידים

יצוה הכהן ולקח למטהר שתי צפרים חיות טהורות (יד, ד)

פירש רש"י: "לפי שהנגעים באין על לשון הרע, שהוא מעשה פטפוטי דברים, לפיכך הוזקקו לטהרתו צפרים, שמפטפטין תמיד בצפצוף קול".

את הרוסי ממקומו, "אתה נורמלי?! הלא זה מעי של בהמה! את המעי צריכים לשטוף היטב, עם מים רותחים, ואחר כך להשרות במים עשירים וארבע שעות, שכל הטינופת תצא מהמעי והוא יתקנה. אחר כך שוב שוטפים, עד שבטוחים שהמעי נקי לחלוטין. רק אז אפשר להכניס את כל המצרכים... היכן השכל שלך?! – כעס עליו שר הטבחים הרוסי.

יכול אדם להטעין על עצמו את המצוות הטובות ביותר, אבל אם יכניס אותן בפה לא נקי, הוא מקלקל את הכל!

(יחי ראובן)

פרשת השבוע שנקרא בע"ה, בשבת זו, פרשת מצורע. עוסקת הפרשה בטהרת המצורע ובצרעת הבית.

הצרעת כתובה בתורה. לא כסדר שמקבלים אותה. בתורה כתוב קודם כל צרעת הגוף, לאחר מכן צרעת הבגד, ובפרשה שלנו מופיעה צרעת הבית. אבל הסדר שבו האדם לוקה בצרעת, לא כך. אלא קודם כל צרעת הבית, לאחר מכן צרעת הבגד, ולבסוף צרעת הגוף.

על עוון לשון הרע אמרו חז"ל (ערכין טו, ב) "אמר רבי יוחנן משום רבי יוסי בן זמרא, מאי דכתיב: 'מה יתן לך ומה יוסיף לך לשון רמיה' אמר לו הקב"ה ללשון: כל אבריו של אדם זקופים ואתה מוטל, כל אבריו של אדם מבחוץ ואתה מבפנים, ולא עוד, אלא שהקפתי לך שתי חומות, אחת של עצם ואחת של בשר".

אשאל אתכם, מורי ורבותי: וכי שני השומרים הללו הם אכן גדרים, המקשים על האדם לדבר? אם אין שיניים קל יותר לדבר? אם עושים גדר של אבנים ושל ברזל – נוחא, אי אפשר להיכנס, אבל הגדרים האלו שהקב"ה ברא ללשון – איזו גדר הם?! אם משהו יעשה גדר מנייני שהגנבים לא יכנסו – זו גדר?!

וודאי הכוונה ללמוד מוסר מאותו 'חומות', שאדם ילמד וישכיל ויתבונן – תראו כמה מוחבאת הלשון פנימה, כמה היא זקוקה לשמירה. כל עוד התינוק לא יודע לדבר – אינו צריך שיניים. ברגע שהוא מדבר – יש לו כבר שיניים. כל זאת, כדי שאדם יתבונן ויבין כמה שמירה צריכה הלשון.

דבר ראשון, צריך להבין מה זה בכלל עונש הצרעת.
אומרת הגמרא {מסכת ערכין טז, א} - א"ר יוחנן על שבעה דברים נגעים באין על לשון הרע ועל שפיכות דמים ועל שבועת שוא ועל גילוי עריות ועל גסות הרוח ועל הגזל ועל צרות העין.

לשון הרע, כידוע, הוא חשיפה של דברים שאנשים בדרך"כ מעדיפים להצניע. כלומר, האדם מצניע מעשה מסוים שעשה, ומישהו הלך ופרסם את הדבר. לכן כמו שהוא הלך ופרסם את הדבר והוציא אותו החוצה מ'הכיסוי' שלו, במידה כנגד מידה הקב"ה מסיר ממנו 'כיסויים'.

אומר הכלי יקר {סוף פרשת תזריע} – ותדע ותשכיל כי ג' מיני צרעת באים על ג' דברים, שהם כסוי לאדם זה לפניו מזה. מכסה ראשון הוא, עורו לבשרו. למעלה מעורו, בגדי שהם כסוי לעורו. למעלה מהם, ביתו כי הוא מכסה לו להצילו ממטר ומזרם. ומי שהוסר מעליו כל מכסה נקרא פרוע ומגולה לכך נאמר (שמות לב. כה) וירא משה את העם כי פרוע הוא ודרשו רז"ל (ילקו"ש מצורע יד. תקסג) שנלקו בצרעת שנאמר בו וראשו יהיה פרוע, (ויקרא יג. מה) ע"כ הזכיר תחילה נגעי עורו ואחר כך נגעי בגדיו ואח"כ נגעי בתים להסיר

יש לנו ב"ה את ספר "שמירת הלשון" – קילורין לעיניים. רבי יחזקאל אברמסקי זצ"ל אמר על החפץ חיים זצ"ל: כמה פשוטות ככה גדלות. כאשר פותחים את הספרים שלו מבינים כי לשון הרע וגסות הדיבור הם פשוט אש!

אחד הדברים שכתובים בחז"ל וה"חפץ חיים" מצטט זאת שוב ושוב הוא, שהמדבר לשון הרע, בתפילה ובלימוד שלו נכנסת רוח טומאה, והתפילה נמאסת, באותו פה שדיברת לשון הרע אתה לומד ומתפלל לריבונו של עולם?!

א מויראדיגע זאך!
סיפרתי כמה פעמים את הסיפור ששמעתי בבארא פארק. טוב לספר אותו לאחרים, בפרט לילדים.

מלך גרמניה ערך ביקור ברוסיה. כמובן הגיע עם כל הפמליא.

מכסהו אחת אחת עד שיהיה פרוע ומגולה מכל וכל. וכן דעת המדרש שמביא הילקו"ש בפסוק ראשו יהיה פרוע. על דרך ויגל את מסך יהודה (ישעיה כב.ח). על חורבן בהמ"ק כי בחורבן הבית נעשו מגולין מכל וכל. אמנם לדעת רז"ל (ויק"ר יז.ד) הסדר הפוך כי אמרו אין בעל הרחמים נוגע בנפשות תחילה כו' לכן מביא תחילה נגע על ביתו לא חזר בו מביא גם על בגדיו לא חזר בו מביא גם על גופו כו'. ומה שהזכיר תחילה נגעי הגוף לפי שהקב"ה מתרה במכה אחרונה הגדולה תחילה כמו שאמר לפרעה (שמות ד.כג) הנה אנכי הורג בנך בכורך וכמו שפירש רש"י שם, כך הזכיר כאן נגעי הגוף בראשונה לאיים על האדם ממה שהוא מתירא ביותר אבל לעולם אין בעל הרחמים נוגע בנפשות תחילה כי אל רחום וחנון הוא. כל אלה צורות של כיוסיו, ולכן האדם נענש דוקא בנושאים האלה, של בית, בגד ועור.

היות והצרעת באה על: בית, בגד וגוף, אבל במדבר לא שייך להביא צרעת הבית, כי אנשים היו גרים באהלים, לכן לא שייך להביא צרעת על האהל, וגם לא על הבגד. למה? כי כאשר יצאו ממצרים, כל אחד יצא עם סט אחד של בגדים, כאשר הענינים, היו מכבסים להם את הבגדים.

אם ככה, לא שייך להביא צרעת על הבית, כי אין בית. ועל הבגד, אי אפשר לומר לאדם שקיבל צרעת "תלך בלי בגדים", לכן הדרך היחידה להעניש במדבר, היתה רק צרעת הגוף.

יתכן גם, שלכן הקב"ה כותב בתורה את הדברים בסדר הזה, כי כל עניין צרעת הבית, שייך רק כאשר יגיעו לארץ ישראל.

אומרים חז"ל במדרש {ויקרא רבה, פרשה יז, אות ד} - רב הונא בשם רבי יוחנן בר אבין ורבי זכריה חתניה דרבי לוי בשם רבי לוי, אין בעל הרחמים נוגע בנפשות תחלה, ממי את למד מאיוב, שנאמר (איוב א, יד): הבקר היו חרשות, מלמד שהראה לו הקדוש ברוך הוא מעין עולם הבא, שנאמר (עמוס ט, יג): ונגש חורש בקצר, (איוב א, טו): ותפל שבא ותקחם, אמר רבי אבין בר כהנא יצאו מכפר קריינוס והלכו את כל האבילין ובאו למגדל צבעייתא ומתו שם, (איוב א, טו): ואמלטה רק אני לבדי להגיד לך, אמר רבי יודן כל מקום שנאמר רק, מעוט, אף הוא משבר ומלקה.

אמר רבי יודן לבדי ועל לבדי להגיד לך, אף הוא כיון ששמע מיד מת. (איוב א, יז) עוד זה מדבר וזה בא ויאמר כשדים שמו שלשה ראשים, רבי שמואל בר נחמן אמר כיון ששמע איוב כך מיד התחיל מגייס חילותיו למלחמה, הדא הוא דכתיב (איוב לא, לד) כי אערץ המון רבה ובוז משפחות יחתני. אמר אמה זו בזויה, שנאמר (ישעיה כג, יג): הן ארץ כשדים זה העם לא היה, לא היתה באה אלא לתן אימתה, כיון שנאמר (איוב א, טז) אש אלהים נפלה מן השמים, אמר מה אני יכול לעשות, (דניאל ד, חז): קל מן שמיא נפל, מאן יכול לעשות (איוב לא, טז) ואדם לא יצא פתח, לקח לו חרס להתגרד בו אם ככה, קודם כל לקח לו הקב"ה את הבקר, אח"כ את הגמלים, את הצאן, ורק אח"כ את הילדים, עד שהגיע אליו. ללמדך שאין בעל הרחמים נוגע בנפשות תחלה. אף במצרים כן לפני שהעניש הקב"ה את פרעה במכת בכורות, הוא נתן לו הרבה עונשים בממונו, שנאמר (תהלים עח, מח): ויסגר לברד בעירים ומקניהם לרשפים, ואחר כך (תהלים קה, לג): ויך גפנם ותאנתם וישבר עץ גבולם, ורק אחר כך (תהלים קה, לו): ויך כל כבור בארצם ראשית לכל אונם. אותו הדבר, מביאים חז"ל לגבי מחלון וכליון בניו של אלימלך, שירד למואב, כי בעקבות הרעב שהיה בארץ ישראל, הוא חשש שיבואו העניים לרושש את ממונו - אף מחלון וכליון כן, בתחלה נגעה בהם מדת הדין בממונם מתו להם הסוסים, אח"כ החמורים, אח"כ הגמלים ועדיין לא קלטו את המסר, ואחר כך (רות א, ה) וימתו גם שניהם.

עד כאן דברי המדרש.

מביא הדעת זקנים מבעלי התוספות דעה אחרת מהמדרש:

כותב הדעת זקנים מבעלי התוספות - ונתתי. אמר להם הקדוש ברוך הוא לישראל ראו מה ביניכם לאומות העולם כשהן חוטאין אני מלקה בהם תחלה ואח"כ בבתיהם שנאמר וינגע ה' את פרעה כו' אבל אתם אם חטאתם בתיכם אני מלקה תחלה שנאמר ונתתי נגע צרעת בבית ארץ אחוזתכם. וכי מה חטאו העצים והאבנים אלא כדי שיראו ויקחו מוסר וכן אתה מוצא כשחטאו ישראל ורצה הקב"ה להגלותם הביא סנהיב על כל האומות כדי שיראו ישראל ויעשו תשובה שנאמר הכרת גוים וכו' כך הקב"ה מראה לאדם ומלקה ביתו תחלה אם חזר בו מוטב ואם לאו בגדיו לוקים שנאמר אחר כך ולצרעת הבגד ועדיין אם חזר בו מוטב ואם לאו לוקה בגופו שנאמר לבסוף איש כי יהיה זב וגם לוקה בג' מינין הללו לשאת ולספחת ולבהרת וזש"ה נכונו וללצים שפטים אמר הקב"ה עד שלא בראתיו תקנתיו לו את אלו. משל לעבד רע שנמכר בשוק והלך אדם לקנותו והכיר בו שהוא רע ולקח עמו כבלים ומקל לרדותו בהם אם יסרח כיון שסרח אסרו בכבלים והכהו במקל **אומרת הגמרא {מסכת יבמות סג, א} - א"ר אלעזר בר אבייני אין פורענות באה לעולם אלא בשביל ישראל שנאמר {צפניה ג-ו} הכרתי גוים נשמו פנותם החרבתי חוצותם וכתבי {צפניה ג-ז} אמרתי אך תיראי אותי תיקחי מוסר.**

אומר רש"י - בשביל ישראל. ליראם כדי שיחזרו בתשובה.

זאת אומרת, אם אתה רואה שהקב"ה עושה רעידת אדמה ביפן, זה לא בשביל יפן, אלא בשביל ישראל. הקב"ה 'מרקיד' את יפן כדי שאנחנו נחזור בתשובה.

פעם ניכנס יהודי מסין לחפץ חיים. שאל אותו החפץ חיים: "תגיד, מה עם השיטפונות בסין?"

שאל אותו היהודי: "למה הרב מתעניין בסין?!"

אמר לו החפץ חיים: "אין דבר שקורה בעולם, שלא קשור לכלל ישראל, כמו שנאמר {צפניה ג, ו-ז} הכרתי גוים נשמו פנותם... אמרתי אך תיראי אותי תקחי מוסר. יהודי שעומד בשוק הראשי של ורשה, לוקח כיסא ומתחיל לדבר באידיש. כולם מבינים שהוא לא מדבר לפולנים, אלא ליהודים שנמצאים בשוק. כך הקב"ה, כשמביא אסונות לעולם, לא מתכוון לגוים, אלא לעם ישראל, שיראו את האסונות ויבינו שהקב"ה מדבר אליהם, כדי שיחזרו בתשובה."

לא מעניין אף אחד, אם ילכו ליפנים מיליון או שני מיליון מכוניות של

TOYOTA. אם זה לא יהיה, יסעו עם מכוניות אמריקאיות. חסר מכוניות?! כך אומר המדרש. כשהקב"ה נותן לאדם צרעת בבית, הוא לא נותן לו את זה כדי שיעשה שיפוצים. אלא הוא רוצה ללמד את האדם לקח, כי המקום הבא שתגיע הצרעת זה בגופו, "תעצור כאן, כדי שזה לא יתדרדר".

היינו רוצים היום לעמוד על ענייני הצרעת, רק לפני שנתחיל נקרא פסוקים בטהרת המצורע:

אומרת התורה {יד, א} וידבר ה' אל משה לאמר: {ב} זאת תהיה תורת המצורע ביום שחרתו והובא אל הכהן.

אומר רש"י - זאת תהיה תורת וגו'. מלמד שאין מטהרין אותו בלילה.

{ג} ויצא הכהן אל מחוץ למחנה וראה הכהן והנה נרפא נגע הצרעת מן הצרוע.

אומר רש"י - אל מחוץ למחנה. חוץ לשלש מחנות שנשתלח שם בימי חלוטו.

{ד} וצוה הכהן ולקח למטהר שתי צפרים חיות טהרות ועץ ארז ושני תולעת ואזב.

אומר רש"י - ועץ ארז. לפי שהנגעים באין על גסות הרוח: ושני תולעת ואזוב. מה תקנתו ויתרפא, ישפיל עצמו מגאותו כתולעת וכאזוב.

{ה} וצוה הכהן ושחט את הצפור האחת אל כלי חרש על מים חיים: {ו} את הצפר החיה יקח אתה ואת עץ הארז ואת שני התולעת ואת האזב וטבל אותם ואת הצפר החיה בדם הצפר השחטה על המים החיים: {ז} והזהר על המטהר מן הצרעת שבע פעמים וטהרו ושלח את הצפר החיה על פני השדה.

אומר התרגום יונתן בן עוזיאל - {ז} וידי על בית אפוייה דמידי מן סגירותא שבעתי ומנין וידיכניה ויפטור ית ציפורא חייתא על אנפי חקלא ויהי אין איטימוס ההוא גברא למיליקי טוב בצורעא תייבא ציפורא חייתא לביתיה ביומא ההוא ומתכשרא למיכלא וית צפורא נכיסא הוה מקבר כהנא במיחמי מצורע - אם הבן אדם חוזר לדבר לשון הרע, אותה ציפור חוזרת אליו ומזהירה אותו: "תזכור, כבר עברת פעם תהליך של צרעת!"

{ח} וכבס המטהר את בגדיו וגלח את כל שערו ורחץ במים וטהר ואחר יבוא אל המחנה וישב מחוץ לאהל שבעת ימים: {ט} והיה ביום השביעי יגלח את כל שערו ואת ראשו ואת זקנו ואת גבת עיניו ואת כל שערו יגלח וכבס את בגדיו ורחץ את בשרו במים וטהר. שום שיערה לא נשארת לו, מלבד העפעפיים!

{י} וביום השמיני יקח שני כבשים תמימים וכבשה אחת בת שנתה תמימה ושלשה עשרנים סלת מנחה בלולה בשמן ולג אחד שמן: {יא} והעמיד הכהן המטהר את האיש המטהר ואתם לפני ה' פתח אהל מועד: {יב} ולקח הכהן את הכבש האחד והקריב אתו לאשם ואת לג השמן והניף אתם תנופה לפני ה': {יג} ושחט את הכבש במקום אשר ישחט את החטאת ואת העלה במקום הקדש כי חטאת האשם הוא לכהן קדש קדשים הוא: {יד} ולקח הכהן מדם האשם ונתן הכהן על תנוך אזן המטהר הימנית ועל בהן ידו הימנית ועל בהן רגלו הימנית: {טו} ולקח הכהן מלג השמן ויצק על כף הכהן השמאלית: {טז} וטבל הכהן את אצבעו הימנית מן השמן אשר על כפו השמאלית והזהר מן השמן באצבעו שבע פעמים לפני ה': {יז} ומיתר השמן אשר על כפו יתן הכהן על תנוך אזן המטהר הימנית ועל בהן ידו הימנית ועל בהן רגלו הימנית על דם האשם: {יח} והנותר בשמן אשר על כף הכהן יתן על ראש המטהר וכפר עליו הכהן לפני ה'.

משום עבירה שבן אדם עושה, לא מצאנו כזו טהרה.

אני רוצה לשאול שאלה נוספת:

הקב"ה ניזהר, שלא לגלות שם של חוטא. לדוגמא:

מי היה המגדף בפרשת אמור? התורה לא אומרת. מי היה המקושש?

אומרת התורה {במדבר כז, א} ותקרבנה בנות צלפחד בן חפר בן גלעד בן מכיר בן מנשה למשפחת מנשה בן יוסף ואלה שמות בנותיו מחלה נעה וחגלה ומלכה ותרצה: {ב} ותעמדה לפני משה ולפני אלעזר הכהן ולפני הנשיאים וכל העדה פתח אהל מועד לאמר: {ג} אבינו מת במדבר והוא לא היה בתוך העדה הנועדים על ה' בעדת קרח כי בחטאו מת ובנים לא היו לו: {ד} למה יגרע שם אבינו מתוך משפחתו כי אין לו בן תנה לנו אחזה בתוך אחי אבינו.

התורה לא אומרת, אבל רש"י מביא מחלוקת חז"ל:

אומר רש"י - והוא לא היה וגו'. לפי שהיו באות לומר בחטאו מת, נזקקו לומר לא בחטא מתלוננים, ולא בעדת קרח שהצו על הקב"ה, אלא בחטאו לבדו

מת, ולא החטיא את אחרים עמו (שם קיח: ספרי שם), רבי עקיבא אומר, מקושש עצים היה, ורבי שמעון אומר, מן המעפילים היה (שבת צו). אלמלא בנותיו היו באות ומבקשות נחלה, אף אחד לא היה יודע מי היה המקושש.

נשאלת השאלה – למה התורה לא מפרסמת את שמותיהם ?

כי הקב"ה מעלים את שמות החוטאים, אין ענין לדון בהם. אחת חטאה, ופרסמה הכתוב :

אומרים חז"ל {ויקרא רבה, פרשה לג, אות ה} – רב הונא אמר בשם בר קפרא בשביל ארבעה דברים נגאלו ישראל ממצרים ... ולא נמצא אחד מהם פרוץ בערוה, תדע לך שהיה כן אחת היתה ופרסמה הכתוב, שנאמר {ויקרא כד, יא}: ושם אמו שלמית בת דברי למטה דן, שלמית, דאמר רבי לוי זהות פטטא בשלמא, שלם לך שלם לכוון. בת דברי, אמר רבי יצחק שהביאה דבר על בנה. למטה דן, גנאי לאמו, גנאי לו, גנאי למשפחתו, גנאי לשבטו שיצא ממנו. דבר נוסף, יהושע יוצא למלחמה על העי.

אומר הנביא {יהושע ז, ה} ויכו מהם אנשי העי כשלישים וששה איש וירדפום לפני השער עד השברים ויכוים במורד וימס לבב העם ויהי למים: {ו} ויקרע יהושע שמלתיו ויפל על פניו ארצה לפני ארון ה' עד הערב הוא וזקני ישראל ויעלו עפר על ראשם: {ז} ויאמר יהושע אהה אדני ה' למה העברת העביר את העם הזה את הירדן לתת אתנו ביד האמרי להאבידנו ולו האולנו ונשב בעבר הירדן על מה באה עלינו הצרה הזאת !?

אומרת הגמרא {מסכת סנהדרין מג, ב} – בשעה שאמר הקב"ה ליהושע {יהושע ז-יא} חטא ישראל אמר לפניו רבש"ע מי חטא אמר ליה וכי דילטור אני !? לך הפל גורלות.

דבר נוסף, התורה לא מגלה מה היה עץ הדעת. באים חז"ל ומגלים לנו:

אומרת הגמרא {מסכת ברכות מ, א} – דתניא אילן שאכל ממנו אדם הראשון רבי מאיר אומר גפן היה שאין לך דבר שמביא יללה על האדם אלא יין שנאמר {בראשית ט-כא} וישת מן היין וישכר רבי נחמיה אומר תאנה היתה שבדבר שנתקלקלו בו נתקנו שנאמר {בראשית ג-ז} ויתפרו עלה תאנה ר"י אומר חטה היתה שאין התינוק יודע לקרות אבא ואמא עד שיטעום טעם דגן.

מביא המדרש דעה נוספת {בראשית רבה, פרשה טו, אות ז} – רבי אבא דעכו אמר אתרוג היה, הדא הוא דכתיב {בראשית ג, ו}: ותרא האשה כי טוב העץ וגו', אמרת צא וראה איזהו אילן שעצו נאכל כפריה, ואין אתה מוצא אלא אתרוג.

אומרת התורה {צו, יח} במקום אשר תשחט העלה תשחט החטאת.

נשאלת השאלה – למה ?

כדי שהאדם שמביא חטאת, לא יצטרך לעמוד בתור, ובינתיים יתחילו לשאול אותו: "תגיד, איזה עבירה עשית ?"

בכל דרך אפשרית, מנסה התורה להסתיר שם של חוטא, כדי שלא תבוא הביתה והוא יהיה נושא השיחה: "אל תשאל את מי ראיתי בתורים לחטאת !" ☺

מקום אחד בכל התורה כולה, חרגה התורה ממנהגה, ופרסמה שם של חוטא כדי להזהיר אותנו - מרים הנביאה.

אומרת התורה בפרשת {כי תצא כד, ט} זכור את אשר עשה ה' אלהיך למרים בדרך בצאתכם ממצרים.

כותבת התורה גם את שם החוטא, וגם את שם המקום.

בכל יום לאחר התפילה, מזכירים את מרים הנביאה – "זכור את אשר עשה ה' אלהיך למרים בדרך בצאתכם ממצרים".

נשאלת השאלה – למה מגיע לצדקת כמו מרים, שמפרסמים את חטאה ? שאלתו של הסבא מקלם {פרשת כי-תצא}.

כותב הרמב"ם {הלכות טומאת צרעת, פרק טז, ה"י} – 'השמר בנגע הצרעת' {דברים כד-ט} 'זכור את אשר עשה ה' אלהיך למרים בדרך'. הרי הוא אומר התבוננו מה ארע למרים הנביאה שדברה באחיה שהיתה גדולה ממנו בשנים וגדלתו על ברכיה וסכנה בעצמה להצילו מן הים והיא לא דברה בגנותו אלא טעתה שהשותו לשאר נביאים ...

עוד, **אומרת התורה** {במדבר יא, כו} וישארו שני אנשים במחנה שם האחד אלדד ושם השני מידד ותנח עליהם הרוח והמה בכתבים ולא יצאו האלה ויתנבאו במחנה: {כז} וירץ הנער ויגד למשה ויאמר אלדד ומידד מתנבאים במחנה: {כח} ויען יהושע בן נון משרת משה מבחרי ויאמר אדני משה כלאם: {כט} ויאמר לו משה המקנא אתה לי ומי יתן כל עם ה' נביאים כי יתן ה' את רוחו עליהם ... {לב, א} בר מרים ואהרן במשה על אדות האשה הכשית אשר לקח כי אשה כשית לקח.

אומר המדרש {תנחומא פרשת צו, אות יג} – ומה אמרו, הרק אך במשה דבר ה' {במדבר יב, ב}, כלומר, במשה דבר ה' לבדו, שפרש מאשתו. הלא גם בנו דבר (שם), כמו כן דבר עמנו ולא פרשנו מדרך ארץ. ומנין היתה יודעת מרים שפרש משה מן האשה. רבי נתן אומר, מרים היתה בצד צפורה כשאמרו למשה אלדד ומידד מתנבאים במחנה (שם יא, כז). וכיון ששמעה צפורה, אמרה, אוי להם לנשותיהם של אלו. ומאיזה זמן פרש משה מדרך ארץ, אלא בשעה שאמר הקדוש ברוך הוא למשה בסיני קדם מתן תורה שיקדש את

העם ואמר להם: לשלשת ימים אל תגשו אל אשה (שמות יט, טו), פרשו הם מנשותיהם ופרש משה מאשתו. ואחר מתן תורה אמר ליה הקדוש ברוך הוא, לך אמר להם, שובו לכם לאהליכם, ואתה פה עמד עמדי {דברים ה, ל-לא}, ואי תשוב לדרך ארץ. וכשאמרה צפורה אוי לנשותיהן של אלו, הן נזקקין לנבואה שיהו פורשין מנשותיהם כמו שפרש בעלי הימני.

ממשיך הרמב"ם ואומר – והוא לא הקפיד על כל הדברים האלו שנאמר {במדבר יב-ג} 'והאיש משה ענו מאד' ואף על פי כן מיד נענשה בצרעת. קל וחמור לבני אדם הרשעים הטפשים שמרבים לדבר גדולות ונפלאות. לפיכך ראוי למי שרוצה לכוון ארחותיו להתרחק משיבתו ומלדבר עמהן כדי שלא יתפס אדם ברשת רשעים וסכלותם.

אם ככה, למרות שמרים לא התכוונה לדבר רעה על משה אחיה, ולמרות כל גדולותיה, באה התורה ומזהירה אותנו: "זכור את אשר עשה ה' אלהיך למרים בדרך" !

נשאלת השאלה – למה דוקא את מעשה מרים מזכירים !?

נצטוונו לזכור בכל יום:

א. {דברים כה, יז} זכור את אשר עשה לך עמלק בדרך בצאתכם ממצרים. ב. {דברים ט, ז} זכור אל תשכח את אשר הקצפת את ה' אלהיך במדבר (חטא העגל). ג. {דברים כד, ט} זכור את אשר עשה ה' אלהיך למרים בדרך.

אומר הרמב"ם {פרשת כי תצא כה, יז} – "... וכן במעשה מרים נצטוונו להודיעו לבנינו ולספר בו לדורות ואע"פ שהיה ראוי גם להסתירו שלא לדבר בגנותו של צדיקים אבל צוה הכתוב להודיעו ולגלותו כדי שתהא אזהרת לשון הרע שומה בפיהם מפני שהוא חטא גדול וגורם רעות רבות ובני אדם נכשלים בו תמיד כמו שאמרו {ב"ב קסה} והכל באבק לשון הרע".

כולנו יודעים עד כמה הקב"ה ניהרר שלא לבזות אנשים.

כותב רבינו יונה {שערי תשובה שער ג, ק"ב} – צער הכלימה מר ממות.

אומר ר' יוחנן בן זכאי – תגיד, אתה יודע למה בן אדם שגנב שה וטבח ומכר, משלם פי ארבעה, ואדם שגנב שור וטבח ומכר, משלם פי חמישה !? כי הוא התבזה !

אי אפשר לקחת שור על הכתפיים, אלא קושרים לו חבל והוא רץ אחריו. אבל את השה, סוחבים על הכתפיים ורצים.

היות והוא סחב את השה על הכתפיים, וכידוע השה לא מריח הכי טוב שבעולם, והוא גם קצת מלכלך, לכן מגיע לו הקלה בעונש של 20%.

"למה, מה קרה ???"

אומר ר' יוחנן בן זכאי – "כי הוא התבזה !"

נשאלת השאלה – הגנב התבזה !?

יושב שופט בבית משפט ושואל את הנאשם "תגיד, אתה נכנסת לדירה של הזקנה ???"

"כן".

"הרדמת אותה ???"

"כן".

"גנבת לה את הארנק ???"

"כן".

"אתה יודע שעל עבירה כזאת זה שנתים מאסר ???"

"כן".

"מה יש לך להגיד להגנתך ?"

"אדוני השופט, כשירדתי מהסולם נקרעו לי המכנסיים ... ☺"

"אז מה אתה רוצה ?"

"הקלה של 20% בעונש".

"למה ?"

"אתה יודע איזה ביזיון זה שנקרעים לך המכנסיים באמצע העבודה !? כל השוטרים צחקו עלי !" ☺

אם ככה, ראינו עד כמה הקב"ה נזהר שלא לבזות בן אדם. ואם הבן אדם ביזה את עצמו, הוא מקבל 20% הקלה בעונש - במקום תשלומי חמישה, תשלומי ארבעה.

אם הקב"ה כ"כ נזהר שהאדם לא יתבזה, ובוא נראה מה הוא עושה למצורע:

אדם קם בבוקר, ורואה שיש לו נגע בבית. מה עושים ?

תופס את הילד שלו: "צחי ! תקפוץ רגע למשפ' כהן ממול, תגיד לו שיכנס אצלי רגע, נראה מה זה הדבר הזה".

הילד מגיע לכהן ... "הרב כהן, אבא שלח אותי אלייך, יש אצלנו משהו בבית, תוכל לבוא לראות אם זה צרעת או לא ?"

אמר לו הכהן: "תגיד לאבא שאני לא יכל לקבל הודעות, שיבוא הוא".

למה דוקא הוא צריך לבוא !?

כי אומרת התורה {ויקרא יד, לה} ובא אשר לו הבית והגיד לכהן לאמר כנגע נראה לי בבית.

אומרים חז"ל בפסיקתא – והיה אומר לו הכהן דברי כבושים: בני, אין הנגעים באים אלא על לשון הרע, שכן מצינו במרים שלא נענשה אלא על לשון הרע, שנאמר: "השומר בנגעי הצרעת".

אומרים חז"ל {תוספתא} – בני, צא ופשפש בעצמך וחזור בך.

שואל המאור שבתורה – מה זה משנה מי יבוא, הרי גם ככה הכהן בא אליו! לכאורה, התשובה פשוטה – אינו דומה תוכחה לאדם בביתו, לתוכחה מחוץ לביתו. בביתו של הכהן, הכהן מרגיש בנח להשמיע לו דברי תוכחה. הוא עובר צרעת הבית, צרעת הגוף, הוא מגיע כבר לצרעת, שהוא צריך לצאת מחוץ למחנה.

אומרים חז"ל במדרש – הוא יושב שבעה ימים, מחוץ למחנה. אסור לו לדבר עם אף אחד מחוץ למחנה. יושבים שם חמישה מצורעים, לאף אחד אסור להחליף מילים **בדד ישב מחוץ למחנה** אף אחד לא מדבר איתו! אסור לו לדבר, לפי המדרש, גם אסור לו ללמוד. אומר לו הקב"ה – אני לא רוצה לשמוע ממך מילה אחת בלימוד, ואל תיקח איתך שום דבר! **למה אסור לו לדבר?**

פשוט מאוד – (תהילים נ, טז) **ולרשע אמר אלהים מה לך לספר חקי ותשא בריתי עלי פוך** – שתוק! לא רוצה את התורה שלך!
אומר המדרש ויקרא רבה, פרשה טז, אות ד – זאת תהיה תורת המצרע, **הדא הוא דכתיב (תהילים נ, טז): ולרשע אמר אלהים מה לך לספר חקי ותשא בריתי עלי פוך, בן עזאי היה יושב ודורש והאש מלהטת סביבותיו, אמרו ליה שמא בסדרי מרכבה אתה עוסק, אמר להן לאו, אלא מחריזו דברי תורה לנביאים, ונביאים לכתובים, ודברי תורה שמחין כיום נתינתן בסיני, עקר נתינתן באש נתנו, הדא הוא דכתיב (דברים ד, יא): וההר בער באש.**
נשאלת השאלה – מה קשור המדרש הזה לפרשת מצרוע?

אומר הרד"ל – רצה המדרש לומר לך, שאפילו אדם שלומד תורה ויורדת אש מן השמים מרוב החביבות שיש ללימוד התורה שלו, בכל זאת, ברגע שהוא מדבר לשון הרע, אומר הקב"ה: "אני לא רוצה לשמוע ממנו אף מילה!"

נשאלת השאלה – מה יעשה המצורע במשך שבוע?! יתפלל!?

גם להתפלל אסור לו!

הוא יושב מחוץ למחנה במשך שבוע ימים, בלי להוציא מילה! שבוע שלם הוא לא עושה כלום!

נשאלת השאלה – מה הוא כן עושה במשך שבוע???

לומד את כל ה'דפי זהב' בע"פ – את כל מספרי הטלפון של משה' כהן ☺
הוא עומד על הגדר, ומחפש אנשים שעוברים: "הלו, תתפלל עלי דוד בן שרה'!!!"

נשאלת השאלה – למה הוא צריך לחפש אנשים שיתפללו עליו, שיתפלל על עצמו!?

אומר הזוהר הקדוש {פרשת מצרוע נג, ע"א} – הוא לא יכל להתפלל על עצמו. למה? מאן דאית ליה לישאן בישא צלותיה לא עאלת קמי קודשא בריך הוא דהא אתער עליה רוחא מסאבא כל המדבר לשון הרע, תפילותיו לא עולות למעלה. כיון דאהדר בתשובה וקביל עליה תשובה, מה כתיב, ביום שרתו והוא אל הכהן וגו'.

אומרים המפרשים – עכשיו תבין טוב מאוד, למה משה רבינו מתפלל על מרים "אל נא רפא נא לה", ולמה מרים לא מתפללת על עצמה "אל נא רפא נא לי"? כי היא דיברה לשון הרע, ומי שמדבר לשון הרע, תפילתו לא מתקבלת!

עומד המצורע וצועק: "תתפלל עלי בבקשה!!!" , שנאמר {ויקרא יג, מה} **וטמא טמא יקרא**. זה הדבר היחיד שהוא יכל לעשות.

נותנים לו שבוע שלם להיות עם עצמו. "אתה חכם גדול לגלות קלונם של אחרים?! תשב עכשיו שבוע שלם בבדידות, ותעשה חשבון נפש עם עצמך".

האדם הזה ברוך ה' עשה תשובה. ישב ובכה שבוע... התייבש לו כבר שק הדמעות מרוב בכי, וברוך ה' נעלמה הצרעת.

אומר לו הכהן: "נתחיל עכשיו תהליך טהרה – תביא שתי ציפורים, עץ ארז ואזב ושני תולעת..."

לאחר הבאת הקרבנות, עושים אותו קרח אפס-אפס!

רבותי, אתם יודעים מה זה קרח אפס-אפס?! אתם יודעים מה זה אדם שהיה לו זקן במשך שלושים שנה, ועכשיו הוא צריך להוריד הכל?! לא משאירים לו אפילו שיערה אחת, אפילו גבות אין לו!!!
איזה ביזיון עובר אדם כזה, בכניסה לבית הכנסת! כל העיניים מופנות אליו!
נשאלת השאלה – אם הקב"ה כ"כ ניזהר שלא לבזות גנב, למה מספר לשון הרע מקבל כאלו ביזיונות???

בן אדם סיפר לשון הרע, היה שבוע בבדידות, לא למד תורה, למד את כל ה'דפי זהב', מה אתה רוצה ממנו!?

היה לי פעם חבר טוב, קראו לו שרגא גיברלטר שחלה בסרטן העור. הוא התחיל לקבל טיפולים, ולאחר כמה חודשים לא נותרה לו שום שיערה בראש.

יום אחד הלכתי לבקר אותו בבית החולים תל השומר. נכנסתי וראיתי אותו כשהוא יושב בבדידות.

אמר לי: "אתה יודע מה חשבתי? סרטן זה כמו מצרוע!"

שאלתי אותו: "למה אתה חושב ככה?"

"אני יושב עם עצמי וחושב, תראה מה זה, באתי אל הד"ר ואמרתי לו, אני רואה שיש לי כתם על היד, מה אתה אומר? אמר לי הד"ר: בוא נסמן את זה בעיגול, תבוא שבוע הבא ונראה אם זה גדל. אם זה גדל, אז זה גידול, ואם לא גדל, אז הכל בסדר". חזרתי לאחר עשרה ימים, והכתם גדל. אמר לי הרופא: בוא ניקח ביופסיה ותבוא בעוד שבועיים. מה אתה עושה שבועיים?! יושב על גחלים! אחרי שבועיים מצלצל הד"ר: תבוא זה סרטן. מה עושים? אתה נוסע לתל השומר, ושם ידונו איזה סוג של תערובת תחסל את הסרטן הזה. אתה מתחיל לקבל טיפולים כימיים, שבוע ועוד שבוע ועוד שבוע... מערך החיסון יורד לאפס, ואז אתה נכנס לבדידות. כל מי שמגיע לבקר, צריך לשים מסכה, שלא להדביק אותי באיזה וירוס.

ככה בדיוק זה העונש של מספר לשון הרע – הוא מקבל צרעת, מגיע לכהן: "תבדוק את העור", הכהן אומר "טמא", יוצא מחוץ למחנה, מגלח את כל שערות גופו, וככה הוא חוזר בחזרה לחברה. זה לא אותו דבר?!
יושב מולי בן אדם ונותן לי תיאור חי, איך זה היה כשבית המקדש היה קיים. מי היה יכל לדבר לשון הרע!?

מביא הסבא מקלם בספרו {חכמה ומוסר, חלק ב', מאמר רס"ה} דבר נורא: משל לאדם שישב ליד חדר ניתוח והציץ מבעד לחורים. הוא רואה רופא, שתי אחיות ופציינט ששוכב על המיטה.

איזה ניתוח זה כבר יכל להיות?! מקסימום הוצאת שקדים.

הבחור יושב חצי שעה, ורואה שלחדר הניתוח כבר באים שלשה רופאים ושלוש אחיות.

אומר לעצמו הבחור: "זה כבר לא שקדים... זה נראה לי אגוזים" ☺
לאחר שעה וחצי יוצא הפציינט ואחרי נכנס פציינט חדש.

הבחור מתחיל לראות שלחדר הניתוח ניכנס רופא נוסף... לאחר כמה דקות עוד רופא, ואחרי עוד רופא... עוד אחות... ועוד אחות... אחריהם מגיע אחד בריצה עם שני בלוני חמצן ומנות דם, אחריהם מגיע אחד עם מכונת לב ריאה, אחריהם מגיע אחד עם מכונת אקו לב...

הוא שואל את אחד היושבים בחדר: "תגיד, אולי אתה יודע מה הולך פה?!"
"זה שום דבר, בטח עושים לו ניתוח להסרת פרונקל באף" ☺

"בשביל פרונקל באף, מביאים חצי בית חולים!?"

הבחור כבר מתחיל להבין, שיש כאן משהו רציני.

אומר הסבא מקלם – אין חוטא בתורה, שעובר מה שמצורע עובר! אדם חטא במזיד – לא הניח תפילין.

הוא עובד כל היום ביציקה על הגג, בא אליו מישהו ואומר לו: "משה, עוד חמש דקות שקיעה, לא הנחת תפילין היום!!!"

"עזוב אותי, תן לי לסיים את העבודה!"

"משה, תפילין! 5 דקות!"

"אין לי זמן... מחר אני אשים שטים!" ☺

למחרת הוא קם ואומר לעצמו: "אני לא נורמלי, בשביל בטון ביטלתי מצות עשה מהתורה!?", עולה לירושלים ומביא קרבן עלה.

בא בן אדם, ומתגלח עם מכונת גילוח.

"תגיד, איזו מכונת גילוח זאת?"

"רמינגטון 500A"

"אתה יודע שזה תער מדאורייתא!?"

"עזוב אותי מדאורייתא, מגרד לי אני חייב את זה!!!"

"מגרד לך?! תעשה עם 'משעי'"

"לא יכל, הריח הורג אותי".

"אתה חושב שהריח של הגיהינום יותר טוב?! כדאי שתתרגל בקצב הזה".
בכל זאת הוא התגלח. מה הוא מביא לכפרתו?

לוקחים אותו לבית הדין לקבל ל"ט מלקות.

שואל הסבא מקלם – ראית עוד אדם שעובר תהליך כמו המצורע?!!?

הבית הלך, הבגד הלך, הגוף הלך, הוא עובר מחוץ למחנה מושבו, לא קורא ולא לומד, חוזר עם קרחת, ומביא שלשה קרבנות!

אומר הסבא מקלם – אם אתה רואה שלחדר ניתוח מניסים כ"כ הרבה מכשירים, תבין באיזה צרה נמצא המצורע. תבין מה חומרת העוון של לשון הרע!

אם אתה רואה שמכניסים לחדר הניתוח עגלה עם עשרים מנות דם, מכונת לב-ריאה, בלוני חמצן ואת כל הרופאים במחלקה, זה לא מחייב אותך להתעורר!?

אם אתה רואה שבאים כ"כ הרבה צרות, ואתה רואה כאלה סוגים של כפרה, מזה תבין לבד, עד כמה העוון הזה חמור!

אם ככה, נשאלת השאלה – מה מונח בעוון הזה של לשון הרע? מביא הגאון מוילנה {קול אליהו} דברי גמרא:

אומרת הגמרא {מסכת שבת קנה, ב} – אמר רב פפא לית דעניא מכלבא אין עני יותר מהכלב ולית דעתיר מחזירא ואין עשיר יותר מהחזיר.

אומר רש"י – לית דעתיר מחזירא. שכל מאכל ראוי לו ומוצא לאכול ואף מאכילין לו הרבה.

לעומת הכלב שהוא עני, אומר שם רש"י, שבכל מקום שהוא מגיע מגרשים אותו*.

* זה היה פעם. היום השתנו הדברים. היום יש את 'תנו לחיות לחיות', ששומרים יותר טוב על החיות מאשר על הילדים. אם הבעלים שלהם יצאו לחופש, משאירים אותם בבית מלון חמש כוכבים, עם מספרה, וטרינר. ממש גן-עדן ☺

נשאלת השאלה – מה רצה רב פפא לומר לנו בזה?

אומר הגאון מוילנה דבר נורא – תרי"ג מצוות ניתנו מסיני. ישנן עבירות שכולם נוהרים מהם פחד מוות, וישנן עבירות שהם לאווים בתורה, ואנשים מזלזלים בהם.

משל למה הדבר דומה:

יבואו לבן-אדם, ויאמרו לו: "תשמע, יש לי שידוך בשבילך. משפחה טובה ברוך ה', האבא מסור T, האמא חרדית ב – 100%. הבן סוכריה של בחור.

ישנה בעיה אחת – האבא אמנם שומר שבת והולך לבית הכנסת בכל יום, אבל בשבת, הוא חייב לאכל חזיר!" ☹

"חזיר?!!!"

"כן, הוא חובב חזיר"

"תגידי לי, אתה נורמלי?! אני ישתדך עם אחד שאוכל חזיר???"

כן, מה אכפת לך?! הוא נותן דירה!"

"אתה נורמלי?! הבת שלי תגור ברחוב ולא תתחתן איתו!"

"מה אכפת לך?!"

"בשום פנים ואופן לא!"

יבוא אליך מישהו נוסף ויזיע לך שידוך אחר: "תשמע בחור נהדר, מתפלל שלוש תפילות ביום, קובע עיתים לתורה, עושה חסד לאלפים, באמת משהו משהו! יש לו רק בעיה אחת – בשבת בצהריים, הוא תופס 'קרבן' ומפשיט לו את העור – בוחר בן אדם מבית הכנסת, ומתחיל לדון עליו – מי הוא, מה הוא, כמה הוא מרוויח וכו'. תגידי, אתה תחתן את הבת שלך עם בחור כזה?!"

"נראה לי שכן..."

אומר הגאון – לזה התכוון רב פפא "לית דעניא מכלבא ולית דעתיר מחזירא": אדם שאוכל חזיר, אף אחד לא מוכן להשתדך איתו. אבל מספר לשון הרע,

אין לזה בעיה בכלל.

נשאלת השאלה – למה זה ככה?

אומר ר' נפתלי מאמסטרדם – התברר לך על אדם מסוים, שהוא התחתן עם מישהו נוספת, חוץ מאשתו. מה תאמר עליו?! מישהו יהיה מוכן להשתדך עם אחד כזה?

"לא!"

"למה?"

"הוא עבר על חרם דרבינו גרשום."

אומר ר' נפתלי מאמסטרדם – יתכן שהחרם של רבינו גרשום לא רלוונטי, כי החרם הזה תופס רק לאלף שנים.

מתי יסכימו להתחתן איתו?! כשהוא יביא מכתב היתר מהרבנים.

אומר ר' נפתלי מאמסטרדם – החרם הזה הוא של רבינו גרשום. הלאו של לשון הרע הוא מדאורייתא, זה הקב"ה צוה. איך אתה מפחד מחרם דרבינו גרשום ולא מפחד מלאו מדאורייתא?! למה זה כ"כ קל בעיניך?!

מהי התשובה לזה?

נשאלת השאלה – למה הגאון אומר את "לית דעניא מכלבא" על לשון הרע, ולא על משהו אחר?

אומר הגאון מוילנה – כי כתוב בגמרא {מסכת פסחים ק"א, א} – ואמר רב ששת משום ר"א בן עזריה כל המספר לשון הרע וכל המקבל לשון הרע וכל המעיד עדות שקר בחבירו ראוי להשליכו לכלבים שנאמר {שמות כ"ב} לכלב תשליכון אותו.

נשאלת השאלה – למה דוקא לכלבים?

כי לשון הרע וכלב, הולך ביחד. למה זה הולך ביחד?

כי זה מתקשר לפסח. במה זה קשור לפסח?

אומרת התורה {פרשת בא י"א, ז} ולכל בני ישראל לא יחרץ כלב לשנו.

אומר המדרש {ילקוט שמעוני, פרשת וישב, ס' קמ"א} – {בראשית לו, ח} ויראו את מרחק ובטרים יקרב אליהם ויתנכלו אתו להמיתו אמרו שמעון ולוי נססה בו את הכלבים.

נשאלת השאלה – למה לשלוח עליו כלבים?

כתוב במפרשים – {לו, ב} ויבא יוסף את דבתם רעה אל אביהם – יוסף דיבר לשון הרע, ולכן שולחים עליו את הכלבים, כי כל המספר לשון הרע, ראוי להשליכו לכלבים.

כותב הילקוט שמעוני {פרשת בא, ס' קפ"ז} – רבי ישעיה, תלמידו של ר' חנינא בן דוסא, היה מתענה שמונים וחמש תעניות גימטריא 'פה', כדי שיגלה לו הקב"ה סוד – . אמר: מפני מה זכו כלבים שכתוב בהם והכלבים עזי נפש, יזכו לומר שירה זו 'ובואו נשתחוה ונכרעה נכרעה לפני ה' עושנו. נענה אותו מלאך מן השמים ואמר: ישעיה, עד מתי אתה מתענה על אותו דבר, גזירה היא מלפני הקב"ה, מיום שגילה סודו לחבוקוק הנביא, לא גלה דבר זה לשום בריה שבעולם, אלא בשביל שאתה תלמידו של חכם גדול, לך זקוק לי מן השמים ושלחוני אליך ואמר, כלבים כתיב בהן: "ולכל בני ישראל לא יחרץ כלב לשונו" ולא עוד אלא שזכו לעבד עורות מצואתן, לכתוב בהן ספר תורה תפלין ומזוזות על כן זכו לומר שירה. ולענין שאלה ששאלת חזור לאחוריק, ואל תוסף דבר הזה עוד כמו שכתוב "שומר פיו ולשונו שומר מצרות נפשו.

למה זכו לזה הכלבים?! כי ישבו לילה אחד בשקט. לילה אחד!

אומרים לבן אדם – אתה מספר לשון הרע? הכלב הזה, אין לו יצר הרע ויצר הטוב. הוא לא מכיר חכמות, אם הקב"ה אומר לו לשתוק, אז הוא שותק! למה אתה, שאומרים לך לשתוק, אתה לא שותק???

אם ככה מובנים דברי הגמרא {מסכת פסחים ק"ב, א} שאדם המדבר לשון הרע ראוי להשליכו לכלבים. למה?! כי הכלב יותר טוב ממך, הוא לפחות סוגר את הפה!

כותב האר"י הקדוש – אדם המספר לשון הרע, חוזר לעולם בתור כלב.

אני חושב, שלא הכוונה לאדם שפעם אחת דיבר לשון הרע, אלא לאדם שהולך רכיל בכל מקום.

נשאלת השאלה – מה פתאום הוא חוזר בתור כלב?

האר"י הקדוש לא כותב, אבל החיד"א כותב.

אומרת התורה {מטות לב, מב} ונבח הלך וילכד את קנת ואת בנתיה ויקרא לה נבח בשמו.

אומר החיד"א – ויקרא אם אדם קורא לה-לשון הרע, הוא חוזר בחזרה בתור נבח – כלב.

כולנו יודעים למה ירדנו למצרים – ויבא יוסף את דבתם רעה אל אביהם – בגלל לשון הרע.

נקרא בע"ה בהגדה של פסח: "וירד מצרימה. אנוס על פי הדבור" – ירדנו למצרים, כדי לתקן את חטאי הדיבור.

פרעה נקרא בפי חז"ל בשם 'כלב'.

נשאלת השאלה – איפה מצינו שקוראים לפרעה 'כלב'?

ב – "חד גדיא":

"חד גדיא ואתא כלבא פרעה ונשך לשונא החתול, אלו שבטי-יה שירדו למצרים כתוצאה מהקנאה ביוסף".

אם ככה, למה נקרא פרעה בשם 'כלב'?

הכלבים אוהבים ללקק דם, כך אומר הנביא {מ"א כא, יט} אשר לקקו הכלבים את דם נבות ילקו הכלבים את דמך גם אתה. מכאן, שהכלבים אוהבים ללקק דם.

נשאלת השאלה – מה פרעה קשור לדם?!

אומרים חז"ל {שמות רבה, פרשה א, אות לד} – {ישעיה ו, א}: בשנת מות המלך עזיהו, ויאנחו בני ישראל, למה נתאנחו, לפי שאמרו חרטמי מצרים לפרעה אין לך רפואה מהצרעת אם לא נשחט מקטני ישראל מאה וחמשים בערב ומאה וחמשים בבקר, ורחץ בדמיהם שתי פעמים ביום כיון ששמעו ישראל גזרה קשה, התחילו מתאנחים וקוננים.

אם ככה, ירדנו למצרים, לפרעה, שנמשל לכלב, כי היינו פגומים בחטאי הלשון, וכל המדבר לשון הרע ראוי להשליכו לכלבים.

רבינו יונה בספרו {שערי תשובה}, מסביר מדוע בני האדם מזלזלים בעוון לשון הרע.

אחת הסיבות לזלזול, כותב רבינו יונה, היא משום שאנחנו לא רואים את העוון הזה.

"מה בסכ"ה אמרתי?! הרגתי אותו?! לא. הוצאתי לו אוויר מהגלגלים?! לא. נתתי לו מכה עם מבוטה?! לא... רק אמרתי עליו כמה דברים..."

אתה יודע איזו משמעות יש לדיבור שלך???

אתה יודע כמה משמעות יש לכל מילה שאתה מוציא מהפה???

אדם אחד רוצה לברר שידוך למישהו:

"תגידי, מה אתה אומר על הבן של דוד?"

"הבן של דוד מוצלח ביותר. אבל אני מציע לך שתברר... הוא לוקח כדורים".

ברגע זה ניגמר השידוך. מצלצל לשדכן: "תבטל!"

"למה, מה קרה?!"

"לא רלוונטי, תבטל!"

לאחר תקופה, מגיע בחור נוסף לברר על הבן של דוד:
"תגיד, מה אתה אומר הבן של דוד???"

"הבן של דוד? הוא בסדר... אבל אתה יודע, הוא לוקח כדורים"
פעם נוספת שבוטל השידוך.

אם הוא היה שואל "איזה כדורים הבן של דוד לוקח?", היו אומרים לו שהוא
לוקח ויטמינים נגד הצטננות, שלש פעמים ביום ויטמין C.

אבל לא אמרו לו את זה... "לוקח כדורים" – ניגמר הסיפור.

אומרת התורה {בראשית מט, ה} כי באפם הרגו איש - עם האף אפשר להרוג.
אומר רבינו יונה – האדם שחטא, לא מרגיש אפילו שהוא חטא.

"מה עשיתי?! נתתי לו מכה?! שברתי לו יד?! שברתי לו רגל?! בסכ"ה אני
לא רוצה אותו בתור משודך שלי. מה כבר עשיתי?!"

אומר רבינו יונה - החטא הזה כמעט ולא ניתן לכפרה.

אדם שסיפר לשון הרע, צריך ללכת לבקש סליחה מכ"כ הרבה אנשים
שניזונו מהלשון הרע הזה, שכמעט ולא אפשרי לעשות את זה!

לכן, היות והבן אדם לא חש במשמעות המילים שיוצאים מפיו, לכן הוא
מזלזל בזה.

כותב ר' חיים פרידלנדר - ביהדות זה בדיוק להיפך. ככל שהחושים דקים
יותר, כך העיון חמוץ יותר.

בן אדם יודע להרגיש דבר, לפי חוש המישוש שלו – הרבצתי... נתתי אגרוף
... הוצאתי אויר... הוא מרגיש שהוא עשה משהו. אבל כשבן אדם לא עושה

פעולות מעשיות, הוא לא מרגיש שהוא עשה משהו.

"מה בסכ"ה עשיתי?! שמעתי?!"

את השמיעה אי אפשר למשש.

דיבור?! "בסכ"ה קצת רוח"

אומר הנביא {עמוס ד, יג} יוצר רוח ומגיד לאדם מה שחז!

אפילו שיחה שבין איש לאשתו, דנים את האדם בשמים!

אומרת הגמרא {מסכת גיגת ג, א} - והא הנהו תרי אלמי דהו בשבבותיה
דרבי והו שני אילמים בשכנותו של רבי, והו בני ברתיא בני בתו דרבי יוחנן בן

גודגא ואמרי לה בני אחתיא דרבי יוחנן דכל אימת דהו עייל רבי לבי
מדרשא בכל פעם שהיה רבי נכנס לבית המדרש הו עיילי ויתבי קמיהו היו

נכנסים ויושבים לפניו ומניידי ברישיהו ומרשין שפוותיהו והיו מנענעים
בראשם והיו שפתותיהם רוחשות ובעי רבי רחמי עלייהו ואיתסו וביקש רבי

רחמים עליהם ונתרפאו ואשתבח דהו גמירי ונמצא שהיו יודעים הלכתי
משניות וספרא הברייתות שעל חומש ויקרא וספרי הברייתות שעל חומשים

במדבר דברים וכולה ש"ס ומוכח שהאילים יכל ללמוד.

מסופר על ר' מאיר שפירא מלובלין, שהגיע להתרים אנשים בניו-יורק. נתנו
לו לדבר בערב שבת, הזמן שנחשב לטוב ביותר, כל הבית כנסת מלא עד

אפס מקום. אנגליה הוא לא ידע, ועברית הם לא ידעו, אז השפה היחידה
שהוא יכל לדבר איתם זה באידיש.

הרב התחיל לדבר. בקדמת בית הכנסת, ישב ילד בן 9 ובמהלך כל הדרשה
הנהן בראשו. לאחר שסיים הרב את הדרשה, הוא ניגש לילד ושאל אותו:

"תגיד, אתה מבין אידיש?"

אמר לו הילד: "לא."

"הבנת על מה דיברתי בדרשה?"

"כן, אתה רוצה כסף?"

אמר לו ר' מאיר שפירא: "נראה לי שאתה היחיד שהבנת אותי פה." ©

יושבים שני הבחורים ומנענעים בראשם. היו אילמים, עד שהקב"ה פתח
להם את הפה, ואז התברר למפרע, שהם הבינו את הכל.

שואל הבן יהודיע – מי היו שני האילמים שהתפקחו?

ואומר – הם היו אלדד ומידד.

איפה זה מופיע?

ב - והא הנהו תרי אלמי

אומר הבן יהודיע – א"ל מ – אלדד. מ"י מ – מידד.

נשאלת השאלה – למה הם חזרו לעולם הזה?

בגלל ארבע מילים שאמרו, והיה אסור להם להגיד – "משה מת ויהושע
מכניס". ארבע מילים!

לא לשון הרע, אלא נבואה שלא ניתנה להיאמר! חזרו לעולם אלמים, בגלל
ארבע מילים!

ללמדך, "יוצר הרים וברא רוח ומגיד לאדם מה שחז" - תשמור על מילים
שאתה מוציא מהפה! כל עמל האדם לפיהו!

ישנו משל כ"כ יפה, אם נוכל ללמוד ממנו והיה זה שכרנו:

מלך יוון הזמין לאירוח את מלך צרפת. מגיעה ארוחת הערב, מנה עיקרית -
קישקה.

שואל מלך צרפת: "מה זה? זה נראה כמו נחש ארסי..." ©

"תאכל... תאכל, אתה עוד תבקש עוד מנה. יש מזה בשפע, אל תפחד!"

הוא משתכנע לאכול... "באמת טעים הדבר הזה! מה זה?"

"זה קישקה - מעיים של בהמה, שלתוכם דוחפים סולת, קמח, שמן, בצל...
מבשלים 12 שעות ויוצא מעדן!"

קורא מלך צרפת לטבח שלו: "בוא רגע, לך לטבח של המלך, וקח ממנו את
המרשם למטען צינור הזה. בשבוע הבא יש לנו אורח מספרד, נגיש לו את זה
בתור מנה עיקרית!"

נתן לו הטבח את המרשם והסביר לו שלב אחרי שלב איך להכין את זה.
הלך הטבח של מלך צרפת והכין את הקישקה לפי ההוראות. הכל היה נראה
מעולה. בבוקר הגיע המלכים לארוחה... והטבח מגיש את הקישקה.

שואל מלך ספרד: "מה זה?"

אומר לו המלך הצרפתי: "זה משהו שקיבלנו ממלך צרפת, משהו בונבוניירה.
תטעם אתה תבקש עוד!"

מלך ספרד מכניס לפה חתיכה מהקישקה... טפווווווו ©
"מה קרה???"

"איזה גועל נפש. רצית להרעיל אותי?!!!"

"למה אתה אומר ככה?!"

"תטעם ותראה!"

מכניס לפה... טפווווווו... "איזה גועל נפש, תביאו מהר מים, חמצן... אין לי
אוויר!!"

קוראים מהר לטבח "תגיד, מה עשית?!"

"תאמינו לי, עשיתי בדיוק כמו שהטבח היווני לימד אותי. אחד לאחד!"

התקשר הטבח הצרפתי לטבח היווני: "הלו, אל תשאל כולם מקיאים פה
מהקישקה!"

"עשית כמו שלימדתי אותך?!"

"אחד לאחד!"

אמר לו הטבח היווני: בוא תגיד לי מה שמת..."

"צלצלתי לבית המטבחים, הזמנתי 12 מטר קישקה..."

"נו, ומה עשית עם הקישקה הזו?"

"איך שקיבלתי אותו מבית המטבחים, מילאתי אותו..."

אמר לו הטבח היווני: "תגיד, אתה נורמלי? את כל מה שאכלה הפרה
בשלושה חודשים האחרונים הגשת כקישקה? צריך לנקות את זה קודם!

לוקחים צינור מכבה אש ומכניסים בתוך הקישקה, כדי שכל הלכלוך יצא
החוצה. אחרי זה שמים את הקישקה בחומץ למשך שעתים כדי שיצא הריח,
ורק אז מכניסים את הקישקה! קח אותו מהר לשטיפת קיבה לפני שהוא
יקבל שפעת חזירים מזה." ©

כמה שזה נשמע מצחיק, אמר לי פעם ר' ראובן קרלנשטיין, שכך אנו נראים
בשעה שאנו מבקשים מהקב"ה בקשות.

באים לקב"ה ומבקשים: "ריבונו של עולם, תציל אותי... תושיע אותי..."

שידוכים... פרנסה... בריאות..."

אם לפני חמש דקות, הכנסת בפה הזה את כל הזבל של המדינה... אתה
עומד בתפילת 18 ומבקש "ה', שפתי תפתח ופי יגיד תהלתך" – "בבקשה
ריבונו של עולם, תעזור לי לפתוח את הפה..."

אומר ר' יהונתן אייבשיץ – לפני חמש דקות לא סגרת את הפה, איך פתאום
אתה מבקש שיפתחו לך אותו?! מלאכי השרת עומדים למעלה וצוחקים
ממך! יותר טוב שתשתוק!

עם פה מטונף כזה, אתה בא לבקש ממני בקשות?! הטעם של הבקשות
שלך, בדיוק כמו הטעם של הקישקה עם כל הזבל בפנים!

בא רב אחד לחפץ חיים ואמר לו: "רביה, אני עובר מעיר לעיר, מדבר על
לשון הרע, נכנס באוזן אחת, יוצא בשניה. שום דבר לא עוזר!"

שאל אותו החפץ חיים: "תגיד, כמה זמן אתה מדבר על הנושא?"

"בערך שעה וחצי".

אמר לו החפץ חיים: "שעה וחצי האנשים שתקו? מספיק, עשית את שלך!"

אומר הגאון מוילנה – בכל רגע שאדם סותם את פיו, זוכה לאור הגנוז, שאין
מלאך ובריאה מסוגלים לעמוד בפניו!

שעה וחצי סגרו את הפה?! זה יכל להיות רק בדורו של החפץ חיים. בדור
הזה, גם בשעה וחצי יש ארבע טלפונים. ©

אם בן אדם יחשוב פעם אחת, לפני שהוא מתחיל לדבר לשון הרע... איך
תבקש עם פה מלא אשפה?! למי תפנה?!

ניגשים לחג הפסח. אמרנו, שהגיטריא של חודש 'ניסן', היא פעמיים 'פה'.
העבודה של חג הפסח, היא כולה בפה:

ב - ושת נאכל מצות, ומרור ונשתה ארבע כוסות. ב - קנה, נספר את סיפור
יציאת מצרים.

פה-סח, זה הפה שסח תהילות ה'.

שואל הבן איש-חי – הבן שואל: "מה נשתנה הלילה הזה מכל הלילות שבכל
הלילות אנו מטבילים פעם אחת, הלילה הזה שתי פעמים?"

נשאלת השאלה – את מה מטבילים פעמיים?

פעם אחת לוקחים כרפס, ומטבילים אותו במי מלח. ובפעם השניה, לוקחים עלי חסה (מרור) ומטבילים אותם בתוך החרוסת.

נשאלת השאלה – למה ?

כולנו יודעים – כדי שהתינוקות ישאלו .

אומר הבן איש-חי – זה הרבה יותר עמוק:

מתחילים בכרפס ומטבילים אותו במי מלח – זו הירידה למצרים. לוקחים מרור, ומטבילים בחרוסת – זו כבר יציאת מצרים. למה ?

אומר הבן איש חי – הירידה למצרים, התחילה בגלל לשון הרע, שנאמר {בראשית לו, ב} ויבא יוסף את דבתם רעה אל אביהם .

אומרים רבותינו – כרפס, ראשי תיבות – כלל ראשון פה סגור.

מתחילים לספר ביציאת מצרים, על שהכל התחיל במכירת יוסף. הורידו ממנו את כתונת הפסים והטבילו אותה בדם, כנגד זה, אנחנו מביאים כרפס ומטבילים אותו בתוך מי מלח, כנגד הדמעות שהורידו כולם על מכירת יוסף! יצאנו ממצרים לאחר 210 שנים ... ומה היתה הסיימת בלילה האחרון של מצרים !?

{שמות יב, כב} ולקחתם אגדת אזוב וטבלתם בדם אשר בסף.

נשאלת השאלה – למה מסתיימת יציאת מצרים דוקא בפסוק הזה ?

אגדת אזוב מסמלת את השפל ברך, את העינוי. כשכולם אגודים ומחוברים, זה התיקון שלנו.

ירדנו למצרים בגלל חטאי הלשון, וכמו שכתוב "ואתא שונרא ואכלה לגדיא" – באו השבטים, ו'אכלו' את יוסף.

ושם במצרים, אצל הכלב שנקרא פרעה, תיקנו את חטאי הלשון.

אומרים חז"ל "ילקוט שמעוני, פינחס, ס' תשע"ג} – אמר רב הונא בשם בר

קפרא, בזכות ארבעה דברים נגאלו ישראל ממצרים: שלא שנו את שמם,

ראובן ושמעון נחתין, ראובן ושמעון סלקין כלומר ירדו ועלו ממצרים באותם שמות . שלא שנו את לשונם, שנאמר {בראשית מה, יב} כי פי המדבר אליכם ובלשון הקודש היה מדבר. ושלא היה בהן לשון הרע, שנאמר {שמות יא, ב} דבר נא באזני העם וישאלו וגו'. אתה מוצא שהדבר היה מופקד אצלן שנים עשר חדש ולא נמצא אחד מהן שהלשין על חברו. ועל שלא היה בהן פרוץ בערוה. תדע לך, שהרי בת אחת היתה ופרסמה הכתוב, דכתיב {ויקרא כד, יא} ושם אמו שלמית בת דברי למטה דן.

(ברוך שאמר)

"ונתתי נגע צרעת בבית ארץ אחוזתכם" (יד, לד)

בשורה היא להם שהנגעים באים עליהם, לפי שהטמינו אמוריים מטמוניות של זהב בקירות בתיהם כל ארבעים שנה שהיו ישראל במדבר, ועל ידי הנגע נותץ הבית ומוצאן (רש"י)

לכל אדם - אומר רבי ראובן קרלנשטיין זצ"ל נגזרה מנת היסורים שעליו לעבור בימי חייו.

אין אחד שנמלט מהם. יתכנו לפעמים תקופות בחיים שאדם אינו סובל, אך אין מציאות כזו שאדם יחיה את כל חייו בשלוה, ללא יסורים. השאלה היא רק: כיצד מקבל האדם את היסורים הבאים עליו, מה תגובתו, וגם כאן, הכל תלוי בנקודת המבט!

הנה כאן, בפרשת נגעי בתים: חז"ל מגלים לנו, שלפעמים חפץ הקב"ה לזכות אדם במטמונו, ולשם כך מביא בקירות ביתו נגע צרעת. הוא מזניק את הכהן, והכהן שולח להודיע לו: לפני שאגיע לביתך, עליך להוציא את כל רכושך מהבית, שלא יטמא במידה ויתברר שאכן צרעת הבתים היא זו. "אוי ואבוי" - חושב האיש - "להוציא הכל מהבית זו עבודה קשה! אבל טוב, אם הכהן אמר - אני מקבל".

מגיע הכהן, בודק את הנגע, ומודיע כי יש להסגיר את הבית. כלומר, בימים הקרובים אסור להתגורר בו! בלית ברירה, עוזב מיודעינו עם כל צאצאיו את ביתו, והולך להתאכסן אצל קרובים או בבית מלון.

בסופו של דבר מתברר שאכן נגע צרעת הוא ויש להרוס את כל הבית עד היסוד. הורסים את הבית ואז מתגלה המטמונו שהטמינו בו האמוריים.

שואל הנאות דשא: אם הקב"ה רוצה לתת לאדם מטמונו, וכי אין בידו דרך יותר טובה לעשות זאת [כגון: זכיה בהגדרת מפעל הפיס וכדומה]? מדוע לשם כך צריכים לשבור את הבית ולעבור את כל העינוי והסבל הכרוך בגלות מחוץ לבית?

כעין זה מצינו בירושלמי (הוריות ג' ד') מעשה באבא יודן שהיה עשיר גדול ויחד עם זאת נדיב ובעל צדקה גדול, עד שיום אחד הוא ירד מנכסיו. עד כדי כך, דגבאי הצדקה לא רצו לקבל ממנו כסף, וכשהסתובבו בעיר לאסוף תרומות דלגו על ביתו כדי שלא לביישו. אבל אבא יודן לא ויתר. הוא רדף אחריהם, וכשהשיגם אמר להם: "משביע אני אתכם שתאמרו לי עבור איזו מטרה אוספים אתם כספי צדקה!

"אמרו לו: "לחתונת יתום ויתומה" בא אבא יודן הביתה ודן עם אשתו מה יוכלו לעזור בנידון. אמרה לו אשתו: "הלא נותרה לנו שדה אחת. לך תמכור חצי מהשדה ואת תמורתה תן לגבאי הצדקה". מכר, ונתן את הכסף לחכמים. למחרת יצא לחרוש את חצי השדה שנותר לו. באמצע החרישה נתקלה הפרה בחפץ קשה ושברה את הרגל. אבא יודן ניגש לבדוק מה פגע בפרתו, ובעודו חופר באדמה התגלה לפניו מטמונו.

ושוב עולה התמיהה: הלא יכול הקב"ה להעניק לו את אותו מטמונו בלי לשבור את רגל פרתו! מה גם שפרה אשר רגלה נשברת, בלית ברירה הורגים אותה, כדי למנוע ממנה סבל. לשם מה צריך את כל זאת?

התשובה היא: הקב"ה רוצה לתת לו את המטמונו, רק הוא קודם מנסה אותו לראות אם אכן הוא ראוי לזכות בו. אם כשמתעורר הקושי האדם מתלונן ואומר: "נמאס כבר, למה דוקא אני...", אומר הקב"ה: אין בעיה, הצרות יפסקו, אך את המטמונו לא תקבל. אינך ראוי לו!

כשנראה לאדם נגע בביתו, בעצם הקב"ה מנסה אותו בנסיון אחר נסיון: בתחילה - לשהות מחוץ לבית שבוע שלם. לאחר מכן עליו לשבור כמה אבנים מקירות הבית, עד שנאלץ להרוס את הבית עד היסוד! אם באמצע התהליך אדם מתלונן ובא בטרוניות על רוע מזלו. די, נמאס לו! - אומר הקב"ה: אין בעיה, הכהן יטהר את הנגע.

אם אדם עומד בכל הנסיונות, מביט על הדברים במבט הנכון ומקבל דין שמים באהבה ובהכנעה - בסופו של דבר יזכה במטמונו כשכר על צדקותו. איננו יכולים לברוח מן הנסיונות, כי לשם כך באנו לעולם הזה - לעמוד בנסיונות. מה שכן יכולים אנו לעשות, הוא לשנות את נקודת המבט שלנו, לבוא עם כלים אחרים לחיים. להחליט: ודאי שכל מעשי הקב"ה הם לטובתי, רק שאני אינני מבין זאת. אם כך נעשה - ודאי נגלה מטמונים על כל צעד ושעל.

כשאדם מאמין באמת, ורואה את הדברים הקשים בעין נכונה לפי השקפת התורה, כפי שהקב"ה רוצה שנראה את הדברים - בסופו של דבר הכל הופך להיות מטמונו.

אברהם אבינו עמד בתשעה נסיונות קשים מנשוא, ולקראת הנסיון העשירי מבקש ממנו הקב"ה (בראשית כב, ב): "קח נא" אנא ממך עמוד גם בנסיון זה - ולאחר שעמד בו אומר לו הקב"ה: "עתה ידעתי כי ירא אלקים אתה..." זוהי הסיבה לנגע שביקר בבית, כשאדם מבחין בנגע כזה, ועל אף שקשה לו עם כך הוא אינו מתלונן - הוא זוכה לאוצרות.

זוהי, אפוא, מטרתם של הנסיונות הבאים עלינו: לגלות את האוצרות, לתת לנו ולהעניק לנו בכפל כפליים!

שמעתי דבר נפלא: כשלוקחים תמונת 'גובלן' [תמונה העשויה מרקמת חוטים] ומביטים על צידה האחורי, שטחים נרחבים ממנה נראים חלקים, כמעט ללא קשרים, כי אלו השמים שצבעם כחול בלבד, אין שם גוון או שילוב כלשהו של צבעים. ובאמת, בצד הקדמי, זה החלק המ'שמעמם' של התמונה. לא כאן מתגלה יפיה המיוחד. ישנם, לעומת זאת חלקים בתמונה שהחליפו חוט מידני כמה תפירות, והדבר גרם שהצד האחורי באותו אזור מלא קשרים, וחוטים רבים מסובכים אחד בשני- בוקה ומבולקת! אך כשהופכים את הגובלן רואים שדוקא בחלק זה מתגלה יופי מיוחד, מרהיב עין, פרטי פרטים המהווים את עיקרה של התמונה!

כאשר מביטים על החיים מנקודת מבט נכונה ואמיתית, מבינים שהחלקים הנראים יותר קשים ויותר מסובכים - דוקא הם החלקים היפים של החיים, נראה לנו שישנם 'קשרים' וקשיים, אך לאמיתו של דבר הקב"ה מכין לנו מטמונו, ולואי ונהיה ראויים לזכות בו!

(להגיד)

בדרך הדרוש

כבודו אין כבודו מחול ופרץ הגמרא הא כתיב וה' הולך לפניהם וגו' ותירץ דהתם כולי עלמא דיליה הכא התורה לאו דיליה הוא ופרץ הגמרא הא כתיב ובתורתו יהגה ומשני דלאחר שעסק יהגה בה הוא תורתו עד כאן. והשתא מבואר כי באמת התשובה הראויה הוא שישפיל את עצמו. אך אם תלמיד חכם הוא אם כן אי אפשר לו להשפיל לעצמו דהא אין כבודו מחול כנזכר לעיל על כן אמר יעסוק בתורה ויהגה בה ויהיה התורה דיליה ויוכל לבוא לתשובת המשקל שישפיל את עצמו. נמצא דנותן תשובה אחת לתלמיד חכם ולשאר כל אדם:

מתקיימת אלא במי שמשפיל את עצמו כך תהא המצורע כלומר כך יהוג את עצמו המצורע שיהא נכנע וכמושפל: (תלמידו במשנת דר"א. עטרת שלמה על התורה): במסכת ערכין דף ט"ו ע"ב מואי תקנתו של מספרי לשון הרע אם תלמיד חכם הוא יעסוק בתורה וכו' ואם עם הארץ הוא ישפיל את עצמו וכו' עד כאן לשון הגמרא. והנה לכאורה קשה הא מוכרח להיות התשובה הראויה לפי ספרי המוסר תשובת המשקל ומה זה שנתן לתלמיד חכם תשובה אחרת ולשאר כל אדם תשובה אחרת. ויש לומר דבאמת נותן תשובה אחת לתלמיד חכם ולשאר כל אדם. דהנה איתא בגמרא רב שמחל על

תורת המצורע
במדרש וזה לישנו זאת תהיה תורת המצורע בהווייתו תהא. ותמוה. ויש לפרש על פי מה דאיתא במסכת נדרים דף נ"ח מה דכתיב מומדבר מותנה כשאדם עושה עצמו כמדבר להשפיל את עצמו ניתן לו התורה כמתנה וכו' עיין שם. נמצא מזה שאין דברי תורה מתקיימין אלא רק במי שמשפיל את עצמו. ואיתא ברש"י בפרשה זו וזו עין ארו לפי שהנגעים באים על נטות הרוח וכו' לפיכך ישפיל את עצמו מנאותו כאזוב. ואם כן יובן המדרש הנזכר לעיל ואת תהיה תורת המצורע בהווייתו תהא רצה לומר התורה וגם דין המצורע זה כמו זה דכמו שהתורה אינה

אינזער נשיין בלעטל

מלוקט על ידי תלמידי תלמוד תורה "בת עין"
ע"ש הרה"ק מאוריטש זי"ע פ"ק צפת ת"ו

פֿרשֿת מצרע - שַׁבַּת הגָּדוֹל • תשע"ט ◊ גליון 303

אינטרעסאנט

נגע צרעת (ב)

אנו ממשיכים משבוע שעבר, בה סיפרנו על נעמן שאלישע הורה לו לטבול בירדן ונתרפא.

גיחזי

משרתו של אלישע. לאחר שעשה נעמן כדבר הנביא ונתרפא מצרעתו, בא אל אלישע להודות לו והביא עמו מתנות רבות, אך אלישע סרב לקחת ממנו מאומה, לאחר שיצא רדף אחריו גיחזי ואמר לו שאדונו שלח אותו לקחת כמה דברים מן המנחה, ולקח את הדברים לעצמו. אז קלל אותו אלישע "וצרעת נעמן תדבק בך" (מלכים ב פרק ה).

עזיהו מלך יהודה

עזיהו המלך כבש ערים רבות והגדיל את שטחה של ארץ ישראל, דבר זה הביאה אותו לידי גסות הרוח ורצה גם להקטיר קטורת בבית המקדש, הכהנים התחילו להתוכח עמו ותוך כדי כך נענש "והצרעת זרחה במצחו"⁽¹⁾ (ראה דברי הימים ב פרק כו). כיון שנעשה מצורע לא היה יכול להמשיך במלכותו, ויותם בנו הנהיג את המלוכה תחתיו בחייו כ"ה שנה⁽²⁾.

שבנא

הממונה על בית חזקיהו המלך. שהיה משתמש בחפצי הקדש, ואמר לו ישעי' הנביא (ישעי' כב, יז) "הנה ה' מטלטלך טלטלה גבר ועטך עטה", ודרשו חז"ל (ויק"ר יז, ג)⁽³⁾ ש'עטך עטה' הוא מלשון 'ועל שפם יעטה' שנאמר במצורע.

1) מכאן למדו במדרש שהצרעת באה על גסות הרוח ועל הגזול את שאינו שלו (שרצה לקחת הכהונה).
2) ראה סוכה מה, ב שאמר רשב"י שאלמלא יותם בן עוזיהו עמו יכול לפטור את העולם מן הדין מיום שנברא עד סופו. וכתב רש"י שיותם עניו היה יותר משאר מלכים, ולא נטל כתר מלוכה כל זמן שהיה אביו חי, וכל דינין שדן היה אומר בשם אביו. 3) מכאן למדו שהגזול את הרבים לוקה בצרעת.

והתחזקתם

האביב שלך

מה נעים ומלפב לצאת בימים אלו, ימי חֲדָשׁ הָאָבִיב, האילנות מלבלבים, הצמחים פורחים, ורוח שֶׁל הַתְּחַדָּשׁוּת עוטפת את כל הבריאה. מאז בריאת העולם נקבע זמן זה להתחדשות, בכפרט למאן דאמר "בניסן נברא העולם". בחדש זה יצאו בני ישראל מעמק סמאת מצרים ונתעלו למדרגות רמות, ובעצם התחיל בפעל המציאות של עם ישראל.

וזה קשור לא רק לחג הפסח, אלא לכל החדש כולו, כמו שאמר הפתוב: פי 'בחדש' האביב יצאת מצרים, ומפסוק זה לומדים חז"ל שצריך לעבר את השנה כדי שייצא פסח בחדש האביב. וצריך להבין, וכי בגלל שבאותה שנה של יציאת מצרים חל ט"ו ניסן בזמן האביב, לכן צריך לשמור שתמיד זה יחול כך?

אלא שני הדברים קשורים וחבוקים זה בזה, חדש זה של לבלוב האילנות והתחדשות הבריאה, הוא החדש אשר גם האדם יכול להתחדש - **החדש הזה ראש חדשים** הוא ראש לכל ההתחדשויות, וגם יציאת מצרים הוא ראש להתחדשות שלנו, כמו שבמצרים על אף שהיו שקועים בעמק הטמאה, התחילו הכל מחדש וזכו לעמוד תוף זמן קצר למרגלות הר סיני מזככים ונקיים, כך יכול כל אחד בכל זמן לעשות את זה.

עד כדי כך גדולה מעלת החדש כולו, עד שאומרים בהגדה: "כול מראש חדש", כלומר שהיה הוא אמינא שפבר מראש חדש כבר אפשר להגיד את ההגדה.

כשיצאים אנו לברך ברכת האילנות, חוץ מההודאה הפשוטה שמודים ומשבחים לה' על יפי הבריאה, אפשר לכוון גם על עצמנו. להודות על הטובה העצומה שעשה הקב"ה בבריאה, שטבע בה את טבע ההתחדשות, ועל חדש נפלא זה שבה יכול כל אחד להתחדש.

קורץ את שארף

זאת תהיה תורת המצרע ביום טהרתו והובא אל הפה. כמו שהמצרע מיד ביום טהרתו והובא אל הכהן, כך זאת תהיה - לעתיד, תיכף מיד כשהודי יטהר עצמו יזכה להתעלות במדרגות רמות ולבוא לפני ה' הנקרא פהן. (זרע קודש)

וראהו הפה והנה נרפא נגע הצרעת מן הצרוע. כאשר האדם חוטא אינו יכול להגיע לשמחה, ואם ראהו הפה והנה - שהוא בשמחה (והנה' לשון שמחה) זהו סימן שנרפא נגע הצרעת ששב מחטאו ויכול להגיע לשמחה. (מאור ושמש)

ועץ ארז ושני תולעת ואזב. ברש"י שעץ הארז מרמז לגאווה ותקנתו שישפיל עצמו כתולעת וכאזב. פירוש ישפיל עצמו עם הגאווה, בזה שחשב שיש לו במה להתגאות. (שפת אמת)

הפבש האחד והקריבו לאשם. המספר לשון הרע אומרה בסתר כאילו אין ה' שומע דיבוריו ח"ו, לכן הוא מביא אשם כמועל בקודש. (ספורנו)

ונתן הפה... ועל פהו ידו. האותיות ב'ה'ן הן אחר אותיות א'ד'ם, שהאדם נקרא מ'דבר' אך זאת כשמדבר דברים ראויים, אבל אם מדבר לשון הרע הוא יוצא מגדר אדם, ולכן נותן הכהן דם על הפה לכפר על זה שיצא מגדר אדם. (ערוגת הבושם)

זאת התורה לכל נגע הצרעת. החלאים והנגעים באים על האדם מחמת שפגם בתורה, וכשעוסק בתורה התורה מכפרת עוונותיו. זאת התורה היא הרפואה לכל נגע הצרעת. (דגל מחנה אפרים)

שפת המהול

ידוע שכל מאורעות השבוע נקבע בשבת שלפניה, אך יש לפעמים שבשבת עדיין אין אדם ראוי לישועה, אך הקב"ה רואה שבאמצע השבוע יהיה ראוי, ובגודל חסדיו כבר בשבת הקודמת מכין לו הישועה. כן היה במצרים, על אף שבשבת עוד לא היו ראויים לגאולה, הכין להם הקב"ה את הגאולה כבר בשבת על סמך שביום ט"ו ניסן יהיו ראויים, ולכן נקרא שבת הגדול, שנס גדול נעשה בו שהכין הקב"ה הגאולה טרם היו מוכנים לכך. (סדורו של שבת)

א טיפוע נעדראנק

עקר השמחה להפוך גשמיית לרוחניות ונתתי נגע צרעת בבית ארץ אחותכם. ברש"י: 'בשורה היא להם לפי שהטמינו אמוריים מטמוניות של זהב בקירות בתיהם'. הנה ידוע שבכל דבר בעולם - אף הדברים הגשמיים, יש בהם ניצוצות של קדשה שמהם יש להם חיות, וכאשר אדם משתמש בהם לעבדת השי"ת ועושה מהגשמיית עבודה רוחנית (כגון שאוכל דבר גשמי כדי שיהיה לו כח לעבדת ה'), הוא מעלה את הניצוצות האלו אל הקדשה, ואת חלק הפסלת שאינו של קדשה הוא זורק. וכשנכנסו לארץ ישראל צוה ה' "לא תחיה כל נשמה" בי הם חלק החיצוניות והקלפה, אך את הפנימיות שהם ניצוצות הקדשה הם צריכים לקחת ולהעלותם אל הקדשה, וזה הרמז במטמוניות שהטמינו האמוריים דהינו ניצוצות הקדשה שהיו טמונים בתוכם. וזהו שאמר רש"י 'בשורה היא להם' כי עקר השמחה למעלה היא מעלית הניצוצות על ידי שמהפכים הגשמיית לרוחניות.

(קדושת לוי להרה"ק רבי לוי יצחק מבארדיטשוב)

פניני בת עין

תשובה על מה שחטא בעצמו ותשובה על שלא מחה באחרים

זאת תהיה תורת המצרע ביום טהרתו והובא אל הפה ויצא הפה אל מחוץ למחנה. ויש לדקדק, דבתחלה כתב 'והובא אל הפה' ואחר כך 'ויצא הפה אל מחוץ למחנה'. ויש לומר דיש שני מיני עברה שצריך האדם לשוב עליהם, יש עברות שחטא הוא בעצמו, ויש שראה אחרים עוברים עברה ולא מחה פשהיה בידו למחות. והנה על עברות שלו הוא שב בתשובה ומתפטר לו, אבל איך ישוב על עברות של אחרים אם אותו חוטא לא שב בתשובה? אלא כאשר האדם שב בתשובה בהכנעה גדולה ומעמק הלב, אז הקב"ה מעורר מדת התשובה בעולם, וברב רחמיו וחסדיו שולח הרהורי תשובה במחשבתו של האיש שעבר העברה, וכך מתפטר גם לו. וזהו זאת תהיה תורת המצרע ביום טהרתו כלומר כשישוב החוטא מחטאו,

אם הוא שָׁב עַל מַה שֶׁחָטָא הוּא עֲצָמוֹ, וְהוּבָא אֶל הַפְּהִיזָה הַקֶּבֶ"ה שֶׁנִּקְרָא פְּהִיזָה, כְּלוּמַר הוּא מִתְקָרֵב אֶל הַשֵּׁי"ת וְאֶל הַקִּדְשָׁה, וְאִם חָטָא הוּא בְּמַה שֶׁלֹּא מִחַה בְּיַד אֲחֵרִים, אָז וַיֵּצֵא הַפְּהִיזָה אֶל מַחוּץ לַמַּחֲנֶה הַקֶּבֶ"ה יוֹצֵא אֶל הַחוּטָא הַהוּא וּמְעוֹרְרוֹ בְּתִשׁוּבָה.

א שׁוּיִן וְנֶאֱרַט

זֹאת תְּהִיָה תוֹרַת הַמִּצְוֶה בְּיוֹם טְהוּרָתוֹ. כְּתוּב בַּמִּדְרָשׁ: זֶה שֶׁאָמַר הַכְּתוּב "וְלִרְשָׁע אָמַר אֱלֹקִים מַה לָּךְ לִסְפֹּר חוֹקֶיךָ". וְצָרִיךְ לַהֲבִינָה כוּוֹנַת הַמִּדְרָשׁ. וַיֵּשׁ לֹמַר דֵּהוֹקְשָׁה לוֹ לַמִּדְרָשׁ לַמַּה כְּתוּב "זֹאת תְּהִיָה 'תוֹרַת' הַמִּצְוֶה" הִיָּה לוֹ לַכְּתוּב 'זֹאת טְהוּרַת הַמִּצְוֶה', עַל זֶה מִתְרַץ דֵּהֲרַשָׁע כֹּל זְמַן שֶׁלֹּא שָׁב בְּתִשׁוּבָה אֵינן תוֹרַתוֹ תוֹרָה, אֲבָל בְּיוֹם טְהוּרָתוֹ דֵּהֵינּוּ שָׁב בְּתִשׁוּבָה וְנִרְפָּא מִצְרַעְתּוֹ, אִז תוֹרַתוֹ תוֹרָה, לִכֵּן אָמַר מִדּוּעַ כְּתוּב "זֹאת תוֹרַת" כִּי עַד עַכְשָׁיו לֹא הִיָּתָה תוֹרַתוֹ תוֹרָה, שֶׁהָרִי כְּתִיב "וְלִרְשָׁע אָמַר אֱלֹקִים מַה לָּךְ לִסְפֹּר חוֹקֶיךָ".

(ילקוט הגרשוני להגה"ק רבי גרשון אב"ד מאד)

וַיִּצְוֶה הַפְּהִיזָה וְלִקַּח לְמִטְהָר וְגו' וַעֲץ אֶרֶז וְשֵׁנִי תוֹלַעַת וַיֵּאָזַב. אֵי תֵּא בַּמִּדְרָשׁ, לַמַּה בְּאִזּוֹב שֶׁאִם הִיָּה מִתְגַּאֵה כְּאֶרֶז יִשְׁפִּיל אֶת עֲצָמוֹ כְּאִזּוֹב. וְקִשָּׁה לַמַּה לוֹ לַהֲבִיָּא הָאֶרֶז שֶׁמֵּרָאָה עַל הַחֲטָא, דִּי לוֹ שִׁיבִיא אִזּוֹב לְרַמְזוֹ עַל הַתִּיקוֹן וְכִפְרָה. עוֹד יֵשׁ לַהֲבִינָה מִדּוּעַ לְאַחַר שֶׁשָׁב בְּתִשׁוּבָה וְנִרְפָּא מִצְרַעְתּוֹ הוּא צָרִיךְ לַהֲמַתִּין עוֹד שְׁבַע יָמִים אֲחֵרִים עַד שִׁיטְהָר לְגַמְרִי, לַמַּה לֹּא יִבִּיא הַקִּרְבָּנוֹת מִיַּד בְּאוֹתוֹ יוֹם. וַיֵּשׁ לֹמַר עַל פִּי שֶׁאָמְרוּ חֲזוּ"ל הִיכִי דְמִי בַעַל תִּשׁוּבָה, בְּאוֹתוֹ פֶּרֶק בְּאוֹתוֹ מְקוֹם וּבְאוֹתָהּ אִשָּׁה, כְּלוּמַר שֶׁהוּא צָרִיךְ לַהֲיֹוֹת שׁוֹב בְּאוֹתוֹ מִצַּב וּבְאוֹתוֹ תְּאוּהָ שֶׁהִיָּה בַעַת הַחֲטָא, וְאִז כִּשְׁמִתְגַּבֵּר וְאֵינּוּ חוּטָא הָרִי זֶה תִּשׁוּבָה גְּמוּרָה. וְהִנֵּה הַצְרַעַת בָּאָה עַל הַגְּאוּהָ, וּבַעַת הַיּוֹתוֹ מִצְוֶה וּמוֹשְׁפֵל וַיּוֹשֵׁב בְּדַד מַחוּץ לַמַּחֲנֶה, מִמִּילָא הוּא שְׁפֵל בְּעֵינָיו וְאֵינן עוֹלָה בְּדַעַתוֹ לַהֲתַגְּאוֹת, לִכֵּן תִּשׁוּבָתוֹ אִז אֵינָה תִּשׁוּבָה שְׁלִימָה, וְכִאֲשֶׁר יֵשׁוּב לְבִיתוֹ יִכּוֹל הוּא לְשׁוֹב לְשׁוֹב לְגְּאוּוֹתוֹ, לִכֵּן צָרִיךְ עוֹד שְׁבַע יָמִים לְאַחַר שֶׁנִּרְפָּא מִהַצְרַעַת וְהוּא שָׁב לְבִיתוֹ וְלַמְקוֹמוֹ, אִם אִז אֵינּוּ מִתְגַּאֵה אִז זֶה תִּשׁוּבָה שְׁלִימָה, וְאִז הוּא יִכּוֹל לַהֲבִיָּא קִרְבָּנוֹתָיו לַהֲשִׁילִים טְהוּרָתוֹ. (אמרי שפר להגה"ק ר' שלמה קלוגר)

וְנִתְּנִי נִגְעַת צְרַעַת בְּבֵית אֶרֶץ אֲחֻזְתְּכֶם. בְּרַשׁ"י: בְּשׁוּרָה טוֹבָה הִיא לָהֶם, לְפִי שֶׁהִטְמִינוּ אִמּוּרִים מִטְּמוּנוֹת שֶׁל זֶה בְּקִירוֹת בְּתִיָּהֶם כֹּל אַרְבַּעִים שָׁנָה. וְלִכְאוּרָה בְּדַבְרִים סוֹתָרִים אֶת דְּבַרֵי חֲזוּ"ל שֶׁאָמְרוּ שֶׁנִּגְעֵי בְּתִים בְּאִים עַל צְרוֹת עֵינַי. הִנֵּה אָמְרוּ חֲזוּ"ל קִשִּׁים גְּרִים לְיִשְׂרָאֵל כִּסְפַחַת, יֵשׁ לַהֲבִינָה לַמַּה מִדְּמָה אוֹתָם דּוֹקָא לְסַפַּחַת, עוֹד יֵשׁ לְדַקְדֵּק דְּכֹאֵן פִּירְשׁוּ תוֹסְפוֹת מִפְּנֵי שִׁישׂרָאֵל לְוִמְדִים מִמְעַשִּׂיהֶם, וְקִשָּׁה דֵּהָרִי בְּמִקּוֹם אֲחֵר אָמְרוּ בְּגַמְרָא שְׁכַל דְּבַר שֶׁהַחֲזִיקוּ בוֹ כּוֹתִיִּים הֵם מִחֲמִירִים בוֹ יוֹתֵר מִיִּשְׂרָאֵל, אִם כֵּן גַּם הַגְּרִים מַה שִׁיקְבְּלוּ עֲלֵיהֶם יַחֲמִירוּ בוֹ וְמַה הַחֲשַׁשׁ שִׁילְמָדוֹ מִמֵּהֶם יִשְׂרָאֵל. וַיֵּשׁ לֹמַר כִּי הַגּוֹיִים לְקוֹיִים בְּמִדַּת צְרוֹת עֵינַי, כְּמוֹ שֶׁמִּצִּינוּ שֶׁבֵּן נַח נַעֲנַשׁ אִם גִּזְל מִחֲבִירוֹ פַּחוֹת מְשׁוּה פְּרוּטָה, כִּי הֵם מִקְפִּידִים וְאֵינָם מוֹחֲלִים אִף עַל פַּחוֹת מְשׁוּה פְּרוּטָה. וּמִסִּיבָה זֹאת הִטְמִינוּ הָאִמּוּרִים אֶת אוֹצְרוֹתֵיהֶם בְּקִירוֹת, אִף שִׁידְעוּ שִׁישְׂרָאֵל יִבּוֹאוּ לְאֶרֶץ, הִיָּתָה עֵינָם צָרָה שֶׁלֹּא יִהְיוּ יִשְׂרָאֵל מִמּוֹנָם. וְלִכֵּן נִגְעֵי בְּתִים בְּאִים עַל צְרוֹת עֵינַי, וְכִשְׁסוֹתֵר כְּתוּב וּמוֹצֵא שֵׁם הַזֶּהֱבָ שֶׁהִטְמִינוּ הָאִמּוּרִים, הָרִי הוּא כִּי זֶה מִיָּדָת גּוֹיִים. לִכֵּן אָמְרוּ קִשִּׁים גְּרִים לְיִשְׂרָאֵל כִּסְפַּחַת דּוֹקָא, כְּלוּמַר שֶׁאִף אִם יִדְקְדְּקוּ בְּדִינָם, אֲבָל מִיָּדָת צְרוֹת עֵינַי הַמְּבִיאָה נִגְעִים עַדִּינָי יִכּוֹלִים לְלַמּוֹד מִמֵּהֶם.

(מהר"ם רבנו מאיר שיף סיום למסכת ב"ק)

מְעַשְׂה'לַעַר אִין מְלִיצוֹת

בְּעִיר מֵאֲנָהִיִּים הִגִּיעַ הַעֵת לְדְרוֹשׁ, שֶׁהֲרַב צָרִיךְ לֹמַר אֶת דְּרַשַׁת שַׁבַּת הַגְּדוֹל, אִךְ הַגְּאוּן רַבִּי צְבִי הִירַשׁ זְצוּק"ל - רַב הַעִיר לֹא עָלָה. נִגְשׁוּ אֵלָיו בְּעֵלֵי הַבְּתִים הַמְּכוּבָדִים וְשָׂאֵלוּ אֶת פִּיּוֹ, מִדּוּעַ זֶה יִבְטַל הַרַב אֶת מִנְהַג יִשְׂרָאֵל הַקְּדוּם, הַמְּקוּבֵל בְּכָל קְהִילוֹת יִשְׂרָאֵל שֶׁהֲרַב דּוֹרַשׁ בְּשַׁבַּת הַגְּדוֹל? הַשִּׁיב לָהֶם הַגְּאוּן וְאָמַר: חֲזוּ"ל אוֹמְרִים "שׁוֹאֲלִין וְדוֹרְשִׁין בְּהַלְכוֹת הַפֶּסַח קוֹדֵם הַפֶּסַח". מַהוּ כִּפְל הַלְשׁוֹן "שׁוֹאֲלִין וְדוֹרְשִׁין"? אֵלָּא בְּמִקּוֹם שִׁישׁ "שׁוֹאֲלִין", שֶׁבְּנֵי הַעִיר שׁוֹאֲלִים שְׂאֵלוֹת בְּהַלְכָה, אִז "דוֹרְשִׁין", חוֹבָה עַל הַרַב לְדְרוֹשׁ דְּרַשָּׁה. אֲבָל בְּמֵאֲנָהִיִּים אֵינן בוֹ "שׁוֹאֲלִין" כֹּלֵל לְעוֹלָם לֹא נִכְנַס אָדָם אֶל הַרַב לְשִׂאוֹל שְׂאֵלָה, סִימָן הוּא שֶׁהַכֵּל יוֹדְעִים לַהוֹרוֹת לְעַצְמָם, אִם כֵּן הָרִי אֵינן חוֹבֵת "דוֹרְשִׁין"...

אין די צפֿת'ע געסאלער

מנחם לציון {א}

לתולדות העליה החסידית הגדולה בראשות הרה"ק רבי מנחם מענדל מוויטעבסק זצוק"ל

מגדולי תלמידי המגיד ממעזריטש היה הרה"ק רבי מנחם מענדל מוויטעבסק, כשהורם הנזר והוסרה העטרה בפטירת המגיד הגדול (י"ט כסלו תקל"ג), וגדולי התלמידים התפזרו איש איש למקומו להפיץ את בשורת החסידות, קבל רבי מנחם מענדל את ההנהגה במדינות וואהלין ורוסיא, ורבים מתלמידי המגיד המשיכו להסתופף בצלו.

פדוים לציון

לא עברו ארבעה שנים להנהגתו, בשנת תקל"ז העיר ה' את רוחו לעלות אל ארץ חמדה ברב עם, וליסד בה ישוב חסידי. אם אמנם רבנו הבעל שם טוב השתוקק כל ימיו לעלות, אך מן השמים מנעוהו, הגיעה העת שתלמידי תלמידיו יעלו אל ארץ הקדש להסתפח בנחלת ה'.

כש'לש מאות איש מאנשיו נתקבצו סביב רעיון נשגב זה, בראשם היו כמה מחשובי תלמידי המגיד, ביניהם: הרה"ק רבי אברהם מקאליסק ורבי ישראל מפאליצק זצוק"ל.

טרם נסיעתו סבב רבי מענדעלע בין צדיקי הדור המפרסמים שיירי תלמידי הבעל שם טוב ותלמידי המגיד, כדי להפרד מהם. מטרה נוספת היתה בסיבוב זה, כדי לזרז את הצדיקים שישתדלו לעורר את ישראל החוסים בצלם,

להיות לעזר ליושבי ארץ ישראל, ולשלח ממון להחזקת הישוב למען יוכלו לישב בבית ה' ולהגות בתורה ועבודה באין מפריע.²

בין הצדיקים שעבר רבי מענדעלע ידוע: הרה"ק רבי יעקב יוסף הכהן מפולנאה (בעל ה'תולדות יעקב יוסף'), הרה"ק רבי פנחס מקאריץ, הרה"ק רבי ברוך ממעזיבוז, והרה"ק רבי נחום מטשערנאביל (בעל ה'מאור עינים').

הצדיקים כפדוהו בכבוד גדול, והרה"ק רבי נחום מטשערנאביל אף יצא מגדרו ונטל מטאטא וכבד את החצר לכבוד האורח הדגול.

אף שרים נכבדים מגויי הארץ באו להפרד מרבי מענדעלע, והוא עשה עבורם סעודה גדולה, ובין מאכל למאכל היה רבי מענדעלע נכנס ויושב בתוכם. והסביר הרה"ק רבי ישראל מרוז'ין פי טרם באים לארץ ישראל צריך לכוון תחלה את השעיר לעזאזל, וזה מה שכוון רבי מענדעלע.

ההתעוררות וההתלהבות פשטה בארצות הגולה כמדורת אש, וההתלהבות תפסה את ההמונים, עד שגם אצל ילדים קטנים היה שגור הפזמון: "פאדיום (ג'לף בלשון רוסיש) לציון ברנה".

ציון הקדוש של המגיד ממעזריטש בעיר אניפול

1 לעפת העליה הנוכחית שרשומה נפר עד היום.
2 עד אז היה עקר הישוב בארץ ישראל של קהלות אחינו הספרדים, וכל המומן שושלח לארץ ישראל היה מיעד עבורם.

1 אמנם קדמה לה עליה שעלו תלמידי הבעל שם טוב, חלקם עוד בחיים חיותו. אבל היו אלו בודדים שעלו, וגם לא נשארו קיום של ממש בישובם [ואי"ה נרחיב גם בזה בבא העת].

גליון 355
שנה ח' תשע"ט

סיפורי צדיקים

י"ל לע"נ הרה"ח ר' הלל ז"ל בן ר' פינחס נחום המבורגר שיבלט"א

תורה למשפחת קליין על ראשי לשריממש בתמונה

סיפורי חז"ל

מעשה ברבי אליעזר ורבי יהושע, שהיו מהלכים ברגל לבית המדרש והלכו סמוך להר הבית, ראו מלאך ובידו חלוק רוחני אשר אורו זורח ומוהיר כשמש בגבורתו, אלא שלא היה לו שפה לפיו וחשבו שזה החלוק שלהם, אמר להם המלאך החלוקים שלכם טובים ונכבדים יותר מזה, וזה שייך ליוסף הגנן מאשקלון. הלכו לאשקלון ויצאו כל אנשי העיר לקראתם, וביקשו מהם הקהל להוליכם לבתי פרנסי העיר שיתאכסנו אצלם, ולא רצו, אמרו נלך רק לביתו של יוסף הגנן, הלכו אצלו ומצאו אותו מלקט ירקות מתוך שדהו, אמרו לו שלום, אמר להם רבותי, הנחתם את העשירים המכובדים ובאתם אלי לבייש אותי, היות ויש לי רק ירקות וקטניות ושני ככרות להם, אמרו לו די לנו באלו, וטוב לנו מעשרות עופות ודגים אצל העשירים, אכלו ושתו, ואמרו דברי תורה על השולחן, וברכו ברכת המזון. אמרו לו דע לך שלא באנו לאכול, אלא להודיעך שיש לך שכר גדול בעולם הבא, אמור לנו מה מעשיך? אמר להם אתם ראיתם את העוני שלי, מתפרנס אני מעבודת הגן הזה, אמרו לו מה עשית בנערותך? אמר להם: אבי היה עשיר ומגדולי העיר, אבדתי את כל העושר וגרשוני אנשי העיר מביתי ומעיר מולדתי, באתי לאשקלון וקניתי לי את השדה שאתם רואים, ובו אני זורע ירקות, את הריווח נותן אני מחציתו לצדקה, ומחציתו מתפרנסים אני ובני ביתי, ואלו הם מעשי. אמרו לו כך וכך ראינו ביד המלאך, חלוק רוחני ולא היתה לו שפה לפיו, ובאנו להודיעך שתוסיף במעשים הטובים שלך שתושלם.

פרשת השבוע

לתת כל תשובה, ואוי לי מיום הדין, אוי לי מיום התוכחה.

ואם דל הוא ואין ידו משגת
(י"ד - כ"א)

מסופר על השרף הרה"ק רבי אורי מסטרליסק זיע"א, שרוב חסידיו היו עניים מרודים, ומשאו ומתנו של השרף עם חסידיו היה בעניני עבודת ה', ולא שעה אל עניניהם הגשמיים. פעם אמרה הרבנית אל השרף, מפני מה אין אתה דואג ומתפלל שיוטב מעמדם של החסידים ויוושעו מדלותם? מה אעשה ואין הם חפצים כלל רווחה ועשירות. ענה השרף, מחר יהיה האות הזה ותראי בחוש שכן הדבר. למחר בשעת התפילה, כשהגיע השרף לתיבות 'והעושר והכבוד מלפניך ובידך לגדל ולחזק לכל', הרים את כנף בגדו והלך אצל כל אחד ואחד מחסידיו שהתפללו בבית המדרש ואמר ברמז, מי האיש החפץ כסף ישים ידו על הכנף, ויגיע אליו כסף מלוא חפנים, אך איש לא הושיט את ידו.

ועץ ארז ושני תולעת ואזוב
(י"ד - ה')

מה תקנתו ויתרפא ישפיל עצמו
מגאוותו כתולעת ואזוב (רש"י)

מסופר על הרה"ק רבי רפאל מבראשד זיע"א, שהיה אומר, יכול אני לפטור את עצמי מן הדין מלבד אם ידונו אותי על מידת הגאווה. כשיכניסו אותי לדין וישאלו אותי את השאלות הידועות, נשאת ונתת באמונה, תהיה תשובתי ברורה ופשוטה, מעולם לא הייתי סוחר או חנווני, ולא היה לי כל משא ומתן עם מי שהוא, אם ישאלו אותי קבעת עתים לתורה, פלפלת בחכמה, אענה לאלתר, עם הארץ הייתי. אם ישאלוני, הרבית בתפילות ותחנונים, בצומות וסיגופים? תהיה תשובתי, חלוש ותש כוח הייתי, כשישאלוני נתת צדקה לעניים? אחזיר להם תשובה אמיתית, עני ואביון הייתי, ואולם חושש אני פן ישאלוני אם עם הארץ הייתי, חלוש ותשוש כח ואף עני ואביון, אם כן על מה ולמה התגאית? על שאלה זאת לא אוכל

זמני השבת

זמני יציאת שבת
ירושלים: 7:44 ת"א: 7:46 ר"ת: 8:21

פרשת מצורע
שבת הגדול

זמני כניסת שבת
ירושלים: 6:30 ת"א: 6:45

טרוניה. מבלי כל שליטה פרצה השאלה מפיו מאליה: "מדוע, אם כן, הינך מקבץ נדבות בשוק?" דממה מתוחה השתררה בחדר. ר' יעקב לא זע ולא נע. הוא עמד דומם והרכין את ראשו, קפץ את שפתיו והחריש. הרב עודדו: "אינך צריך לחשוש, ר' יעקב בני. יכול אתה לספר כל שבליכך, ואשתדל לעזור לך". אך גם דברים אלו לא הועילו. ר' יעקב שתק כדג ולא היה מוכן לפצות את פיו. הרב ניסה שוב ושוב לדובב את בן שיחו ולשדלו בדברים על מנת שיספר לו את פשר עיסוקו החדש כקבצן – אך לשווא.

שתיקה זו התפרשה כהודאה באי הצדק. הייתה לרב הרגשה, שר' יעקב עצמו חש עתה, שמלאכת הקבצנות לא הייתה הוגנת, ועל כן הוא נמנע מלהשיב. הוא לא רצה להכביד עליו ורק ביקשו לחדול ממלאכה זו. תגובתו של ר' יעקב הייתה שוב שתיקה מוחלטת. כשראה הרב כי הוא אינו נענה בחיוב חזר על בקשתו, הפעם ביתר תקיפות. ר' יעקב הבין שאין הוא יכול להמשיך בשתיקתו ובשמירת סודו, ומלמל: "אי אפשר. לא אוכל להבטיח זאת שאפסיק את איסוף הצדקה". תמיהתו של הרב הלכה וגברה, ועימה גם החלה סבלנותו פוקעת. הן לא נשמע כדבר הזה. הרב שואל ואין משיבים לו, דורש ואין נענים, מתעניין ואין משתפים פעולה. הוא פנה אל ר' יעקב בחריפות: "כך אין הדבר יכול להמשיך. או שתסביר לי לשם מה הינך מקבץ נדבות, או שתחדל מכך מיד!".

דלת חדרו של הרב נפתחה בפתאומיות שעה בה היו דנים הרב ושואב המים במלאכת הקבצנות. בפתח נראה משה הנגיד, אחד מעשירי העיר. הוא נראה נתון בהתרגשות עזה. והתפרץ בדבריו לכיוון הרב: "רבי!", קרא כשכולו רועד מהתרגשות, "ר' יעקב זה צדיק הוא, צדיק נסתר!". משה הנגיד שאף אויר מלוא ריאותיו והחל להתנצל על התפרצותו הפתאומית. "המתנתי בחוץ כדי לשוחח עם הרב בעניין מסוים. ישבתי קרוב לדלת ובחוצפתי הרבה האזנתי לשיחה ושמעתי את הדברים. הרגשתי כי חייב אני להתערב בשיחה. אין בפי מילים לתאר את גדלותו של ר' יעקב היקר." עתה הוא הפנה מבטו אל ר' יעקב: "אין לך מה להסתיר, ר' יעקב. ספר לרב הכל, ספר לו". דמעות בצבצו בעיני הנגיד, הוא פרץ בבכי חרישי, יצא מהחדר, וסגר אחריו את הדלת.

הלוואי שירבו כמותך בישראל

סיפור השבוע מספר על שואב המים שבעיירה שנקרא בשם ר' יעקב. הוא היה יהודי צנוע ונעים הליכות. הכל אהבוהו וחיבבוהו, שכן בעל לב טוב ובעל חסד היה, סדר יומו היה קבוע היה לר' יעקב שואב המים. מידי יום היה משכים קום עם שחר, לומד שיעור קבוע בתורה והלכה, מתפלל תפילת שחרית בניגון ובנעימה, ולאחר כל זאת היה שואב המים מתפנה לעבודת יומו. הוא היה יוצא יום-יום אל מחוץ לעיר, ממלא את חביות המים מן הנהר ומחלק את המים ללקוחותיו ביושר ובאמונה. כסף רב לא השתכר מעבודה זו, אך מעולם לא התלונן. מסתפק במועט היה ר' יעקב ושמח בחלקו ובכל אשר לו. הבריות רחשו לו כבוד. כאדם ישר, שעמל על פרנסתו, וכיהודי יודע ספר.

על כן, רבה הייתה ההפתעה, כאשר ביום מן הימים החל ר' יעקב שואב המים להתהלך ברחוב, קופסת מתכת בידו אשר שימשה כקופת צדקה והוא מקבץ נדבות. בתחילה חשבו האנשים שזהו מעשה חד-פעמי. אולי הוא חייב לפרוע איזה חוב מעיק? או שמא מצבו דחוק זמנית? אך עם הזמן נוכחו, שעיסוק חדש זה היה לתופעה קבועה. בשעות הפנויות ממלאכת שאיבת-המים, היה ר' יעקב עוסק באיסוף תרומות וקיבוץ נדבות למטרה בלתי נודעת. עם הזמן החלו הבריות לרנן אחריו: "מה הוא עושה בכסף?", "מדוע אין הוא יכול להסתפק בשכרו משאיבת-המים?" היו מן התושבים שהביעו בקול רם את זעמם על שואב-המים המבקש להתעשר על חשבון הצבור. השמועות והרינונים הגיעו גם אל רב העיירה.

לא חלף זמן רב ור' יעקב קבל לביתו הזמנה, ובה הוא מתבקש לסור לביתו של הרב. בביתו של הרב, התקבל ר' יעקב שואב המים בנועם ובחביבות. הרב החל להתעניין בשלומו ולשאלו על מצבו ועל ענייניו. ר' יעקב הבין מיד את מטרת השיחה וענה בקצרה: "הפרנסה אכן אינה ברוח", אמר לרב, "אך כהרגלי, ב"ה מסתפק במה שיש. ומודה לה' הטוב יום יום". הרב הופתע מתשובתו. הוא סבר שר' יעקב יספר על קשיים כלכליים ועל בעיות פרנסה, ולהפתעתו, הנה הוא שמח וטוב-לבב כבימים ימימה, ואין בפיו כל

משל ונמשל

מצווים אנו להרים את האבן הטובה

משל ליהודי עני ואביון מטופל בילדים הרבה ומחוסר פרנסה. כל ימיו היה מתענה ומתלבט בלבטים קשים כדי להשתכר למחייתו ולמחיית אנשי ביתו, ומעולם לא עלה בידו להשיג אפילו כדי פרנסה בצמצום. פעם אחת היה מהלך ברחוב ונפשי מרה עליו מאוד, שכן יודע היה שאין בביתו אפילו מזון סעודה אחת ואף ריווח כלשהו לא נראה לעין, והנה בלכתו כך בראש מורד הבריק דבר מה לנגדו, משהפנה ראשו ראה איזה דבר מנצנץ אולי שבר זכוכית, או חתיכת פח חדש, כמעט שגמר בדעתו לעבור משם ולהמשיך בדרכו, אולם אף על פי כן חשב שמא כדאי לו לסור ולראות מהו הדבר הנוצץ, אולי מטבע הוא? ואפשר יהיה לקנות בו לחם לפי הטף. גחן והרים את הדבר וראה שזו אבן מבריקה בשלל צבעים, אבן גדולה ומלוטשת שבשעה שמגלגלים אותה ביד, היא מתנוצצת כל פעם בצבע אחר. התחיל הדבר להיות משונה ומוזר בעיניו, פנה והלך ונכנס לחנותו של צורף זהב והראה לו את האבן. משבחן הצורף את האבן קפץ וקרא שאוצר כזה עין לא ראתה עדיין, וכי ראוייה אבן כזאת לפאר את כתרו של הקיסר. מיד שלח הצורף והודיע לקיסר על האבן יקרת המציאות שנתגלגלה בהיסח הדעת לידיו של העני. הביאו את העני דגן עם האבן לפני הקיסר, והקיסר אינו פוסק מלהלל ומלשבח את האבן המופלאה והוא מתפעל מיפיה הרב. לבסוף פונה הקיסר אל העני ושואל אותו כמה הוא רוצה בשכרה של האבן? "אדוני המלך" אומר העני, כלום יכול אני לדעת כמה לבקש בעדה? הרי לא ידעתי שיש ערך לאבן זו בשעה שמצאתי, והגבהתי אותה. אף על פי כן נתן המלך לעני הרבה מתנות ונכסים בעד האבן, אם כי לא ידע הלה כלל מה שוויה, ואף קרבו קרבה יתירה והושיבו בסוד שריו ויועציו.

והנמשל: תורתנו הקדושה, לומדיה ומקיימי מצוותיה, אינם צריכים כלל לחשב חשבון גודל וערכה ורום חשיבותה, ולפעמים אף חייבים להסיח דעתם לגמרי מכך כי רב ערכה מפו ומפנינים יקרה, מצווים הם להרים את האבן הטובה, ללמוד בה ולקיים את הכתוב בה בלא לחשוב כלל על השכר הצפוי להם בעבור זה, כי על כן נאמן הוא מלך מלכי המלכים הקב"ה, שלא יקפח שכרה של שום בריה, וישלם לו לבעל המציאה שכרו משלם.

(אחד המגידים)

עתה לאחר שקיבל את רשותו של משה הנגיד הייתה לו האפשרות לספר. פתח ר' יעקב את סגור ליבו וסיפר. "ר' משה הנגיד הינו אחד מלקוחותי הקבועים", החל בסיפורו. "במשך כל השנים היו ובני-ביתו משלמים את שכרי עבור שאיבת המים בו במקום. לפני כמה חודשים קרא לי ר' משה וביקש שאסכים לקבל את הכסף בסוף החודש. הסכמתי. פעם או פעמים הוא אכן שילם את שכרי בסוף החודש, ולאחר מכן חדל לשלם. "בוקר אחד, כשדפקתי בדלת ביתו ובידי כד המים, פתחה אשתו את הדלת. בעלה לא היה בבית והיא נצלה את ההזדמנות כדי לספר לי את האמת על סיבת אי-התשלום. רק התנתה שלא אספר זאת לאיש. היא גילתה בפני, כי העסק המשגשג שבבעלותם הדרדר, והם ירדו מנכסיהם. מעתה אינם אלא עניים מרודים, אך הם מנסים בכל כוחם למנוע את פרסום הדבר. "סיפורה נגע ללבי", המשיך ר' יעקב בדבריו, כשהרב ישוב המום על כיסאו. "החלטתי לעזור למשפחה זו ככל יכולתי ולמנוע ממנה חרפה. כך התחלתי לאסוף תרומות, ואותן מסרתי לגברת הבית, תוך השתדלות שהדבר לא יודע לאיש. "אני מודע ללעגם של בני העיירה הבזים לי על שאני מקבץ נדבות. אך אינני מתפעל מהם כלל וכלל. אני נחוש בדעתי להוסיף לתמוך במשפחתו של משה, עד שירווח לו".

ר' יעקב סיים את סיפורו והשפיל את עיניו. "ימחל-נא לי כבוד הרב", אמר בהכנעה, "אך לא יכולתי להבטיח לו שאפסיק ממנהגיו זה מחד, ומאידך לא יכולתי לספר לרב מבלי הסכמת הגביר, שכן הבטחתי לא לגלות את הסוד".

הרב לא יכול היה להשתלט על רגשותיו ועל סערת רוחו. שואב המים שישב מולו מבויש ונכלם, ונחשב עד לפני רגע כקבצן חוצפן, לבש עתה בעיניו דמות אצילית של צדיק בעל נשמה נעלית, של בעל צדקה וחסד לשמה. "אני צריך לבקש את סליחתך, ר' יעקב יקירי", אמר לו הרב, "הלוואי שירבו כמותך בישראל, אשריך עלה והצלח, ואף הנני מוסיף מעתה את המלצתי עבור מעשי הצדקה והחסד שלך".

צ"ן אדם לחברו

התחשבות בזולת

סיפור זה התחרש בעת שהגה"ק רבי איסר זלמן מלצר זצ"ל, ליווה את חתנו הגר"א קוטלר זצ"ל ונכדו רבי שניאור זצ"ל עם שובם לאמריקה, בדרכם להקים את מבצר התורה הגדול של לייקווד, האב הגאון רבי אהרן קוטלר זצ"ל ובנו ענקי התורה, ניצלו כידוע בניסי ניסים מציפורני הנאצים בשואה. ולאחר שהייה קצרה בארץ ישראל טסו לאמריקה ומרן הגר"א קוטלר זכה להיות שם ממקימי התורה. התרגשות רבה ניכרה בר' איסר זלמן בעת שחתנו ונכדו נפרדו ממנו וירדו בגרם המדרגות, בדרכם לרכב שהמתין למטה, ושהיה אמור להובילם לשדה התעופה. והנה הבחינו תלמידי ת"ת "עץ חיים" שר' איסר זלמן לא ירד עד לרחוב ממש, אלא ליווה את ר' שניאור ואביו רק עד אמצע המדרגות, שהובילו מדירתו אל הכביש, נשקו ונפרד ממנו. תלמידי הת"ת ביקשו לדעת מדוע ולמה לא ירד הגאון עד למכונית, הלא דבר הוא. ואז השיב להם מרן הגרא"ז זצ"ל תשובה מרטיטת לב ושצריכה להרעיד את ליבו של כל אחד מאתנו. הרי לא כל חבריו של נכדי זכו להגיע למצב שבו הוא נמצא עתה, רובם נשחטו ונעקדו על קידוש השם, ואם כן, איך אני יכול לרדת עד לרחוב ולנשקו לעיני כולם ולהפגין בכך את שמחתי? הרי יש משפחות רבות שלא הגיעו לרגע הזה.

ומי כעמך ישראל

מסופר על הרה"ק רבי לוי יצחק מבארדיטשוב זיע"א, שהבחין פעם בחבורת יהודים שעמדו באחד מרחובות העיר בארדיטשוב ועסקה בשיחה טפלה, קרב למקום הצדיק

ושאל אותם בנועם, על מה אתם מדברים? אחד מהחבורה שנון לשון ובר אוריין השיב, השתעממנו, וכדי להפיג את השעמום אנו משמיעים מעט לשון הרע ורכילות, אך ידע רבנו כי כל הדברים הנאמרים כאן דברי אמת הם. קרא רבי לוי יצחק בעצב הורונו חכמינו (ברכות ו') כי בתפילין של הקדוש ברוך הוא כתוב "ומי כעמך ישראל גוי אחד בארץ" יוצא אפוא כי כאשר אתם מדברים לשון הרע על אדם מישאל, ואפילו דבריכם הינם דברי אמת, אתם מוציאים בכך חלילה לעז על התפילין של בורא העולם.

הציל את החתן מבושה

בחזר כפרי נכנס פעם אל הרה"ק רבי יחזקאל משינאווא זיע"א בשאלת יעוץ, היות ועומד להתחתן ובשבת שלפני כן כנהוג יקראוהו לעלות למפטיר, ולכו יודע מרת נפשו שאינו יודע לקרוא, על כן חושש מאד ששמחתו תהפך לאבל. הרגיעו הרבי שהכל בע"ה יעבור בשלום. לשבת העליה לתורה נסע רבינו לשם, במשך קריאת התורה השמיע רבינו את קולו מדי פעם כאילו על חוסר השקט, המתפללים לא ירדו לסוף דעתו. כאשר עלה החתן למפטיר, נשמעו לפתע מהלומות עזות על הבימה, כשהרבי מכריז שיהיה שקט, וכל עוד שהחתן קרא הברכות וההפטרה, עמד הצדיק וגער כאילו על ולזול בקדושת בית הכנסת וכבוד הציבור. קול גערותיו עלה על קול קריאת החתן, וכך הציל את החתן מבושה וכלימה ביום שמחתו, בלי שמישהו יבין את מה שהיה

תלולא דצדקיא

שבת קודש ח' ניסן

רבי ר' אליה שפירא ב"ר בנימין וואלף (אליהו רבה - תע"ב)
הרה"ק רבי מרדכי מנעשחיו ב"ר דוב בער (תק"ס)

יום ראשון ט' ניסן

הרה"ק רבי יעקב צבי יאלעס מדינוב ב"ר נפתלי (תלמיד החוזה - מלא הרועים - תקפ"ה)
הרה"ק רבי חיים מאיר ב"ר ישראל מוויניצא (תשל"ב)

יום שני י' ניסן

מרים הנביאה בת עמרם (ב"א תפ"ז)

יום שלישי י"א ניסן

רבינו משה בן נחמן רמב"ן (ה"א כ"ט)
הרה"ק רבי ישעיהו ב"ר אברהם הורוויץ (של"ה - ש"צ)

יום רביעי י"ב ניסן

רבי מרדכי זיסקינד סג"ל לנדא מסטרי ב"ר יואל משה (תרט"ז)

יום חמישי י"ג ניסן

רבינו יוסף קארו ב"ר אפרים (בית יוסף-של"ה)
רבינו משה אלשיך ב"ר חיים (אלשיך-שנ"ז)
הרה"ק רבי מנחם מענדל ב"ר שלום שכנא (ה"צמח צדק" מליובאוויטש - תרכ"ו)

יום שישי י"ד ניסן

הרה"ק רבי אשר ישעי' מראפשיץ ב"ר אליעזר ליפמן (תר"ה)
זכותם תגן עלינו ועל כל ישראל אמן

עצונה הלכות

מאת הרה"ג נמליאל הכהן רביטבין שליט"א
מח"ס "גם אני אורח" ר'פרום יוסף התרים" על המעשים.

(מים אחרונים כ"ד)

- א) אם אכל קישואין, וכדומה, דברים שדרבן להניח עליהם מלח באצבעותיו, אע"פ שלא נטל ידיו לסעודה, צריך ליטול ידיו אחר כך, להוריד המלח מעל ידיו. (בן איש חי, שנה ראשונה, פרשת שלח, סימן י"ג)
- ב) נהגו שיהיה הכלי למים אחרונים כלי פשוט וזול, כי המים שנכנסים לכלי הם חלק הסטרא אחרא. (פסקי תשובות סימן קפ"א, אות ו')
- ג) זוהירות במים אחרונים מקדש את האדם. (של"ה הקדוש מסכת יומא דף ע"ג ע"א, בשם תלמידי האריז"ל)

קרית קרעטשניף רחובות

טל': 052-7144471 מייל: sipureitzadikim@gmail.com

בחסות רשת חנויות

גל פז

לע"נ הרה"צ

ר' אלחנן יוסף הערצמאן

ב"ר שמואל וציפורא

נלב"ע י"א ניסן זיע"א תנצב"ה

פני עין חמד

יוצא לאור ע"י בית הכנסת שכונת "עין חמד" - מכללת ציון

פְּרֻשֶׁת מְצוּרָע - לְהִתְבּוֹנֵן עַל כָּל הַתְּמוּנָה

"וּבֹא אֲשֶׁר לֹו הַבַּיִת וְהִגִּיד לְכֹהֵן לֵאמֹר כִּנְגַע נִרְאָה לִי בַּבַּיִת" (ויקרא יד, לה)

וכפי שפירש רש"י הקדוש על הפסוק: "וְנִתְּנִי נִגַּע צָרַעַת" (ויקרא יד, לד): "בשורה היא להם שהנגעים באים עליהם, לפי שהטמינו אמוריים מטמוניות של זהב בקירות בתיהם כל ארבעים שנה שהיו ישראל במדבר, ועל ידי הנגע נותץ הבית ומוצאן".

יתכן ובתחילה כשראה האדם את הנגע בקירות ביתו, הרגיש אכזבה גדולה שכן כעת הוא צריך לפרק את קירות ביתו ולנתוץ ולשבור ולצאת מהבית. אך בסופו של דבר מן השמיים רצו לזכותו בזכיה של זהב המתבצעת דווקא על ידי פירוק אבני הבית, מה שהיה נראה לו 'רע' בתחילה הסתבר כי הוא 'טוב'.

אחד מתושבי הקסטל אצלנו, סיפר כי לפני מספר שנים מעד ביום שבת. כתוצאה ממעידה זו ובשל הכאבים העזים נאלץ בעיצומו של יום השבת לנסוע לבית-הרפואה לבדיקות נוספות.

לא ניתן לתאר את הצער שנגרם לו בשל כך. לאחר בדיקה, הגיע רופא וסיפר לו כי בגופו התגלתה המחלה הארורה בתחילתה ולאחר ניתוח הוסר הגידול בשלמותו ואותו אדם נמצא עימנו כיום בבריאות איתנה לאורך ימים ושנים.

בברכת שבת שלום

הרב אליהו חיים פנחסי שליט"א
חבר הרבנות המקומית מבשרת ציון

במשנה (נגעים יב, ה) מובא: "כיצד ראית הבית? ובא אשר לו הבית והגיד לכהן לאמר 'כנגע נראה לי בבית'. אפילו תלמיד חכם ויודע שהוא נגע ודאי- לא יגזור ויאמר: 'נגע נראה לי בבית', אלא כנגע נראה לי בבית".

לכאורה, עלינו להתבונן ולהבין, מה טעמו של הדבר? מדוע צריך אפילו תלמיד חכם הבקי בהלכות נגעים- להראות את נגע ביתו לכהן? מדוע לא יוכל לפסוק הלכה בעצמו לפי מיטב הבנתו?

מבארים בעלי המוסר שמכאן יכולים וצריכים אנו ללמוד, כי לכל מצב יש שני צדדים. כל מצב יכול להיראות חיובי- או שלילי.

אפילו כאשר האדם משוכנע ללא כל ספק כי נגע נראה לו בבית- הוא עדיין אינו יכול להיות משוכנע כי אומנם כך הוא הדבר, ובהחלט יתכן שהכהן ימצא נקודת זכות להתיר את הדבר. בהבהירו כי ה'רע' אשר נראה לעיני בעל הבית- אינו 'רע' אמיתי בעיני התורה.

ואומנם הלקח אשר אנו לומדים מהלכה זו- חורג בהרבה מעבר לגבולות הלכות צרעת ומצורע. הוא נוגע לכל פרטי חיינו עלי אדמות, הן לצדדים ההלכתיים והן לצדדים המעשיים, ולנקודת המבט האמיתית על מאורעות החיים.

שכן לעיתים קרובות, אנו נתקלים במצבים או במקרים, הנראים לנו כרעים בתכלית, אולם בסופו של דבר מתברר- כי טובה גדולה הייתה טמונה בהם.

הצלחה בגו"ר

יצחק אריאל בן טובה חגי חיים וב"ב שמואל אימן בן אסתר זרי שגית בת רותי מאיר ישראל בן רחל ברכה- יראת שמים ליאור יהושע סומך וב"ב גלית בת מסודי יהודה אריה בן רחל ברכה ארז בן שושנה רונן אברהם וב"ב קסירר אפרים וב"ב רחל ברכה בת פדילה דליה משפ' שטרית נעם יצחק בן רחל ברכה רינה בת סימי וב"ב יוסף ליאור בן דליה אפרת- הצלחה בכל העניינים שלמה ודנה דוד וב"ב אריה ושרה לוי וב"ב י.מ.י.ש כדורי אקבלי יוסף חיים בן נסכה שולמית ומרדכי חיים דויטש וב"ב

זיווג הגון וכשר במהרה

און חיים בן אלן אסתר רונית בת סימי תרצה בתיה בת ימנה נינט יוסף בן רוחמה נתנאל בן ג'ינה אילן בן ג'וליאט אסף בן סופיה דוד עומרי בן יהודית מיטל בת מלכה מאיר בן שרית ואליהו טליה עדין אסתר בת שולמית יפית בת ג'ינה שירי ימנה בת שולמית שמעון בן שולמית אנאל חביבה בת שולמית און בן נעמי שושנה שירה בת סילביה מיטל בת שושנה סיון רבקה בת אלן אסתר עמית בת טובה אברהם גורג'י בן דליה אפרת

זרע קודש בר קיימא

גלית בת מסודי אליהו זרי בן ימנה אילנה בת רוחמה שמואל אימן בן אסתר זרי סיון בת אסתר רחל מרים בת יהודית נועה בת מזל טוב משה מנחם בן רחל דניאל בן שרה ואושרית בת שושנה נעמה בת יפה דגנית בת שושנה

רפואה שלמה

מאיר ישראל בן רחל ברכה יצחק בן עזרא ימנה ניזרי בת טסה- בריאות ואריכות ימים מרדכי ניזרי בן פרחה- בריאות ואריכות ימים מאיה בת עדי דליה אפרת בת נעמה סימי בת סוליקה שלו בן מזל פחימה און בן אסתר דינה בת מזל נעם יצחק בן רחל ברכה נעמי בת רחל שירה שילת בת אורלי אפרים בן שרה לביא ישראל בן תמר חיה אסתר בת סוליקה מוריה בת רחל ברכה נחום בן כירה יהודה אריה בן רחל ברכה טובה בת אורה יפה בת שרה- הצלחה ורפואה רחל בת זוהרה מישא אסתר בת זוהרה שאול בן סילביה עינת בת רחל ברכה בנימין בן יקוט רפאל משה בן רחל יצחק בן פנינה רחל ברכה בת פדילה דליה יצחק בן רבקה רונית בת סבריה קסנש בת דגטו יצחק בן חנון רפאל אבידן בן תקווה זהבה בת שושנה רייזל אליהו בן רחל נעמה בת שרה יחזקאל אסתר פראדל בת חיה- בריאות ואריכות ימים

העלוון מוקדש לעילוי נשמת משה בו גורג'יה ז"ל

רפואה שלימה לנוריאל בו אסתר

רפואה שלימה לאיידה חיה בת אסתר ולילד אלחנן רפאל בן איריס ולילד אורי חיים בו שלי

זש"ק, פרנסה טובה ובריאות איתנה לאליהו ניזרי בן ימנה וגלית בת מסודי

להצלחת אברהם גורג'י בן דליה אפרת וב"ב והצלחת יוסף ליאור בן דליה אפרת וב"ב

להצלחת אלי ברוט ומשפחתו

ע"פ	כנסת לבת	צאת לבת	כיבוי נס
18:31	19:43	20:31	י-ט
18:48	19:41	20:28	ת"א
18:50	19:43	20:30	מ"ב
18:49	19:42	20:29	ב"ב

שואל ומשיב בהלכה - מוצרים לפסח

באלו מוצרים צריך להקפיד שתהיה כשרות לפסח?

איפה? :

להלן סיכום ההלכה מפי הרב אליהו חיים פנחסי, מתוך ספרו 'הכשרות למעשה':

איפה? :

נייר סופג - וכן מפיונים - יש בהם חשש חמץ, ולכן מאחר ובאים במגע עם אוכל חם או רטוב, יש להקפיד לקנות עם הכשר לפסח. **הערה:** הנייר עשוי בד"כ 95% מעץ ו-5% עמילן, שמקורו אינו ידוע, וייתכן שהוא חמץ מכיוון שנעשה מחיטים ומשמש לחיזוק הנייר. אע"פ שלכאורה נפסל החמץ מאכילת כלב, מ"מ אפשר שאין החמץ עצמו נפסל, אלא שעכשיו שהוא בתוך הנייר - הרי הוא במצב שאינו ראוי לאכילת כלב, אך אם יפלוט הבליעה של החמץ לתוך מאכל, אפשר, שייתן טעם הראוי לאכילת כלב. כ"כ בספר חוט שני-פסח (פ"ז).

ובשו"ת תשובות והנהגות ח"ה (סימן קכה) כתב להחמיר - וטענתו, אף שהעמילן נבלע בנייר ואינו ניכר ומותר לקיימו, היינו לעניין 'בל יראה' אבל לאיסור הנאה לא פוקע איסור חמץ, הואיל ואולי יש שדות, שזורעים את החיטים לצורך העמילן בנייר אין להתיר אף כשאין צורת החמץ עומדת. [בנייר עיתון או נייר טואלט אין עמילן]. ע"ש. יש לציין, שנייר המיוצר כאן בישראל - העמילן שבו הוא ברובו מתירס ולא דגן [כך נמסר לי מחברת סנו, טאצ']. אולם לדעת בני אשכנז, שמחמירים בקטניות, אף כאן יש להחמיר.

וכן הדין בנייר אפיה ומנג'טים. הערה: הנייר הוא שומני וקיים בשוק חשש שנמרח בשמן אסור. **והמקל - יש לו על מה שיסמוך. הערה:** היות שמבואר ברמב"ם ובשו"ע - בגדים, שכיבסו בחלב חיטה, וניירות שדיבוקם בחמץ מותר לקיימם, כיוון שאין צורת החמץ עומדת. וכתב הרמ"א באופן שאין החמץ נראה מבחוץ כו"ע מודו דחשיב אין צורת החמץ עומדת, ואין בו איסור חמץ. וכן דעת הרשל"צ הגר"ע יוסף הובא בשו"ת מעין אומר ח"ג (עמוד סא). ובעדכון כשרות שע"י הרבנות הראשית לישראל (ניסן תשע"ד) נכתב: בכל נייר סופג המיוצר בארץ לא מוסיפים עמילן מחיטה או תירס בכל השנה אלא עמילן מתפוחי אדמה. חברה אחת מייבאת את הנייר מטורקיה - ושם לא מוסיפים עמילן.

כפפות ח"פ (ניילון לטקס) - ברובם יש עמילן שמקורו אינו ידוע, למהדרין יש לרכוש כפפות ללא אבקה עם הכשר לפסח.

כלי פלסטיק ח"פ - צלחות סכו"ם, אין בהם חשש חמץ, אך יש מחמירים בכל זאת לרכוש עם כשרות לפסח, מכיוון שמשתמשים בהם לדבר מאכל חם.

מוצרי קוסמטיקה - עלולים להכיל חמץ, אולם כיוון שטעמם פגום, לרוב השיטות אין צורך בכשרות. **הערות:** איפור (מייקאפ, רימל) אין בו חשש חמץ. אולם יש לציין כי אודם פעמים רבות היצרן אינו פוגם אותו ממאכל כלב, ולכן - יש לרכוש לכתחילה אודם עם כשרות. [חלק ממוצרי קוסמטיקה הכשרים לפסח: ד"ר פישר, קרליין, רבלון, רוזנבלום].

חומרי ניקוי - (אקונומיקה, אבקת כביסה, משחת נעליים) עלולים להכיל חמץ - אולם אין צורך בכשרות, כיוון שטעמם פגום למאכל כלב.

וזלין - [מדובר בתוצר נפט ואין בו טריפות כלל] - כאשר הוא טהור, אינו מכיל חמץ ואין צורך בכשרות. ואף אם יש בו מרכיבי חמץ, היות שהנפט מהווה חלק ניכר - יש כאן ביטול ונתינת טעם לפגם. אולם, אם הוא בטעמים - יש צורך בכשרות.

אלומיניום - נייר כסף - בשנים האחרונות לא נמצאה בעיה של שימוש בחומר משיחה מן החי או ממרכיבי חמץ. **מקורות:** עדכון כשרות ע"י הרבנות הראשית לישראל (ניסן תשע"ד). ויש מחמירים כל השנה, מכיוון שלעיתים משתמשים בשמן מן החי בתהליך הייצור.

תבניות ח"פ - פעמים רבות משתמשים בשמן מן החי בתהליך הייצור, ולכן יש צורך בכשרות לכל השנה, אך המשחות אינן מכילות חמץ.

ובלבד שלא לצער

הגאון רבי יהושע לייב דיסקין זצ"ל מבריסק, היה נוהג בהידורים רבים בקשר לפסח. החיטים שנקצרו באחת המושבות בארץ, הוכנסו בשק מיוחד שהובל לירושלים על ידי נאמני ביתו של הרב. על השק היה שומר הגאון הרב משה אליעזר דן רלב"ג זצ"ל (ששימש כראש ישיבת 'עץ החיים' בירושלים והיה בן דודו של מהר"ל דיסקין ואף קבריהם צמודים בהר-הזיתים), שהרב רחש לו אימון מלא. ר' משה אליעזר דן היה תולה את השק בביתו במקום גבוה ללא שום אפשרות של מגע וקרבה לחמץ.

כאשר נפטר ר' משה אליעזר דן, היה זה בחודש אב, והחיטים נמצאו כבר בביתו של ר' משה אליעזר דן. ביקש הרב מבריסק מתלמידו המובהק הצדיק הרב יהושע צבי מיכל שפירא זצ"ל (ר' הערש מיכל) לקחת את שק החיטים ממשפחת רלב"ג ולשמור אותו אצלו, היות והוא חשש, שהאלמנה לא תוכל לשמור על שק החיטים כראוי תקופה ממושכת עד הפסח הבא.

רבי הערש מיכל הרבה קצרות ואמר לרבו בהכנעה: "בעצם הרי יוצאים חובת מצות מהודרות, גם כשאישה שומרת על החיטים, אלא שהרב חפץ ביתרון הידור, ואני חושש שבבואי לבית האלמנה לבקש ממנה את שק החיטים, אולי באותו הרגע תחשוב על בעלה המנוח ותזיל דמעה אחת, וייתכן, שיש מקום לוותר הפעם על ההידור הרב, ובלבד שלא לצער את האלמנה". נענה הרב ואמר: "אתה צודק!". (מעובד מתוך 'אכילת מצה בישראל')

מינויים

לקבלת העלון חינם במייל מדי שבוע, יש לשלוח בקשה למייל PnineEH@gmail.com

הקדשת העלון

ניתן להקדיש את העלון לעילוי נשמה, רפואה שלמה, הצלחה, זיווג הגון, חזרה בתשובה וכו' נא לפנות לליאור בטל' 052-7652084 כתובת המערכת: עבור ליאור עצמון, רח' הבושם 26 ת.ד. 83375. מבשרת ציון. מיקוד 9076926

לשאלות בהלכה

נא לפנות לרב אליהו פנחסי בטל' 052-6329144 (הנייד באישור ועדה רוחנית)

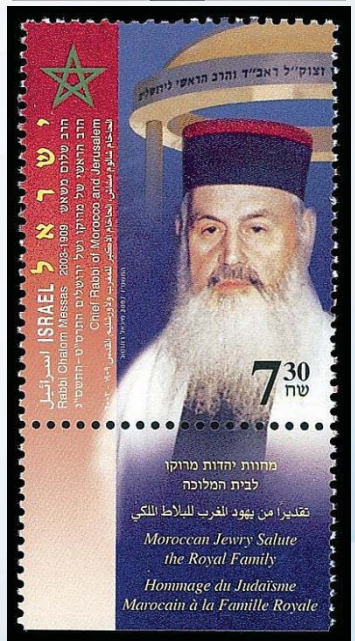

אם ראשונים כמלאכים - הגאון הרב שלום משאש זצ"ל

הגאון הרב שלום משאש זצ"ל - נולד ב-כ"ב בשבט ה'תרס"ט (1909) במקנס (מרקו). נקרא על שם סבו. מצד אביו הוא מצאצאי הצדיק הרב רפאל בירדוגו (הידוע כהמלאך רפאל). מילדותו ניכר כי לגדולות נוצר. סמוך לגיל 14 נכנס לשיבת הגאון ר' יצחק סבאג והחל מתעלה בעבודת הבורא. מרוב שהיה שקוע בתורה הקדושה לא היה יכול לישון - ואפילו לאחר שלקח תרופות וסמי שינה לא הצליח להירדם. שמו כתלמיד חכם ופוסק גדול יצא למרחקים וכן נחשב לעילוי וחרף וכבקי עצום בש"ס ובפוסקים. בהיותו כבן 22 התייחסו אליו כמורה הוראה בעניינים קשים ובהגיעו לגיל 30 כל השאלות החמורות ביותר, שעלו על שולחנם של הרבנים הראשיים, וחברי בית הדין הגדול היו מועברים אליו לעיונו ופסיקתו!. בשנת ה'תרצ"א (1931) החל לשמש כמחנך בת"ת. לאחר כשנתיים מונה למנהל הרוחני של קריית-החינוך במקנס. בשנת ה'תש"ד (1943) לאחר שהתפא ממחלת טיפוס, הקים את ישיבת 'כתר תורה' במקנס. בשנת ה'תש"ט (1948) לאחר פטירת הרב"ד (הגאון ר' משה חי אליקים) על אף גילו הצעיר נבחר לכהן כדיין בקזבלנקא. 13 שנים לאחר מכן, בהיותו כבן 52 נבחר לשמש כרב ראשי וראב"ד בקזבלנקא שבמרקו ובהמשך אף רבה הראשי של מרקו.

המלך העריך מאוד את רבינו עד שהיה ידיו האישי ובנוסף העניק לו רישיון גם לשפוט גויים. לקראת סוף שנת ה'תשל"ז (1977) התבקש לכהן כרב הראשי וראב"ד בירושלים. ב-ג' כסליו ה'תשל"ח (1977) נבחר למשרה זו. תפקיד אותו מילא במשך כ-25 שנים. זכה לתארים 'פוסק הדור', 'גדול הדור' ו'מרן' בקרב בני העדה המרוקאית. התרחק מאוד מן המחלוקת. היה מקובל, נערץ ואהוב על כל החוגים והעדות בארץ ומחוצה לה. לשכתו וביתו היו פתוחים לרווחה בכל שעות היום והלילה לכל דורש. התיר עגונות רבות. מכל קצוות תבל פנו אליו חכמי הדור בשאלותיהם. נפטר ביום שבת הגדול, י' בניסן ה'תשס"ג (2003). חי כ-95 שנים. ציונו בגבעת שאול בירושלים.

סבא (מצד אביו): ר' שר שלום (דיין במקנס ומח"ס 'דברי שלום'). **סבא (מצד אמו):** ר' משה אלכרייף. **אביו:** ר' מימון (מח"ס 'אוצרות שמים'). **אמו:** מרת רחל סודרי. **אשתו:** מרת גאמילה. **בניו הגאונים:** ר' דוד (רב העיר פריז בצרפת), ר' אברהם. **מרבתי:** אביו ר' מימון, ר' יצחק סבאג. **מתלמידיו הגאונים:** ר' אליהו אברז'ל (אב"ד בירושלים ורב שכונת בקעה), ר' אריאל אדרי (דיין בבית"ד אשקלון ור"מ בישיבת הר המור), ר' זכריה זרמתי (אב"ד לממונת בשכונת הר חומה וראש מכון תורת אמ"ת), ר' משה אלחרר (רב הישוב שלומי), ר' אליהו אלחרר (רב העיר מודיעין) ועוד. **מספריו:** **ימרח שמ"ש - הלכות איסור והיתר יתבואות שמ"ש -** על דיני השו"ע **שמ"ש ומגן - שו"ת בית שמ"ש -** על היד החזקה לרמב"ם **יילקוט שמ"ש -** קיצור לפסיקותיו על או"ח **יחם השמ"ש -** על התורה, ביאורים על תהילים ופרקי אבות.

באחת הפעמים ניגש ת"ח חשוב מירושלים לרבינו ושאל: "מדוע כבוד הרב שוהה בחתונות זמן רב, בשונה משאר הרבנים הנשארים לכל היותר חצי שעה והולכים?". השיב הרב: "גדול כבוד הבריות, ואם אלך באמצע החתונה, יפגע בעל השמחה". המשך הלה והקשה: "והרי יש כאן חשש ביטול תורה, אם בכל ערב יש שמחה, תורה מה תהא עליה?!".

השיב רבינו: "וכי חלילה אני חשוד בעיניך כמבטל תורה? דע לך, שמיום עומדי על דעתי, קבעתי לי ללמוד בכל יום מספר קבוע של שעות, חוק בל יעבור. כך עשיתי כל ימי חיי. וכאשר נוצר מצב בו לא סיימתי את חוק לימודי ונצרך אני לצאת לשמחה או למקום אחר, אני מחשב את השעות, שנתרו לי ולא עולה לישון, עד אשר אני פורע את כל החובות, וכך אני נוהג בכל חתונה!".

וכן מספר נהגו, כי פעמים רבות כשחזרו מאירוע או ממקום פלוני, היה הרב נכנס לחדר ושוקע בלימוד התורה לעתים במשך שעות ארוכות, עד אשר השלים את מכסת הלימוד שקבע. (מעובד מתוך 'תורת החכמים' יוצא לאור ע"י מכון 'חכמי ספרד').

מסופר על רבינו, שהתהלך תמיד עם 'מקל כבוד' מכסף. וזאת מפני שכאשר היה הרב בן שלושים וארבע שנים פשטה מחלת הטיפוס במרקו והפילה חללים רבים, וגם הרב ל"ע לקה במחלה זו. ולכן הוריו ותלמידיו התפללו ימים רבים לרפואתו. באותו הזמן הצטרך הרב למקל הליכה כדי שיוכל ללכת. והנה לאחר תקופה קצרה ב"ה הבריא ממחלתו, ומאז קיבל עליו הרב ללכת עם אותו מקל בכדי לזכור תמיד להכיר טובה לקב"ה, על הנס הגדול שעשה לו!

פעמים רבות ישב רבינו לילה שלם להתיר עוד עגונה, וכשקם מתלמודו, הרים את התריס וראה, שכבר עלה השחר, לרוב שקדנותו בלימוד התורה הקדושה. סיפר תלמידו הרב אברז'ל: "פעמים היינו לומדים עד עלות השחר, באחת הפעמים התבוננתי בשעון, וראיתי לפתע, שהשעה חמש לפנות בוקר, אמרתי לרב את השעה, הרב ענה לי: 'טוב, בוא נתפלל תפילת מנחה', השבתי לרב: "כעת השעה חמש לפנות בוקר!"... בענותנותו אחרי שהתיר עגונה, ביקש מידידו מרן הרשל"צ הגאון הרב עובדיה יוסף זצ"ל שיסכים עימו בדבר היתר העגונה.

הצלה מפלאה

רוטוויילר ואמסטף גרמניים, המשוטטים בחצר משוחררים לחלוטין!!!

(מדובר בכלבים אכזריים המוגדרים ככלבים קטלניים, חזקים ושריריים שבאמצעות רבות אוסרים על גידולם בשל מקרים רבים של תקיפות, שבהם הם מעורבים).

אילו הייתה מבחינה בהם קודם לכן – כמובן, שלא הייתה מעיזה לנסות ולהיכנס לביתו של הגרמני והייתה פונה לכיוון אחר.

הנאצי צמצם את מבטו ושתק. ההתרחשות העל טבעית הדהימה אותו. הכלבים שלו היו מאולפים מספיק כדי לקרוע לגזרים כל זר המנסה להתקרב לבית.

הוא תהה, כיצד... הייתכן, שהנערה שלפניו עברה מול עשרות כלבים מאולפים ואכזריים, והללו לא תקפו אותה? רעיון מבריק עלה בדעתו לפתע.

"הישארי כאן למשך הלילה הקרוב, ובבוקר תצאי שוב דרך השביל הראשי. אם שוב המחזה יתרחש בשנית, ולא יפגעו בך הכלבים לרעה, אני אישית אגן עלייך במשך כל זמן המלחמה!", הצהיר בפניה.

הלילה היה ארוך, ומעיניה של הנערה זלגו דמעות ללא הרף. הכר, שהניחה עליו את ראשה, היה ספוג דמעות. מראה בלהות הצטייר מול עיניה:

היא דמיינה כיצד יראה הבוקר הבא: הנה היא הולכת בשביל הסלול. עשרות כלבים מתנפלים וקורעים את בשרה לחתיכות חתיכות. בעיני רוחה ראתה את גורלה. "שלום לך עולם. שלום לך תוכניות העתיד".

השחר עלה ומצא אותה טרוטט עיניים. מטהרת. מוכנה, לכל אשר ישית עליה מלכו של עולם – ועם כל זאת חפצה לחיות ולהינצל מגזר דין אכזרי.

אנשים רבים עצרו את נשימתם כשעמדה בפתח הדלת, מוכנה לצאת בשביל למצעד המוות הפרטי שלה. הם הציצו מן החלונות ומן החדרים, נכונים למחזה הצפוי והמתוכנן של קריעתה לגזרים.

היא החלה לצעוד – ולמרבה הפלא שום כלב לא זע ממקומו. באצילות התקדמה במהלך השביל, שומרת על קצב הליכה רגיל, לא מהיר מדי ולא איטי מדי... קדימה, קדימה.

היא פסעה בשביל בלי לחשוב. רק כשהגיעה לשער – התירה למעיין הדמעות לנבוע מעיניה. המפקד הנאצי עמד נדהם למראה זה. והפלא הגדול היה שעמד בדיבורו - וכפי שהבטיח, דאג לה לשמירה עד סיום המלחמה.

להלן סיפור מופלא ביותר המעובד מתוך הגדה של פסח - 'דורש טוב', ויש בו כדי ללמדנו על סיפור הצלה מדהים ביותר שהתרחש עם הרבנית סרנא ע"ה, וכיצד בורא עולם פדה אותה ממיתה בטוחה לחיים.

אשת הגאון הרב יעקב חיים סרנא זצ"ל (מראשי ישיבת חברון בגבעת מרדכי וכן שימש כראש ישיבת חברון בגאולה. היה מקורב לגאון הרב ישעיהו קרליץ זצ"ל - 'החזון אי"ש' וכן למד חברותא עם הגאונים הרב משה שמואל שפירא והרב יוסף רוזובסקי. נפטר ב-ה'תמוז ה'תשע"א), הרבנית סרנא הייתה ניצולת שואה.

נס הצלתה ממלתעות ה'חיה' הנאצית היה מופלא ביותר. היא ברחת וחיפשה קורת גג כדי להסתתר בה מעיני הנאצים האכזריים.

במהלך ריצה בשדה פתוח, ראתה מרחוק וילה בודדת, והיא החליטה לנסות את מזלה בתקווה, שבעל הדירה יסתיר אותה בביתו.

היא עשתה את צעדיה במהירות רבה לעבר הוילה. נשימותיה היו כבדות כשנקשה על הדלת: "אנשים טובים, אנא הצילו אותי! פתחו לי בבקשה את הדלת" בכתה, זעקה ונקשה בקול, מקווה לפגוש בבני אדם רחמנים בתוך המהומה החייתית שסביבה.

לבסוף לאחר דקות ספורות, שבעיניה נדמו לנצח, נפתחה הדלת. האיש שלפניה היה לבוש בגדי בית קלים ולא מדים, אך שפמו המזדקק והמבט הקר שנעץ בה, לא השאירו מקום לאשליה.

היא העזה לדרוך בפתח ביתו של נאצי. ולא נאצי רגיל, כי אם המפקד הנאצי האיזורי... כשראה את הנערה אמר רק מילה אחת: 'יהודיה'.

רגליה של הנערה הצעירה נתקפו ברעד בלתי נשלט, והיא נשענה על הקיר, כדי לא ליפול. "הצלה את מבקשת". הוא צחק, כאילו שמע זה עתה את אחת הבדיחות היותר מבודחות בחייו.

"יהודיה טיפשה. את כל הדרך עשתה – בשביל לתת לי לסיים את העבודה בקלות". מוחה של הנערה התרוקן כליל. מעולם לא היה מלאך המוות קרוב כל כך ומאיים כל כך. יכולה הייתה לשמוע את קול נשיפותיו ולהבחין בהבל היוצא מפיו.

לפתע הפסיק הנאצי לצחוק ופניו הרצינו. "איך נכנסת לכאן?", שאל. בלי מילים הצביעה לפניו על השביל הראשי המוליך לבית.

"הכלבים לא נשכו אותך?", שאל בתדהמה. "כלבים?", שאלה, "אלו כלבים?". רק כעת הבחינה בעשרות כלבי

הרב יצחק בן תפאחה כדורי זצ"ל	הרב שבתי בן אסתריא אטון זצ"ל	הרב עובדיה יוסף בן גורג'יה זצ"ל
הרב מנחם בן ויקטוריה בצרי זצ"ל	מאיר מורד בן שושנה ז"ל	הרב מרדכי צמח בן מזל אליהו זצ"ל
אביבה בת איריון ע"ה	זהבה בת שושנה רייזל ע"ה	מיכל רבה בת שרה ע"ה
אברהם בן יונה ז"ל	עמירם בן דבורה ז"ל	ע"ה נעמי בת כותון ע"ה
יצחק בן חביבה ז"ל	ר' עוליאל ישועה בן סטה מקנין זצ"ל	מרים בת בלה ע"ה
אהרון (אורי) בן רבקה ז"ל	דרור יהושע בן ארץ מיוחס ז"ל	צדיק חכם בן חזלה ז"ל
חי זידי בן קלרה ז"ל	דב בן יצחק ז"ל	ע"ה שני בת אסתר ע"ה
יוסף בן סעדה ז"ל	סוליקה בת עישה ע"ה	מסוד' בת חביבה ע"ה
אסתר בת נעמי ע"ה	סלים בן פרחת ז"ל	יונה בן סעדה ז"ל
יעקב בן סלימה ז"ל	לטיף בן פרחת ז"ל	ע"ה שני בת מרדכי ע"ה
ספירנס תקווה בת נעימה ע"ה	דניאל רפאל בן חגית ז"ל	יעקב בן נעמה ז"ל
מישא אסתר בת זרה ע"ה	יהודה בן סעידה ז"ל	שרה בת מורברי רחל ע"ה
אברהם בן דינה ז"ל	עפאת בת השמת ע"ה	אלון בן סעדה ז"ל

הרב שמואל בן שמחה דרזי זצ"ל	הרב יעקב בן מרגלית זצ"ל	הרב שמואל בן רבקה ז"ל
משה בן רוזה ז"ל	אביחי בן אסתר ז"ל	נעימה בת גורג'יה ע"ה
דוד בר חסיבה ז"ל	רפאל בן אסתר ז"ל	שמעון בן שמחה ז"ל
ר' דב בן בנימין אלתר ז"ל	אורה בת נעימה ע"ה	שמעון בן חנה ז"ל
גורג'יה בת נעימה ע"ה		

נא לשמור על קדושת העלון
אין לקרוא בשעת התפילה.
וממלץ לקרוא בשולחן שבת!

לע"נ מוריס מורטזה בן שרה ז"ל

או צרות הפרשה

פרשת "מצורע"

"וידבר ה' אל משה לאמור, זאת תהיה תורת המצורע ביום טהרתו והובא אל הכהן" [יד, א-ב].

הגמרא במסכת ערכין (טו:), אמר ריש לקיש, מאי דכתיב זאת תהיה תורת המצורע, זאת תהיה תורתו של המוציא רע. בעוון לשון הרע ורכילות והוצאת שם רע באים על האדם נגעים וצרעת. וכל זמן שיש בו צרעת, נאמר בתורה – "בדד ישב, מחוץ למחנה מושבו". ודרשו חז"ל בגמרא, תניא מה נשתנה מצורע שאמרה תורה בדד ישב חוץ למחנה מושבו, הוא דיבר "לשון הרע" והבדיל בין איש לאשתו ובין איש לרעהו, לפיכך אמרה תורה – "בדד ישב". מה נשתנה המצורע מכל שאר הטמאים שדווקא הוא זקוק להביא ציפורים לטהרתו? לפי שהנגעים באין על עוון "לשון הרע" שהוא מעשה פטופטי דברים, לפיכך הוזקקו לטהרתו ציפורים, שמפספסין תמיד בצפצוף קול – כלומר, הבאת הציפורים המצפצפים בקול ללא הפסק, באה לרמוז על "עוון לשון הרע" הנגרמת מחמת פטופט דברים ללא הרף.

לוקחים עוד למצורע "עץ ארז" – לפי שהנגעים באין על גסות הרוח – גאוות הלב, שאין אדם בא לספר בגנותם של אנשים אחרים אלא מתוך גאוותו עליהם. לפיכך אמרה תורה למצורע שיביא מעץ הארז המתנשא לגובה, לרמוז לו בכך על גאוותו.

אומר שלמה המלך: "חיים ומוות ביד הלשון", קובעים רבותינו, כי לשונו של האדם כה מסוכנת שיכולה להחריב חיים שלמים, ומצד שני, בכוחו של דיבור טוב להפריח אושר וחיים טובים. רבינו בחיי זצ"ל, בספרו 'חובת הלבבות', קובע כי האדם אשר דיבר על חברו לשון הרע – באותו רגע בשמים לוקחים את כל זכויותיו ומעבירים אותם לאדם שעליו דיבר.

ואת כל עוונותיו של האדם שדיבר עליו, מעבירים אליו, נורא ואיום! ועל כך כשיגיע לשמים, יראה כל אדם זכויות רבות שאינם שלו או עבירות ח"ו, ולא ידע שכל זה מאנשים שדיבר עליהם לשון הרע או שדיברו עליו.

סיפר הגאון הצדיק, ר' אלימלך בידרמן שליט"א: לפני תקופת מה, עלינו עם מספר אנשים להתפלל ולהשתטח על ציונו הקדוש של התנא רבי שמעון בר יוחאי. והנה, בעודנו עוברים באזור הציון ראינו מראה משונה – היה יהודי זקן, כבן 70, אשר שותה משקאות חריפים כוס אחר כוס, ממש ללא הפסקה, אף בגילו המבוגר. התקרבנו לידו, והנה החל הלה לספר לכל הסובבים מיהו ומה מעשיו: "הנני בן ונכד למשפחה חשובה מאוד, מאז שהייתי ילד, גידלו אותי הוריי בדרך התורה והמצוות, והייתי שוקד ועמל בתורה. ראיתי ברכה בעמלי, וזכיתי ללמוד בישיבת פונוביז' המעטירה בבני ברק, לכאורה, חיי פרחו ושגשגו – הייתי שקדן גדול ולמדתי בישיבה חשובה, ומכאן ואילך הדרך להמשך חיים טובים ויפים היו בהישג יד. אך אז הגיע הדבר ששינה את חיי לחלוטין עד היום".

הזקן עצר קמעא, ואז המשיך בדבריו: "הגעתי לגיל השידוכין, והתחלתי לחפש אחר כלה צדיקה וחסודה, אשר אזכה להקים עמה בית של תורה לתפארת, על אדני התורה והיראה. נפגשתי עם מספר בנות ישראל צדיקות, אך לא היתה בינינו התאמה. המשכתי ללמוד בישיבה בהתמדה, תוך כדי שהתפללתי למצוא את זיווגי. בינתיים עברו להן השנים כשעדיין לא מצאתי את זיווגי, אך כמו כל בחור ישיבה טוב, המשכתי ללמוד ולהתעלות בתורה הקדושה.

והנה, יום אחד, בשעה טובה ומוצלחת נפגשתי עם בת ישראל צנועה וחסודה מספר פגישות והחלטנו יחד להקים בית לתפארת. הייתי אז אחד הבחורים הוותיקים בישיבת פונוביז', והכל שמחו למשמע הבשורה הטובה. כה גדולה שמחתי, אחר שנים של חיפושים ותפילות, גם אני אזכה להקים בית של תורה ויראה, ואוכל להמשיך ולגדול בתורה ולהגיע לגדולות.

ההורים נפגשו, התנאים סוכמו, ובשעה טובה ומוצלחת נקבע מועד לחתונה באחד מאולמות השמחה. לא היה מאושר ממני. התחלתי להתכונן לקראת היום הגדול: קניתי בגדים לחתונה, כלים לבית, מצאנו אפילו דירה להתגורר בה, ורק ספרנו את הימים עד לבואו של היום הגדול בחיינו.

והנה, שבועיים לפני החתונה, אירע דבר ששינה את כל התוכניות... אחד מבני משפחה של הכלה, הגיע במיוחד לביתה וביקש לדבר עימה, בנוכחות כל בני המשפחה. הם התיישבו להם יחדיו בסלון והחלו לדבר על החתן ועל כל ענייני החתונה.

לפתע, לאחר שמע אותו בן משפחה את כל פרטיי, החל לגחך ולומר: "נו באמת, את רוצה להגיד לי שבשביל בחור כזה, חיכית כל כך הרבה שנים להינשא?... ממש חבל עליך, את חכמה וכישרונית, וכבר שנים שוויתרת על הבחורים רבים שלא התאימו לך, והנה לפתע החלטת להתפשר על בחור מסוג שכזה...? ממש חבל, עם תנאים כמו שלך, את צריכה לקבל חתן פי אלף יותר ממנו". חתם נחרצות. שקט מוחלט השתרר במקום. הדברים הארסניים והלא מוצדקים שלו, פילחו את ליבה של הכלה והמשפחה, והחלו להתפשט בכל גופה. הכלה שתקה ובקשה כמה ימים לחשוב על כך.

היא החלה לחשוב אולי יש צדק בדבריו, עד אשר אחר כמה שעות גמלה החלטה בליבה – אני מבטלת את החתונה! "רבותי", המשיך הזקן כשהוא לוגם עוד כוס שכר "שבוע וחצי לפני החתונה אני מקבל טלפון, אחר שכבר הודפסו וחולקו ההזמנות, ושומע שהכלה מבטלת את החתונה, והיא אפילו לא רוצה להיפגש ולדבר מדוע ולמה.

לא הבנתי איזה פגם הם מצאו בי – הרי הייתי בחור בריא ושקדן אשר עשה חיל בלימודו, עד אשר שמעתי על כך שאותו בן המשפחה הטיל ארס בליבה של הכלה התמימה וגרם לשנות את דעתה". "אני לא מאחל לאף אחד לחוש את ההרגשה הקשה הזו". הוא המשיך בכבודות. "נשברתי לרסיסים. הייתי מפורק והרגשתי שעולמי חרב".

הרי הכל היה מוכן כבר לחתונה: האולם, הביגוד, הדירה, ההזמנות, האורחים... והנה, הכל התפוצץ בגלל מילה אחת רעה של אותו אדם. וכל זה, אחר שנים שחיפשתי את בת זוגי, וכבר הגעתי לגיל מבוגר. בכיתי כמו ילד, והחלטתי שאני עוזב את הכל. נכנסתי לחדר, לקחתי מזוודה, ארזתי את מטלטלי ונסעתי למירוון, ומאז ועד היום אני נמצא פה כבר 50 שנה, ושותה לשכרה, בגלל אותו בחור שדיבר עלי רעה והרס את חיי... סיים הזקן והמשיך ללגום עוד כוס.

מבהיל ביותר! מה יכולה מילה אחת רעה לעשות – היא מחריבה עולמות והורסת חיים שלמים. אולי כעת אנו מבינים מדוע כל זכויותיו של המדבר עוברות לחבירו – מפני שבגללו, חבירו כבר לא יוכל לקיים מצוות, כי הוא הרס את חיו.

לפני שאנחנו באים לדבר על משהו או להביע עליו דעה, נעצור רגע ונחשוב כמה חמור "לשון הרע", וכמה הרס אפשר לעשות ולהרוס חיים שלמים של אדם אחר! כותב הגאון מווילנא באגרת שלו: מעלתו של זה המתאפק לדבר על חבירו, ואף שהוא לא יכול

לעצור את עצמו וכה דבריו: "ובכל רגע ורגע שאדם חוסס את פיו בעולם הזה – זוכה לאור הגנוז שאין כל מלאך ובריה יכולים לשער".

"לשון הרע הורגת שלושה" – פוסק הרמב"ם בחיבורו "בהלכות דעות", "האומר, המקבלו, וזה שאומרין עליו". ויש להבין מדוע זה שמע "לשון הרע" נענש? מה כבר יכל לעשות מול פליטת הפה של חברו? וכי הוא ביקש ממנו לספר לו זאת?

אומר 'החפץ חיים': "הנה השומע לשון הרע, אומנם לא הזמין וביקש את הלשון הרע, אך בשמים יטענו כנגדו: נכון, שלא הזמנת זאת, אך נהנת והקשבת ללשון הרע, על כן עליך לשלם על כל מחיר ועונש מלא".

למדנו עד כמה האדם צריך להיזהר שלא לדבר לשון הרע. ולא רק לדבר אלא אפילו אם באים לדבר איתו לשון הרע הוא צריך להתגבר ולומר אינני מעוניין לשמוע שום מילה ולא חצי מילה. ואם אותו אדם יאמר שזה אמת, רק בגלל שזה אמת זהו לשון הרע, שאם זה לא היה אמת, זה היה הוצאת שם רע.

יהי רצון שהקב"ה יחזק את כולנו בשמירת הלשון, להינצל מכל מיני דיבורים אסורים – לשון הרע, רכילות וניבול פה. ועיי' כך נזכה לאהבה ישראל אמיתית. אמן. (ויוציא עמו בששון).

"ביום טהרתו והובא אל הכהן" [יד, ב].

אפשר לרמוז, כי תיבת 'הובא' אותיות, 'ואהוב', רמוז למה שכתב הרמב"ם ז"ל בפרק ו' מהלכות תשובה, שבעל תשובה, קודם היה שנאו ומרוחק מה', ואחרי שובו הוא אהוב וחביב, וזה רמז הכתוב פה ביום טהרתו (חומת אנך).

מעשה בבחורה בעלת תשובה, בת להורים חילונים לגמרי, שאביה פנה אליה וביקש רשות למצוא עבורה חתן. האב עמד על כך, שמאחר ומשפחתם הינה נחשבת למכובדת ועשירה, כך גם צריכה להיות משפחת החתן, "כראוי וכנאה למשפחתנו החשובה".

אמרה הבת לאביה: "אין לי שום התנגדות לשידוך עם משפחה עשירה, רק דבר אחד חשוב לי – שיהיה בחור שיושב ולומד!!!". האב, שהינו אדם תמים ואינו מכיר כלל את הציבור החרדי ומושגיו, התקשר לשדכן המתעסק עם 'כל המגזרים', וסיפר שמחפש עבור בתו בחור טוב שיושב ולומד, כמובן ממשפחה מכובדת. "יש לי בחור מצוין שעונה על כל הדרישות שלכם", אמר השדכן. ונקבעה פגישה.

הבחורה הגיעה למקום המיועד, ראתה את הבחור, ו...חשכו עיניה. לפניו עמד בחור בעל מראה של אדם רחוק מאוד מיהדות. מהירה להתנצל, והסבירה שמדובר באי-הבנה, כי ביקשה בחור חרדי שיושב ולומד.

הבחור ביקש להבהיר: "גם אני יושב ולומד, באוניברסיטה, בעוד זמן קצר אני מסיים תואר בפיזיקה... ואני גם קצת דתי - סיפר בגאווה - משתדל לקרוא לפעמים פרשת שבוע, ולבקר בבית הכנסת בחגים...". הבחורה חזרה והתנצלה, הבהירה עם איזה בחור התכוונה להשתדך, וביקשה לסיים את הפגישה.

עדינות נפשה של הבחורה, הרשימו מאוד את הבחור. הוא היה מלא התפעלות מאצילותיה ומידותיה. ומה אירע כעת? – כעבור מספר ימים נכנס לישיבה מצויינת לבעלי תשובה, ובחלוף שנתיים של שקידה ושקיעה בלימוד התורה, הפך לבן עלייה אמיתי!

הבחור פנה אל אביה של אותה בחורה, וביקש לברר אם בתו התארסה. האב השיב בשלילה, והבחור ביקש להיפגש עמה שוב. הבחורה ביררה אודות הבחור, וכששמעה מרבתי שמדובר בעילוי של ממש, שקדן מופלא ואציל המידות, הסכימה להיפגש עמו. בפגישה נוכחה לגלות, שאכן מדובר בבחור שונה לחלוטין מזה שפגשה לפני שנתיים, ובסייעתא דשמיא, באו השניים בברית האירוסין.

ומי מופיע כעת? - - - השדכן, שמבקש לבוא על שכרו ולקבל דמי שדכנות מלאים! וכאן באים בני הזוג וטוענים, ששמא אין הם חייבים בדמי שדכנות, כי הבחור שהתארס, הוא אינו אותו בחור שהשדכן הציע כי 'פנים חדשות באו לכאן'... ונשאלת השאלה – האם קיים במקרה זה חיוב לשלם לשדכן?

השיב מו"ר הגאון יצחק זילברשטיין שליט"א: ידוע המעשה המובא במסכת כתובות (ס"ב:), אודות רבי עקיבא, שבראשית דרכו היה רועה צאנו של כלבא שבוע, ובתו של כלבא שבוע נישאה לו, על תנאי שילך ללמוד תורה. מששמע אביה את אשר עשתה בתו, ועל החתן אשר 'זכה' בו, גירש את בתו מביתו, ונדר נדר בחמתו: "בתי זו אשר השפילה את כבודה וכבודי, ואיוותה לה לחתן אדם פשוט, בור ועם הארץ, לא תהנה מנכסיי לעולם!!!".

לאחר עשרים וארבע שנים, הפך עקיבא רועה הצאן, לתנא הקדוש רבי עקיבא, וכשהגיע לעיר, התייצב כלבא שבוע עם שאר בני העיר, בכדי לקבל את פניו של התנא הגדול. כאשר ניגש כלבא שבוע אל רבי עקיבא, הוא לא זיהה כי מדובר במשרתו לשעבר וחתנו, ופנה אליו בהכנעה: "רבי, בת יחידה יש לי. לפני שנים רבות היא נישאה לאיש בור ועם הארץ, שונא מובהק לתלמידי החכמים. נדרתי אז נדר, והעברתי אותה מנחלתי. עתה רואה אני אותה במצוקתה, וחפץ אני מאוד לעזור לה, אלא שהנדר אשר נדרתי כובל את ידי!!!".

"ואילו היית יודע", שאל רבי עקיבא, "כי אותו רועה עני, עתיד להיות תלמיד חכם מובהק, כלום גם אז היית נודר את נדרך?!!". "יודאי שלא", השיב, "אם היה יודע חתני אפילו הלכה אחת, הרי שלא הייתי מדיר את בתי מנכסיי".

קם רבי עקיבא והודיעו בקול נרגש: "אבי, אני הוא עקיבא בן יוסף חתנך!!!. ולאחר מכן התיר רבי עקיבא את נדרו של כלבא שבוע, על ידי שפתח לו פתח, שאילו ידע שחתנו יהיה ברבות הימים לתלמיד חכם, לא היה כלל נודר את נדרו.

עד כאן הסיפור המופיע בגמרא. ושואלים התוספות: הרי הלכה בדינו, שאי אפשר לפתוח בהתרת נדרים ולהתיר נדר ב'נולד', כלומר בדבר שנולד והתחדש אחר כך, ולא היה קיים בשעת הנדר, ואינו רגיל ומצוי שיקרה, וכאן, הלא בשעת הנדר היה רבי עקיבא עם הארץ, ורק אחר כך נהיה לגדול בתורה!?

מתרצים תוספות: במקרה של רבי עקיבא, עובדת הפיכתו לאדם גדול, אינה נחשבת ל'נולד', אלא לדבר שהיה שכיח ומסתבר כבר בשעת נדרו של כלבא שבוע, היות ורבי עקיבא "הלך לבית המדרש, ודרך הוא בהולך ללמוד שנעשה אדם גדול".

ולענייננו - הבחור דן, בשעת ההצעה, לא התכוין כלל ללכת ללמוד בבית המדרש, ולכן עובדת הפיכתו לבעל תשובה תלמיד חכם, היא בגדר 'נולד', ולא כזו הצעה הציע השדכן; ובפרט, שדבר נדיר מאוד הוא, שבחור שלומד פיזיקה באוניברסיטה, ינטוש את לימודיו, ויהפוך לבן ישיבה מצויין.

כך שעצם הצעתו של השדכן, אין לה שום סיכוי, ונועדה לכישלון מלכתחילה, ולכן אינה מחייבת בדמי שדכנות. אולם, כשהצעתו של דבריי לפני גיסי מרן הגר"ח קניבסקי שליט"א, אמר שיש לשלם לשדכן את מלוא דמי השדכנות, כי כל אדם עשוי לעשות תשובה, אפילו אחד שהיה 'רשע כל ימיו'; 'אמש היה זה שנאו לפני המקום, משוקץ ומרוחק ותועבה;

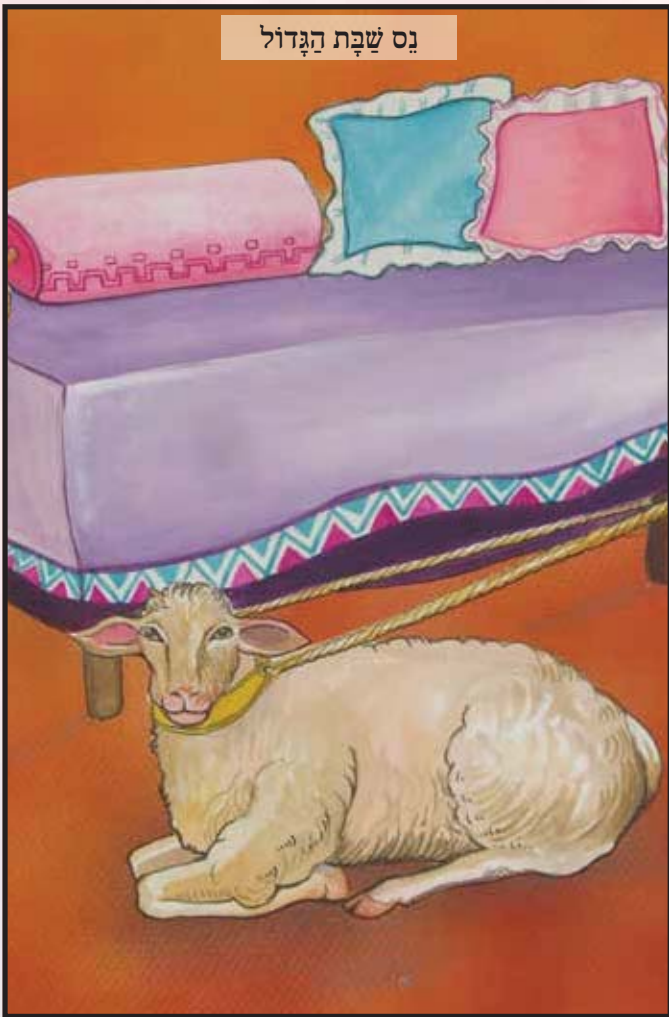
והיום הוא מודבק בשכינה, אהוב ונחמד קרוב וידידי' (רמב"ם בהל' תשובה).

ומאחר וגם יהודי רחוק עשוי להפוך לבעל תשובה ואף לתלמיד חכם, ממילא הצעתו של השדכן אכן הועילה, והביאה לנישואי בני הזוג. ולכן - סיים מרן הגר"ח - יש לשלם לשדכן את שכרו! (ופריו מתוק).

זכות הלימוד בעלון זה תהיה לעילוי נשמות: ר' נוריאל חזני בן מרים ויעקב ז"ל, לע"נ מרת מונירה חזני בת כורשיד ז"ל, לע"נ מרת פארי בת מונירה ז"ל, לע"נ ר' עזיזולה בן שרה ז"ל, לע"נ מרת מנסורה בת כשוור ז"ל, לע"נ קודסיה בת כשוור ז"ל, לע"נ מנשה בן שמחה ז"ל, לע"נ דוד בן מרים ז"ל, לע"נ משה בן כורשיד ז"ל, לע"נ אלון בן דינה ז"ל, לע"נ ציפורה בת רחל ז"ל, לע"נ יהודה בן מרים ז"ל, לע"נ אליהו בן בתיה ז"ל, לע"נ מנשה בן שמחה ז"ל, לע"נ דוד בן תמו ז"ל, לע"נ לוציאנו בן מיסה ז"ל, ולע"נ כל נפטרי עם ישראל. לע"נ לידיה בת רחל ז"ל, לע"נ לון בת פרווין ז"ל, לע"נ יונה בן אסתר ז"ל, לע"נ אסתר בן פרי ז"ל, לע"נ אברהם דוד בן תמו ז"ל, לע"נ לוציאנו בן מיסה ז"ל, ולע"נ כל נפטרי עם ישראל.

נס שבת הגדול

"זאת תהיה תורת המצרע ביום טהרתו" (יד, ב)

תנ"ל דרשו: "תורת המצרע" - תורת המוציא שם רע. מי שמדבר לשון הרע מטמא את פיו. טמאה זו גורמת שכל דברי התורה והתפלה הנאמרים בפה, נופלים בידי כחות הטמאה, ואינם עולים לנחת רוח לבורא עולם. מתי יבואו דברי התורה והתפלה על תקונם, ו"תורת המצרע" תהיה בעלת ערך של "תורה"? "ביום טהרתו" - כאשר המצרע ישוב בתשובה ויטהר, ישוב פיו להיות טהור ודברי תורתו יבואו על תקונם, ויעשו לנחת רוח לאדון הכל

(קמץ המנחה)

אורח מן הכפר הגיע לבקור בעיר הגדולה. "הראה לי את פלאיך של העיר", בקש שמערל האורח מאביגדור, מארחו. הלך המארח עם בן הכפר, והובילו ברחובות העיר הגדולה. בפתחו של בנין גדול, נעצרו השניים. "מהו הרעש הבוקע מן הבנין?" תמה שמערל. "זהו בית החרשת הגדול ליצור צבע" הסביר אביגדור. "במפעל זה מיצרים צבע אשר בו משתמשים בעלי המכונות לצביעת בתיים ורהיטים. האם מענין אתה לראות את אפן היצור?" "בנדאי!" קפץ שמערל על המציאה. השניים נכנסו בפתח הבנין, ונעצרו על יד אחת המכונות. "זוהי מכונה המערבת את החמרים השונים", הסביר אביגדור. "ומהי פעולתה של מכונה זו?" הצביע שמערל על מכונה נוספת. "במכונה זו מוסיפים גוונים שונים אל הצבע", ענה אביגדור.

כך עברו הם ממכונה למכונה, עד שהגיעו לקצה אולם היצור הגדול. שם נצבה מכונה קטנה, וילצדה עמד שומר. "מדוע זקוקה מכונה זו להגנה מיחדת?" תהה שמערל. הוא נגש אל המכונה ורצה לחקר גם אותה, אך השומר עצר אותו. "צר לי", אמר, "אינך עונד תג זהוי, אינך מבצעלי בית החרשת, ולכן לא אוכל לאפשר לך לגשת אל המכונה!"

"במה שונה מכונה קטנה זו מכל השאר?" התפלא שמערל, "כאשר קרבתה אליהן, איש לא עצר בעדי!"

השומר חייך והסביר: "מכונה זו איננה כשאר המכונות. היא האחראית על פעילותן של כל המכונות שראית בבית החרשת, זהו מרכז הבקרה למפעל כולו! אם תפגע מכונה זו - מה תועלת תהיה לכל שאר המכונות?!"

והנמשל:

כל יהודי קבל מבורא עולם מפעל משכלל - זהו הגוף, אשר בו מאתים ארבעים ושמונה אברים - מאתים ארבעים ושמונה מכונות הפועלות כל העת. בגופנו אבר אחד קטן - הפה, אשר הוא יכול לברא עולמות - לקים מצוות, להתפלל ולעשות חסדים. אך הפה עלול גם לגרם נזק רב באמצעות דבור בלתי ראוי. משום שכח הדבור הוא כח הבא מן הנשמה, באמצעותו נתן לבנות עולמות ואף להחריבם חלילה.

(חפץ חיים)

"ושלח את הצפר החיה על פני השדה" (יד, ז)

מפני מה שולחים את הצפור שטהרה את המצרע, למקום רחוק? שני טעמים לדבר:

א. על פי הפשט נתן לבאר, שהצפור לוקחת מהמצרע את צרעתו - מחלתו, ועלולה להדביק אנשים אחרים במחלה, לכן היא נשלחת הרחק ממקום ישוב.

ב. הצפור נושאת את חטאו של המצרע, כמו השעיר לעזאזל. כשם שהשעיר נשלח אל ארץ גזרה, כך נשלחת הצפור על פני השדה.

(רבנו בחיי)

"ורחץ את בשרו במים וטהר" (יד, ט)

מהו הטעם לטבילתם של המצרע ושארו טמאים דוקא במים חיים - מעין או במים מכוונסים בקרקע, ולא במים שבכלי - מים שאובים?

הטעם בזה, שהטמאים יראו את עצמם כמי שנולדו מחדש - כשם שלפני בריאת העולם היה הכל מים, ולאחר מכן נברא אדם הראשון. כמו כן בדמיון לבם יחושו התחדשות להיטיב את דרכם כאלו נבראו עכשו מחדש ולכן עליהם לטבל רק במים שבקרקע כדי שיוכלו לחשב בלבם כאלו העולם כולו מים, מה שאין כן אם יהיו המים בכלי לא יעוררו אותו הטבילה במים לחשב כך

(ספר החנוכה)

הלולא דצדיקיא | חיים הופקוביץ

רבי ישעיה ב"ר אברהם הלוי הורוביץ השל"ה הקדוש < יום שלישי י"א ניסן (שצ)

כל ימיו השתוקק רבנו, לעלות לארץ ישראל ולחונן את עפרה. למרות שבהיותו בארצות הגולה כהן כרבם של ארבע קהלות יהודיות גדולות: פרנקפורט, פוזנא, פרג וקראקא, ואלפי יהודים מפל רחבי אירופה חרדו למוצא פיו, יחל תדיר לרגע בו יזכה לעלות לארץ הקודש.

ואכן, במהלך חודש כסליו שנת תפ"ב, הגיעה שעת הכשר, ורבי ישעיה החל לארז את מטלטליו לקראת עלייתו לארץ ישראל. תחלה נסו תלמידיו הרבים לשדלו שיבטל את תכניתו, אך בעל ה"תוספות יום טוב" הורה להם לחדל מכה: "הניחו לו לרבנו השל"ה. אם החליט לעלות לארץ ישראל, בודאי מן השמים הסכימו לכה".

מקץ כמה שבועות הגיע השל"ה למחוז חפצו בשלום, ובערב שבת קדש פרשת "ויצא" דרכו רגליו על אדמת עיר הקדש ירושלים.

מיד בהגיעו לכתל המערבי, פרצו דמעות התרגשות מעיניו, והוא קרא בתרבת קדש:

"הן זהו מקום שער השמים. בפרשת השבוע של שבת זו מספר על יעקב אבינו שהגיע גם הוא לכאן וכה אמר על המקום: "זוה שער השמים". אין זה צרוף מקרים סתמי, בודאי מן השמים בקשו לעוררני לדבר מה."

לאחר הרהור קל, הוסיף השל"ה: "תפלות בני ישראל עולות לרקיע דרך שער השמים. אכתב אפוא פרוש לסדור התפלה, שידיפס ויפץ בכל תפוצות ישראל. בכה יהא חלקי בכל תפלותיהם של אחיי היהודים"

וממחשבה למעשה. תכה לאחר צאת השבת החל השל"ה לכתב פרוש על סדור התפלה וקרא את שמו: "סדור שער השמים".

גדולי דורו התפעלו עד מאד מפרוש זה, וכה כתב רבנו הב"ח בהסכמתו לסדור:

"אין שום ספק בלבי כי בשעה שחבר את פירושו לסדור, שרתה עליו רוח הקדש מן השמים, וכל מי שיתפלל בסדור זה מבטח לו שאין תפלתו חוזרת ריקם."

בד בבד עם כתיבת פירושו לסדור, המשיך השל"ה בכתיבת ספרו הקדוש "שני לוחות הברית". ספר זה משלב בתוכו דברי הלכה ומוסר בנגלה ובנסתר. בתחלה ייעד השל"ה את חברו זה

כצואה רוחנית לבניו ותלמידיו, אך לאחר שיצא הספר לאור, הפך עד מהרה לנחלת הכלל, וגדולי עולם מפל החוגים והעדות הגו בו רבות. ה"בעל שם טוב" זי"ע התבטא עליו: "ספר זה הוא משכנו של הקדוש ברוך הוא", ואלו רבי יהונתן איבשיץ זי"ע, למד עם תלמידיו בכל יום לפני שיעורו - עמוד אחד מתוך הספר "שני לוחות הברית".

בהקשר לכה, נספר מעשה מפלא אשר התרחש בעיר פרנקפורט. היה זה לאחר פטירתו של רבי יוסף שמואל זיע"א, בעל "מסרת הש"ס". תכה לאחר שהובא למנוחת עולמים התקבצו תלמידיו במקום ההתאספות הקבוע בו היה מוסר בפניהם רבי יוסף שמואל את שיעורו מדי יום. למגינת כל לב למדו היום בני החבורה לבדם, ללא רבם האהוב.

אך הנה, למרבה תדהמתם, נראה רבי יוסף שמואל יושב על כסאו הקבוע בראש השלחן, כמימים ימימה. רוחם של התלמידים כמעט פרחו מפחד.

"אל תפחדו כלל, הרגיעם רבי יוסף שמואל, תכה אחזר למקומי בשמי מרום. אך קדם לכן מכרח אני לספר לכם את אשר ארע עמדי בישיבה של מעלה:

תכה בואי לעולם העליון הולכונני לגן עדן, והושיבונני לצדו של השל"ה הקדוש. אך השל"ה התנגד לכה וטען: "אינני מסכים לשכנות זו. ספרי "שני לוחות הברית" עוסק כלו בדברי מוסר וכיבושין, ואלו רבי יוסף שמואל למד כל חייו את הש"ס ברבים, אך מעולם לא למד את תלמידיו אפלו פעם אחת דברי תוכחה ומוסר."

ויהי כי נשמעו טענותיו בבית דין של מעלה נפסק כי את מקומי המגיע לי בדין לא נתן לטל ממני, אך מאידך, צודק השל"ה בטענותיו, ועל כן נתנה לי הזדמנות לרדת לעולם ולתקן את הדבר .

והנה אני כאן, מעורר אתכם ומבקש: אנא, למדו מכאן ולהבא בכל יום בתחלת השעור דברי מוסר ויראת ה'. שימו לבכם לזאת "

הסכימו בני החבורה לדבריו, ומיד פרח לו בעל "מסרת הש"ס" ונעלם.

בערוב ימיו התגורר השל"ה בטבריה, ושם גם נטמן, סמוך לציונו של הרמב"ם.

מדי ערב ראש חודש סיון, נוהגים רבים לפקד את ציונו ולומר את התפלה המיוחדת אותה חבר, תפלת אבות על בנים.

"יגלח את כל שערו את ראשו ואת זקנו ואת גבת עיניו ואת כל שערו יגלח (יד, ט)

מדוע כתבה התורה "את ראשו ואת זקנו ואת גבות עיניו" ולא הסתפקה בזה שכתבה "ואת כל שערו יגלח" שזה כולל גם דברים אלו?

התורה הדגישה בכנינה שלש דברים אלו כדי לומר שבהם נמצאות עקרי הסבות שגרמו לצרעתו

"את ראשו" - מתוך גאונותו ונסות רוחו, שאף להיות ראש.

"ואת זקנו" - שלא שמש כגדר לפיו שתחסם את דברי הלשון הרע.

"ואת גבת עיניו" - אשר לא הגנו עליו מפני צרות העין.

(פלי יקר)

ספרים נפלאים לילדים

גם לגדולים וגם לקטנים גם באידיש ובאנגלית

בחינות הספרים ובטלפון המצרך

אי ש לרעהו

לקט אמרות חז"ל
רעיונות, עובדות
והנהגות מגדולי
ישראל,
על מדות טובות
שמביאות לאהבת
הזולת הנלמדות
מפרשת השבוע

מכון אהבת אמת – המרכז להעמקת ערכי אהבת הזולת
ע"ש ר' צבי יהודה דומוביץ ז"ל – רח' אבן עזרא 2 ירושלים 9242402

ליקוט ועריכת: יצחק בן אהרן
כל הזכויות שמורות למכון אהבת אמת
אסור לתעתק, לצלם ולהדפיס בלי רשות בכתב

שבת קודש ח ניסן תשע"ט: הדלקת נרות: ירושלים 6:30 תל-אביב: 6:45 חיפה 6:37 מוצאי שבת: ירושלים: 7:44 תל-אביב: 7:46 חיפה: 7:46 ר"ת: 8:23

פרשת מצורע

נדיבות ועין טובה

ב"עין יפה" כיצד?

גבאי צדקה נכנסו אצל הגאון רבי יחזקאל לנדא זצ"ל (בעל הנודע ביהודה) וביקשו נדבתו לצורך מצות פדיון שבויים שנזדמנה לידם. הם אמרו כי זקוקים הם לשלוש מאות "אדומים".

הביא להם רבי יחזקאל מלא חופניו סך 290 אדומים. ואמר: "זו נדבתי, את השאר יתנו אחרים..."

שמחו הגבאים מאוד בתרומה נכבדה זו, אך שאלה קטנה בפיהם: מכיון שנשאו לבו לנדוב כל כך בעין יפה, מדוע לא השלים עוד עשרה אדומים, ולמה יצטרכו לכתת רגליהם בעבור הסכום הפעוט?

השיב להם רבי יחזקאל: וכי שכחתם משנה מפורשת (אבות פ"ה-יז): "הרוצה שיתן הוא ולא יתנו אחרים - עינו רעה בשל אחרים!"

ממעשה"נ

בעין טובה וברוח נדיבה...

מעשה באברך בעל משפחה ברכת ילדים שהסתבך בחובות כבדים והחל לגלגל חובותיו מגמ"ח לגמ"ח עד שבריאיתו התדרדרה ועמד על סף קריסה. נודע הדבר לגאון רבי בן ציון אבא שאול זצ"ל והזמינו לביתו. ניסה רבי בן ציון לסייע לו ושאלו כמה חייבו?

התברר שהוא עצמו מבולבל ואינו יודע: 500 שקל לגמ"ח פלוני. 500 לגמ"ח אלמוני. אלף שקל לאברך פלוני ושמונה מאות לאלמוני ועוד כהנה וכהנה, עליו לבדוק בפנקס החובות....

חייך רבי בן ציון ואמר: דע לך שאדם צריך להיות מסודר גם בהוצאותיו וגם בחובותיו. בליל הסדר יש סימן שקוראים "מרור כורד" ופירש רבינו יוסף חיים מבגדד זצ"ל: כל הלואה היא מרור. ובמקום לזכור הלוואה זו וזו, יסכם כל הלוואותיו יחדיו וידע כמה חייב בסך הכל. וזה קרוי: מרור כורד, לכרוך כל המרורים יחדיו..."

הלך האברך וחישב וסיכם: עשרת אלפים שקלים (סכום עצום כמחיר שליש דירה בימים ההם). הוא בעצמו לא ידע להסביר מניין השתרגו חובותיו. אמר לו רבי בן ציון: "אני מוכן לפרוע כל חובותיך אך בתנאי אחד: שמכאן ואילך אינך לוקח הלוואה, לא בגמ"ח, ולא בבנק, אתה פותח דף חדש, נקי לנצח!"

כמוכן הסכים האברך בהתלהבות ועמד בתנאי. השתקם וניצל, ושב להשקיע עצמו בתורה עד שנהיה מרביץ תורה חשוב. הוא ומשפחתו ותלמידיו חייבים הכל לרבי בן ציון. ולא ידעו כי הסכום שנתן רב"צ היה מעבר ליכולתו, ונטל לשם כך הלוואות שהחזירן במשך שנים!

עפ"י האור לציון

להתחסד ולהטיב עם הזולת

בעין טובה ורוח נדיבה!

נלמד מהפסוק: "ובא אשר לו הבית" (פרק יד-לה)

ואמרו חז"ל על שבעה דברים נגעים באים ואחד מהם הוא צרות העין [רש"י: שצרה עינו באחרים ואינו מהנה שכניו מכלים ע"י השאלה] דכתיב: "ובא אשר לו הבית" ותנא דבי רבי ישמעאל, מי שמיוחד ביתו לו. ופירש רש"י כלי תשמישו שלא השאילים לאחרים (ערכין טז).

נאמר בפסוק (משלי כג-ו): "אל תלחם את לחם רע עין ואל תתאו למטעמותיו כי כמו שער בנפשו..." והביא בספר קב הישר (ח"א פרק כו) את פירושו של הזוהר הק' כי כל האוכל מאכל אצל רע-עין, אותה אכילה היא בנפשו של האוכל כמו סם המוות.

עפ"י פירש הקב הישר את הפסוק (משלי יג-כה) "צדיק אוכל לשובע נפשו, ובטן רשעים תחסר". כלומר: כל האוכל אצל צדיק שהוא טוב העין, אז יאכל לשובע נפשו, אפילו אם אכל מעט, אבל מי שאוכל מבטן רשעים - הוא יחסר. אפילו יאכל הרבה, מכל מקום לא יהיה שבע ממאכלו של רע-עין.

שכן כלל גדול הוא: אדם רע-עין אינו יכול להשביע את נפשו, ומכל שכן שאינו יכול ליתן לאחרים מטובו אשר חנן ה' אותו.

חז"ל בגמרא (סוטה לח): גינו את מדת צרות העין עד מאד. עד שאמרו כי כל הנהנה מצר עין עובר בלאו, שנאמר (משלי כג-ו): "אל תלחם את לחם רע עין" וגו'. ובדרך כלל איש צר עין בורח ממתן הרחמים לגמרי, וכל כוחו הוא רק להרבות נכסיו לעצמו, ולא ישאיל כלים לשום אדם, וכ"ש מעות, אם לא שיהיה לו מזה טובה.

עלון "אי ש לרעהו" פרשת מצורע הוקדש לעילוי נשמות

ר' אפרים דוד בן ר' אברהם יעקב סוחובולסקי זצ"ל

נלב"ע יג ניסן תשס"ד
ת . נ . צ . ב . ה .

כפי המידה שאדם נוהג עם הבריות כך נוהגים עמו מן השמים !

נלמד מהפסוק: "זאת תהיה תורת המצורע" (פרק יד-ב)

טהרת המצורע תליה בכהן. ללמדנו בא, שאין טהרתו תלויה ברופא אלא בדיבור הכהן, כמו ששנינו במשנה (נגעים פי"ד) הכהן אומר טהור. ומכיון שמחלת הנגעים באה על חטא הלשון, על כן ציותה התורה לרפא את החטא ג"כ בחכח הדיבור [מדה כנגד מדה] להראי כי, מות וחיים ביד הלשון" (חפץ חיים עה"ת).

כתב החינוך (מצוה קעא): "משרשי המצוה שיקח [המצורע] דמיון בנפשו בהרחקתו מבני אדם כי בסיבת החטא ירחק האדם מכל טוב למען ישוב מדרכו הרעה... וכלל גדול בכל הדברים: במדה שאדם מודד - בה מודדים לו (סוטה ה:), הכוונה לומר, כי כפי מעשה אדם, אם לטובה או להיפך, יתכן לקבל תגמול, כי לעולם באותו הענין שישים כל מחשבותיו ויעשה מעשיו, בדוגמתו ממש תמשך עליו הברכה או ההפך".

מצינו הנהגה זו של מדה כנגד מדה לטובה ולברכה, בגמרא (תענית כא:), כפי שסיפרו חז"ל על מגיפת דבר רח"ל שהיתה בעיר סורא אך בשכונתו של האמורא רב, לא היה דבר. חשבו אנשי המקום שזכותו הגדולה של רב היא שעמדה להגן עליהם מפני הדבר. אך נתגלה להם בחלום שנס זה קטן לפי גדלותו של רב, והנס אירע בזכותו של אדם שגר בשכונתם שהיה גומל חסד ומשאל כל חפירה לצורכי קבורה של המתים, ופירש רש"י: ומשום זכותו [שסייע לקבורה] מדדו בו מדה כנגד מדה [שניצלו ממות].

מעשה נוסף מספרים חז"ל (שם): בעיר דרוקרת פרצה דליקה ורק על שכונתו של רב הונא פסחה השריפה וניצלו בתיהם. סברו אנשי המקום שזכותו הגדולה של רב הונא היא שעמדה להגן עליהם מפני הדליקה. אך נתגלה להם בחלום שנס זה קטן הוא לפי זכויותיו המרובות של רב הונא, והנס אירע בזכותה של אשה שגרה בשכונתם והיתה גומלת חסד בכך שהיתה מסיקה את תנורה בעצים שלה ומשאלה את התנור המוסק לשכונתיה שיאפו בו ולא יצטרכו להסיק בעצים שלהם. ופירש רש"י: לפיכך נמדד לה שכר מדה כנגד מדה [שבזכות שהסיקה תנורה לאחרים ניצלו מן השריפה].

בגמרא מבואר שהמצורעים נשלחים מעיר מוקפת חומה מימות יהושע בין נון [כי יהושע קידש בתי עיר חומה בקדושת מחנה ישראל ולכן למצורע אסור להיות שם]. ותמוה: אם הטעם ששולחים את המצורע מחוץ למחנה זה עונש על מה שדיבר לשוה"ר עם אנשים ולכן עליו להיות מחוץ למחנה ללא אנשים, וכי רק עם אנשים שבעיר מוקפת חומה הוא דיבר?! זאת ועוד: הרי עתה יכול להמשיך לדבר עם האנשים המתגוררים בעיר שלא מוקפת חומה!?

ביאר זאת הגה"צ **רבי ראובן קרלינשטיין** זצ"ל בדרך דרוש, עפי"א אמרת חז"ל (ערכין טו:): שהקב"ה אומר ללשון: "כל אבריו של אדם מבחוץ ואתה מבפנים, ולא עוד, אלא שהקפתי לך שתי חומות, אחת של עצם ואחת של בשר".

לפי"ז יש לומר, שהקב"ה נוהג עם המצורע מדה כנגד מדה: כשם שהוא, בדברו לשון הרע, זילזל בשתי החומות הללו והתייחס אליהם בביטול כאילו אינם קיימות, על כן עונשו שעליו לצאת מחוץ לחומה של בתי ערי חומה. עכ"ד.

כשהעולם עבר בשעתו משבר כלכלי חמור, שאל **החפץ חיים**: הכסף שבעולם להיכן נעלם וכי הוא שקע באדמה? אלא התשובה היא - אמר הח"ח - וודאי כל כמות הכספים נותרה ונמצאת בעולם, אלא מה שחסר הוא האימון והבטחון של איש ברעהו. אדם לא מאמין לחברו, והרי יסוד החיים הכלכליים מבוסס על אימון הדדי. על סיוע כספי מאדם לזולתו. על נתינת אשראי. אבל עתה ירד האשראי וכו"ב כי איש אינו מאמין לרעהו, וכך נגרם המשבר.

לדעת החפץ חיים, מה שגרם לעונש הזה מאת השי"ת, הוא מצד הנהגת מדה כנגד מדה. משום שאבדו האמונה והבטחון בהשי"ת. נמצא שהעונש הוא, "מדה כנגד מדה". אין לכם חפץ באמונה בריבוננו של עולם, לפיכך שוללים את האמונה שבין איש לרעהו. נשלל האימון ההדדי שהוא עורק החיים של העולם וחוקיו הכלכליים. והפתרון: במקום לחפש את האשמים בכל מיני גורמים וסיבות חיצוניות, יש להגביר את האמונה והבטחון בהשי"ת.

לפי חשבון מדוייק...

פעם אחת באו בני ביתו של הגאון **רבי איסר זלמן מלצר** זצ"ל וסיפרו לו כי החלב שהעמידו על האש במטבח רתח וגלש.

הגיב מיד רבי איסר זלמן ואמר לרבנית: ברור לי מדוע אירע לי מקרה זה מפני שהיום בבוקר כאשר בא העני הנוהג לפקוד את הבית, במקום שיתנו לו שתי פרוטות [כדרכם בקודש], נתנו לו רק פרוטה אחת. שיעור החלב שגלש עולה וודאי לפי חשבון מדוייק במחיר אותה פרוטה שאותה מנעו מן העני!...

שאל אביך ויגדך

"שוא זה פרעון מדה כנגד

מדה..."

בתקופת שהותו של **רבינו הגרא"מ שך** זצ"ל בצעירותו בעיירת קיט בחו"ל, הזדמן באחד הימים לבית הכנסת המקומי, והנה רואה דרשן שעומד על הבימה ומשמיע מדברותיו. הימים היו ראשית ימי השילטון הקומוניסטי ברוסיה.

לחרדתו שומע את הדרשן מחציף פניו כנגד לומדי התורה ומשמיע דברי זילזול והתרסה כנגדם. לא יכל הרב שך להבליג על בזיון התורה ומיד הרים קול מחאה וזעקה: "חצוף! רד מן הבימה!"

מחאה זו שעשה הרב שך, היתה למורת רוחם של תקיפי הקהל שביקשו לעשות בו שפטים. הוא הצליח להמלט מנחת זרועם. אחר כך נתברר שמרבית הציבור לא היתה דעתם נוחה מאותו דרשן, אך חששו למחות, ואולם לאחר שהעיז הרב שך למחות, התייצב הציבור מאחוריו ומנע מתקיפי הקהל לרדוף אחריו.

מאז חלפו חמישים וחמש שנה... בחודש טבת תש"מ התכנסה בירושלים הכנסיה הגדולה של אגוד"א. במהלך הכנסיה התקיים "יום החינוך העצמאי" והרב שך שעמד בראשות ההנהגה הרוחנית של "החינוך העצמאי" נתכבד לשאת דברי חיזוק בפני אלפי ילדי ישראל שהתכנסו במקום.

סמוך למועד פתיחת הכינוס צבאו ההמונים על הכניסה לאולם. ליד השערים התחוללה מהומה שבמהלכה לא נהגו כראוי בכבוד התורה של הרב שך. הדבר חזר על עצמו בשנית, כאשר משאו של הרב שך בפני ילדי הת"נים נקטע באמצעו. רוחות תלמידיו סערו. אולם הרב שך אסר עליהם להגיב ואף ציוה שלא לדבר על כך כלל.

סיפר הרב יחזקאל אסחייק שליט"א כי הרב שך הבהיר למקורביו כי במשך כל היום קיננה בו מחשבה שלא הרפתה: שמה המחאה שמחה באותו דרשן לפני עשרות שנים, לא נעשתה במדת נקיות הנפש המירבית, אותה מדה שעמל כל ימיו לקנותה לנפשו, באופן היותר מושלם.

לכן חשש, שמה בעת עמדו לשאת דבריו קבל עם ועדה. במעמד מרכזי כל כך, יפרעו ממנו מן השמים - במדה כנגד מדה, על העלבון שגרם לאותו דרשן לפני שנים רבות. ואולם משאירעה אותה עגמת נפש, חש הקלה.

שלא לדבר לשון הרע על הזולת!

נלמד מהפסוק "וציוה הכהן ולקח למטהר שתי ציפורים חיות טהורות" (פרק יד-ד)

וכתב רש"י: טהורות - פרט לעוף טמא, לפי שהנגעים באים על לשון הרע (ערכין טז): שהוא מעשה פיטפויטי דברים, לפיכך הוזקקו לטהרות צפרים שמפטפטין תמיד בצניפצוף קול.

אומרים חז"ל בגמרא (ברכות ה. ויבמות סג): במערבא, כי נסיב איניש איתתא אמרי ליה הכי: "מצא" או "מוצא"? "מצא" דכתיב "מצא אשה מצא טוב". "מוצא" דכתיב (קהלת ז-כו) "ומוצא אני מר ממות את האשה".

פירוש: כאשר היה אדם נושא אשה בארץ ישראל, היו שואלים אותו לאחר נישואיו, האם האשה הזו שנשא טובה היא, והריהו במצב של "מצא אשה מצא טוב", או שמא אינה טובה, והוא במצב של "מוצא אני מר ממות את האשה".

ותמה החפץ חיים (הל' לשון הרע כלל יח במ"ח ס"ק יג): היאך יתכן לשאול את החתן כזו שאלה, והרי מכשילים אותו בסיפור לשון הרע ואין חילוק בין אם בדרך רמז או מפורש. כל עוד אין בזה תועלת, יש בזה איסור לשוה"ר. וגם אין הבדל אם מספר על אדם אחר או על אשתו!

וכתב החפץ חיים ליישב עפ"י מה שכתב הרמב"ם (פ"ז מדעות הלכה ה) בזה"ל: "ואם נאמרו דברים אלו בפני שלושה, כבר נשמע הדבר ונודע. ואם סיפר הדבר אחד מן השלושה פעם אחרת אין בו משום לשון הרע. והוא שלא יתכוון להעביר הקול ולגלותו יותר".

מענה י"ל שאשה רעה כזו שאפשר לקרוא עליה "מר ממות", אין ספק שמטבעו של עולם נתפרסם הדבר כבר לכל הפחות לשלושה אנשים, ונמצא שמה שמספר הבעל על אשתו שהיא רעה, כשאין כוונתו לפרסם הדבר לעוד אנשים, אין בזה איסור לשון הרע. עכ"ד. ואולם עדיין לא מבורר אצלנו הגדר בזה, שהרי מקור דברי הרמב"ם בגמרא ערכין יז. ושם מבואר הטעם משום ש"חברך חבא אית ליה"... ומנין לנו לדעת שזה המצב גם במקרה דנן. וצ"ב.

ושמא נוכל ליישב קושיית החפץ חיים באופן אחר, ובהקדם מה שיש לתמוה, היאך יתכן לשאול ולברר אצל החתן מיד לאחר נישואיו, האם אשתו טובה או רעה, וכי אפשר לדעת ולהכיר את טבעו האמיתי של האדם בתוך זמן קצר כזה. הרי אדם מן השורה רגיל לעטוף עצמו בכל מיני איצטלאות, והרבה פעמים טבעו האמיתי אינו כפי שמראה עצמו בתחילה, לטוב ולמוטב!?

ובכלל צריך להבין: מה איכפת להם לבני מערבא ענינו של החתן אם מצא אשה טובה או רעה? מה זה נוגע אליהם ומה תועלת תצא להם בחקירתם הזו (גם לולא איסור לשוה"ר)?

אלא מכח קושיות אלו, ראוי לבאר הענין באופן אחר ובדרך המוסר, וממילא יתורצו כל הקושיות: לאמיתו של דבר, הם במערבא, לא "שאלו" את החתן האם "מצא" או "מוצא" אלא אמרו לו "מצא" או "מוצא" (וכדויק הלשון "אמרי במערבא"), והיינו שהיתה זו אמירה והדרכה יסודית לחתן המקיים עתה את ביתו, בית נאמן בישראל, שעליו לדעת כי ב' אפשרויות לפניו: "מצא" או "מוצא".

וכך אמרו לו: עליך להחליט, האם אתה ממשיך לראות רק את עצמך [כמו בזמן היותך לבדך] ולא את שותפתך החדשה לחיים, היינו שתקיים "מוצא אני" שתראה רק את ה"אני", ואז תהיה התוצאה "מר ממות את האשה", או שתכניס למרכז תשומת לבך גם את האשה, היינו שתקיים "מצא אשה" ואז תהיה התוצאה "מצא טוב"! כמובו, אם נפרש כך את אמרת חז"ל יתיישבו מאליהם כל הקושיות.

"סימן מובהק שהעסק משתלם"...

ידועים דברי הגר"א מוילנא זצ"ל באיגרתו: "וכל רגע ורגע, שהאדם חוסס פיו, זוכה בשבילו לאור הגנוז, שאין כל מלאך ובריה יכולים לשער ובזה יכופר לו כל עוון וניצול משאול תחתיות... אבל העיקר לזכות לעוה"ב בשמירת פיו, וזה יותר מכל התורה"... אם הגר"א בדרגתו העצומה כותב זאת, בוודאי יש לנו על מי לסמוך!

כדי להמחיש עד כמה עלינו לחטוף ולאמץ למעשה, את הגילוי הזה של הגר"א, גם אם זה למעלה מהשגתנו, סיפר הגר"ר קרלינשטיין זצ"ל מעשה ששמע מהגאון רבי משה שמואל שפירא זצ"ל: יהודי מפטרבורג, בשם גינזבורג, עשיר מופלג, צדיק ויר"ש, היה קונה בכל שנה את "פתיחת ההיכל" של "כל נדרי". היתה לו "חזקה" במשך שנים רבות. הרבה ניסו להתמודד איתו ולהעלות את המחיר, אך הוא העלה יותר ולבסוף הוא היה הזוכה.

והנה היה שם עשיר גדול, עם הארץ גמור, שבמשך השנה כמעט לא היו רואים אותו בבית הכנסת, יום כיפור אחד הוא החליט שאם גינזבורג קונה כל שנה, בכל מחיר, את פתיחת ההיכל של "כל נדרי", השנה הוא לא יתן לו. הוא יקנה זאת בכל מחיר! ואכן בהתמודדות שביניהם העלה העשיר את המחיר לגובה כזה שגינזבורג לא יכל לעמוד בו, וזכה.

קרא לו הגבאי: "כבודו מכובד בפתיחת ההיכל" והוא? עם הארץ לא יודע מה זה "פתיחת היכל"... שאל את העוזר שלו אך גם הוא לא יודע... והגבאי מאיץ בו: "נו! כל הקהל מחכים לך!"

בלית ברירה שואל את הגבאי: "מה זה פתיחת היכל"? - "פשוט מאוד, פתיחת ההיכל" - "דבר עברית, לא טורקית!" - "תעלה במדריגות, פתח את ארון הקודש, תוציא את ספר התורה ותתנו לש"צ". עכשיו הבין. הוא ניגש ועשה "פתיחת היכל".

בסיום התפלה, כשחזר לביתו, שאל אותו עוזרו: "תמהני על כבודו! השקעת סכום אדיר, עד שניצחת את גינזבורג, על "פתיחת ההיכל". איך יכול אדם פיקח שכמוך, סוחר ממולת, להשקיע סכום כה גבוה על דבר שלא ידעת בכלל מהו?"

נענה העשיר ואמר לו: "אכן, באמת לא ידעתי מהו, אבל דבר אחד כן ידעתי: אם גינזבורג מתמודד עליו, סימן מובהק הוא שהעסק משתלם וכדאי להשקיע בו! אם לגינזבורג זה טוב, גם בשבילי זה טוב!"

יחי ראובן

לסגור הפה בשבע מנעולים...

הגאון רבי יהודה צדקה זצ"ל היה רגיל לומר לתלמידיו: "חייב אדם לשים שבע מנעולים על פיו שיהא סגור. צא וראה, מדוע הבריות נכשלים כל כך בלשון הרע? מפני שפותחים בנקל את הפה ומדברים... לא כן היה אם היו מתקשים בכל פעם שצריך לפתוח את הפה..."

וזאת ליהודה

בזהירות הנצרכת...

סיפר חתנו של כ"ק האדמו"ר מקלויזנבורג זצ"ל (בעל הדברי יציב) הגרא"צ שפירא שליט"א: יום אחד הוצרכתי את עזרת הרבנית אשת הגאון רבי אברהם גנחובסקי זצ"ל, בענין זוג צעיר בתחילת בנין ביתם, שהתעוררה שאלה חמורה בענינם. וכיון שהכלה הודרכה אצל הרבנית, על כן הוצרכתי ממנה כמה פרטים על הכלה כדי שאוכל לסייע בענין.

התקשרתי לרבי אברהם גנחובסקי ורציתי להציע בפניו את הנושא על מנת שישאל את רעייתו. והנה מיד כששמע את רצוני אמר "אני בא אליכם"...

ואכן טרח רבי אברהם והגיע לבית ההוראה שלי וביקש: "תכתבו את השאלה במכתב סגור, ואני אעביר את המכתב לרבנית, כי היות ואין צריך שאני אדע את השם של הכלה, אולי יש בזה משום לשון הרע", והוסיף רבי אברהם: "גם אני אחזיר אליך את התשובה מהרבנית במכתב סגור..."

עפ"י אגן הסהר

ומי כעמך ישראל

בין איש לרעהו – סיפורים בני זמננו

מגלגל הסיבות

רחוב שמואל-הנביא, ירושלים.

זיכרונות...

האוטובוס המשיך במעלה רחוב יחזקאל, וירדנו בתחנת 'לב גאולה'. נכנסנו לחנות 'פיצה' ושטפתי לו את הפצע. היה להם אפילו צמר-גפן. ביקשתי מהם כוס-ברד והנחתי על המקום, עד מהרה נרגעה הנפיחות. סיימנו את הטיפול עם פלסטר קטן, בעודי אומר לאבא להמשיך לעקוב אם הילד מקיא וכדו', כי בכל זאת הוא נפל על הראש ויש להשגיח שזה לא יתפתח לכיוון לא טוב.

* * *

לפני שאנחנו נפרדים אני שואל אותו: **אתה לא מוכר לי!** הוא עונה כך: "לפני שנדון בנושא הזה אני חייב להודות לך מעומק הלב. אני מארה"ב ובעוד כמה שעות אנחנו יוצאים לשדה התעופה. אם לא הייתי שומע לעצתך, והייתי מתעסק עם בתי חולים ומשטרת-ישראל הייתי בטוח מפסיד את הטיסה! אבל בשעת מעשה, עקב סערת הרוחות בה הייתי נתון, לא הבחנתי מה אני מעולל לעצמי..."

אני שומע אותו מדבר והאסימון נופל לי: נראה לי שגם אתה הצלת אותי פעם. **נכון שאתה גר בלייקווד?**

-נכון.

הנצנוץ המשותף בעיני שנינו אישר שלא טעינו בזיהוי...

אז אני משחרר באוזניו: לפני שנים, בעצם שנים רבות, נקלעתי לחובות. יצאתי לארה"ב, אך ללא נסיון ומכרים. הכרתי אמריקאי שהיה מתארח אצלי והוא מסר לי את הכתובת שלך. הגעתי לבית שלך והייתי המום. חשבתי שנשלחתי לגביר גדול, אך הבית היה של אברך. אמרתי לך באותו מעמד שאני חושב שטעייתי, אך אתה הרגעת אותי "לא טעיית! אמנם אין לי כסף אבל יש לי עבורך את כל הזמן ואת כל הרצון!"

לומר שהמשפט הזה היה עבורי כ"מים קרים לנפש עייפה" זה אפילו לא משל!

התרוצצת איתי ועזרת לי, ואני כבר שנים חושב לעצמי מתי יבוא לידי ואקיימנה שאוכל להשיב לך משהו כהכרת הטוב. אז הנה מסבב הסיבות סיבב שאוכל להועיל לך במשהו!...

* * *

עד כאן ככל שסיפר הרב ג. וכעת נצטט את מה שאמר לפני שסיפר את סיפורו:

"כבר שנים רבות שאני נהנה מהעלון שלכם, כמה פעמים אף התקשרתי להודות. תמיד חשבתי כיצד אוכל לעזור לעלון במשהו. כעת אני כל כך שמח שגם אם אין לי כסף לעזור בהוצאות, לפחות אוכל להכיר לכם טובה על ידי סיפור-אישי..."

האוטובוס עצר בחריקת בלמים פתאומית. ניער את כל הנוסעים כמו בקרוסלה. אחד הילדים נפל, נחבט בראשו, והחל לדמם. הרב ג. ראה הכל, אבל ראשית צריך להבין איך הוא בכלל נקלע לשם?

אז האמת היא שהוא אף פעם לא נמצא בשעות הסדרים במרכז המסחרי של רמת-אשכול. אבל דווקא באותו יום חל שינוי בסדר-יומו. כאשר סיים את ענייניו במרכז המסחרי, עלה לאוטובוס שיוריד אותו בסמוך לכולל.

מיד כאשר נפל הילד עקב העצירה הפתאומית, רץ אביו לכיוון הנהג וב'אקסנט אמריקאי' צעק: **"תעצור את האוטובוס! אל תמשיך. חייבים להזמין הצלה!"**

הנהג בחן את הילד, התרשם שהמצב לא כל כך נורא ורצה להמשיך בנסיעה. אביו של הילד ביקש לרדת. בבקשה! ירד מהאוטובוס והתייצב מול החלון הקדמי "אתה לא תיסע עד שלא תזמין אמבולנס!"

המכוניות מסביב החלו לצפור. מי שמכיר את רחוב שמואל הנביא הצר נחסם, יודע לדמיין את הסיטואציה. גם באוטובוס פנימה לא היה שקט. התפתחה המולה כאשר חלק מהנוסעים מצדדים באבא, וחלק בנהג.

* * *

לפתע קם אברך מבין הנוסעים. ירד אל האבא, לחש לו כמה משפטים והוא ובנו עלו חזרה לאוטובוס. הנהג סגר את הדלתות והמשיך בנסיעה.

האברך היה הרב ג. שמשחרר באוזנו את המקרה:

מאחורי עומדים בכל זאת, שלושים שנות נסיון בהוראה. כאשר אתה מלמד 40 תלמידים בבוקר, ו-40 אחרים אחר הצהריים אתה עד לנפילות ופציעות רבות. אני אמנם לא רופא, אבל מאחר שראיתי את הנפילה בשעת התרחשותה הבנתי שלא מדובר במשהו דרמטי. במשך השנים למדתי מהי פציעה שמספיק להניח עליה פלסטר, ומהי פציעה שמצריכה בדיקת רופא.

ירדתי מהאוטובוס, בדקתי את הילד ואמרתי לאבא כך: מצדי אין בעיה שתעצור את האוטובוס, אני בכל מקרה יורד בתחנה הבאה. אבל לטובתך ולטובת הנוסעים תחזור לאוטובוס ואני אעזור לך לטפל בילד. מקסימום ניגש ל'קופת חולים' הסמוכה. אם לא - אל תחשוב שהסיפור יסתיים בהזמנת 'הצלה'. יזמינו גם משטרה ותצטרך להקדיש הרבה זמן לענין. לא חבל! תוך כדי היה נדמה לי שאני מכיר את האיש מאיזשהו מקום, אך הסיטואציה הלחוצה לא ממש התאימה לטקס ריענון-

היית מעורב בסיפור שקשור לבין אדם לחבירו? שמעת ממקור ראשון?

ספר לנו עכשיו! פקס: 077-7671812

כַּפְּנֵי בַּיִת לֵוִי

שע"י בית הכנסת "בית לוי" רח' יוסף חכמי 48, מדורגי בית וגן ירושלים

מצורע - שבת הגדול

גליון מס' 530

יציאת שבת: י"ם 19:44, ת"א 19:46

כניסת שבת: י"ם 18:30, ת"א 18:45

נלמד מהפרשה

לילה של ישועות!

אחרי קרוב לעשר שנות המתנה ארוכות לזרע של קיימא, ולאחר שכבר ניסו בני הזוג סגולות רבות וחוו אכזבות לא מעטות, נכנס הבעל לכ"ק האדמו"ר מאמשינוב שליט"א בחורף תשס"ה, והביע בפניו את כאבו על השנים הארוכות והמתנה הממושכת... 'מה עוד אוכל לעשות כדי לזכות בזרע של קיימא?' שאל בסערת נפש... הרבי שמע את דבריו, וראשית עודד אותו וחיזק את ידיו. אחר כך הרהר קלות והוסיף: 'הנה, אנו מתקרבים לליל הסדר, אז תהיה לך הזדמנות...'

במתניות ובסבלנות, מסביר לו הרבי למה הוא מתכוון: 'ראה נא, זהו לילה כיום יאיר. עצתי, כי בלילה הזה תלמד מספר 'אור החיים הקדוש' את הקטע בפרשת 'בא', פרק י"ג פסוק ח', על המילים 'והגדת לבנך ביום ההוא לאמור'. שם, מגלה ה'אור החיים הקדוש' כי עצם סיפור יציאת מצרים בליל הסדר הוא סגולה לזכות בזרע של קיימא, אמר הרבי...'

האברך יצא לדרכו, שומר את הדבר בלבו, נערך בציפיה דרוכה לליל הסדר, ללמוד את הקטע המדובר מספר 'אור החיים הקדוש', כפי הסגולה שהורה הרבי...'

עוד לפני חנוכה תשס"ו, פעה התינוק הצעיר, אותו 'בן של ליל הסדר', פעיות ראשונות. כהיום, הילד בן עשר, ואביו זוכה לספר לו מיציאת מצרים בליל הסדר...'

את התגלית הזו, שמענו מהמשפיע הגה"צ רבי אהרן טויסיג שליט"א, שהעיד על עשרות זוגות שנושעו בזכות הסגולה הייחודית הזו, ותיעדנו אותה באופן אותנטי גם מפי בעל המעשה, אשר שמע את הסגולה מפי הרבי, קיים אותה, וזכה לישועה גלויה וברורה בזכותה!

כי הלילה הזה הוא לא יום ולא לילה, הוא יצירה נפרדת, שמימית, לילה שמאיר כמו יום ממש. שערי אורה פתוחים, שערי השפע מוריקים טובה, צריך רק לחטוף את ההזדמנות!

באומרנו 'נצבעק אל ה' אלוקיננו' באמירת ההגדה, זו הזדמנות לצעוק, לזעוק מעמקי הלב והנפש, להתחנן על כל מה שבוער ומציק, כפי שגילה הרה"ק בעל ה'אוהב ישראל' מאפסא זי"ע שזו עת רצון שמימית. והעיקר - לזכור שזה לילה של הודאה, וכשיהודי מודה נפתחים לו שערי שמים, והוא יכול להשפיע שפע טובה וברכה, ישועות ונחמות עד בלי

די!

דם פסח ודם מילה

אמרו חז"ל: "בדמייך חיי - חיי בדם פסח, חיי בדם מילה". בכל הדורות מסרו יהודים את נפשם למען מצות מילה. אחד המעשים המופלאים בענין זה, הוא המעשה שסיפר האדמו"ר מקאליב שליט"א ביום היארציט של אביו. כידוע, האדמו"ר מקאליב שליט"א הקים קרית מגורים באחת מערי הארץ, ובין השאר גרים שם יהודים עולים מרוסיה. אחד מאלו סיפר לו את המעשה הבא, ממנו נלמד מהי מסירות נפש עבור מצות מילה:

בהיותו במוסקבה - כאשר משטר הקומוניזם היה עדיין בשיא תוקפו - נהג להתפלל בבית הכנסת הגדול שבעיר. יהודים - בעיקר זקנים - מכל רחבי העיר היו באים להתפלל שם, וביניהם היו גם מלשינים, ולכן היו כולם נזהרים ונשמרים מאד, גם האחד מפני השני. בין המתפללים היה יהודי צעיר, גבה-קומה ומרשים במראהו, אשר שימש כקצין גבוה במשטר הקומוניסטי. יום אחד הגיע לבית הכנסת, ובזהירות הודיע לחבריו כי היום הוא מתכוון לערוך ברית מילה לבנו. כמובן, עקב היותו קצין בכיר, ברור היה כי אם יגלו נציגי השלטון שהוא עושה ברית, יפטרוהו מתפקידו וגם יסבול צרות צרורות, לכן הוא נזהר מאד, אך סוף כל סוף הוא היה מוכרח לקבץ מנין, וביקש מהם, אפוא, שיואלו בטובם להצטרף אליו להשלים מנין לברית, שתיערך בביתו אשר באחד מפרבריה היוקרתיים של מוסקבה.

בלב כבד הסכימו בני החבורה להצטרף אליו. וכך היו פוסעים אחרי האיש בדממה ברחובות העיר מוסקבה, סמטה אחר סמטה, חצר אחר חצר, תוך זריקת מבטים חוששים לכל עבר, עד שהאיש נעצר בפתחו של בית מפואר. נכנסו בשער אחד ועברו דרך שער שני, הלכו עד צדו השני והמשיכו לעבר פרוזדור ארוך. שם פתח הקצין דלת רחבה וצעד פנימה - לחדר שאחוריו.

הוא היה נרגש, כאשר נעצר בפתחו של חדר עגול שנראה כאולם שמחות בזעיר אנפין. היו בחדר אנשים מועטים. הכל היה ערוך כמו ברית יהודית. שולחן עם מפה צחורה, עוגות ויין, כסא לסנדק וכסא של אליהו מעוטר. בעיני כולם התנוצצו דמעות. המוהל עשה את הברית כדת וכדין - לרך הנימול - כבן שנה! בסיום הברית השמחה היתה גדולה. האב והמסובים המצומצמים התיישבו וטעמו מהמזונות. כשבעה משתתפים. שתו יין ומשקים משכרים. הנשים, האם והסבתא ועוד שתי נשים נכנסו לחדר סמוך, וגם הן טעמו מן המוכן.

לפתע נשמע זעקה. "מה קרה?" נבהלו כולם ופנו לעבר חדר הנשים שם נשמע הקול. "האם התעלפה", הסבירו מיד. עוררו אותה, נתנו לה שתיה קלה. לאחר רגעים ארוכים חזר האב למקומו רגוע ושליט.

היא אינה חשה בטוב? ושמה חולה היא? - שאלתי את אבי הילד. "לא. היא התרגשה יתר על המידה". נשם האב עמוקות. אח"כ הביט אלי ודמעה בעינו. הוא חזר שוב על המשפט "היא התרגשה", ואז ראיתי בעיניו שתי דמעות גדולות: "אסביר לך למה. עד היום, שנה מעת לידתו של התינוק, היא נמנעה מלנשק אותו. 'הוא לא מהול' - התעקשה. עתה כששב לידיה, היא נשקה על ראשו - והתעלפה".

אלו הן האמהות הקדושות שבעם ישראל, וזהו גם הטבע הקדוש שהוטבע בכל יהודי, למסור נפש על קיום מצוות הבורא.

בברכת שבת שלום,

רב בית הכנסת

סיפור השבוע

הירייה שחצתה גבולות

שעליו חתם הרב חיים פרץ, ריחף מעל ראשו כחרב פיפיות, לא נעים בכלל. עפ"י סעיף 17 בחוזה, עליו לפנות את דירתו בא' שבט לטובת הרוכש, דא עקא שהדירה החדשה אותה רכש עדיין היתה רחוקה מסיום. הקבלן אמר לו בצער "צר לי הרב פרץ, אבל עליך למצוא בית חליפי למשך שלושה שבועות לפחות... המטבח לא מוכן, ארון החשמל לא הגיע, ולא הותקנו כל החלונות והמעקים".

נו, לכו תחפשו פינה להניח את הראש, למשפחה בת 13 נפשות, למשך שלושה שבועות.

"טול עצה מן הזקנים" הציעה רעיתו מלכה. "הרב שרגא הפיאהוס הוא צדיק ותלמיד חכם, תנסה אצלו, אולי יעלה במוחו רעיון".

ברגליים כושלות הגיע הרב פרץ לביתו של הרב ודפק על הדלת, "הו, ברוך הבא, ידידי היקר, במה אוכל לעזור?" "אני זקוק נואשות לבית... 13 נפשות צריכות פינה שקטה להניח את הראש... הורי גרים בניו-יורק, הורי אשתי בארץ ישראל, ואנה אני בא?" "לאט הרב פרץ הצעיר.

רב השכונה עצם עיניו ושקע בהרהורים, "היפלא מהשם דבר?" מלמל. "בני ישראל קיבלו אינקובטור שלא חסר בו דבר, 40 שנה במדבר אכלו, שתו, התכבסו... סכו תחת כנפי השכינה... אמור לי ידידי הצעיר, האם תסכים להתגורר במחסן הצמוד לבנין בית הכנסת החדש שלנו!"

עיניו של הרב חיים פרץ ברקו מתמהון, "אתה חושב שראוי שנגור בבית הכנסת, שעדיין לא חנכנו?"

"כן בהחלט. אתה יודע היטב מדוע אני נמנע מלפתחו באופן רשמי. הדייר המשונה ההוא, מה שמו הנרי ספניש מאיים באלימות. אבל לך אין שום עסק איתו, תכניס מיטות, ארונות ותלכו לישון רגועים. כפי שהבנתי מה שמכעיס אותו זה ההתקלות והתפילות", אמר הרב הפיאהוס.

בשעת בוקר מוקדמת תקעה משפחת פרץ יתד בשני חדרי המחסן של בית הכנסת. המטבחון הצר שימש אותם היטב, שכן "עוד מעט נוסעים לדירה החדשה", שמחו הקטנטנים. מבטו הנושף של מיסטר הנרי ספניש עקב אחרי הזאטוטים והכניסות והיציאות של המשפחה. "הם פולשים, עפ"י החוק חייבים לסלקם, אני מיד מדווח לעירייה ולמשטרה",

ספניש יצא לרחוב כדי לוודא באיזה חלק הם התמקמו, כשלתע הציצץ מן הפינה הרב חיים פרץ, וכולו חיוכים מפה אל פה, "שלום מיסטר ספניש, שמי פרץ. אנחנו נהיה שכנים בשלושה השבועות הקרובים, אתה יודע, מכרתי דירה ופיניתה בטרם עת. אני מקווה שנהיה נחמדים זה לזה... אולי תכנס לקפה, תשמע ממני גם דבר תורה קטן".

ספניש סרב בנימוס "נחמד מצידך. אולי בפעם אחרת, אבל חשוב לי שתדע מר פרץ, שאסור כאן להתפלל. אין לכם את כל האישורים, והעירייה עוקבת אחרי כל החריגות... מבחינתי תגורו כאן זמן קצר, אבל תפילות. על גופתי. הבנת מר פרץ? אני יש לי כבוד לדתיים, אבל שלא יעשו לי רעש מול העיניים שלי עם הקדיש, וה"ברכו" ו"הלל", אני הייתי פעם שם, אבל עכשיו אני לא שם ולא רוצה להיות שם. ברור?"

תתפלאו, שלושה שבועות חביבים למדי עברו על השכנים ספניש את פרץ, הילדים היו שקטים להפליא, ספניש אף השאיל לפרץ מטאטא לעת מצוא. ונדמה היה כי המפגש הכפוי הזה עתיד להסתיים באווירה ידידותית, בלי הלשנות, בלי קטטות, ובוודאי ללא יריות, עד ש...

הוא שלף מכיסו מכנסו אקדח מבריק עם קנה ארוך, נופף בו מעל ראשי המתפללים "החוצה!" צעק בקול ניחר "תעופו מיד, וחפשו לכם מקום אחר להתפלל, כאן לא יקום בית כנסת! אני לא צוחק ולא מתבדח ואל תנסו אותי. יש לכם בדיוק 15 שניות לפנות את המקום", צווח המאיים.

אחד המתפללים האמיצים החליט להתעלם מן האיומים של החצוף, עלה לדוכן והחל לומר "והוא רחום יכפר עוון...".

יריה. בווווו! חור נפער בקיר הדרומי, וקליפות הטיח נשרו ארצה באוושה לא חרישית בכלל. שליח הציבור הנועז סגר את הסידור ונמלט בזריזות מן המקום, ואחריו משתתפים במנין ומתפללים מבוהלים. יריות בבית כנסת? כמעט פיגוע טרור.

מאד לא נעים להכיר, אבל האיש האלים הזה שמו הנרי (חנניה) ספניש, בן 51, סוחר רהיטים אמיד מאד, ש"אהבתו" לחרדים ומוסדותיהם פרצה כל גבול של שכל ישר. אגב, בעסקיו הוא מאד חביב, מינורי, ואפילו מאיר פנים.

הכל התחיל בגלל רב השכונה היקר הרב שרגא הפיאהוס שאוטוטו מתגשם לו חלום והוא הולך לחנוך - אי"ה - את בית הכנסת הראשון בשכונה. עד עתה התפללו קומץ הדתיים שבשכונה באיזו דירה אחורית זנוחה צרה ולחוצה, עובדה שהדירה הרבה רגליים מן המקדש מעט הזה, שלא דמה כלל למקדש. לאחר מסע בירוקרטי - בן חמש שנים - מתיש למדי, הצליח הרב הפיאהוס "לשכנע" את פקידי העירייה ואת ראש העיר מעליהם, שהשכונה משוועת לבית הכנסת, וזה צורך מינימלי. הם סרבו לשמוע.

ראש העיר היהודי מרטין (מנחם) אאוטרבר אהב דתיים בדיוק כמו עמיתו משחר נעורים - סוחר הרהיטים ספניש, והשניים הערימו קשיים על הרב השכונתי וקומץ תומכיו. מי שהכריע את הכף היה דווקא בית המשפט הפדרלי שקיבל את טענת הרב ומתפלליו, שיש לעשות אפלייה מתקנת ולהקים בשכונה בית כנסת ראשון. "לנוצרים יש כנסיה, למוסלמים מסגד, אין שום מניעה שלא יוקם בית כנסת נורמלי לטובת ציבור היהודים בשכונה" פסק השופט הגוי חמור הסבר צ'רלי מקמילן. לא נעים, אבל בשורה התחתונה המלכות היא זו שהכניעה את שני האנטישמיים הללו, שחיפשו דרכים נוספות כדי למנוע את הבנייה.

"הפעם הכדור אצלך" נופף ראש העיר לעמיתו הסוחר "הקרקע הציבורית שהוקצתה לטובת בית הכנסת של הרב הפיאהוס היא בדיוק מול הווילה שלך. העירייה פתוחה קשובה לכל תלונה שתעביר אלינו, תהיה רגוע על חריגה של 10 סנטימטר אני עוצר להם את הכל!!!" סיכם אאוטרבר.

נו, מה חשבתם, שהנרי ספניש שמאד חיבב את הרבאיי הרפורמי וטכסיו המשוונים, ינוח וישקוט? לא ולא. מחלקת הפיקוח העירונית עבדה שעות נוספות, ופקחים צילמו מכל זווית אפשרית את בית הכנסת שהחל לרקום עור גידים וכתלים.

כן, נרשמו כמה צווים מנהליים להפסקת הבנייה, עקב חריגה מקו גבול, הגבהה יתרה של קומת המרתף, ובקיצור עוד חמש שנים של יסורים עברו על הרב הפיאהוס, וחנכת בית הכנסת היא עדיין חלום לא מושג.

אל תשאלו איך כמה ולמה, אבל החוזה לרכישת דירה

פינת ההלכה - הלכות פסח

- א. יש לקנות מצרכי מזון פתוחים לפסח רק מאדם ירא שמים שניתן לסמוך על עדותו שהחנות הוכשרה לפסח, וכגון קניית גרעינים ושקדים במשקל, וכדומה.
- ב. אף על פי שהחמץ אוסר בפסח בכל שהוא, ואינו מתבטל בשישים, מכל מקום אם נתערב חמץ לפני הפסח, והיה ששים כנגדו, אינו חוזר ונייעור בפסח לאסור במשהו, אלא כיון שנתבטל מותר באכילה בתוך הפסח. ואפילו לא נודע ענין תערובתו אלא בתוך הפסח אף על פי כן מותר באכילה. ואפילו אם עירב את החמץ קודם הפסח וביטלו בשישים, אינו חוזר ונייעור בפסח לאסור בכל שהוא. ואין לספרדים להחמיר בדין חוזר ונייעור, אלא יש להורות כדעת מרן בזה.
- ג. חמץ שנתערב כבר, לח בלח קודם הפסח, ואין ששים כנגדו, מותר להוסיף עליו לשיעור ששים כדי לבטלו קודם הפסח, ואז אינו חוזר ונייעור, ואין בזה איסור משום אין מבטלין איסור לכתחלה.
- ד. לא אסרו חמץ בפסח במשהו אלא בחמץ ודאי, אבל בספק חמץ לא החמירו לאוסרו במשהו. ומטעם זה גם האשכנזים נהגו להקל באכילת מצת מכונה, אף שיש חשש שמא נתערב איזה פירור חמץ במצה אחת מאלף מצות, מאחר שאין זה ודאי שיש במצה זו תערובת חמץ, ועוד שהתערובת היתה בלח בלח. וכן פשט המנהג לאכול מצת מכונה.
- ה. אם עשו ריבה [מרקחת] קודם הפסח בכלי שבישלו בו חמץ, מותר לאכול ריבה זו בפסח, והאיל וסתם כלים אינם בני יומן, והוה ליה נותן טעם לפגם שמותר. ועוד, דחשיב כנותן טעם בר נותן טעם דהיתרא. החמץ נתן טעם בכלי, והכלי במרקחת, ועדיין הכל היתר, והאיל ונעשה קודם פסח. והאשכנזים נוהגים להחמיר בזה בפסח. ואין המורה הוראה רשאי להחמיר לספרדים בדינים אלו, ורק בתוך ביתו בצינעא רשאי להחמיר.
- ו. מותר לכתחלה לשתות מים בפסח מן המים של המוביל הארצי או הכנרת, ולבשל ולאפות בהם בלי שום פקפוק. אף על פי שמשליכים חמץ לכנרת בעצם ימי הפסח או שופכים לכנרת שיירי בקבוקי בירה וכדומה. ובלבד שיסננו את המים במסננת יפה קודם השימוש בהם לבישול ולאפייה. [ובלא"ה המים מהכנרת מגיעים לבתים כשהם מסוננים]. והמתחסדים עם קונם נוהגים לשאוב מים קודם הפסח, ולסנן יפה, כדי להשתמש בהם לכל ימי הפסח. והנוהגים כן תבוא עליהם ברכה. אבל אין צריך להחמיר להכין מים בשביל רחצה ושטיפת כלים.
- ז. מותר לשתות בפסח חלב מבהמה של גוי, ואין צריך לחקור ולדרוש אם האכילה חמץ בפסח. ואפילו אם יודע בודאי שהגוי האכילה חמץ בפסח, דעת פוסקים רבים להקל. והרוצה לסמוך על דבריהם יש לו על מה שיסמוך.
- ח. נותן טעם לפגם מותר בפסח, לפיכך אם טעו ובישלו בפסח בכלי של חמץ, לאחר שעבר שיעור מעת לעת (כ"ד שעות תמימות) מזמן שנתבשל החמץ בכלי, התבטל מותר בפסח. ואחינו האשכנזים מחמירים בזה.
- ט. תמרוקים ודברי קוסמטיקה לנשים, מותרים בפסח, מכיון שנפסלו מאכילת כלב קודם הפסח. וכן טבק הרחה כשר, שאפילו אם נעשה בכוח חמץ, דינו כחרכו קודם זמנו, ומכל שכן שבארץ ישראל רוב הספירט מופק מדברים שאינם חמץ, וכל דפריש מרובא פריש.
- י. אף על פי שמעיקר הדין מותר להשתמש בפסח להדחת כלים בחומרי ניקוי פגומים אף שאין להם הכשר לפסח, מכל מקום מאחר וכיום יש הכשר גם לחומרי ניקוי, מהיות טוב להשתמש רק בדברים שיש בהם הכשר לפסח. אבל אם נקלע למקום שאין שם חומרי ניקוי כשרים לפסח, מותר להשתמש בחומרי ניקוי פגומים בלא הכשר, וישטוף הכלים במים.

שניים או חזין". עדכנו.
ראש הישיבה התרגש "מניו יורק לכאן? חסר ישיבות בני יורק?"
"סבא שלנו אמר לנו, שהכי כדאי לנו ללמוד כאן, לדבריו יש לו קשר נפשי עמוק לישיבה של כבודו".
"אשמח להכיר את סבא שלכם, בואו נקבל את פניו".
ראש הישיבה הרב חיים פרץ צעד לכיוון המכונית המפוארת "ברוך הבא סבא, זכות גדולה נפלה בחלקך להוביל את נכדיך ללמוד תורה, שמי חיים פרץ מה שם כבודו?"
"אנחנו מכירים היטב הרב פרץ", השיב הסבא מישר את כיפת המשי שעל ראשו. "אני האקדוחן. התאומים הם נכדי, והשלישי הוא נכדו של ראש העיר לשעבר, אוטריבר. זוכר? באנו לפייס אתכם".
חיבוק מלא חום ואהבה באמצע רחוב אמריקני, בשכונה שוקקת יהודים. הנרי ספניש המשיך לספר "דומני שאתה יודע היטב, שאחרי הירייה נעצרת לחודש ימים, ומרוב כעס עליכם ביקשתי לעזוב את השכונה. אחד הגבירים שבעיר רכש את הוילה שלי, והקים בה - עבור הרב הפיהאוס זצ"ל - את הישיבה שלכם... לרב הפיהאוס יש בית כנסת מפואר ומולו ישיבה מצויינת. לא תתכחש, הרב פרץ, לעובדה, שהירייה שלי עשתה משהו למען עולם התורה. אנא קבל את נכדי לישיבה. שיהיה כפרה על שנים רבות שהייתי רחוק", זלג הסבא. החמישה צעדו פנימה להיכל הישיבה. באוזניו של הרב פרץ המשיכה להדהד אותה ירייה מאיימת.

לגופו של ענין, בית הכנסת היה מרוהט להפליא, נברשת בדולח השתלשלה מן התקרה, ארון הקודש בהק בלובן השיש שלו, ופרוכת תכלת עדינה נמתחה לה. "מחר, רעייתי, אנו יוצאים מכאן, אבל הנשמה שלי לא רגועה. השבת עוד מעט יוצאת, והרב הפיהאוס עדיין מתפלל בדירונת. ומדוע? הוא חושש מעימות אלים עם הסוחר ספניש. דומני שאני נבחרתי מן השמים לפייס ביניהם. אאסוף לתפילת ערבית של מוצאי שבת מנין מתפללים, אפתח את בית הכנסת, ונחנן כאן תפילת ערבית ראשונה. נעשה ניסוי כלים. אני מאד מקווה שיחסי החברות שלי עם ספניש ירגיעו אותו... והוא יבליג מה את אומרת?".

הרעייה הנאמנה עודדה את העזר כנגדו "מצווה גדולה". ועכשיו קוראים יקרים לא נותר לכם, אלא להפנות מבט אל פתיחו של הסיפור, ולתקוע אצבעות באוזניים למשמע היריה שקילפה את הטיח, והבריחה את המתפללים האמיצים החוצה. ספניש ירה, ועוד איך ירה, וגם הרב פרץ פרץ עליו פרץ ונמלט.

כעבור 30 שנה. שעת בוקר

מכונית מפוארת נעצרה מול מבנה הישיבה. הנהג, ישיש כבן 80 עקב במבטו אחרי שלושת הנערים בני ה-16 שירדו ממנה, ופניהם אל הכניסה. התאומים יעקב ושמעון, ועמם חברם ג'וני יונתן, פנו אל חדרו של ראש הישיבה וביקשו לשוחח עמו.
"אנחנו בעלי תשובה, הגענו לכאן מניו יורק עם סבא שלנו, רוצים ללמוד פה תורה... אנחנו מוכנים למבחן בגמרא בפרק

פניני פרשת השבוע

נושא השבוע: הכנה לחג

בס"ד | גיליון מס' 226

פרשת מצורע - שבת הגדול

איך מסמר שנועץ ברגל - נעץ מסר בלב?

הגדת לבנך ביום ההוא!

כדאי כל כך להתכונן ולהיערך לקראת ליל הסדר, להכין את ליבנו ונפשנו לקראת בואו של הלילה הזה, כדי שנפיק ממנו את מירב ומיטב התועלת.

וההכנה הזו, באה לידי ביטוי בפסוק שבתחילת פרשת בא, 'ולמען תספר באוזני בנך ובן בנך... וידעתם כי אני השם'. מדוע נאמר כאן 'וידעתם'? הלא אנו עוסקים בלספר באוזני בנינו ובני בנינו, למען יידעו הם על גדלות הבורא ונוראות נפלאותיו. מדוע נוקט הפסוק במילה 'וידעתם' - כאילו המטרה היא אנו, המבוגרים, שאנו נדע על גבורות ה' ונפלאותיו?!

התשובה היא, שכדי שהדברים אכן ימצאו מסילות ללב בנינו, כדי שנצליח להעניק להם את החוויה הרוחנית הנפלאה, כדי שנוכל להטמיע בהם את הערכים הללו,

כדי שנצל את הלילה הזה למלא את נפשם במטעני אמונה, עלינו - המבוגרים - למלא את הנפש שלנו בערכים הללו, לחדד אותם בליבנו פנימה. רק כאשר נהיה בבחינת 'וידעתם' - כשאנו נדע ונחוש את החוויות הרוחניות, כשליבנו יתמלא באושר צרוף של הודאה לה' וסיפור נפלאותיו - נוכל להעביר את המסר הלאה.

כדי שנצל את ליל הסדר כיאות, הימים הללו הם הימים המכריעים. עכשיו הזמן למלא את הלב שלנו, להציף בנו רגשות של קרבת אלוקים, רוממות הרוח, הודאה על הניסים הגדולים, וביטחון ואמונה חזקים בכוחו של הבורא אשר גאלנו וגאל את אבותינו ממצרים.

הבה נצל את הימים שנותרו לנו, הבה נתבונן בהגדה הנפלאה, הבה נשקיע מאמץ בלחבר את ילדינו להווי החג ולמהותו העמוקה - ואז הם יהיו מוכנים לקבל את השפע הרוחני המושפע משמים בליל החג, אזוניהם תהיינה כרויות וליבם ייפתח לקבל, ואז הם יזכו לצאת מליל הסדר טעוני עוצמה רוחנית כבירה, שתעניק להם כוחות לכל השנה!

חוויות מכריעות לחיים!

בבית משפחת א. מירושלים, שררה מזה תקופה ארוכה תחושה קשה. היצר הרע מצא מסילות ללבבו של בנם יקירם, בחור צעיר לימים שבימים כתיקונם עסק בתורה בהתמדה ונחשב מבני העליה שבחבורה, והחל מפתה אותו בתואנות שווא ומדוחים. הילד הטוב, פאר המשפחה עד לפני תקופת מה, החל להתדרדר מאוד מבחינה רוחנית, וליבם של ההורים נשבר בקרעם.

הם ניסו לשוחח אתו, לרומם אותו, לחזק אותו, להעניק לו חממה רוחנית אוהבת, אך הנער בשלו. מצבו הרוחני הולך ונשחק, מראהו החיצוני השתנה לכלי הכר, ואת מראהו הפנימי עדיף שלא לתאר... הוריו ניסו למושכו אליהם בחזרה בעבותות אהבה, אולם הנער הלך והרחיק נדוד, עד שבקושי הגיע לביקורים חפזים. קשה היה לו לחוש שותף ושווה בין שווים, כשכל המשפחה מקפידה על קלה כבחמורה, בעוד הוא כבר איבד כל שמץ של יראת שמים.

לחג הפסח שבפתחו אנו עומדים, קודם חג נוסף שאנו ממש בעיצומו, ערב פסח שמו... 'ערב פסח' הוא חג המשתרע על פני ימים ושבועות ארוכים, ימי ההכנה לקראת חג הפסח. אלו ימים בהם כל יהודי טרוד ועסוק, זה מתרוצץ בקניות ואחר מקרצף בנקיונות, פלוני ממנהר לאפיית מצות וחברו רוכש יין משובח. הכל אצים רצים לקראת החג, טורחים ומתכוננים לקראת זמן חירותנו הממשמש ובא...

אין כמו הימים של ערב פסח, ימי התכונה וההתרגשות. כשקול שואבי האבק נמהל בקולות ה'קמחא דפסחא', כשניחוח חומרי הניקיון משתלב באדי העשן העולה מארובות תנורי המצות, כשזמרת ילדי החמד המשגנים 'מה נשתנה' מתערבבת ברעש בועות המים הרותחים שבחביות הענק של מגעילי הכלים. חן מיוחד נסוך על הימים האלה, כאשר למרות העבודה הרבה והמאמץ המושקע - הפנים קורנות, הלב מלא באושר, כל יהודי חש מרומם ונרגש...

אחד הערכים החשובים ביותר בחג הפסח, ובדגש בליל הסדר - הוא חינוך הילדים, הטמעת והענקת הערכים שלנו לדור הבא. האמונה היהודית, כוחות הנפש שלנו, היותנו בניו למלך מלכי המלכים, התורה והמצוות היקרות והאהובות - אלו ערכי נצח שאנו פועלים לחנך את ילדינו לאורם, אלו מוסכמות יסוד שאנו מטמיעים בנפשות הדור הצעיר.

לכל אורך ימות השנה, כל הורה אוהב משקיע כוחות ומאמץ כדי להעניק לילדיו את החינוך המיטבי, כדי למלא את נפש בניו ובנותיו בערכים הנכונים. כולנו משקיעים אנרגיה ומשאבים לגדל לחנך את ילדינו כיאות, כדי לזכות לנחת יהודית, לראות את צאצאיו גדלים לתפארת, ממשיכים את המסורת, טווים חוליה נוספת ברשרת הדורות.

ובהתקרב חג הפסח עצמו, כל לב יהודי נרעש ונרגש, כל הורה נערך ומתכונן, כל נפש ישראל צמאה והומה לרגעים הגדולים, בהם תתכנס כל המשפחה סביב השולחן הערוך והמלכותי, למעמד המכונן והבלתי נשכח - 'ליל הסדר'. זה הלילה בו נשב יחדיו, נספר

בחדווה את סיפור הגאולה הפלאי שלנו מהשאל המצרי, נשורר לבורא עולם על חסדו, ונמלא את נפשנו במטעני עוז ואמונה, ביטחון אמיתי בגואלנו החזק, מתוך תקווה כי כשם שבניסן נגאלו - כך אנו עתידין להיגאל בניסן הנוכחי!

ובלילה הזה, במרכזו, עומדים ילדינו. מצוות 'הגדת לבנך' - היא המצוה של הלילה הזה, אחד מתפקידי המרכזיים. העברת המסרים שלנו לדור הבא, הטמעת הערכים שלנו בדור הצעיר, החדרת החינוך על היותנו יהודים גאים - אלו המטרות המוגדרות של הלילה הזה, והוא מסוגל לכך במיוחד.

וכדי שנצל את הלילה הזה היטב, כדי שנזכה למלא את ייעודו ולהעניק לילדינו חוויה חינוכית בונה ומעצימה, זה הזמן להתכונן ולהתבונן, לחשוב ולתכנן איך נמנף את הלילה הזה באופן מקסימלי, איך נפעל במהלכו בצורה הטובה ביותר. הימים הללו שאנו בעיצומום, מעבר לכל ההכנות האחרות לחג הפסח, אלו הימים בהם

עצת זהב...

המאמץ הרב המושקע בחינוך הילדים, מטרתו לגדל ולחנך ילדים טובים, ילדים שעושים את רצון ה', ילדים שיראו אותנו נחת. לצד המאמץ הרב והמוצדק שאנו משקיעים בחינוכם, אנו מבקשים למצוא כל כלי או דרך שעשויים להבטיח לנו ילדים טובים, להכיר ולגלות סגולה שיסודה בהררי קודש, והיא מניבה ילדים טובים ומחונכים.

הנה גילוי כזה, אותו חשף הרה"ק רבי שלומקע מזוועהיל ז"ע, והביאו המשפיע הגה"צ רבי אלימלך בידרמן שליט"א: אמירת ברכת המזון מתוך סידור, הקפדה על אמירת ברכת המזון כולה מתוך הכתב מילה במילה - זוהי סגולה טובה ויעילה לזכות לילדים טובים, זו הדרך המובילה לנחת הנשאפת!

הורים יקרים! לצד מאמציו בחינוך הילדים, הבה ענייק להם גם סגולה שתסייע בעדם לגדול כרצוננו. הבה נאמץ את אמירת ברכת המזון מתוך הסידור, כי בגלל הדבר הזה יברכנו ה' אלוקינו ברוב נחת מצאצאינו, ויעטרנו במלוא חופניים אושר מזוקק!

הנער מצא מקום למושב לו, בחברת חברים מהסוג שעדיף שלא להכיר. הוא התרועע איתם, התעסק בעיסוקיהם, ואף התגורר עימם. הנתק מהוריו וממשפחתו היה כמעט מושלם, עד ש...

הגיעו ימי חודש ניסן, ימי הקדחתנות לקראת חג הפסח. בעוד האווירה ברחוב הומה ורוגשת, המונים מתרועעים ממכירת פסח אחת לרעותה וממהרים להגיע ולטבול כלים, בדירה בה התגורר מיועדנו השגרה נמשכת במלוא עוזה, אין זכר לחג המתקרב. אבל בעומק הלב פנימה, משהו החל לנוע ולרטוט בחוזקה...

לילה אחד, כשישב לשאוף אוויר במרפסת, הביט אל הרחוב החשוך בשעה כה מאוחרת, והבחין באדם המגלגל לפניו עגלה כורעת מכובד משהו, עמוסת פירות וירקות, כלים חד פעמיים ועוד מצרכי מזון בסיסיים. הוא זיהה את תוכן העגלה, הן כזו עגלה בדיוק נהג הוא בעצמו להוביל בערבי פסחים, כשהתלווה לאביו לקניות הפסח...

דמעה נשרה מעיניו, ובלבו החלו לעלות זכרונות מאותה תקופה קסומה, בשבתו בבית הוריו ומשפחתו. התקופה הזו של ערב פסח, ההמולה, ההתרועעות, הנקיונות, הקניות... היטב זכר כיצד יום אחר יום, שעה אחר שעה, ערב ועוד ערב, כל בני המשפחה התגייסו למטרה, לנקות ולצחצח את הבית מכל פיזור חמץ. איך היו טורחים ועמלים, מקרפפים ביגיעה ומצחצחים ביזע - ופניהם קורנות באושר, מבטם עליז, רגליהם כמעט פוצחות בריקוד בעיצומה של הספוג'ה...

הוא נזכר כיצד הטרחה הגדולה, העמל ללא הרף, המאמץ המרוכז, היו רגעיו אושר, אנקדושות של שמחה. לא היה בהם ולו בבל של 'עבודת פרך', לא היתה בהם טירחה מעצבנת. ההיפך, הם עבדו קשה, אפילו קשה מאוד, אבל הפנים קרנו באושר, הלב פיזז בשמחה, ההתרגשות שלטה באוויר...

המראות הללו שצפו בזכרונו, הרטיטו את לבו והוא חש דמעות סוררות זולגות במורד לחייו. עוד מבט בעגלה העמוסה המיטלטלת ברחוב בכבדות, והוא נזכר כי סל המוצרים שנרכש בבית הוריו היה זהה להפליא: הררים של פירות וירקות טריים, ועוד כמה מוצרי מזון בודדים - בכמויות ענק. כי אבא תמיד נהג לומר, שיש הרבה מוצרי מזון כשרים לפסח בכשרות מהודרת, אבל אנחנו - אשרינו שזכינו להחמיר ולהדר, להימנע מכל אוכל מתועש!

ופתאום הוא מבין, שכל הרוח החופשית שהוא נתן בה, וכל אפשרויותיו לעשות כמעט ככל העולה על רוחו - אינן מתקרבות לאחוזון בודד, לפרומיל מהאושר ההוא שהיה נחלת אחיותיו, שעה שבכדי לאפות עוגה פסחית פשוטה החלו את התהליך בקילוף השקדים, במקום להשתמש בחומרי גלם מוכנים... היטב זכר את פניהם הקורנות של אחיו,

הנמנעים מאכילת ממתקים כשרים לפסח להדריין, מאושרים על שהם זוכים להחמיר ולהדר ככל מנהגי הפסח ומסורותיו!

ופתאום - משהו בתוכו הסתחרר, נרעד. רגע, מה הולך פה?! איך יתכן שהאושר הזה הוא לא מנת חלקו? איך הוא מאפשר לעצמו להחמיץ את העונג הקסום של הקרצוף והמירוק לקראת הפסח, את המבט המאושר במציאת כל פיזור חמץ, את הסיפוק העצום שחש אז - כשסיימו להבריק ולצחצח את המטבח, כשפרשו עליו גלינות נייר כסף?! איך יתכן שכבר לא יזכה לאותה שמחה פנימית עמוקה שהיתה בבית בעת העבודות לקראת הפסח ובמהלכו?!

רגע ועוד רגע עובר, ובתוכו לבו החלה עולה נעימה ענוגה ונרגשת, צלילים של פעם. המנגינות שהתנגנו בבית תוך כדי נקיונות הפסח, עיניו המאירות של אבא כשבדק את המצות המהודרות שרכש, לפתע הצליח כמעט להריח את ניחוחות תבשילי הפסח... 'אי, אלו היו ימים!' - נאנח בהרהור מתגעגע, 'איך היינו מאושרים, איזו שמחה היתה זו!'

ובימים הבאים, ההרהורים הללו שבו ועלו בלבו, קדחו סדק ועוד סדק בנשמתו האטומה עד אז, פרצו פירצה ועוד פירצה. האושר שהיה בבית לנוכח עבודות הפסח, השמחה ששרתה לנוכח העבודה הרבה והמייגעת, החדווה שבהקפדה על כל חומרה - אלו פתחו את הפתח עוד ועוד, עד ש...

ימים ספורים לאחר החג התייצב הבחור בבית הגה'צ רבי גמליאל רבינוביץ' שליט"א - שמספר את הסיפור בספרו 'טיב המעשיות', ובפיו בשורה מרגשת, אותה ירה בנשימה אחת, כאילו כדי לוודא שלא יוכל לחזור בו: 'החלטתי לעזוב הכל ולשוב בתשובה שלימה. אני מתחרט על כל מעשיי, רוצה לשוב לכור מחצבתי!' - פסק הבחור, ופרץ בבכי נסער...

הרב רבינוביץ' קרב אליו, וביקש לשוחח עמו מתוך רוגע ושלווה. הם שוחחו על התקופה הרוחנית הקשה שחווה, על מה שהביא אותו להידרדר באופן כה קשה, ובעיקר - על מה שתפס אותו בחזרה, מה שהשיב אותו לחיק החינוך עליו גדל מנעוריו. אכן כן, הזכרונות מהאווירה הביתית החמה של ערבי פסחים, המראות שנחקקו בלבו מההתרגשות בקיום מצוות החג בהידור, הסיפוק משמירת חג הפסח ככל משפטו וחוקתו - אלו השיבוהו אל שורשיו העמוקים, לשוב ולהתענג על ה'!

וסיפור מרגש זה, פותח לנו צוהר מאיר: הימים הללו, ימי ההכנה לפסח, ימי הטירחת לקראת בו החג, עלולים להיות ימים לחוצים ונרגנים, אולי אפילו מעצבנים. וזה כל כך חבל - - -

כי לעומת זאת, ניתן להפוך את הימים האלה למנוף של חוויות משפחתיות משותפות, לרגעי הוד קסומים בחיק הבית, להטמעת ערכי חינוך נכונים בלבבות הילדים. מצוות 'הגדת לבנך' היא בליל הסדר, אך כבר בימים הקודמים ללילה

ספר אחד, מהפכות רבות!

את מכתבו זה, מסיים הקורא בשאלה: 'מאז הופיע הכרך הראשון - חלפה למעלה משנה. מתי מופיע הכרך הבא?'

ובכן, קוראים יקרים, הבשורה היא שהוא כבר הופיע! כן, הכרך השני בסידרת 'פניני פרשת השבוע' כבר בחנויות הספרים, ולא זו בלבד, אלא שלאור העובדה שהכרך הראשון כבר נחטף מהמדפים ואזל מהשווקים - הדפסנו גם אותו במהדורה נוספת. עתה, בפרוש ימי הפסח, רגע לפני 'הגדת לבנך' - ניתן לרכוש את שני כרכי הספר, וליהנות מהאוצר היקר בביתכם!

אף על פי שהספר מותאם לכל הורה שמבקש רעיון, מאמרו או סיפור מרתק לשולחן השבת, גם מרצים מעמיקים, מחנכים ומרביצי תורה נהנים מאוד מיתרונותיו הנפלאים, בהסברת ערכים נעלים בצורה ממוקדת, עמוקה, עשירה ומרגשת. מאמרי הספר כמו גם הסיפורים מוגשים באופן המאפשר להורה ליטול רעיון או סיפור ולהאיר בו את שולחן השבת, ובד בבד - גם מבקשי העמקה יכולים ליהנות מתובנות ומסרים עמוקים ומזהדים.

היתרון הבולט של הגיליון - שעובר גם לדפי הספר, הוא במבט הממוקד מדי שבוע בנושא אחד העולה מפרשת השבוע, המעוטרת בתבונה מדהדת ובסיפורים נדירים ומדהימים. לא פחות מכך, הסגולות והעצות, הרעיונות והמאמרים המובאים בכל מאמרו, הופכים למשני חשיבה בקרב הקוראים, כפי שמוכיחות התגובות הנלהבות.

בנוסף לעובדה כי מחזיקי הספר נהנים מכל האוצר הבלום הזה בהישג ידם מדי שבת בשבתו, באפשרותם להיעזר במפתחות מסודרים על מאות ערכים, סיפורים, מאמרים וסגולות, מפתח נושאים ומפתח אישים 'יעיל', המאפשר התמצאות מהירה באוצר עשיר בחומר מרתק על ערכי היהדות, המוגש בשפה עשירה, משובבת לב ומותאמת לכל סוגי הקהלים.

לקראת חג הפסח הבעל"ט, ניתנת ההזדמנות להתחדש בספר החדש וליהנות מהאוצר הבלום שבו. בנוסף, הספר מתאים כמתנה יקרת ערך לימי החג הבעל"ט, ועניק לכל קוראיו רוכשיו ומקבליו - חוויה רוחנית מרגשת ומעצימה, ובד בבד - מטלטלת ומרתקת. אין ספק, כי ההתחדשות בחודש האביב תשע"ט בספר החדש, תהפוך לבשורה מרוממת שתרומום את החג ואת השבתות שבעקבותיו, ותעניק מימד רוחני נעלה ונשגב לכל ימות השנה!

את הספר ניתן בסניף דשמיא להשיג בחנויות הספרים. הפצה ראשית בטל. 03-756-3554, או בדוא"ל: 8510510@gmail.com.

אחד הזמנים המיוחדים והנעלים לחינוך הילדים בדרך טובה וחיובית - הוא ללא ספק הזמן המוקדש לסעודות השבת. הרגעים בהם המשפחה כולה מתכנסת בצוותא, סועדים יחדיו סעודה מרוממת, שרים זמירות שבת ברגש, ומדברים דברי תורה וסיפורי צדיקים מרוממי לב ומעשירי ידע. דווקא לכן, כדאי כל כך להתכונן לסעודות השבת, להיערך בתוכן מעניין ומרתק, רהוט וממוקד, מסקרן ומרגש...

לפני קצת יותר משנה, הופיע הספר 'פניני פרשת השבוע', הכרך הראשון בסידרה. להלן מכתב מרגש שקיבלנו מאחד הקוראים הנאמנים, וכך הוא כותב:

'סעודות השבת בבית, עד לפני תקופה, היו רגעים שקשה לי להגדיר. מצד אחד, כל כך רציני לשבת עם הילדים ולדבר איתם, לשמוע אותם, להשמיע להם, וגם - לנצל את השעה כדי להטמיע בהם ערכים נעלים, רעיונות מעניינים, חיזוק ואמונה. אך כל מאמצי עלו בתוהו, לא הצלחתי להכין להם חומר כלבבם. לפעמים הכנתי מאמרים עמוקים, לפעמים סיפורים שטחיים, לפעמים לא היה קשר בין נושא אחד למשנהו...

ואז גיליתי את הספר 'פניני פרשת השבוע', והוא חולל מהפך בסעודות השבת שלי, והאמת - חולל מהפך בכל היחס שלי כלפי ילדי, ובכל האווירה בבית. בערב שבת אני קורא מאמרו, למד על ערך העולה מהפרשה, מתרגש לעמוד על טיבה של מתנה או מצוה שנתן לנו הבורא. בהמשך מופיעים על כך שני סיפורים מרגשים, כששאני מספר אותם לילדים - הם יושבים על מקומם בלי לנוע, עיניהם פוערות, אוזניהם קשובות, מרותקים!

ואז הם שואלים שאלות, אנחנו משוחחים על הנושא, מרחיבים את היריעה. כמה המודד לשמוע ילד צפפון ששואל אם גם מי שלא יודע לקרוא - כדאי שיברך מתוך ברכון, או נערה מתבגרת שמבקשת לברר אם גם היא יכולה להתחבר להחזקת תורה. כשאתה שומע את השאלות הללו - אתה מבין שהנושא המדובר עשה חריש עמוק בנפשם, הם באמת מתרגשים להתחבר לערכים שכל כך חשוב לנו להטמיע בהם!'

עד כאן חלקו הראשון של המכתב, אבל חלקו השני - מעניין לא פחות: 'האמת, שמאז שהתחלתי להיעזר בספר ולהיערך בעזרתו לשולחן השבת המשפחתי, אני מרגיש שלא רק סעודות השבת קיבלו צורה אחרת - מרוממת ומרגשת יותר, אלא כל השיחות בבית, כל האווירה בו, הכל השתנה. אני רואה את הילדים מחוללים שינויים בהתנהגותם, צורת השיח השנתנה, הכל קיבל פנים אחרות לחלוטין!'

הזה ניתן להטמיע בילדינו ערכי חירות רוחנית, שמחה בטירחה למען המצוה, אושר אינסופי על שזכינו להימנות על העם המצחצח את הבית וטורח בנקיונו לקראת פסח. זה כל כך פשוט, וזה תלוי רק בנו. הבה נאמץ את השיטה הזו, נחוה את עבודות הפסח בשמחה ובחדווה, נצל את שעות האיכות של העבודה המשותפת כדי להנחיל ערכי חן יהודיים, את האושר האינסופי שבקיום המצוות וההקפדה על חומרות החג. כך, כמו בני ישראל בצאתם ממצרים, נצא אף אנו מהחג הזה ברכוש גדול, בילדים מועשרים ומאושרים!

תובנה חדה מכאב חד...

היה זה בשעת ערב מוקדמת, בבית משפחת הגאון רבי בני ציון פלמן זצ"ל - רבה של קהילת 'נחלת משה' בבני ברק. באותו היום הזדרז הרב לשוב הביתה מלימודו, משימה חשובה ודחופה מוטלת עליו. הן עם שחר, כשהילדים השכימו קום, וקיפצו מהמיטה - ויש אומרים על המיטה - נשברה המיטה הישנה שבחדר הילדים, ועתה הוא נדרש לתקנה.

האב-הרב קרב אל המיטה, בידיו פטיש וצבת, והחל במלאכת התיקון. חיש מהר גילה כי המיטה התפרקה, הקרש הגדול הסוגר על המיטה מאחוריה יצא ממקומו, ועתה יש להשיב את הדיקט למקומו, ואחר כך להשיב את הקרש המחובר לבסיס המיטה בכמה מסמרים אימתניים. האב הסיר את הקרש בזירות מהמיטה, ופנה לאחד מבניו:

'החזק בבקשה את הקרש בשוליו בזירות, היזהר לבל תניחנו באף מקום, או חלילה תמשמש במרכזו. הן מחוברים לקרש כמה מסמרים חזקים, שאיש אינו רוצה להיתקל בהם, ואיש אינו רוצה שהם ייתקלו בו... לפיכך, אבקשך להחזיק את הקרש היטב, לבל יינזקו מהמסמרים הנועצים בו!' - ביקש הרב, העביר לבנו את הקרש, והחל במלאכה...

אלא שהילד צעיר, וסבלנותו בהתאם.

כשאבא

היה שקוע ביישור הדיקט ובהתאמתו למקומו המדויק - ביקש הילד לראות דבר מה בחדר סמוך, והניח את הקרש על הרצפה. האב לא שמ לב, כולו שקוע במלאכת התיקון, עד שלפתע צעד צעד אחד לאחור, והניח את רגלו היישר על הקרש, כל כובד משקלו הוטל על המסמרים הנועצים בו כחרב!

'איי!' - צעק האב לפתע, המום מעוצמת הכאב החד שפילח את רגלו. הוא הפנה את מבטו כלפי מטה, והבין מיד את אשר קרה: בנו התרשל בתפקידו, השאיר את הקרש על הרצפה, וכמה צפוי ככה כואב: הלא את אשר יגר ממנו בא לו, הוא הניח את רגלו היישר על הקרש מפניו חשש כל כך, והמסמרים ננעצו בבשרו! כעת, הוא עמל בעדינות כדי להוציא את הקרש והמסמרים הנועצים ברגלו, כשכל הילדים נזעקו ובאו לראות מה קרה, ועיניהם הרואות כי דם רב ניגר מרגלי אבא!

אך יותר מכולם - הבן שהתרשל במלאכת השמירה נחרד כולו. הן הוא יודע היטב כי בעטיו הרעה הזאת, באשמתו כי רבה ובעצלותו החמורה... הוא ציפה שאבא יגער בו, יצעק עליו, אולי אפילו יעניש. אבל אבא נשך שפתיים ושתק, והוסיף לסכור את פיו בדממה, כשאין לדעת אם הוא נושך את שפתיו כדי לא לזעוק מכאבים, או כדי להימנע מלגעור בבנו...

הילד החל לבכות, בכי ספונטאני ונרגש. בכל מאודו לא רצה להכאיב לאב, ועתה הוא מבין את תוצאות מעשיו - בראותו את אבא כאוב ומתייסר, ואת הממחטות הנצבעות באדום עז מהדם שלא פוסק מלרדת. ואז שאל אותו אביו: 'אמור לי, למה אתה בוכה?' 'למה?' - השיב הילד, וכי הוא נדרש לענות? הוא מצביע על מה שהתחולל בעטיו, מחווה באצבעו על הקרש והמסמרים. על אביו שבמרכז החדר ועל הדם שמסביב. 'אבא, אני בוכה על שלא שמרתי על הקרש, תראה מה עשיתי לך!' - אמר הילד, ובכיו שב והתחזק...

'ומה אתה רוצה לעשות עכשיו?' - שאל אבא בקול שקט, רגוע ומלא רוח. 'מה אתה רוצה לעשות לאחר שקרה מה שקרה?' - שב האב ושאל בקול שליו...

'אני רוצה... אני רוצה...' - הילד המופתע התקשה לענות. הוא לא העלה בדעתו כי אבא, למרות הפגיעה שגרם לו, ישאל אותו מה הוא רוצה עכשיו. לתומו חשב כי אבא יצעק, לא ישאל אותו מה הוא מבקש. לאחר רגע התעשת והשיב: 'עכשיו אני רוצה לפצות אותך, לשמח את אבא...'

הרב פלמן הביט בבנו בחיבה. כמו שכח מהרגל הכואבת, כאילו אין כאן פצע מדמם, משל אינו מתייסר עכשיו מהמסמרים שננעצו בו. הוא פשוט הסתובב אליו, הניח יד רכה על כתפו, ואמר בשקט ובאצילות: 'בני, אם אתה רוצה לשמח אותי - פשוט תשב ותלמד. שב ותלמד תורה, זה מה שמשמח אותי!'

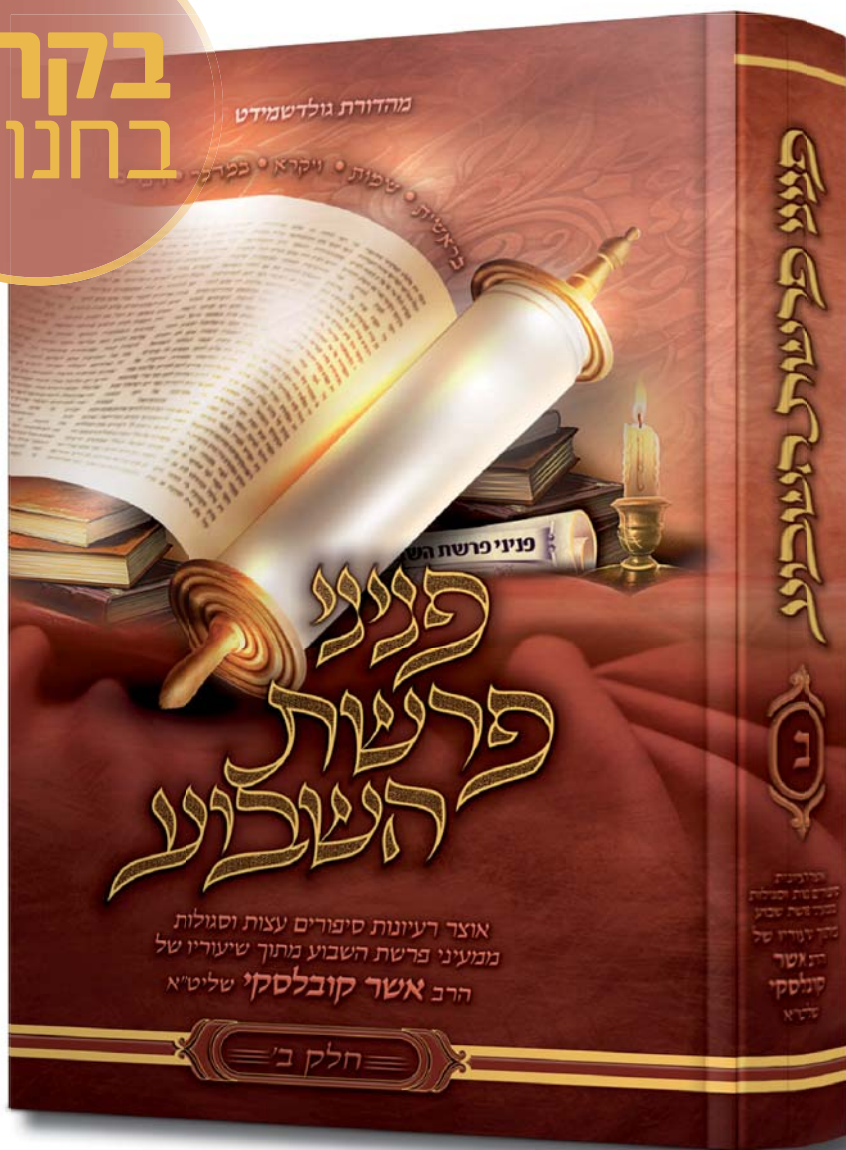
והמשפט הזה, שנאמר ברגע הנכון ובהזדמנות הנכונה, קנה שביתה בלבו של הבן, ננעץ בנפשו פי אלף מהמסמרים שננעצו ברגל של אבא. כשמתוך הכאב, בעודו מתייסר, כשהדם עדיין ניגר - אבא שולט שליטה עצמית מוחלטת, לא צועק ולא צווח, בעדינות ואצילות הוא מתמרן את המצב למסר חינוכי מעצים, להטמעת הלך שהדבר שהכי חשוב לו ושהכי משמח אותו - הוא לראות את בנו יושב ולומד תורה!

בשבועות ובחודשים הבאים, למלמד התפלל לגלות עד כמה הילד לבית בלימודיו ומתמיד בתורה.

המלמד התפלל
פלמן משתפר
הוא לא הבין
מה קרה,
רק הילד
ידע
שאביו
שילם על
כך בדם,
אבל הוא
קנה באותו
מעמד נכס
לחיים!

סיפור מופלא זה, המופיע בספר 'ללא שם' על דמותו של הרב פלמן, מאיר ומעיר עד כמה יכולים הורים להוות דוגמה אישית בהתנהגותם, להשפיע על ילדיהם דרך סיטואציות שגרתיות, למנף הזדמנויות שנקרות בעיצומם של ימים רגילים למגופים חינוכיים רבי עוצמה והשפעה.

חינוך הילדים הוא לא משימה שיש לה זמן ותפקיד, זו משימת החיים, מטרת העל. הבה נהיה מפוקסים אליה, ממוקדים בה. ננצל כל הזדמנות, נסתער על כל אפשרות, נטמיע בילדינו חינוך וערכים נכונים בתוככי השגרה השוחקת, ובוודאי כשהם לצידנו - בערב החג ובמהלכו. כך נזכה לחנך ולגדל אותם כראוי, ולרוות מהם רוב נחת דקדושה לדורי דורות!

עלון שבועי מבית 'בני אמונים' וכל המאמנים

מאוצרות אמונים

אמירת תהלים כ' תורת המצרע

"זאת תהיה תורת המצרע" (ד ט)

דרש רבי יהודה ליבוש רוזנבוים מקראקא:

בפסוק זה רמזה התורה לבקשתו של דוד המלך עליו השלום, ששכרו של האומר תהלים יהיה שקול כשכר העוסק בסוגיות הקשות של נגעים ואהלות (מדרש תהלים א), וכך נדרש הכתוב: "זאת" - ראשי תבות: "זכות אמירת תהלים, "תהיה" שקולה כפסוק ב: "תורת המצרע" - הכוללת בתוכה את הלכות נגעים ואהלות.

'מי חניף הנמים'

סם חיים של תפלה

"זאת תהיה תורת המצרע" (ד ט)

במדרש על פרשתנו (ויק"ד טו ב) הובא המעשה הידוע על הרוכל שהציע לכל עובר ושב לרכוש אצלו סם חיים. כששמע זאת רבי ינאי בקש לרכוש מהסם המציע למכירה. בתגובה הוציא הרוכל ספר תהלים והחזה לו על הפסוקים (לד יג-ט): "מי האיש החפץ חיים... נצור לשונך מרע". מששמע זאת רבי ינאי התפעל עד מאד מחכמת הרוכל והצהיר: "כל ימי לא הבנתי את משמעותו של פסוק זה, עד שבא רוכל זה והודיעני!"

רבים תמהו: הלא הרוכל לא הוסיף דבר מעבר למשמעותו הפשוטה של הפסוק, וממה התפעל רבי ינאי?

תרוץ נפלא לכך כתב רבי צבי הירש פרפר מרנני לונדון: רבי ינאי התפעל מכך שהרוכל הגדיר את האהירות מלשון הרע פסם חיים, כלומר: מלבד ההבטחה האמורה בכתוב זה שהמקפיד לנצר את לשונו מרע זוכה לאריכות ימים, זוכה הוא אף שפכחול ינתן בפיו סם חיים שבאמצעותו יוכל להחיות אחרים כאשר תפלה עליהם. וכפי שגזרנו אף בלשון הכתוב (במדבר ל א): "לא יחל דברו ככל היצא מפיו ועשה"; מי שאינו מחלל את דבורו בדבורים אסורים, זוכה שכלל היצא מפיו בתפלתו, כן יעשה ממרומים.

קדם הצבי

יפה תשובה אף בעת רצון

"זאת תהיה תורת המצרע ביום טהרתו והובא אל הכהן; ויצא הכהן אל מחוץ למחנה וראה הכהן והנה נרפא נגע המצרע מן הצרוע" (ד ט ב-א)

פרש רבי שלמה קלוגר:

בדרך הטבע אין רפואה לנגע הצרעת, שכן היא באה פענש על חטא הלשון, ולכן אין היא נרפאת אלא באחת משתי הדרךים הבאות: א. אם ישוב המצרע בתשובה ויתחרט על עוונותיו. ב. כאשר תהיה עת רצון בעולם, ככתוב (ישעיהו מט ח): "בעת רצון עניתיך". עת רצון זו מתרחשת בשעה שמטיבים משמים עם הצדיקים,

פניני אמן ותפלה בפרשה

וכפי שאמרנו חכמים (ב"ר נג ח): "בשעה שנפקדה אמונו שרה, הרבה עקרות נפקדו עמה".

שונה היא ההתייחסות בפרומים בין רפוי הבא מכת תפלה לבין רפוי הבא בעת רצון, ובהתאם להתייחסות זו מגלגלים מן השמים את פנישת המצרע עם הכהן: אם ירפא מן הצרעת "ביום טהרתו" - ביום שתייה בו עת רצון, אזי: "והובא אל הכהן, אולם אם: "נרפא נגע הצרעת" בכת תפלתו - "מן הצרוע" אזי: "ויצא הכהן אל מחוץ למחנה" - הכהן יוצא לקראתו.

אמרי שפר

רזי אמונים

שערי אמן ופתחים בטוהרת המצרע

"זאת תהיה תורת המצרע..." (ד ט)

בזהר הקדוש (יתרו פ א, וכע"ז באנוקלוס כאן) תרגמה המלה 'מצרע' - 'סגירא'. בדרך רמז יש ללמד מקף כי עיון לשון הרע גורם לסגירת שערי השפע הנפתחים בזכות עניית אמן כמבאר בזהר פרשת וילך (רפה ב).

יש להוסיף לכך רמז: ראשי תבות של שלשת השתפים בעיון לשון הרע: 'אומר', 'נאמר' (ונשוא הספור) ו'מקבל', הם: 'אמן', וכן, סהרתו של המצרע נעשית באמצעות הבאת צפורים ואזוב, שראשי תבותיהם הם: צ"א פגימטריה של 'אמן', כי בטוהרת נפתחים שערי 'אמן' שנגעלו בפניו. פרפראות לחכמה; מנו אברהם (למניד מסריק)

שני צדדים למטבע הישועה

"זאת תהיה תורת המצרע ביום טהרתו והובא אל הכהן; וראה הכהן והנה נרפא נגע הצרע מן הצרוע" (ד ט ב-א)

אמר האדמו"ר רבי יששכר דב מבעלז:

צדיק שזכה שתפלתו על החולה התקבלה, בל יזיין טובה לעצמו, שכביכול תפלתו היא שהועילה, אלא עליו לתלות זאת בזכותו של החולה. מאידך, אף החולה אסור לתלות את ישועתו בזכותו, אלא עליו לתלותה בזכות תפלת הצדיק.

רמז לכך נכלל למצא בפתוב שלפנינו: "זאת תהיה תורת המצרע [החולה] ביום טהרתו" - כשיפא ממחלתו, "והובא אל הכהן" - יתלה רפואתו בזכות הצדיק. ומאידך: "וראה הכהן" - אף הצדיק כשרואה: "והנה נרפא נגע הצרעת", אל יתלה זאת בזכותו, אלא "מן הצרוע" - בזכותו של החולה.

אדמו"ר בעלז' ח"ג ע"י שא

ענשם הטוב של הצדיקים

"פי תבאו אל ארץ פנעו אשר אני נתן לכם לאחזה ונתתו נגע צרעת בבית ארץ אחזתכם" (ד לד)

בשורה היא להם שהנגעים באים עליהם. לפי שהטמינו אמונים מטמוניות של זהב בקירות בתיהם כל ארבעים שנה שהיו ישראל במדבר, ועל ידי הנגע נותח הבית ומוצאן" (רש"י, ע"פ ויק"ד ז ט).

יש לתמה: הכיצד נתן לומר על נגעים הבאים על האדם כענש על עוונותיו (ראה ויק"ד ז ט) שהם בעבורו בגדר 'בשורה טובה'?

פרש רבי יוסף נחמיה קורניצר רבה של קראקא: בזמן 'כל מקדש טביעי' המושר בלילות שבת אנו מבקשים: "משוך חסדך ליועיקי א-ל קנא ונוקם". ופרש ה'בעל שם טוב' את הקשר שבין חסד לנוקמה, כי את 'יועיקי ה' אין צריך להעניש על חטאם, שכן עצם העבדה שנוהג עמם הקדוש ברוך הוא בחסד וברחמים למרות חטאם, מציפה אותם בבושה כה גדולה, שהיא גופה נחשבת בעבורם כענש. כפי שגאמר במשלי (כה כא-כב): "אם רעב שואף האכלהו לחם...; כי גחלים אמה חמה על ראשו". ועל כך אנו מבקשים: "משוך חסדך ליועיקי" - הצדיקים, אף שחטאו, שכן באמצעות חסד זה תהיה בעבורם: "א-ל קנא ונוקם".

כזה הוא הענש שבא על ישראל בפרשת נגעי בתיים; כיון שצדיקים הם, מביא עליהם הקדוש ברוך את הענש בכך שמטיב עמם ומביא אותם לגלות מטמוניות בבתיהם. חסד זה מציף אותם בבושה - וזהו ענשם.

לקוטי הג'שני' שבת פו א; 'הדושי' רבנו יוסף נחמיה'

קדשת בית הכנסת - מדאורייתא או מדרבנן?

"ובא אשר לו הבית והגיד לכהן לאמר פנעו נראה לי בבית" (ד טו ב)

במסכת יומא (א ב) אמרו חכמים כי נגעי בתיים אינם מטמאים בבתי כנסיות ובתי מדרשות. המהרש"ם מברד'אן הביא מתוך כך ראיה לשיטת ה'ראים' (מצוה שכד) ש'קדשת בית הכנסת' היא מדאורייתא, שאילו היתה מדרבנן - כיצד היתה נמשלת את דיני נגעים שגאמרו בתורה?

אולם בעל 'שבט הלוי' דחה ראיה זו, שכן מעיון בגמרא מתבאר כי לא קדשת בית הכנסת' היא הסבה המונעת מטמאת הנגעים לחול בו, אלא הפסוק שהובא בגמרא: "ובא אשר לו הבית", ממנו משמע שאין טמאת נגעים אלא בבית השני; ל'אשר לו' ולא בבית הכנסת השני לרבים.

שו"ת מהרש"ם סי' יא אות ט; שו"ת שבט הלוי ח"ג סי' יג

נתפישט המנהג בדברי מרן

לקראת יומא דהולולא של מרן ה'בית יוסף' החל ב"ג בניסן מובאים בזאת דברי החיד"א הפניחס את מנהג אמירת ברכות השחר בחברותא למרן ה'בית יוסף:

"כתב מרן בבית יוסף: יש נוהגין שאחר שברך אחד ברבת השחר וענו אחריו אמן, חוזר אחד מהעונים אמן ומברך ועונים אחריו אמן, וכשדר הזה עושים כל אותם שפענו אמן... וכידוע נתפישט המנהג בכרכים ועירות גדולות בדברי מרן".

ברפי יוסף א"ח סי' תרעז

לתגובות הערות: שלח 054-6868199

זמני ת"א:

פְּנִימַת הַשַּׁבָּת: 18:47

יְצִיאַת הַשַּׁבָּת: 19:45

ר"ת: 20:20

לקבלת העלון במייל-

שלחו הודעה ל:

sagif_@walla.co.il

בס"ד עלון מס' 396 12.4.2019 - ז' ניסן תשע"ט

וְהוּא הַשְּׁמֵר לְהוֹרֵי צְדִיקִים וְבוֹאֵן בּוֹ

פְּרִשְׁת - מִצְרַע - שַׁבַּת הַגָּדוֹל

אני לא דואג, אני כבר שאלתי את הרב! - הרב אפרים שרבני שליט"א -
(מחנה אפרים)

ברצוני היום לדבר אתכם על נושא חשוב, נושא שכולנו נתקלים בו וכולנו צריכים אותו, שמו של נושא זה, הוא: 'אמונת חכמים'. אמרתי לעצמי, שכדאי לנו ללמוד אחת ולתמיד מה היא באמת אמונת חכמים, האם יש גבול לאמונת חכמים, האם באמת זה בכל מחיר, האם ישנם מקרים שהרב טועה, שהרי בכל זאת הוא גם בנאדם, ובכלל מי נחשב חכם ומי לא? האם כל אדם שמוסר שיעור בבית הכנסת או דורש ברבים הוא בגדר חכם? הרבה שאלות!

הנה חז"ל מספרים (הוריות יב) על שתי עיירות שהיו בבל הראשונה מחסיא, והשנייה פומבדיתא. ההבדל בין שתי העיירות הוא, שמחסיא הייתה עיירה שאינה מפותחת כל כך, דירות טרומיות, הרבה מדרגות, צפיפות, ואילו פומבדיתא הייתה עיירה מפותחת מאוד, דירות אבן, קומות קרקע עם כניסה פרטית, ובייחוד באזורי היוקרה ששם היו מתגוררים העשירים, שם היו וילות, קוטג'ים, דירות יוקרה, גנים נאים וכו'.

ואומר התלמוד, שאחד מן האמוראים הקדושים ציווה לבנו: "מה שלא יהיה תמיד תבקש לגור במחסיא ולא באזורי היוקרה של פומבדיתא. ולמה? כי מחסיא עם כל המינוסים, מצויים בה הרבה תלמידי חכמים יראי שמים. נכון שהדירות שם טרומיות, נכון שתצטרך לעלות קצת מדרגות וזה לא הכי נוח שבעולם, נכון, גם לא תהיה לך מרפסת גדולה כמו שרצית, אבל יהיה לך משהו שאין לאף אחד ואין בשום מקום, יהיה לך רב שיכוון אותך, חכם שינתב אותך, שידריך אותך. יהיה מי שילמד אותך איך להתנהג עם אשתך, יהיה לך מי שיאיר לך את העיניים - אם לפתוח עסק אם לאו, יהיה מי שילמד אותך שכל מה שאתה עובר בחיים הוא לטובה, איך להתנהג עם חמותך, ואפילו באילו מסגרות להניח את הילדים.

בפומבדיתא אולי תהיה לך מרפסת גדולה וכניסה פרטית, אבל אתה תתמודד לבד, בכל ההכרעות כבדות-המשקל והלבטים שיהיו לך בחיים תצטרך להכריע לבד, וגם אחר שתבחר לעולם לא תדע אם אכן בחרת את הבחירה הנכונה. לכן לפני שאתה עובר דירה, לפני הכל, תבדוק שאינך מתרחק מהרב שלך.

יהודים אהובים! את האמת אגיד לכם, כל מה שעברתי בחיים, וכל המקרים שנתקלתי בהם, אם לא אלפי סיפורים אז מאות סיפורים, מעולם אבל מעולם לא ראיתי מישהו ששמע לחכם אמיתי ויצא מאוכזב, ששמע לדעת תורה ולא יצא מחויך, ולא משנה מה היה הסיפור, כי 'וְשָׁמַע לְעֵצָה חָכָם' (משלי, יב, טו) למה זה כל כך חשוב להיות קרוב לתורה? שני דברים: סיבה ראשונה, כי חכם אמיתי לא יטעה, ה' יתברך לא ייתן לו לטעות, כי יש לו פה טהור (וגם אם חלילה טעה, הקב"ה יסובב שיעשה לבסוף כדבריו) והתורה מדברת מגורנו (כמובן שיש להציג בפני החכם את כל הפרטים ולא להחסיר ממנו ולו פרט אחד, בכדי ששיקול דעתו חלילה לא יהיה מוטעה, שהרי כמה וכמה פעמים ראינו שבתוספת או בחסרון של פרט אחד קטן כל הסוגיה מקבלת פנים אחרות).

אני זוכר שקראתי על החזון איש וצוק"ל, שניגש אצלו ר' אברהם קויפמן וסיפר לו ששני בניו סובלים מאנגינה הפוקדת אותם מספר פעמים בכל שנה, והצעת הרופאים היא לבצע ניתוח להסרת השקדים. "איך קוראים לילדים?" שאל הרב. "שמחה ואליעזר". אמר החזון איש: "שמחה כן, אליעזר לא". הרב קויפמן לא כל כך הבין, וכי יש כאן פשרות, מה פשרה של תשובה זו?

השיב הרב: "שמחה לא צריך את השקדים, אליעזר צריך". ללא כל ספיקות, הרב קויפמן הגיש רק את בנו שמחה לניתוח. "ומה עם הילד השני?" שאלו הרופאים. "הרב אמר לא לנתח, נקודה!". לאחר שנתיים ימים, הגיעו ימים טרופים שילדים רבים היו לוקים בשיתוק. ברגע שילד היה מקבל חום גבוה שאינו פוסק, היה זה אחד מן התסמינים המוריים חלילה על שיתוק. אליעזר חלה בחום גבוה. כשהגיע הרופא לבית ובדק את גרונו, הוא אמר שרואה הוא נקודות של הנגיף בגרון, אבל ב"ה השקדים הצילו את הילד, הם חסמו את הנגיף, פלא פלאות!

זוהי הייתה בעצם התשובה של התורה כבר לפני שנתיים, "שמחה כן, אליעזר לא", "שמחה לא צריך את השקדים, אליעזר צריך". והסיבה השנייה לחשיבות הנושא, היא מנוחת הנפש. ברגע שנכנסת אל חדרו של הרב עם שאלה ויצאת עם תשובה, מאותו הרגע אין ספק ואפילו הקטן ביותר 'שיאכל לך את הלב', אתה מרגיש בטוח ושמח.

פעמים שאשה עוברת בדיקת אולטרסאונד והרופאים מפחידים אותה שקיים חשש לילד הנושא בעיה של פיגור. המסכנה לא יודעת את נפשה, ומאותו חודש שלישי עד שעת הלידה עוברת היא ששה חודשים של תופת, "מה יהיה? ואולי הם צודקים?", "אוי ואבוי! איך אני אגדל ילד כזה?" ששה חודשים של סיוט. אמנם ישנה עוד אשה בדיוק עם אותו הסיפור ועם אותה חוות הדעת של הרופאים, שהתקשרה לבעלה ואמרה לו: "תשאל את הרב מה הוא אומר". וברגע שהרב ישמע את השאלה ולאחר עיון בנושא יוציא מפיו הטהור: "יהיה לך ילד בריא אל חשש" האשה הזאת תחזור לסדר היום כשהיא מחויכת ורגועה. ומדוע? כי יש לה 'דעת תורה' שמלווה אותה, היא לא לבד.

ההבדל בין חיי הספיקות לחיי הנחת, הוא אמונת חכמים. זה יכול לקרות לנו כל כך הרבה בחיים, יש לנו כל כך הרבה דברים בחיים שיש לנו בהם ספיקות, והספק אינו מניח לנו, "אולי טעינו?", אולי לא היינו צריכים לעשות את הצעד הזה?". פגשתי אנשים שנשואים שלוש שנים ולצערי עדיין אינם יודעים אם בחירתם הייתה נכונה, "אולי האשה הזו היא לא הזיווג שלי?" (כמה שהם טועים).

אנשים קנו דירה באיזה פרויקט כלשהוא וחששות מכרסמים בליבם, "האם לא נפלנו בפח?". אמנם ראיתי אנשים באותו הפרויקט שהם כל כך רגועים. וכשהיו שואלים אותם: "איך אתם מצליחים להיות כל כך שלווים עם כל הלחץ", משפט אחד הם היו עונים: "שאלתי את הרב שלי והוא אמר שזה יצליח, אז למה שאני לא אהיה רגוע". כמה רוגע זה מביא שיש מי שיאמר לך: "תדע לך, האשה הזו היא הזיווג שלך", "תקנה את הדירה ואל תפחד, אתה תהנה ממנה", "אל תעשי הפלה, את תגדלי ילד בריא ושלם", מאותו הרגע אפשר לישון בלילה כמו תינוק.

סיפרו לי לפני כמה ימים על ראש כולל בבית שמש, שקיבל טלפון מאחד מאברכי הכולל כשכולו נחנק מבכי. הוא סיפר על בנו הקטן שנמצא לו גידול בראשו ומצבו מסוכן מאוד. הוא ביקש שהרב ייקח אות לגר"ח קנייבסקי. הם נסעו אל הרב והתפללו עם הרב שחרית, לאחר התפילה נכנסו אצל הרב והרב ביקש לראות את הילד. "תיסעו מיד תביאו את הילד". הם חזרו מיד לירושלים והביאו את הילד.

ראה הרב את הילד ושאל אותו: "מה אתה רוצה להיות שתהיה גדול?", אני רוצה להיות כמו הרב", השיב הילד. הרב התרגש וביקש שיביאו לו את היין של הסינומים (זהו יין שהרב מקדש עליו לאחר שהוא מסיים את כל הש"ס בכל שנה בערב פסח), מוג ממנו ואמר לילד לשתות. מיד פנה אל האב ואמר לו: "תסע מיד לירושלים ותאמר לרופאים שאתה מבקש סי.טי. נוסף, אם הם יסרבו תאמר שאתה משלם על הבדיקה". האב נסע עם הילד מיד לירושלים וביקש מן הרופאים בדיקה נוספת.

הם סירבו: "אין עניין לעשות בדיקה נוספת, שהרי אתמול בלילה נעשתה הבדיקה" אמר הרופא. אמר לו האב: "אני מקבל עלי את תשלום הבדיקה אם לא יהיה שינוי, אך אם יימצאו ממצאים חדשים עלות הבדיקה תהיה על חשבון בית החולים" הרופא הנהן בראשו לאות הסכמה. עשו את הבדיקה ולהפתעתו הרבה של הרופא הראש היה נקי לחלוטין.

הרופא לתדהמתו הזעיק את צוות הרופאים, אך הם הודיעו שפעמים קורה שהצילום עושה בעיות ויש לעשות בדיקה נוספת. אך גם לאחר בדיקה נוספת הבדיקות היו תקינות. כשראה האב כך, לקח את בנו ומיד חזר לבני ברק כשכל כולו קורן מאושר. כשראה הרב את פניהם כשהם קורנים, אמר להם: "אתם בטח חושבים שזה מהיין שלי, אמנם זה אינו, אני פשוט ראיתי ילד טהור שכל כולו מבקש להיות תלמיד חכם, מיד כשיצאתם עמדתי ואמרת: "רבנו של עולם, הפעוט הזה עוד מעט יגיע לבית החולים לעשות בדיקה, כל מה שהוא מבקש זה לעסוק בתורה, אני מבקש ממך תשאיר אותו!".

יש שיבואו וישאלו, נכון, הכל טוב ויפה, אבל לא כולם הם הרב קנייבסקי, החזון איש והרב עובדיה. שאלה טובה, אבל יש לה גם תשובה. שים לפניך! אם זכית להכיר חכם שהוא עונה על גדרים של תלמיד חכם, עוסק כל היום בתורה, שמור בקדושה, לא אוהב כסף, לא קיצוני, ומבין מה אתה עובר, מבין את המצוקות של אשתך, תחזיק בו ואל תרפה ממנו, כי אחד כזה הקב"ה יוציא לו מהפה בדיוק את מה שהגר"ח קנייבסקי היה מוציא מהפה. יה"ד שהקב"ה ישמור לנו את כל חכמי ישראל, אכי"ו שבת שלום עם ישראל! אפרים שרבני.

וְכַבֵּס הַמְּטֵהָ אֶת בְּגָדָיו וְגִלַּח אֶת כָּל שְׁעָרוֹ וְרַחַץ בְּמֵיִם וְטָהַר וְאַחֵר יָבֹוא אֶל הַמִּחְנָה וַיֵּשֶׁב מִחוּץ לְאֹהֶלוֹ שִׁבְעַת יָמִים, וְהָיָה בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי יִגְלַח אֶת כָּל שְׁעָרוֹ (יד,ח-ט)

אחרי שהוא כבר דיבר לשון הרע ונצטרע, הוא צריך לעשות כביסה וגלחת על כל השיער עד שיראה כמו איזה גוי... קרחת. "וְהָיָה בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי יִגְלַח אֶת כָּל שְׁעָרוֹ, אֶת רֵאשׁוֹ, וְאֶת זְקָנוֹ, וְאֶת גִּבַּת עֵינָיו, וְאֶת כָּל שְׁעָרוֹ יִגְלַח, וְכַבֵּס אֶת בְּגָדָיו וְרַחַץ אֶת בְּשָׂרוֹ בְּמֵיִם וְטָהַר". מה קרה עכשיו שהוא צריך עוד פעם להתגלח?! רק לפני שבוע עשו לו חלאקה, ואם זה לא מספיק עכשיו מגלחים לו את כל השיערות בגוף... זקן, גבות, ידיים, רגליים... חלק-חלק עד שהוא יראה כמו איזו דלעת או תפוח אדמה... למה?!

אומר הבן איש חי: אדם מדבר לשון הרע רק בגלל שהוא חושב שהשני מסיג את גבולו, אולי הוא מקפח את פרנסתו, אולי הוא לוקח לו לקוחות, או שאולי הוא לוקח לו את הכבוד... הוא מפחד מהשני, ולכן הוא מדבר עליו לשון הרע! כשלאדם יש שערות על הראש, זה נראה כאילו כל השערות עולות אחת על גבי השנייה, וכל שיערה מסיגה את גבול חברתה. אבל זה רק כאשר השערות מעט ארוכות... אם מגלחים את השערות רואים את דברי הגמרא שאין שתי שערות שצומחות מתוך גומא אחת, אלא לכל שיערה יש גומא בפני עצמה שממנה היא יונקת את חיותה, והיא זו שמגדלת אותה ומפרנסת אותה.

אומרת התורה למצורע: תפסיק כבר לדבר לשון הרע, אתה חושב שהשני כל הזמן לוקח לך? שהוא מסיג את הגבול שלך? אז תגלח את כל השערות, לא פעם אחת, אלא פעמיים, ותלמד מהשערות שאין אדם נוגע במוכן לחבירו אפילו כמלא נימה. תבין! כמו שלכל שיערה יש גומא בפני עצמה, ושום שיערה לא יכולה לינק מהגומא של חברתה, כך אין שום אדם בעולם שיכול לקחת לך משהו... הוא לא יכול לקחת לך אפילו שקל!... כלום! טוב, מובן למה צריך להתגלח פעמיים, אבל למה צריך גם לעשות כביסה פעמיים? ממשיך הבן איש חי ואומר: על עבירות חמורות אדם עושה תשובה מיד, וממילא מתכפר לו... כל הבעיה הן העבירות שאדם דש בעקביו, הוא כל הזמן שונה על אותן עבירות, הוא מדבר בטלפון באמצע חזרת הש"ץ, הוא לא נוטל מים אחרונים כמו שצריך, הוא לא מברך בכוונה... על העבירות הללו הוא אף פעם לא עושה תשובה! "וְכַבֵּס אֶת כָּל שְׁעָרוֹ, אֶת רֵאשׁוֹ, וְאֶת זְקָנוֹ, וְאֶת גִּבַּת עֵינָיו, וְאֶת כָּל שְׁעָרוֹ יִגְלַח, וְכַבֵּס אֶת בְּגָדָיו וְרַחַץ אֶת בְּשָׂרוֹ בְּמֵיִם וְטָהַר" – אין לך שום עבירה בעולם שאדם דש בעקביו כמו לשון הרע... הוא כל הזמן מדבר ומדבר ומדבר... לכן כמו בכביסה, הלכלוך הגס יורד מיד בפעם הראשונה אבל הכתמים הקטנים, שאדם דש בעקביו, צריך לחזור ולכבס אותם בשנית, ולמרוק אותם היטב בכדי שיתלבנו ויתכפרו. ('אפריון שלמה' גיליון 209)

זכות דברי התורה בעלון יעמדו:

בע"ה זיווג הגון: עוז בן מרים, לירון בן פנינה, אפרת בת מוֹל, נועה בת יעל, קרן בת רחל, עדן בת גילה.
לזרע בר קיימא: מוריה בת אורנה, מורן בת רותי, קורל בת סיגל.
לפרנסה טובה: שגיא בן מרים, מורן בת רותי, לירון בן פנינה.
לרפואה שלמה: ציפורה בת מורוור, ציפורה בת מרים, אורלי בת מלכה, אייל בן שרה, שי בן רחל, יחזקאל בן אידה, רבקה בת מסעודה, אלכס בן רימה, יצחק יעקב בן יפה, אילן בן מסעודה, יוסי בן ציפורה, יוסף בן ציפורה, עזיזה בת שוליקה, שולה בת עזיזה.

לעילוי נשמות: אביגיל בת מרים ז"ל, אהרון רפאל בן רבקה ז"ל, בנימין בן סולי ז"ל, חביב בן סולי ז"ל, בתיה בת סולי ז"ל, גבריאל בן מורוור ז"ל, מיכאל בן מורוור ז"ל, רחמים בן מורוור ז"ל, יחזקאל בן יהודית ז"ל, דבורה בת טובה ז"ל, ישראל בן חנה ז"ל, דבורה בת מרים ז"ל. ארז בן חיה ז"ל, יוסף מיכאלשוילי בן רפאל ז"ל, חנה בת שמחה ז"ל, דוד אמנו בן מוזלה ז"ל, משה בן שושנה ז"ל, שרה רוסיקו מנשרוב בת תמרה ז"ל, ז'קלין לוי בת מסעודה ז"ל, יוסף בעדאש בן נוארה ז"ל, ירושה בת רות ז"ל, זרה ואסתר ושמחה ומכלוף בר חנינה למשפחת בן שבת ז"ל, אברהם בן חנה וזבולון הכהן ז"ל, אסתר בת מרים ז"ל, רות בת יוכבד ז"ל.

מסיפורי המגיד

"פתח שער"

פרק ו' - "אשרי מי שראה פניו בחלום"

תקציר: רב שמחה שיף רבה של היער מיינץ שואף בכל נפשו לראות את אליהו הנביא, הוא מבקש מאביו רבי יואל רבה של העיירה טרוסק (טרוסק) שיגלה לו את הסוד, אך זוכים בגילוי אליהו, רב יואל אינו ממהר לעודד את בנו לשאיפה זו, הוא מציב בפניו שני תנאים כמעט בלתי עבירים, לצום ארבעים יום רצופים מלבד הלילות וללמוד באותם ימים במסירות נפש, או ללמוד אלף ימים כ-16 שעות רצופות וביום האלף ללמוד בלילה בבית המדרש כשהוא שווה בה לבדו, רב שמחה נוטל על עצמו את האפשרות השניה, הוא לומד ביגיעה עצומה בבית המדרש כאלף לילות רצופים ובלילה האלף הוא מבקש מלומדי בית המדרש לצאת מבית המדרש ולתת לו ללמוד לבד, לאחר מיכן מגיע יהודי בשם ישראל גלייצערמאכער שסובב באותו יום ברחבי היער ובכפר מחוצה לה להתקנת שמשות, כעת הוא חוזר עיף ואינו יכול להלך בשל כבד שירד באותו יום, הוא מבקש לנוסע שעה אחת ליד האח החמים, ר' שמחה נענה לו, אבל לאחר שהזג המסך שקע בשינה עמוקה היער אותו וביקשו בכל לשון בקשה לשוב לביתו. לאחר מיכן מגיע רחל זקן כפוף קומה עם שק כבד על כתפו ומבקש את רב שמחה לפתוח לו את הדלת, רב שמחה משוכנע כי אותו רחל הוא ערל בשל האידיש הרצוצה שבפיו, הוא מסרב לתת לו מקום בבית הכנסת, במקום זה מציע לו לינה באיזו אכסניה זולה במרחק שני רחובות מהמקום, הוא מלווה אותו עד לאכסניה ומשלם עבור הלינה וארוחה קלה, הוא חוזר לבית המדרש ולומד עד אור הבקר, אך אליהו הנביא ממאן להגיע, גם בלילות הבאים הוא אינו משתכנע להגיע, רב שמחה ששבור ורצוף מהמצב נוסע לבית אביו לעריכת ליל הסדר שם מתבקש הוא לפתוח את הדלת בפני אליהו הנביא ר' שמחה פרוץ בכי רב כשרואה שגם עתה אינו רואה אותו, הוא מבקש מאביו מענה לשאלה הקשה, למה לא זכה לגילוי אליהו.

***

כל אותה עת ישב רב יואל כשבשרו חידודין, מצד אחד מתפעל הוא ממסירות נפשו של ר' שמחה ללימוד התורה, אין זה דבר פשוט לשבת ולהשחיר את הפנים בלימוד תמידי למעלה מאלף לילות, אין ספק שמדובר במעלה עצומה שחשוב לשבחה ולצינה, אך מאידך גיסא כאב ליבו עד כמה חסדים לבנו הישרות והמידות הנכונות, אחרי כל כך הרבה עמל בתורה והתמדה נפלאה ביותר, צריך היה הראש להתיישר ועל אחת כמה וכמה המידות המוסריות.

לאחר הרבה מחשבות פצה ר' יואל את פיו.

"דע לך ר' שמחה חביבי כי באמת ראית את אליהו הנביא, רק הוא לא הצטייר לך כפי שכל ימך תיארת לעצמך את מראהו, ובכן דע לך כי אותו "רוכל נכרי" כפי הגדרתך היה אליהו הנביא, באופן שציינת אותו זכיתי לראותו בפעם הראשונה. אך להי ידוע לך שאלהו הנביא אין לו דמות מסוימת, הוא לובש צורה ופושט צורה, הכל לפי העניין, אך הצורה הראשונה בה פגשתי בו לראשונה הייתה כשל רחל כפוף קומה, אם תרצה הסבר, אוכל לומר לך, דע לך כי אליהו הנביא נושא את משא הגלות על שכמו, מהלך הוא בשעות צרה לעזור לעם ישראל בגלות הקשה בה הוא מתמודד, באם יש מי שראוי לראותו הוא יבוא אליו בדמות הכי לא פשוטה ומסתברת, מי שזכאי לראותו יבין מיד כי הוא אליהו מבשר טוב.

ישנם כאלו שיש להם "מקצת זכיה" אמנם הם בדרגה שראוי להם לראותו אך אין להם את הזכיה לומר לו שלום ולקבל ממנו שלום. אתה מאלו, נמנית על אלו בשל מסירות נפשך לתורה הייתה לך הזכות לגעת בשולי גלימתו, אף לאחר שעשית טעויות גדולות שבשלהן הפסדת את הזכות ל"גילוי אליהו" כפי שרצית לזכות, לא הפסדת את הזכיה הגדולה לראותו בשל העמל המפך, אך בלי שתדע על כך.

סדר ההכנה הנכון לזכות בו הוא כפי שרמזתי לך עוד לפני עשר שנים, ללמוד תורה רק עם כוונה אמיתית, ללמוד את התורה כי קי ציוונו משמים ללמוד ותו לא מיד, למה תוקעים? כי רחמנא אמר לתקוע בלי שום תוספת, אין צורך לחפש טעמים נוספים כדי ללמוד את התורה שהיא תורת אלוקינו וקיום העולם.

ברם אצלך התגנבה לה שאיפה שונה, ללמוד תורה במסירות נפש מיוחדת כדי לזכות לראותו. זו היא באמת "תורה שלא לשמה" ברם בדרגה שונה מכל תורה שלא לשמה, כיון שכן הועמדת על ידי בניסיון כבד מאד, ללמוד בלילה המסוגל בלי שאיש יהיה עמך בשעת מעשה בבית המדרש, ברם באמת לעולם לא היה תנאי כזה, אני עצמי זכיתי לראותו גם כשהיו אנשים רבים סביבי, תנאי זה נועד לבדוק את מידת האמת שבך בשעת מעשה.

אם היית לומד "תורה לשמה" בלי להציב בראש הפירמידה את השאיפה ל"גילוי אליהו" היית מבין לבד שצריכים ללמוד בליל האלף כמו בלילה הראשון, לא עושים עניין אם יש משהו בבית מדרש מלבדך, כי אם אתה בר זכיה, אליהו הנביא יגיע רק אליך, איש לא יראנו אפילו אם יהיו סביבך אלף איש, לפיכך היה צריך להיות פשוט לך כ"ר מורה הוראה" בפסיקת ההלכה "בביעא בכותחא" (ביצה שהתבשלה בכותח) אין שום מציאות בה ניתן לגרש איש מבית המדרש בשביל לזכות באליהו הנביא, מי שרוצה ללמוד זכותו המלאה ללמוד מתי שרוצה והיכן שרוצה, ברגע שתגיע העת לראותו תראנו והוא יגיע אליך גם בלי להקיש בדלת, הוא יגש אליך ויגלה את עצמו רק לעיניך.

הטעות הנוספת בה טעית, הסקת מסקנה קיצונית לגרש נדכאים מבית המדרש, פחדים נוראים, אך עלה על דעתך, לזכות במדרגות עילאיות על חשבון השני?! היה עלך לשאול את עצמך, הייתכן שיציבו לך תנאי מרושע כזה, לזכות בהשגות כה גבוהות עם מעשים שגובלים באכזריות נוראה, ה' ירחם!?

אך מלאך ליבך לגרש את ר' ישראל "גלייזר מאכער" מבית המדרש לכפור הנורא, היה עלך להותירו בבית המדרש על חשבון "הפסד גילוי אליהו" לא כ"ש לא להעירו משנתו העמוקה, אך מלאך לבך להעיר אותו משנת ישרים אותה גם, לאחר עמל מפך ביותר ולהטריחו ללכת עוד שלושה רחובות בשלג נוראי, ועם הרוכל הסכלת עשות, צורת הנהגתך עם הרוכל אף אם הוא איש נוכרי קשה מנשוא, האם דמית שהייתי מצווה לך

מסיפורי המגיד

לגרש אדם לרחוב, כאשר שלג כבד סביב ורוחות זועפות מנשבות בכל עוז? צריך להיות בבחינת "אביר לב" לחשוב כן, אך סברת שאני אורה לך כזו הוראה מרושעת ואכזרית, אך העלית על דל מחשבת כזו סברא מטופשת?! האם ק' אני מצטייר בעיניך?

אחד את העניין יותר, נניח שהייתי באותו זמן במקום והיית בא לשאול אותי הלכה למעשה והייתי אומר לך לגרש אותו, האם מותר היה לך לשמוע בקולי אפילו כלפי נכרי? הלא התורה מזהירה אותנו גם כלפי גר תושב לקיים אותו ולהחיותו, עוד נאמר "מפרנסים עני עכו"ם עם עמי ישראל מפני דרכי שלום" עלינו לכבד ולהנמך גם בעניי עכו"ם, אסור להתאכזר כלפיהם בקור אימים ולצוות להם ללכת למקום אחר ואפילו שנכמרו רחמך לבסוף עד שמימנת את עלות לינתו, מכל מקום לא ק' היית צריך לנהוג, בפרט שכלפי אותו ר' ישראל נהגת בשונה, כאשר הערת אותו משנתו וציווית עליו ללכת לביתו מרחק דרך קשה ביום כזה.

האם דמית בנפשך שניתן לקבל פני אליהו הנביא עם כאלו הכנות? אך יכולת לדמות כן? והלא תנאי ראשוני לקבלת התורה להיות איש רחום וחנון בעל מידות מצוינות שכוואב את כאב הזולת, האם יש אחד שכוואב את כאב ישראל בגלות יותר מאליהו הנביא זכור לטוב, שכבר אלפי שנים עומד ומצפה אימתי יגיע הרגע בו יוכל לבשר את הגאולה, לפיכך נענית למחצה, לראות את אליהו ראית בשל מסירות נפשך העצומה לתורה, אך לא היית זכאי לדעת כי הוא אליהו, כי חסדה לך השלמות ויותר מכך, ההבנה האמיתית מהו העיקר ומהו הטפל, לכן לא זכית אפילו לומר לו שלום ולקבל ממנו שלום, על אחת כמה וכמה ללמוד תורה מפיו כי העיקר היה חסד מן הספר.

עוד נקודה חשובה עלי לחדד, כדי שתסיק את המסקנות הנכונות מכאן ולהבא, אין עניין להכין קושיות בשביל לקבל תירוץ מאליהו הנביא, זו תורה של עצלות, מעולם לא למדתי ק', כל קושיא שהתקשיתי בה עמלתי והשחרתי את פני להשיג ולהבין את עומק הפשט, כשלא הצלחתי להבין את הפשט חליתי מרוב צער ועגמת נפש שנסגרו דלתות הפשט בעד. כאשר זוכים, יש לפעמים הארה גדולה ממורומים, במקום שיד אדם אינה מגעת יש את שערי ה'סייעתא דשמיא' והקב"ה מחונן במתנת חנם לעמלי התורה להגיע אל חקר האמת.

דע לך כי בכל מקום בו סוגרת הגמ' את העניין בלשון "תיקו" לפני שנחתם באופן זה היו אין ספור יגיעות של חכמי הש"ס שיגעו בכל כוחם על העניין עד שחשו כי נגעלו בפניהם כל שערי התירוץ ובאה עתה הגמ' לגלות ללומדים כי הנשוא נגעל בפנינו ורק תשבי יתרוץ קושיות ואיבעית, אך אין היא אומרת אימתי זה יקרה, אמנם נגעלה הדלת, באשר אין את הזכות לגלות את הביאור לכלל עד יגיע הזמן משמים כשיגיע תשבי (לשון יישוב) וישב את כל הקושיות והנעלמות.

אך לא נגעלה הדלת לפרט ויכול כל לומד בעיון נכון להתפלל ולבקש כי יזכה לאור באור האמת, ברם נדרשת ממנו הקרבה עצומה שיהיה מוכן לעשות כל מה ששייך לזכות בק', אבל הכל רק בדרך היושר והאמת, אם תהיה לו את הזכות משמים ירחמו עליו ויזכה לקבל את התשובה מהשמים, אבל אין זו מטרה בלימוד, אודבה הזכיה הגדולה תהיה, להגיע אל חקר האמת מתוך יגיעה ועמל, הלך עלך לעמוד לתרוץ את כל קושיותך בדרך החתיירה לאמת, לא להרפות מהעניין אפילו לאחר שמיצית זאת חמש מאות ולא עלתה בידך, עלך לחוש כי לא בשמים היא'.

פני ר' שמחה חפו וידי החלו לרטוט מבהלה לאחר שהבין עד כמה שגה בכל התנהלותו בדרך להשגת המטרה, הוא קיבל על עצמו כי מעתה ישב ללמוד תורה מתוך עמלה של תורה כי ק' צריך להיות בלי שאיפות מעבר לזה, אם יהיה ראוי לראות את אליהו הנביא יבוא אליו מעצמו.

***

"ובכן רבותי יש לכם כעת את המענה המלא לשאלה: האם זכיתי לקבל את פני אליהו הנביא? ובכן כן ולא, זכיתי אמנם לגעת בשולי אודתו, אך לא זכיתי לגילוי האמת, אבל מה שכן זכיתי להבין, כי אבי הצדיק שיחי' הוא אכן בר זכיה, כי הוא לומד את התורה לשמה ובשמים מחשיבים מאוד את תורתו, לפיכך מפעם לפעם לאחר שעמל ויגע על העניין בכל כוחותיו ונסתתמו ממנו מעיינות החכמה מתגלה אליו אליהו הנביא זכור לטוב לאחר שחלה על הסוגיא עד שממש הסתכן בגופו ונפשו.

במקרה שאירע עכשיו, היו לו את כל הסיבות שבעולם להסיח מעט את ראשו מן הקושיא על הרמב"ם, אמי הרבנית הצדקנית תחי' מוטלת רח"ל על ערש דווי, כל מי שהיה במקום ידע כי על פי דרך הטבע נגעלו בפניה שערי רחמים, היא הייתה כמעט במצב גסיסה ורוב גוססים למיתה, למי יש את הראש לעיין בקושיא עצומה ככל שתהיה, ברם אבי שיחי' החלה את עצמו על התורה, הוא לא יכול היה לתת מרגע לנפשו מעורב הקושיא ומשמים ריחמו ושלחו לו את התשובה, לאחר שנגעלו בפניו שערי התירוץ דרך העמל והיגיעה, אז הוא זכה ל"יגיעת ומצאת" לשון מציאה. ולא עוד, אלא שאלהו תוך כדי היה גם המלאך הגואל והביא רפואה שלימה לחולה האנושה, משמים העניקו לה עוד מספר שנות חיים יחד עם אבא שיחי', זו היא זכותו של מי שממית עצמו באהלה של תורה, אין התורה מתקיימת רק במי שממית עצמו באהל'.

***

קהל הלומדים ששמעו עתה את סיפור חייו של רב שמחה מפיו בצורה כה מרתקת היה מהופנט לחלוטין, איש מהם לא הבחין כי זמן תפילת ערבית חלף לפני מספר שעות, רב שמעלקא עצמו כמעט סיים את קופסונת הטבק לבדו באותו זמן, אף הוא לא יכול היה לחזור אל עצמו בשל הסיפור המדהים, דמותו של רב שמחה הצטיירה בפניו מחדש בשלל גוונים, יש בו מהכוח של אביו, אבל יש בו גם חלקים שונים ממנו לחלוטין, אך אין ספק כי אדם גדול הוא, אף ששגה מאד בשיטה.

קהל השומעים לא הבחין כי רב שמחה נעלם מהמקום יחד עם רב יענקל באופן מפתיע ביותר כאילו בלעה אותם האדמה, הקהל נעמד להתפלל ערבית, לאחר מיין ביקשו את רב שמעלקא לומר בפניהם את השיעור הקבוע, כדי שחלילה וחס לא יאבדו את הרציפות של השיעור. לאחר שהסתיים השיעור יצאו לומדי השיעור באווירה מרוממת מאד כשבידיהם צרורות קטנים של מיני מתיקה, כדי לפייס את בני הבית הזאוגים שממתינים כבר שעות רבות בלי לדעת מה אירע להם היום.

זונדל היה אחרון לצאת מבית המדדש, מתחבט היה קשות בשאלה המציקה שעדיין לא התפוגגה, מה יהיה כשנשיח יבוא, אך יסתדרו היהודים בלי "שבת גוי"?! עתה נוספה לו בעיה חדשה, האם לגשת אל מגיד השיעור האהוב, כדי לקבל ממנו תשובה לשאלה שמאד מציקה לו עד שעומדת כבר על קצה לשונו, הוא רוצה לקבל תשובה ברורה עליה, אבל הוא אדם מנומס מאד ולא אוהב להתפרץ, יש לו די תבונה לחשוב,

מסיפורי המגיד

האם ניתן לעשות זאת לרב שמעלקא? גם לו יש בית והוא לא יכול לתפוס את זמנו בשעה כה מאוחרת, ק' עומד הוא ותוהה ובוהה מה עליו לעשות?

ברם ר' שמעלקא פתר במקומו את הספק, כאשר יצא מבית המדרש נחפז לביתו מותר את זונדל לבדו במקום. כשגילה זונדל כי רק הוא לבדו עומד בבית המדרש החשוך כמעט, יצא כמזוף כשראשו מורכן ארצה וצעדיו כבדים מאד, רגליו כמעט שלא נשמעו לו כאילו הוא זקן בן מאה שנים, השאלה הציקה לו עתה מאד וחש עצמו כגולם ולא יוצלת, מחר יפגוש את איבן פטריק ה'אויבערזוכב' שיציק לו שוב עם השאלה ותשובה אין לו, הוא לא יאמין לכל הסיפור שהתרחש אמש, בטוח יהיה בעצמו כי לא היה לר' שמעלקא מענה לקושייתו, הוא יעשה מזה כזה "צימעט" (ביטוי מושאל באידיש לבלגן) ויראה בזה כביכול כי אין ליהודים מענה ל"שאלה הקשה" או לאותה בושה ואוי לאותה חרפה.

אולי אעשה כמו שרב שמעלקא אומר תמיד: "על אדם חכם לחפש את התשובה לבד ולא לסמוך על עזרת הזולת" מי אומר שהראש שלי צריך להיאטם מיידית, למה אני חושב תמיד שאני כזה לא יוצלח?

אך לא ארך לו הרבה זמן לדעת כי אין לו כל דרך אך לפתור את השאלה המציקה, אין לו כל רקע לימודי, כל המושגים שלו מצטמצמים בכמה פרקי תהילים ושיירי שבת וחג, הוא אמנם יכול לחזור כמו תוכי על כל מה שרב שמעלקא אומר בשיעורים, אבל מעולם רב שמעלקא לא דיבר על נושאים שעוסקים במשיח, אין לו כל מושג מה יהיה בימות המשיח והוא לא ינסה למרוח לו תירוצים הבליים שיתקבלו בגיחוך רב.

כשהגיע לביתו נראה היה כמעט כמו אבל, ליבא קריינדל הייתה מאד דאווגה, מעולם לא הגיע זונדל לבית בשעה כה מאוחרת ועם פנים כה מכורכמות.

"מה אירע לך אישי היקר, האם חלילה וחס הרעבעעצין, ה' ישמור וירחם, או וועה כל הזמן פחדתי שק' יקרה, מתי זה קרה? האם כבר הייתה הלוויה? למה א'כ' לא אמרת לי על ק', הייתי הולכת ללוויה, אתה יודע שתמיד אני הולכת ללוויות ולא מפחדת ממתים". הציפה אותו במטר שאלות, תוך שהיא מיבבת קשות על האבידה הגדולה.

"למה תוציאי מפיד דברים קשים כאלו, כלום אמרתי לך דבר שאת כל ק' ממחרת להסיק מסקנות?" רגז זונדל על הסקת המסקנות המהירה.

"אז מה כן היה? בכתה ליבא קריינדל בעלבון צורב.

זונדל הבין ששגה כלפי רעייתו הנאמנה שמלווה אותו בכל התקופות הקשות ומיהר לפייס אותה, לאחר מיכן סיפר לה על השאלה הקשה שהפנה אליו איבן הערל, הוא ביאר לה כי איבן השחצן מתנשא כלפיו בשל ידיעותיו הרבות בתחומי היהדות, ומנסה לערער את יסודות האמונה הפשוטה עליה חונק, הוא חש את עומס השאלה על כתפיו השחוחות ומנוחתו טרודה מאז אותו רגע.

"מה אעשה עתה כעת, אין לי תשובה ראויה לומר לו וחושש אני שהוא כעת יציק בכל פעם שיתלווה אלי בשאיבת המים, הוא עלול להתחיל להציק לי בכל מיני שאלות באמונה ומי יודע לאן הדברים יתגלגלו, אולי הוא עוד עלול להזיח אותי מדרכי, ה' ישמור וירחם".

ליבא קריינדל הבינה את מצוקתו וניסתה אף היא את כוחה, אך כל חכמת האשה בפלך ומניין לה ידיעה בעניין.

"אולי מחר אעשה את עצמי חולה ולא אלק לעבודה, אני יכול בשחרית לבקש את חברי שואבי המים שימלאו את מקומי".

"חלילה וחס, אסור לך לעשות ק', אתה יודע היטב כי בלי הפרוטות שאתה מביא מהעבודה, אין לי במה להכין את השבת, אני זקוקה להם כאויר לנשימה" מיהרה ליבא קריינדל המציאותית להעמידו בטעותו.

כיון שלא הייתה להם כל דרך אך לפתור את העניין, ישבו שניהם ואמרו פרקי תהילים בבכיות, ליבא קריינדל אמנם הייתה בודה גמורה אבל ידעה מספר פרקי תהילים בעל פה משחר נעוריה, עליהם חזרה כל יום בעל פה, עתה ישבה אף היא מולו ואמרה את כל פרקי התהילים שבאוצרה בכונה עצומה כשדמעות רבות מציפות את עיניה.

לאחר קריאת שמע בכונה נשכבו שניהם לישון בתחינה לבורא, שאיבן ישכח מהעניין או שיחלה ולא יבוא לעבודה.

שעות התגלגל זונדל במיטתו כשהשינה רחוקה ממנו חשש כבד ניקר במוחו, אולי ברכת "המפיל" תהיה הפעם חלילה וחס לבטלה. ברם משמים ריחמו עליו ולפנות בוקר נפלה עליו שינה כבידה ובתוכה חלום מבהיל.

יושב הוא בבית המדרש לבד, איש מהמתפללים והשומעים הקבועים לא מגיע, גם מגיד השיעור ר' שמעלקא משום מה התרשל במלאכתו, יאוש כבד תוקף אותו, האם יעבור על יום אחד בלי לימוד תורה דבר שמעולם לא אירע לו. תמיד הקפיד לשמוע את השיעור ובס'ד בכל השנים בהם מתקיים השיעור לא חלה אפילו פעם אחת, והנה דווקא היום נמנו וגמרו כל חברי השיעור לא להגיע.

לפתע הוא שומע צעדים כבדים מתקרבים לשביל של בית המדרש, צעדים לא מוכרים לו כלל, לפתע נכנס בפתח בית המדרש ורוכל זקן נושא משא כבד על שכמו, הוא ניגש אליו וטופח לו על שכמו.

"למה אתה עצוב זונדל? האם איך יודע שעצבות ומרה שחורה הן תכונות לא יהודיות, אסור לאף יהודי להתיימשך גם אם דומה בעיניו כי המשא שהוא נושא כבד מאד, גם אני נושא על משא כבד מאד ואף על פי כן אינני עצוב, יודע אני כי זהו תפקידי ולמה אצטער על המשא שעל, הלא למנה פרנסתי, באם חלילה וחס לא היה לי את המשא, הלא לא היה לי מהיכן להתפרנס, לפעמים המשא שעל הצואר זו היא החיות.

אלא מאי, יש משא שאינו שייך לך ועליו אתה מצטער, למה צריך אתה לשאת משא שאינו שייך לך? ובכן, דע לך שהמשא שאתה נושא הוא כן שלך, נבחרת כדי לענות את התשובה הנכונה לאותו ערל, מה הוא שואל אותך? מי יחמם את התנורים של היהודים בזמן שמשיח יגיע וכל העולם ישמור את קדושת השבת? ובכן עלך לענות לאותו ערל, כי התשובה גנוחה בספר ישעיה (פרק ל') שם נאמר "והיה אור הלבנה כאור העולם ישמור את קדושת השבת" ובכן עלך לענות לאותו ערל, כי התשובה גנוחה בספר ישעיה (פרק ל') שם נאמר "והיה אור הלבנה כאור

מסיפורי המגיד

החמה ואור החמה יהיה שבעתיים כאור שבעת הימים ביום חבוש ה' את שבר עמו' וק' תבאר לו, כי בעת שהמשיח יבוא ישנתו סדרי בראשית הלבנה תתחדש עם אור גדול מאד עד שהיא תבהיק כאור החמה עצמה.

פירוש הדבר שללכנה יהיה אור עצמי עד שהיא עצמה תאיר כאור השמש עצמה וכבר לא יהיה חושך בעולם, לעומתה אור החמה לא תעמוד במקומה אלא היא תתעצם ותאיר כאור שהיה בעת שהקב"ה ברא את העולם והיה האור הזה מיוחד במינו אור שלא היה ראוי לעולם לאחר שהקב"ה ידע כי יהיו בעולם רשעים שיהנו ממנו ואין הם ראויים ליהנות ממנו לפיכך גזר אותו לעתיד לבוא, ברם בעת שיגיעו ימות המשיח תשתנה הבריאה כולה כיון שכל העולם יכיר במלכותו יתבודד ואז יתקיים בנו הפסוק "ומלאה הארץ דעה כמים לים מכסים" וכיון שכן יוציא ה' את האור הגנוז לצדיקים ממילא העולם כולו ישתנה, תהיה בו חמימות ושלמות ואיש לא יצטוך לחום ההסקה כלל, לא רק בשבת לא יצטרך להסיק את התנורים אלא אף בימות החול יהיה נעים בעולם ויהיה יום שכולו שבת ומנוחה, ק' שאיש לא יצטוך כלל לדאוג לא לפרנסה ולא לחום, כלם יהיו פנמיים באותו זמן לעסוק בתורה ולא יצטרכו לאחרים ק' שכל המשרה הזו שנקראת "שבת גוי" תהיה מיותרת לחלוטין'.

זונדל חש את הכל כאילו היה זה במציאות, הוא הרגיש את הרוכל אך הוא מחייך אליו בחיך כובש לבבות וממס את כל הקשיים שהצטברו על לבו רוצה היה שרגעים אלו יתמשכו עד בלי ד', מעולם לא חש רגע מתוק יותר, ברם לפתע געלם הרוכל הפלאי מבית המדרש ולפתע מוצא הוא את עצמו מוחץ לבית המדרש הזלת נגעלת, כאילו אומרים לו, שוב לבייתך, כבר קיבלת את השיעור היומי שלך.

זונדל מתעורר עם אושר רב מציף את לבו נדמה לו שהוא כעת בגן עדן אך לפתע הוא מוצא את עצמו במיטתו, אויש הוא עדיין שרוי בעולם הזה בו צריכים לעמול קשה על הפרנסה, רגעים רבים עברו עליו עד שקלט כי הכל היה חלום, ברם בעוד בכל בוקר החלומות נעלמים ממנו ונשכחים מידית עד שאינו יכול לזכור דבר מהם, הפעם החלום היה מוחשי ביותר, הוא זכר כל פרט ופרט ממנו כולל את הפסוקים שנאמרו בתוכו, רוחו פיעמה בקרבו הוא הבין כי משהו מיוחד קרה לו בלילה, אמנם לא הכל נהיר לו אבל השאלה יותר אינה מציקה, הוא חייב לשתף בזה את רב שמעלקא מגיד השיעור שלו הוא יבאר לו פשר דבר.

לאחר תפילת שחרית נרגשת מתוך לב הומה ורחב כשהפעם לשם שינוי המילים חתוכות כראוי לא עוד אדם עילג ורצוף שפה, משום מה נדמה לו שהוא מכיר היטב את המילים אמנם הוא לא קורא אתם מתוך הסיפור עדיין זה גדול עליו, הכל נאמר מתוך זיכרון אך לשם שינוי היום יוצאות המילים מפיו מוכרות ומובנות היטב. הוא רואה את רב שמעלקא מקפל את הטלית ותפילין בניחותא מכין את עצמו לקראת ערב שבת קודש.

האם אני יכול להפריע ק' לרגעים מועטים? שואל זונדל את רב שמעלקא כולו נרגש.

רב שמעלקא עומד מופתע, מעולם לא היו לו שיח ושיג עם רב זונדל השתקן שהיה מקפיד לבוא לשיעור אבל מעולם לא היה מעיז לבוא ולדבר עמו, הפעם נראה כי יש לו משהו חשוב לומר לו.

"אמור מה בפיך, בודאי יש לך דברים חשובים לומר לי" נתן לזונדל את תחושת הביטחון המושלמת.

זונדל עמד וגלל בפניו את כל השיחה הקשה שהייתה לו עם שואב המים איבן ועד כמה שגורם לו לבלבול כל יום אתמול, בליל אתמול חשב להציג את השאלה, אלא שבשל כל מה שאירע אמש לא הצליח להביא את השאלה אליו, אבל היה לו בלילה חלום מאד מעניין וחייב הוא לספר לו על ק'. הוא סיפר לו את החלום לפרטי פרטים הוא לא חיסר דבר כולל הפסוקים שנאמרו לו ברהיטות רבה, כאילו ידע אותם משחר נעוריו.

רב זונדל היה נרגש ביותר מדבריו של זונדל התמים, הוא תפס את ידו הימנית ברוב חביבות ואמר לו: תמיד ידעתי שאתה ירא שמים באמת וישר דעים, אבל מעולם לא חשבתי שאתה בר מעלה, עד שאליהו הנביא זכור לטוב יתגלה אליו בחלום ועוד יאמר לו דברי נבואה. אין ספק שאתה מעצמך לא היית יכול לחלום חלומות כאלו, כי אין מראים לאדם מהרהורי לבו ואך יעלו על לוח לבך פסוקים כאלו, ועוד דדשות מיוחדות?! אלא ודאי זכית שיתגלה אליך בחלום ו'אשרי מי שראה את פניו בחלום, אשרי מי שנתן לו שלום והחזיר לו שלום, ה' יברך את עמו בשלום" אשריך שאותו ערל שוטה שאלך כדי שתוכל להיות זה שיוכל לומר מה עתיד להיות באחרית. "לך אכול בשמחה את לחמך כי רצה ה' את מעשיך".

סוף!!!

הסיפור הבא אחרי פסח, סיפור מרתק ביותר מתקופת המהר"ל הקדוש ז"ע בעיבוד מחדש ומפתיע

"קדיש על החי"

~~~~~

לקבל מייל זה נא ליצור קשר במייל w0533194197@gmail.com הנוך חיים וינשטוק נ"י

זמני בניסת וצאת השבת

בניסת שבת: 18:47
שקיעה: 19:09
צאת השבת: 19:46
דבנו תם: 20:23

הזמנים ל"פי
אופק נתיבות

העלון מודפס על נייר המודפס ללא חשש ההלכה שבת

אתר הוצאת

"וכל העם שומעים את העלון" ...
ניתן לשמוע את העלון בטלפון - 08-611-63-33

העלון מופץ ברכבות עותקים בארץ ובעולם
מוקדש לע"נ מור אבי רבי משה אלפסי בן עישה ז"ל

לשליח נשואי: ויזהר בת בכתבה ז"ה
***
לפרסומי: מהבנות בן חן משה ז"ה

גם בכין הזמנים
שבתים וסוגרים
את היום
הסיפורים והדבר
היונים

קו אור השבת
079-590-47-30

מפניי הפרישה

"והובא אל הכהן. ויצא הכהן"

אם יצא הכהן אל המצורע מחוץ למחנה, מהו איפוא פירושו של "והובא אל הכהן"?
ברם, הרי ידוע כי המדבר לשון הרע על חברו, נוטל הלה את כל התורה והמצוות של המדבר עליו.
זהו שמרמז כאן הכתוב: "זאת תהיה תורת המצורע" - זה סופה של תורת המצורע, אשר דיבר לשון הרע - "והובא אל הכהן" - תורה זו מובאת לזכותו של הכהן. בלומר הצדיק שעליו דיבר רעה! שכן על פי רוב מדברים לשון הרע על הצדיקים. מנהיגי הדור. שנקראים בשם "כהן"

"אל כלי הרש על מים חיים"

מה טעם דרושים כאן מים חיים, יותר מבכל טבילות אחרות?
לפי שהמצורע הנהו שפל ונכנע בעיני עצמו, והיה חשש פן יבוא לידי עצבות ועצלות, על-כן דרושים היו מים חיים כדי לרעננו ולהשיב נפשו.
מן הצורך היה לעודדו ולחזקו במי הדעת של התורה שנקראת "באר מים חיים".

"גלח את כל שערו ואת זקנו ואת גבות עיניו"

שלוש עבירות עיקריות הן שעליהן באים נגעים: גסות הרוח, לשון הרע וצרות עין. על המצורע לטהר איפוא את עצמו מן החטאים הללו:
שיגלח את כל שער ראשו- משום שמתוך גאונו שאף להיות ראש לכל דבר ובכל מקום: את זקנו - שהוא כעין גדר מסביב לפה, אשר לא שמרה עליו מפני לשון הרע ואת גבות העיניים - אשר לא הגינו עליו מפני צרות עין...

מספר הודעות חשובות לכל קוראי העלון שיחי':

- א. לכל מאות פותרי החידות הגנו לחזור שוב על הנהלים לכניסה להגרלה: נא לכתוב שם, כתובת מספר טלפון ועיר, וגם כן תשובה שהנכם משאירים בקו נא להשאיר בתחילת ההודעה את שמוכם.
  - ב. פתרון בלעדי ומיוחד לכל אלו שלא מצליחים לחייג לקו העולמי 'אור השבת', שירשמו את המספר כך: +97207959047300
  - ג. מבצע סיפורי הקוראים ממושיך במלא המרץ והעוצמה וברוך השם נרשמו עשרות קוראים חדשים בשבוע האחרון, הגנו להדגיש שכל סיפור שישלח יכנס להגרלה על ספר 'אור השבת' מיוחד כמור זמון.
- בברכת 'גדיל תורה ויאדיר וברכת הצלחה לכל הקוראים החשובים, המערכת.

אפשרויות לשליחת פתרונות:

יש לשלוח את הפתרונות עד יום שנישן (בתשובה ח"י"ל עד יום ד')
א. במייל: 7665190@gmail.com
ב. בפקס: 08-9241870
ג. בקו 'אור השבת' במספר טלפון: 079-590-47-30 שבתה ז"ה

אור התורה

לע"נ איש החסד רבי בנימין בן הר"ל ז"ל

חידה: איזה תנא אמר לפלול בבית הכסא?

פרס החודש: הו קניה מכוון! באחת מורשות המזון + 5 זוכים בשובר מימשי יקרתי בחנות ביגוד [בסה"כ 6 זוכים]

פתרון החידה לפרשת 'תצורע':

החידה: הכי תמצו נגעים של טומאה ומכל מקום הם טהורים?
פתרון: גר או קטן.

המדור בחסות: ת"ת אשדוד | כל הלבוש לבן תורה במחירים מיוחדים
רחוב: חסדא אשדוד | טלפון: 052-766-8251

העלון להצלחת מור תומך סגרון ורעייתו תחי' ניתן להצטרף לרשימת התפוצה במייל. שלחו מילת "הצטרפות" ל- keremyosef@okmail.co.il
לתגובות תרומות הארות והערות: 052-7148454
ניתן לשלוח גם בפקס: 08-9941870

דיון הלכתי בשולחן-השבת

שאלות ותשובות אשכוליות שהועלו על שולחן של גידול ישראל שפי"ט

מעשה באדם שחילק כסף לצדקה מתוך שכרות בפורים

שאלה לדיון: מעשה באדם שהשתכר ביום הפורים וקיים מצות עד דלא ידע בהידור, וכטוב לבו ביין החל לחלק כסף וקיים כל הפושט יד נותנים לו ביד נדיבה ובפזרנות שלא כדרכו. והמקבלים תוהים האם מותר להם להשתמש בכסף שקיבלו או שעליהם לחכות שיפוג יינו ולהחזיר לו את הכסף.

תשובה: הגאון הגדול רבי חיים קניבסקי שליט"א אמר שאם היה שיכור כלוט לא זכו המקבלים בכסף, ועליהם להודיע לנותן לאחר שיתפכח מיינו שנתן להם כך וכך ואם יתרצה בדיעבד ישאירו את הכסף אצלם ואם לאו חייבים להחזיר לו את הכסף שקיבלו. וכן הסכימו הגאונים רבי נפתלי נוסבוים, רבי שמאי גרוס, רבי מנדל שפרן, רבי יצחק כץ שליט"א. ואמר הגר"מ שפרן שאסור לבקש צדקה מאדם שנמצא במצב כזה, ומי שעבר וביקש חייב להחזיר לו את הכסף, ורק אם כבר נשתמש בכסף יבקש ממנו שימחול לו על מה שנשתמש שלא כדין, ואם ימחול ימחול. וכן אמר לי הגאון רבי יצחק זילברשטיין שליט"א בשם מו"ח הגר"ש אלישיב זצוק"ל.

והגאון רבי חיים מאיר וואזנר שליט"א כתב לי: מי ששותה בפורים ועי"ז מחלק מעותיו ללא הגבלה יש חשש גזל כשוטה המאבד מה שנותנים לו ולכן ראי ה' לא יקבלו מתנות אביונים אם אינו שולט מחמת שכרותו על ממונו, ויבררו זאת לפני שיקבלו הממון.

והגר"ש גרוס הדגיש שדוקא אם היה שיכור כלוט שאינו יודע כלל מימינו ומשמאלו, אבל אם לא הגיע לדרגת שכרות כזו, אע"פ שהיה בגילופין, מתנתו מתנה. והראה לי שמפורש כן בשו"ע חו"מ סימן רלה סכ"ב: השכור, מקחו מקח וממכרו ממכר ומתנותיו קיימות. ואם הגיע לשכרות של לוט, והוא העושה ואינו יודע מה עושה, אין מעשיו כלום והרי הוא כמו השוטה.

ששת הזוכים לחודש אדר ב' וחיבת חג המסח בעמוד ד'. הפרטים ושליחם ימימיו אלו בדואר לחיים

אספורה

סיפור לעמית

כימי צאלו

בשיא החכמות לקראת חג שחולך ומתקדש, נגצרו רגע אחד והבאנו בפניכם דברים נפלאים אודות עשר הגה"צ רבי יאשיהו פינטו שליט"א

דקריאל - אלא לרמליון

שומר ישראל במשמרת

נרשמו 'רק' 7 נפגעים. יתירה מזאת; כיון שהגענו למקום בתחילת ההתרחשות, כשהמטרה עדיין לא סגרה את האזור, אחד החבלנים שהיה בשטח הכניס אותנו ממש אל תוך המבנה, והצביע בהתרגשות מרובה על העובדה שהטיל שנחת ממש על מרכז הבית, הרס לחלוטין את הסלון ואת כל המרחב הפנימי, אבל הקירות של החדרים החיצוניים, שבהם ישנו כל בני המשפחה, נותרו שלמים לגמרי, מה שהביא את הנס העצום, שהם יצאו רק בפגיעות קלות.

חבלן זה ראה כבר דבר שניים בחייו, ואם הוא התרגש כל כך, - אות ברור הוא שאכן היה מדובר באחד האירועים הנסיים המובהקים שהתרחשו כאן בשנים האחרונות.

הנס היה גדול במיוחד, לאור העובדה שהטיל נשא עימו עשרות קילוגרמים של חומר נפץ, שגרמו להרס גם בעשרות בתים בסביבה, ולמרות הכל בני הבית שספג את הפגיעה הישירה, והתערער כולו, נותרו חיים. אחד השכנים, שמיד בהישמע האזעקה, רץ לבית אביו הקשיש על מנת להובילו למרחב

המוגן, מצביע בפניו על דלת אחד הממ"דים שנעקרה ממקומה מעוצמת ההדף האדיר של הטיל, ואם בכל זאת החדרים לא נפגעו, אין לך נס גדול מזה.

התושבים לא מצליחים לקלוט את רשימת הנסים הגדולה שהתרחשה בישובם. חלק מהם מנסים להיזכר במעשייה הטובים של חברי המושב, שגרמו להם להינצל. אחד מזכיר את מסיבת פורים הגדולה שנערכה בבית הכנסת של המושב, בעוד שחנניה אלבז, שהקים את בית הכנסת והשקיע בו לאחרונה חצי מיליון שקלים, מדבר על טוב ליבם של החברים שתרמו לבית הכנסת. אי אפשר ואסור להישאר אידישים כשרואים את כל הנסים הללו.

האירועים צריכים לחזק אותנו באמונה ובבטחון באלוקים חיים. לדעת שאין אנחנו תלויים באף אחד. רק במי שאמר והיה העולם, והוא השליט היחיד על הבריאה כולה, והכל הכל לטובתנו.

כמה חסד ורחמים יש בהנהגה כזו! למרות כל מה שעובר עלינו כאן בארץ ישראל, עם אחינו התועים, אבינו שבשמים מרחם עלינו, ומושיע אותנו מיד כל אויבנו. גם אנחנו צריכים לדבוק בדרכי השי"ת, והדבר צריך ללמדנו להפעיל את מידת הרחמים הטבועה בנו, מעצם היותנו כיהודים, ולחוס ולרחם על כל בן תמותה, ולהשתדל לספק לו - את צרכיו ומשאלותיו. בכך נתדבק במידותיו של אבינו שבשמים.

הכנה מוצלחת לכל הקוראים!!

הגמרא בבא קמא (ל) כותבת בלשון הזה: "אמר רב יהודה האי מאן דבעי למהוי חסידא לקיים מילי דנזיקין רבא אמר מילי דאבות ואמרי לה מילי דברכות", ושאונו מתבוננים במי שרוצה להיות חסיד, היינו דברי רבא שאומר שיקיים את כל האמור מסכת אבות, ואף אדם שיקפיד בכוונת הברכות, אבל מיליה דנזיקין אם יקיים הוא יהיה חסיד? ואם תרצה לומר שידקדק ב'נזיקין' אז כבר שידקדק בכל התורה כולה ומה ענין נזיקין דווקא, וא"כ מה כוונת המליה דנזיקין שאומר רב יהודה? ביאר מרן בעל ה'תפארת שלמה', ש'חסיד' זה מלשון 'חסד', וחסיד זה דרגה גבוהה יותר מצדיק בגלל שעושה לפנים משורת הדין וזה הדבר הכי מנוכד שיש. ולכן אדם שרוצה להוריד חסד לעולם יקיים מיליה דנזיקין, כלומר, שאדם יקיים את כל הדברים שנראים לכאורה מפחידים וקשים, שהרי דווקא הם מביאים את הדברים הכי טובים. ברוך השם, אנו עומדים כעת פחות משבוע לחג הפסח הקרב ובא, וכמוכן שעל כולנו להכין את עצמנו לקראת חג הגאולה של הקב"ה ולהתחיל לקבל את הייסורים ולהתבה, ולא רק זה גם להודות.

להודות להשם יתברך זה לא עולה כסף, אדרבא היא מחזירה עודף, לא של שקל של מיליונים!!

הסיפור הבא סופר בגיליון 'קול ברמה' - הרב צורן:

כמה עידוד נוכל לשאוב מהנס הגדול שהתרחש בחודש שעבר במושב 'משמרת' בשרון! עידוד, כי אנחנו רואים שאם השם יתברך רוצה, הוא עושה בדיוק את מה שהוא רוצה, ואנחנו צריכים להיות רק זכאים לכך.

אם נעשה את רצונו בלב שלם, נקיים מצוותיו באהבה, ונלך בדרכיו, נוכל להיות בטוחים בחסדו הגדול וברחמי המרובים.

מה שקרה בפנילת הטיל בחודש שעבר, היה כנגד כל ההסתברויות, כנגד כל ה'הגיון' ודרכי הטבע. בתחילה עוד דיברו כאן בלשון 'מזל', אבל מיד לאחר מכן, משהתברר גדול הנס, שינו גם תושבי 'משמרת' את הסגנון, ובעל-כרחם נאלצו להודות, ולהתבטא במפורש, שהיה זה נס גדול ונורא, או-כפי שהתבטא השכן הסמוך, שהיה הראשון שנכנס לבית הרוס:

'המחבלים חשבו שאם אין כאן כיפת ברזל שתיירט את הטיל, הם- יוכלו לפגוע בנו, והאלוקים הוכיח להם שהעולם נתון לשליטתו...'

משהגענו לזירה, וניצבנו לפני הבית הישן יחסית שקירותיו - החיצוניים נהרסו כולם, אי אפשר היה להאמין שמההרס האדיר הזה,

ארבעת האבות...

אחד מן הדברים המיוחדים והסודות הגדולים בהגדה של פסח ובליל הסדר, הם דברי רבותינו בעלי ההגדה: "כנגד ארבעה בנים דיברה התורה, אחד חכם, אחד רשע, אחד תם, ואחד שאינו יודע לשאול". והנה הארבעה בנים האלו הם לא רק כמשמעו, ארבעה בנים שהם תולדות של האדם, ילדיו: חכם, רשע, תם ושאינו יודע לשאול.

אלא ידע האדם, שבכל אחד ואחד טמון בתוכו הארבעה בנים האלו: חכם, רשע, תם ושאינו יודע לשאול. בכל אדם יש בו את הצד של החכם, ובכל אדם יש בו גם צד של הרשע, ובכל אדם יש את הצד של התם, ובכל אדם יש הצד שאינו יודע לשאול.

ולכן הגמרא (פסחים קטז) אומרת: "מוזגין לו מיד כוס שני וכאן הבן שואל, ואם אין דעת בבן, אביו מלמדו: מה נשתנה הלילה הזה מכל הלילות".

ובגמרא (שם): "תנו רבנן: חכם בנו שואלו, ואם אינו חכם אשתו שואלתו, ואם לאו הוא שואל לעצמו. ואפילו שני תלמידי חכמים שיודעין בהלכות הפסח שואלים זה את זה".

וכן נפסק להלכה בשולחן ערוך (אורח חיים ס"י תעג, ס"ז): מוזגין לו מיד כוס שני כדי שישאלו התינוקות למה שותים כוס שני קודם סעודה, ואם אין חכמה בבן, אביו מלמדו. אם אין לו בן, אשתו שואלתו, ואם לאו הוא שואל את עצמו, ואפילו תלמידי חכמים שואלים זה לזה מה נשתנה".

והקשו רבותינו הקדושים זצוק"ל, מובן שהבן צריך לשאול או האשה תשאל את בעלה, אך קשה מדוע הוא צריך לשאול את עצמו?

אלא לימוד גדול לימדו אותנו רבותינו הקדושים, ש בכל אדם טמון הארבעה בנים שדיברה תורה, ולכן אם אין בן שישאל, הוא שואל את עצמו ומתרחק לעצמו את השאלות, כי בכל אדם טמונים גם הארבעה בנים, ועל ידי התשובות שעונה על השאלות לחכם, רשע, תם, ושאינו יודע לשאול, משפיע הוא על עצמו תשובה לחכם שבו, לרשע שבו, לתם שבו ולשאינו יודע לשאול שבו.

ולכן יובן הסדר שסדרו לנו רבותינו בעלי ההגדה את הלימוד "ברוך שנתן תורה לעמו ישראל ברוך הוא. כנגד ארבעה בנים דיברה תורה", והנה נקשה מדוע מתחיל בעל ההגדה ואומר "ברוך שנתן תורה לעמו ישראל", מה הקשר "ברוך שנתן תורה לעמו ישראל" לארבעה בנים?

אלא התורה מלמדת אותנו, הארבעה בנים שצריכים ישוב ותשובה גם לחכם וגם לרשע וגם לתם וגם לשאינו יודע לשאול, רק בכח התורה הקדושה שהקב"ה "ברוך הוא שנתן תורה לעמו ישראל", רק דרכה אפשר להכניע ולענות תשובה לארבעה בנים, הן לארבעה בנים ממש והן לארבעה בנים שטמונים בתוך האדם.

אם ברה

סיפור לפנת

באפ שרות יכם
לזכות את הרבים
ללא כל מאמץ!
אם אירע אתכם
או מכירים
סיפור מחזק
שלחו אלינו בית
'אור השבת'
רח' חזני 4, 1133 מתיבת
ולציון עבור 'אור
השבת'
או במקט:
08-9941870

לקחת ולבכות!

ניתן לשלוח סיפורים לפקס - 08-9941870

שימו לב אל הנשמה

ותשים שם 2-3 שקלים. שאלתי למה, וסיפרת שהילדים ענו לאחראי ב'התלים' שלא קיבלתם שקית פטל, הוא נתן לכם, וזה לא היה נכון. אני מרגיש לא בסדר, אני ישלם לו מהחסכונות שלי. זה היה צביקי."

את שנות מחלתו הארוכות של צביקי, תיאר אביו חיים בכי קורע לב: "אין טיפול שהוא לא עבר, אין מכשיר שלא נכנס בו, והוא סבל בשקט, בגבורה ובעוצמה. הוא היה ילד-מנהיג."

"יכולת לעשות הנחות לעצמך, אבל לא עשית אף פעם. כל כך פרגנת לאחים שלך, קירבת בין כל בני המשפחה ועל עצמך לא הסתכלת."

עוד אמר האבא הגדול ר' חיים ולדר, "נאמר במדרש, שבדקים את האדם 'מה אומרים עליו הבריות', ולכאורה שואלים, מדוע צריך לבדוק דווקא את דברי הבריות עליו? האם לא מספיקים מעשיו או מידותיו הידועים לפני כיום הכבוד? אלא ההסבר בזה הוא, שמעבר למעשים טובים ומידות טובות צריך להיות גם אהוב על הבריות וכך גם רוח המקום נוחה היסונו, ובזאת הצטיין צביקי ז"ל בכל המקומות בהם למד בכל חייו, הוא היה ידוע ככתובת לכל דיבור שרוצה אוזן שומעת."

"מִן הַחַזוֹן אִישׁ מֵאִירֵךְ בַּסְפְּרִיּוֹ עַל נושֵׁא הַשׁוֹרֵשׁ שֶׁל מִידוֹת טוֹבוֹת וְכֵן לַהֲפֵךְ, חֲלִילָה. מִדְּבָרָיו רֹאִים כִּי כֹאשֶׁר בֶּן אָדָם מִזְנִיחַ אֶת עֲצָמוֹ וְאֶת הַתְּנַהֲגוּתוֹ, הַדְּבַר יוֹבֵיל אוֹתוֹ לַצַּד הַשֵּׁנִי. עַל כֵּן דֶּרֶךְ כָּל אָדָם תְּמִיד לַהֲטוֹת אֶת עֲצָמוֹ לַשׁוֹרֵשׁ הַמִּידוֹת הַטּוֹבוֹת."

"כשחלה ר' אליעזר, הגיע אליו ר' יוחנן, וראה כי הוא שוכב בבית אפל, גילה ר' יוחנן את זרועו ונפל אור גדול בבית. ועל כך שואלים מדוע היה צריך ר' ישמעאל לגלות את זרועו כדי להאיר בעוד שהיה יכול לגלות את פניו? והתשובה היא שלפעמים הנסתר מאיר הרבה יותר מן הגלוי."

עוד מספר, שכאשר גילו לבנו את דבר מחלתו, בישרו לו הרופאים חד משמעית כי נותרו לו שלושה חודשים בלבד לחיות, או אז הורה רבי חיים קנייבסקי שליט"א להוסיף לו את השם רפאל. עם ישראל התפללו עבורו והוא אכן זכה לכמה שנים נוספות מעבר לכל תחיית הרופאים שטיפלו בו.

"בימי האחרונים, קיבלנו שיחת טלפון מהאדמו"ר רבי רפאל אבוחצירא ששהה סמוך לציונו הקדוש של הרבי הקדוש בעל ה'נועם אלימלך' זי"ע וביקש את שמו לתפילה. הוא הסביר כי כל עוד הוא חי חייבים להמשיך להתפלל ולא להתיאש בשום אופן. הנשמה צריכה שיתפללו עליה, ואף תפנו לכל העולם שיתפללו. ואכן כך היה. התפילה גם עזרת לכל אותם יהודים שהם עצמם לא יחלו חלילה."

לפני כשבועיים נתבשרנו על פטירת בנו של המחנך היקר מוכובדנו ר' חיים ולדר, שמזכה את הרבים בכל הארץ ובכל העולם כולו ודואג שכל יהודי באשר הוא יראה את ההשגחה הפרטית של בורא עולם לא מול העיניים אלא על כף היד שלו ממש.

את האמת, אולי הרבה מהקוראים ישאלו מה לנו ולבנו של הר' ולדר, איזה הספדים אנו אמורים לקרוא כעת, להצטער בשבת אולי???

אלא, קוראים יקרים, התשובה היא כך:

'זה לא הספדים - זה ספר מוסר מתומצת לעמוד אחד, כן, קראתם טוב ולא טעיתם זה ספר מוסר מהלך.

וכיוון שאנו בחודש האמונה של בורא עולם הרי ששייך וראוי מעט במעט להבין את מדרגת האדם בחייו כאן - עלי אדמות.

את הדברים הבאים אמר הר' ולדר ביה הספדים על בנו צביקי שהלך לבית עולמו כשהוא בן 28 שנים משאיר אחריו יתומים, אלמנה, ומשפחה שכולה.

"בני בכורי, יקירי, אהובי, צביקי, אנחנו צריכים לענות תשובה לאנשים: איך קרה

שהקב"ה לקח מישהו כמון, אחרי 28 שנים וחצי? מירר האב בכי. "אנחנו חייבים תשובה לאלפים שהשם רפאל מאיר צבי בן ברכה בריינדל שגור בפיהם: לאן התפילות שלהם הלכו? אבל אחרי שנספר מה שנספר - כולם יבינו."

כתוב בגמרא בברכות, שכשרבי אליעזר היה חלש, עליו אליו רבי יוחנן וראה שהוא יושב בבית אפל, אז הוא הרים את שרוולו ונהיה אור בבית. שואלים, למה היה צריך שהוא ירים את שרוולו, למה לא הספיק לזה זיו פניו. מסביר רבי יענקל'ה גלינסקי זצ"ל, שדברים נסתרים, כשמגלים אותם הם הרבה יותר מאירים את העולם."

"אנחנו נספר עכשיו את הסיפור, שיסביר לכולם שהשאיילה היא אחרת - איך הקב"ה נתן מתנה כמון לעולם: הציבור נחשף לצביקי רק בשלוש השנים האחרונות, אבל האמת היא שהוא היה חולה כבר מגיל 7 - עד גיל 20: אמנם במחלה שלא מתים ממנה, אבל שקשה וכמעט בלתי נסבל לחיות איתה."

"אם 'הלל מחייב את העניים', מאיר צבי מזכה את החולים ואת אלו שקשה להם. מנהל החיידר והרבנים של שנימצאים כאן יכולים להעיד שהיו לך את כל הסיבות להתפנק, להתחמק, לא לעשות דבר עם עצמך, אבל צביקי, מעולם לא עשית לעצמך שום הנחות. למדת, היית אומל, מעולם לא הוצאת דבר שקר מהפה. הכל ביושר ואמת."

"כשהיית בגיל 8, סיפר האב, "הלכת יום אחד ליד בית כנסת ואמרת לי 'אבא, תיכנס

אפרי קודש בראי הפרשה

"וצווה הכהן ולקח למטהר שתי צפרים חיות טהרות ועץ ארז ושני תולעת ואזוב" (ויקרא יד, ד)

וברשיי ז"ל כתב: "לפי שהנגעים באין על לשון הרע שהוא מעשי פטפוטי דברים, לפיכך הוזקק לטהרתו צפורים שמפטפות תמיד בצפצוף קול" (והוא מגמ' ערכין (זו:)).

ראיתי להגר' שגאנצפריד זיע"א (בעל ה'קיצור שו"ע') בספרו 'אפריין' שכתב, יש להבין מדוע צריך ב' צפורים דווקא, ולא די לו באחת.

ועוד מדוע אחת נשחטת ואחת נשארת חיה.

ועוד מדוע נשלחת דווקא על פני השדה [עיין בגמ' קידושין (זו:)] שמובא שם דברי ה'תורת כהנים', שממעטין ים, מדבר, עיר, דווקא על פני השדה].

וכתב שם הרב לבאר בהקדים דברי הגמ' במסכת חולין (דף פ"ט ע"א) "אמר ר' יצחק מאי דכתיב האמנם אלם צדק תדברון מישרים תשפטו בני אדם, מה אומנתו של אדם בעולם הזה ישים עצמו כאלם, יכול אף לדברי תורה תלמוד לומר צדק תדברון, יכול יגים דעתו ת"ל תשפטו בני אדם" ע"כ.

ובמסכת עירובין (דף כא:)] דרש רבא וכו' לכה דודי נצא השדה, אמרה כנסת ישראל לפני הקב"ה רבונו של עולם אל תדינני וכו' נצא השדה, בא ואראך תלמידי חכמים שעוסקים בתורה מתוך הדחק, ופרשיי ז"ל, "השדה - בני בגא ועובדי אדמה ועוסקין בתורה מתוך דחק."

והנה המפרשים [עיין רמב"ן ריש פרשת ויקרא א, ט] כתבו טעם על הקרבנות שיתן האדם אל ליבו, כי הוא היה ראוי לאלו הדברים שעושים עם הקורבן וכו' רק הקב"ה ברחמיו נתן בהמה או עוף תמורתו.

ולפי"ז יש לומר שאם היו מביאין צפור אחת ונשחט, היה האדם נותן אל ליבו כי לא טוב הדיבור והיה סוגר דלת פיו להיות כאלם כל ימיו, אבל באמת לא זו הדרך הישר תמיד. וכדברי הגמ' הנזכרת לעיל, "צדק תדברון", ובפרט זה האיש שכבר נכשל בלשון הרע תקנתו שיעסוק בתורה [כמובאר בגמ' ערכין טו:]] ולכן הוא צריך להביא עוד צפור אחת שנשאר חי להורות כי הדיבור שורם כן חיות מות וחיים ביד הלשון [משלי יח, כא].

והיינו התורה כדדרשינן [שם] מרפא לשון עץ חיים [משלי טז, ד].

וכמו שאמרו בירושלמי סוף מסכת ברכות, כל פטפוטין בישין, בר מפטפוטין דאורייתא, רק שלא יעלה על ליבו לעסוק בה מתוך הרחבה דווקא, ובפרט שכבר נכשל בגסות הרוח [בגמ' ערכין טז ע"א "על שבעה דברים נגעים באין וכו' - "ועל גסות הרוח"]].

ולכן נשלח הציפור דווקא על פני השדה, לרמז לו ראייה מאנשי השדה שעוסקין בתורה מתוך הדחק.

ועיין לרבנו יונה ב'שערי תשובה' (שער ג' אות ר"י) "... כי זכויות אין קץ יוכל לקנות לנפשו בלשונו, וכאשר הקדים כי חיים ביד הלשון."

שבת הגדול מבוזר!! * עיין מרן ב'חזון' ע' פסח, עמ' ל']

שבת שלום ומבורך

ניתן לשלוח אלינו תגובות הארות הערות חומרים וסיפורים למייל:
or7148454@gmail.com

"ארבעה דברים צריכים היזוק" (ברכות)
ויהזוק בהם האדם בכל כוחו (רש"י)

היזוק

סיפורים מתפקים

מדור תמיהות וקושיות

אשכול יוסף

הגאון רבי יוסף חי סימן טוב שליט"א

"ושיילח את הציפור החיה על פני השדה" (ירמ')
כל ציפור טהורה תאכלו" לרבות את הציפור המשולחת שהיא מותרת, וזה אשר לא תאכלו מהם" לרבות את הציפור השחוטה שהיא אסורה. ואולי נדרוש הפוך שהציפור השחוטה מותרת והמשולחת אסורה? תנא דבי ר' ישמעאל, אמר קרא "ושיילח את הציפור החיה על פני השדה", כשדה, מה שדה מותרת, אף ציפור זו גם מותרת. רבא אמר, לא אמרה תורה שלא לתקלה, כלומר סברא הוא שהציפור המשולחת מותרת, דלא אמרה תורה שלא לתקלה, שתהא למכשול עוון וילכדנה אדם ויאכלנה, [מסכת קידושין דף ע"א, ורש"י].

היאך ציפור האסורה בהנאה שייך תקלה בהפרחתה לאוויר העולם והלא מתבטלת ברוב?

שוב א'

אין מבטלין איסור לכתחילה מהתורה

לכאן היה אפשר לומר בפשיטות דבהפרחת הציפור לעולם, חשיב תקלה, לפי שאין מבטלין איסור לכתחילה, כדאיתא בפ"ק דביצה (ד:), אולם כל זה יהיה ניחא רק למאן דאמר דאין מבטלין איסור לכתחילה מדאורייתא, כמו שכתב הר"ן (חולין דף לה ע"ב מדפי הרי"ף) בדעת הראב"ד, אך התוס' שם חולקים, וסוברים דאינו אלא מדרבנן, ומדאורייתא כל האיסורים מבטלים אותן לכתחילה, וכן כתב הרשב"א בספרו תורת הבית (ב"ד ריש שער ג'), וכן דעת הר"ן בתשובה (סי' נ"ט), וז"ל: "מפני שמה שאמרו אין מבטלין איסור לכתחילה אינו אלא מדרבנן בעלמא".

שוב ב'

באיסור יבש לכו"ע אין מבטלין לכתחילה

הנודע ביהודה (מ"ת יו"ד סימן מ"ה) מתרץ שמהתורה מבטלין איסור לכתחילה, דוקא באיסור לח שאסור הוא משום גותן טעם, אבל יבש ביבש שהאיסור נשאר בעין, לכו"ע אין מבטלים בו איסור לכתחילה. וכן מתרץ החת"ס (בח"י לחולין צח, ובתשו' ח"א או"ח סי' קכ"ט).

שוב ג'

יש לחוש שיבוא אחר ויקחנה לפני שתתערב

בספר שער המלך על הרמב"ם (הל' מאכלות אסורות ט"ו כ"ה) מתרץ דהוי תקלה אף במפריה ציפור, שמה יבא אחר ויקחנה מיד, בעוד שלא נתערבה בשאר ציפורים. והקשה בחידושי יד דוד, דאם מכיר בה איך יקחנה ואם אינו מכיר בה אם כן עדיין הוי תערובת ובטלה. ועיין בה בארוכה בח"י דבר יעקב (קידושין נז).

שוב ד'

יש לחוש שיבוא אחר ויקחנה לפני שתתערב

ע"ל בס"ד על פי מה שכתב בשו"ת משנה הלכות (חלק י"ב ס"ד, חלק י"ג סי' קי"ג קט"ז ר"ד) בשם שו"ת בית שערים (סי' פ"ט) שכל מה שאמרו אין מבטלין איסור לכתחילה אינו אלא מדרבנן, היינו דוקא באקראי בעלמא אבל שיעמוד אחד לבטל איסורים בקביעות ובתמידות הרי זה אסור מהתורה. ומעתה בנוגע לשילוח ציפורי מצורע, שיש מצוה לשלחה, הרי זה כמבטל בקביעות, שכל זמן שמזדמן לידו מצות שילוח ציפורי מצורע הרי הוא משלח כציווי התורה, וחשיב תקלה.

מעשה באילפא ורבי יוחנן, שישבו ולמדו תורה בעוני ובדוחק רב. הם החליטו לנסות את מזלם במסחר, סגרו את הספרים, יצאו מבית המדרש, והלכו. בדרך הם ישבו תחת חומה ישנה ורעוה ואכלו שם לחם. באו לשם שני מלאכים, ואחד מהם אמר לחברו: "בוא נפיל עליהם את החומה לפי שהם עזבו את התורה שהיא חיי עולם כדי לעסוק במסחר". אמר לו המלאך השני: "אין לנו רשות, אחד מהם עתיד להיות גדול בתורה, ראש ישיבה חשוב, ואין זמנו למות עכשיו". רבי יוחנן שמע את דיבורי המלאכים ואילפא לא שמע. שאל רבי יוחנן את אילפא מה הוא שמע כעת, ואילפא אמר: "שום דבר מיוחד". אמר רבי יוחנן בלבו: "אם אני שמעתי ולא אילפא, סימן הוא שאני הוא העתיד לגדול בתורה ולהיות ראש ישיבה". רבי יוחנן החליט לשוב לביתו ולהמשיך ללמוד תורה בעוני ובדוחק. ואילפא הלך לעסוק במשא ומתן. לאחר כמה שנים רבי יוחנן התמנה להיות ראש הישיבה, ואילפא היה לסוחר וכששמע שמינו את רבי יוחנן לראש ישיבה אמרו לו אם הייתי נשאר היינו ממננים אותך במקום רבי יוחנן וכשראה זאת כך עלה אילפא על תורן ספינה ואמר כל מי שישאל אותה שאלה ולא אדע עליה תשובה אפיל עצמי לים אם לא אדע עד שבא אליה הנביא בדמות זקן ושאלו להפיס את דעתו וזאים מפה עד כמה היה חכם ואם היה נשאר היו ממננים אותו.

מעשה ברופא יהודי חכם וגדול, שקצף עליו המלך ושם אותו בבית האסורים. המלך ציווה לשר בית הסוהר לשים אותו בצינוק צר וחשוך, עול ברזל יהיה על צווארו ויתנו לו לאכול את המינימום ההכרחי. עבר זמן והסוהרים הבחינו שעל פניו של האסיר לא ניכרו כל סימני צער וסבל. שאלו אותו: "כיצד אתה מצליח לשרוד בתנאים קשים כאלו?", אמר להם הרופא: "לקחתי לי חמשה סוגים של 'תרופות' בהם אני מרפא את עצמי מכל צער ומכל כאב: הדבר הראשון הוא הבטחון בה' ית' שיכול להצילני גם מיד המלך, כי לב מלכים ביד ה'. לכן אין כל סיבה שאהיה שרוי בצער, שהרי כוחו של הבורא גדול לאין ערוך מכוחו של המלך ששם אותי בכלא, ואם הקב"ה רוצה, יכול להוציא אותי מכאן. החיזוק השני הוא בידועי שחטאיי גרמו לי זאת ואני עצמי הייתי הסיבה לכך, ולכן לא אתרעם, 'אין יסורים בלא חטא'. הדבר השלישי, ידעתי שלטובתי הקב"ה מייסרני כדי למרץ עוונותיי בעוה"ו, ובזכות השמחה שאני שמח בייסורים אלו באה טובה לעולם. הרביעי: אפשר שהיה מביא עלי הבורא צרות גדולות מאלו. והדבר החמישי, שידעתי שתשועת ה' כהרף עין, כי חנן ורחום הוא וניחם על הרעה! סימנים אלו ערכתי אותם ועשיתי מהם שיקוי ואני שותה ממנו מעט בכל יום וזה שהעמידני על כוחי ולא השתנו פניי. דברי הרופא הגיעו לאוזני המלך, והוא ריחם עליו ונתן לו חנינה.

מסופר על הצדיק רבי שמואל שפירא צוק"ל, שידוע שהצטיין ביותר במידה זו של שמירת העינים והיה דמות פלא בדורנו בנושא זה, שכשהיה קורא בברכות השחר "וכוף את יצרי להשתעבד לך", היה חוזר על זה פעמים רבות, עד שכל שומעו היה מרגיש כיצד מתחנן הוא להקב"ה מעומק הלב שיתן לו כח להתגבר על יצרו. ותפילה על בקשה כזו נענית במהירות, ללא בדיקות וחקירות אם ראוי לכך האדם או לא, כידוע מ"ספר חסידים", שכשאדם מבקש על ענייני יראת שמים - נענה, ועושה נחת רוח ליוצרו בבקשה כזו, ואין בודקין אחריו אלא עונים לו, אבל, כמובן, תפילה מעומק הלב.

מסופר מעשה בתלמיד שבא לפני המשגיח הגר"י לוינשטיין, וטען שהינו נגוע במידות ותאוות רעות ושבבור הוא מכך מאד, שאלהו הרב: בן כמה אתה? ענה בן ח"י שנה, המשגיח הרב ושאלו: כמה הם ימי האדם, ענהו התלמיד: שבעים או שמונים שנה, ובכן אמר לו הרב: וכי חושב אתה שבנין או מכונה שניתן להשלימה במשך שבעים שנה תיחדש להעשות במספר שנים, האדם הוא בנין שניתן להשלימו, ולשם כך נתן הבורא לאדם זמן של שבעים או שמונים שנה של עבודה לתקן, וכי הקב"ה בא בטרוניא עם בריותיו מדוע לא השלימו הבנין בח"י שנה, אכן אי אתה בן חורין להיפטר ממנה, אולם גם עליך לזכור שלא עליך המלאכה לגמור.

הזוכים שזכו בהגרלות שנערכו השבוע:

ראשית, אין מילים בפינו להודות לכל קרוב לאלפיים קוראים חשובים ששגרו אלינו את פתרונותיהם על חידות חג הפסח, וראינו איך שהיה ביד כולם מטרה אחת משותפת להרבות חילים לתורה בס"ד.

ההתרגשות הייתה כשיאה עת זה הגיעה לאוזנינו שהחידות הסתובבו אף בכל בתי המדרש והכוללים ואף הונחו על ידי כמה וכמה מקוראינו אצל כמה מגדולי ישראל שליט"א, ובכלל אי אפשר לדבר על למעלה ממאה תשובות ופתרונות שהגיעו אלינו מאחינו בית ישראל המתגוררים מעבר לים, החל מלונדון וקנדה וכלה באוקראינה ארגנטינה ועד צרפת הרחוקה ממש 'נהירה' של קוראינו היקרים שגם נמצאים במעבר לים וזה היה עונג וכבוד עבורנו. בס"ד נערכו הגרלות על: א. חידת חג הפסח. ב. חידות חודש אדר ב'.

הזוכה בהגרלת חג הפסח (לבוש מלא לחג בשווי של 1,400 ₪) - גבריאל בן ברוך (קריית גת)

פתרונות החידות הם - "שבעה הרג שבעה, המלך שני שבעה" - שמואל (גימ' 7), הרג את אגג (גימ' 7), בכלי זיין (ז' - גימ' 7), וע"י המליכו את דוד (בגימ' 14, פעמיים 7).

חידה: במנחות (צו.) איתא, שתי הלחם ארכן ז' טפחים ורחבן ד' טפחים וקדנותו ד' טפחים. לחם הפנים ארכן י' טפחים ורחבן ה' טפחים, וקדנותו ז' אצבעות. אמר ר"י, כדי שלא תטעה זד"ד י"ה"ז. ורש"י על המקום כתב שזה אותו ר' יהודה שהיה נותן סימנים באגדה של פסח.

והזוכים במדור 'אור התורה' - חודש 'אדר ב' - פנחס שטיינהרס (אנגליה), הראל צוברי (נתיבות), רפאל ברוך אלנדאף (ירושלים), בנימין שפר (ירושלים), אברהם הורביץ (ביתר עלית), יעקב יוסף הכהן (תו קניה).

השגחה שבועית

הפכתם אותי, הצלתם אותי

השבוע הגיעה למערכת הקו הודעה. נראה לי שאין משהו מתאים מזה לימי בין הזמנים. הא לכם, כמעט מילה במילה:

"מדבר אברך מאלעד. ברוך השם, זכיתי ללמוד בכולל כל היום. אני לומד בסייעתא דשמיא גמרא ושולחן ערוך, ומחפש קביעות של סדר מוסר. מוסר, אתה צריך שיגע לך בלב, שיזיז אצלך משהו. המטרה של המוסר זה לא 'לדעת'. בשביל זה יש לי את הלימוד בכולל. המוסר הוא בשביל 'להרגיש', להפוך את הלימוד ואת עבודת השם לחלק מההווה שלך. ניסיתי כל מיני אופנים של לימוד מוסר, אבל לא הרגשתי שמהו השתנה אצלי. זה לא שינה לי את המהות ואת ההסתכלות, והמשכתי להתמודד עם הניסיונות האישיים שלי באותו אופן. כבר חשבתי שנגזר עלי להישאר כל חיי באותה רמה, עם תסכולים קבועים.

כל זה עד שהקב"ה ריחם עלי, ופתח לי אוזן לשמוע את הקו. מאז שהקו שלכם התחיל לפעול אני מרגיש אדם אחר! כל הגישה לחיים ולניסיונות, היחס לדבר השם, להנהגתו יתברך ולקשר עמו - הם סדר מוסר שאין טוב ממנו! גם בין אדם למקום וגם בין אדם לחבר.

ועוד מעלה גדולה - אני יכול לשמוע אותו בכל מיני מצבים, לא חייב לשבת דווקא מול ספר. במיוחד עכשיו, בערב פסח, בתוך כל העבודות, אני מפעיל את הטלפון על רמקול, ועובד. זה תופס אותך בכל מקום ובכל מצב, כל הזמן יש את הקב"ה. הצלתם אותי, הפכתם אותי מיהודי שלומד תורה ליהודי ספוג בתורה, יהודי שחי עם אמונה בהקב"ה, ישר כוח עצום!"

ימים אלו של ניסן הם יריד האמונה לכל השנה. זה הזמן "להתחבר", להקשיב ולהשתנות.

לתועלת המאזינים הוספנו שלוחה מיוחדת עם סיפור יציאת מצרים לפי קונטרס "סיפור יציאת מצרים". הרי יציאת מצרים זו ההשגחה פרטית הכי בעולם. זה האות והמופת שכל הבריאה כפופה להנהגת הבורא. כל הניסים הגלויים שבעשר המכות וקריעת ים סוף הם כדי להוכיח ולהודיע ולהיודע שהקב"ה מנהל את העולם, ולעזור לנו לחזק את האמונה בתוכנו, ולשוב ולצפות לישועת השם. היכנסו לשלוחה 5 (אחרי בחירת השפה) הקישו 7, שמעו והרגישו.

ושתהיה לכולנו שנה של אמונה.

בברכת פסח כשר וששמח

פינחס שפר

ראש מכון שער הבטחון

דברים שבלב

על פי השיעורים שנמסרים ב"קו השגחה פרטית" במהלך השבוע בספר חובות הלבבות "שער הבטחון"

בערב פסח מקטינים לחץ, ומגדילים משכורת

להשקיע כדי להביא כסף הביתה. אם צריך ללוות כסף, אז לווים. רצון הבורא הוא שנעשה השתדלות, וכמובן יש להתפלל לסיוע מן השמים.

מעתה, הבה נתבונן ונראה, הרי כל מה שקורה לנו, כל המצב הכלכלי והטרחה הכרוכה בצרכי החג, הם רצון השם! ואם יש שמחה בבית ברוך השם, ואם הגיעה העת לשלם את השכירות החודשית, והמים והחשמל... הכל ברצונו יתברך. אנחנו עושים את רצונו בכל פעולה ופעולה שמקדמת את העניינים האלה. הרי זה מרגש ממש לחשוב, שכל העניינים כולם הם מקשה אחת של עבודת ה'. רבינו בחיי ממשיך ומבטיח ויהיה נשכר על כוונתו לאלקים בהם. מי שמכוון בכל הפעולות הטבעיות שהן רצונו יתברך, מקבל שכר!

עכשיו בנין איך השכן הזה רגוע. הוא לא מלאך, ולא הכל מצליח לו, גם אצלו בבית נשפכים דברים ונעלמים חפצים, משהו נשבר או מתבזבז כסף בטעות, אבל הוא יודע שהוא את שלו עושה. הוא עסוק במצווה. הוא מתנהל מול בוראו, ושואף לעשות הכל כמו שהשם רוצה, ומצד שני - השם יתברך יודע ורוצה את המצב שלו עכשיו, והוא יסדר לו את כל העניינים.

יש עוד נקודה חשובה מאד בעניין הכוונה, וזה המבט החיובי על כל דבר. כשאתה הולך למשל ללוות כסף, אתה יכול לבכות שזה המצב, ואין מספיק, ואחר כך תצטרך להדק חגורה כדי להחזיר הכל, ואתה יכול לשמוח, שברוך השם יש לך בית ומשפחה וצרכים מרובים, יש לך בשביל מי ללוות, ולמי להתמסר, והכל לכבוד השמחה הגדולה של היום טוב, בכמה מתנות טובות ונפלאות זכית!

הי רצון שנזכה כולנו להיכנס לפסח - חג האמונה, מתוך אמונה שמביאה לשמחה, וכימי צאתנו מארץ מצרים נראה נפלאות.

(על פי שיעור 76)

שני שכנים גרים זה מול זה. לכל אחד מהם 24 שעות ביממה. לשניהם בית מבורך ילדים, כן ירבו, וצריך להספיק המון. והנה, בית אחד רגוע, עבודות הפסח מתקדמות, אין פרץ ואין צווחה. כשהדלת נפתחת רואים אנשים מחייכים ואומרים מילים טובות זה לזה. על אף שיש בלגן נעים להיכנס לשם, ולהרגיש את החמימות של הבית.

ואצל השכנים, לא צריך לפתוח את הדלת כדי לדעת איך האנשים בונים מרגישים. שם יש הרבה עוצמות וקולות, כוח וגבורתו מלא עולם. כעסים, לחצים, גערות, הערות, למה עשית ולמה שפכת, למה ערבת ולמה בלבלת. למה קנית את היקר במקום את הזול, ולמה הבאת הכשר כזה ולא אחר, וכמה פעמים כבר אמרת... אנשים לחוצים, מצחים קמוטים, עיניים מצומצמות, לחיים נפולות. שואלים אותם, מה קרה לכם? והם עונים, אתם לא יודעים? פסח בא!

מה יוצר את ההבדל? אולי אצל הרגועים יש כסף, ואצל האומללים אין כסף? מתברר שלא. זה לא קשור. דווקא לשכן העצבני יש אפילו יותר מלשכן הרגוע. אז מה ההבדל ביניהם? הכוונה!!!

כך כותב רבינו בסוף פרק ג, ויכוון בטרדת ליבו וגופו לעמוד במצות הבורא.

הראשון מכון כוונה נכונה, הוא מבין שפסח זה רצון הבורא. הוא ציווה על הפסח, וציווה גם על ההכנות אליו. הקב"ה רוצה שנתעסק עם הסיבות - עם הצורה הטבעית שבה מתקדמים דברים בעולם. לא לעמוד ולחכות שיפול לנו פסח מהשמים, אלא לעבוד. להתאמץ, לנקות, לקנות, לסחוב קרטונים, לאפות מצות, להביא הביתה ארגזים מלאים כל טוב, לארגן ביגוד לבני הבית, לכבד, להיטיב, לתקן ולהכשיר. הכל דורש המון כוח והרבה כסף. מי דורש את כל זה? הקב"ה! אם ככה, כל מליוני הפעולות שצריכים לעשות בבית הם רצונו יתברך!

צריך גם הרבה מחשבה ומאמץ, ויש

ניסיון שבכל יום

סיפורי השגחה מופלאים שסופרו ב"קו השגחה פרטית"

פליטת פה אומללה

ליל ראש חודש שבט. הקו הדקיק של הירח לא נראה מבעד לעננים הכבדים. רוחות נושבות בעוז, גשם עז ניתך, וקור חותך את האוויר. אלו הימים החורפיים ביותר בשנה הזאת. לוויה רוויית כאב מתקיימת באשדוד. בחור צעיר ממשפחה חשובה, שהתייסר במשך כמה שנים בייסורים קשים ומרים, השיב את נשמתו לבוראה. אנשים באים ללוויה, ידידים ומכרים משתתפים בצער המשפחה. האבל עוטף את כולם. המלווים פוסעים בדומיה. פה ושם מחליפים משפטים ומצדיקים עליהם את הדין. בחור צעיר הוא היה, בעל ייסורים, כיפר על כל העיר. כולם בוכים. השמים בוכים יחד עם המלווים על נפש נקי וצדיק. מסע הלוויה נעצר ליד בית מדרש, והרב של בית המדרש נעמד להספיד. הוא מדבר בשבח הנפטר, מדגיש נקודות יפות בחייו, מעשים טובים שעשה, ומעורר את הציבור לתשובה.

הרב מאריך בהספדו, והמלווים מקשיבים. הרגש כל כך עז, הכאב כל כך נורא, שהם מחפשים במה להתלות. רוצים לשמוע, להתחזק, לחשוב את המחשבות הנכונות, ובהשתתפותם - לעודד את המשפחה החשובה שעברה מסע ייסורים משלה.

גם אני נמצא בין המלווים. כבר קשה לי לעמוד. קר לי. אני עייף. גם החבר שעומד לצדי כבר מתקשה להתרכז, והוא שואל אותי בקוצר רוח, "למה הרב מספיד עכשיו? ראש חודש היום! אין מספידים בראש חודש!"

"נכון", אני עונה לו, ומחליט ללכת בכיוון של הומור. כשצוחקים קצת מתרעננים, "מה אתה רוצה מהרב? זה סיפור קשה", אני מסביר לחבר שלי, כאילו אני יודע הכל, "הרב שמע שיש לוויה, והוא הכין הספד ארוך. יש לו הרבה בבטן", אני צוחק, "הוא צריך להוציא כל מה שיש לו בבטן".

הביטוי האומלל והמזלזל הזה יצא לאוויר העולם, ואני לא חשבתי שעשיתי משהו גרוע. בסך הכל התרעננתי.

ההספד מסתיים, אומרים קדיש, ופונים אל בית החיים. בבית החיים אני נתקף בייסורים נוראים. הבטן כואבת לי באופן מחריד. קיבלתי קלקול קיבה חמור, ונכנסתי למצוקה קשה. לא יכולתי לעמוד על המקום. רצתי הביתה, וכל הזמן איבדתי נוזלים. עבר עלי לילה קשה מאד. לא יכולתי לשהות במיטה יותר מכמה דקות, בבוקר, כשאני ממוטט לגמרי, הלכתי לרופא. הוא שלח אותי לבית החולים ושם רצו לתת לי נוזלים. הרכיבו אינפוזיה, אבל אני לא יכולתי

בעקבות הפירור העשירי

כאן מדבר יהודי מירושלים. בליל בדיקת חמץ החביאו אצלי בבית עשרה פתיתים של חמץ, ואני, כמנהג ישראל, בדקתי את הבית ומצאתי תשעה פירורים. הפירור העשירי נעלם, ובני הבית נבוכו. כל אחד ניסה להיזכר איפה החביאו את הפירור. אחד אמר שהוא ראה את הקטן בן השנתיים משחק עם זה, והשני אמר שהוא לא שיחק עם זה אלא עם משהו אחר. אני כבר הייתי עייף מכל היום העמוס שעבר עלינו, והמשכתי לחפש ולחפש, כשאני חושב, יש פה אנשים עם שכל בראש, כך לכל הפחות היה ידוע לי עד היום. מה קרה להם? למה לא מחביאים את הפירורים במקומות הגיוניים? ואיפה האחריות? למה לא מינו משהו שיזכור את כל המקומות? למה לא רשמו איפה כל פירור נמצא?

אני מצטער לספר שבזמן שקיימתי את המצווה של בדיקת חמץ כעסתי על זה שלא עובדים בצורה טובה, וכל כך חבל שאחרי כל העבודה במשך כל החודש האחרון צריכים להתרגז על שטות כזאת (באמת חבל להתרגז! חבל שאמרת את זה לכולם ולא לעצמי).

כל ה"למה" לא עזר לאף אחד ואני המשכתי לחפש ולחפש, וכשמחפשים דבר הרבה זמן, מפשפשים גם במקומות לא כל כך הגיוניים, ככה קרה שפתחתי את הטלית בייטל - השקית המיוחדת לטלית, של שבת, והנה, מה אני מוצא? בקבוק יי"ש! חמץ גמור!!!

אתם שואלים איך זה הגיע לשם? אני מקפיד, יחד עם קבוצה מחבריי בבית המדרש, על תקנת הרה"ק ר' מנחם מנדל מרימנוב זי"ע שלא לחזור הביתה רעב, ולכן אני מקדש בשבת בבוקר על כוסית יי"ש, אוכל קצת 'מזונות' בבית המדרש, ואחר כך חוזר הביתה. גם בשבת הגדול נהגתי כך, ועניין הבקבוק שטמון בטלית בייטל נשכח ממני לגמרי. תארו לעצמכם אלו פנים היו לי, אם הייתי מוצא את הבקבוק רק ביי"ש, בבית המדרש, בעיצומו של חג הפסח... ברחמי השם יתברך, לא מצאתי את הפירור העשירי, פתחתי בחיפושים נרחבים, וכך הגעתי לבקבוק הנשכח.

(יום שלישי, פרשת תזריע, מהדורת ערב)

בלי להעביר כרטיס

שמי מאיר, אני גר באשדוד. חברי, מורה הוראה, סיפר לי עובדה נפלאה. לפני סוכות התקשרה אישה ושאלה בפיה. היא עובדת אצל מעסיק חילוני שמחייב את כולם לעבוד בחול המועד. זאת עבודה טובה בסביבה שמתאימה לה, וחבל לה הפסיד אותה. הבוס רואה בעין עקומה מי שאינה מגיעה לעבודה בחול המועד, והיא שואלת מה לעשות.

הרב יעץ לאישה, שתלך לעבודה, אך לא תדרוש עליה תשלום.

האישה עשתה כדברי הרב. היא הלכה לעבודה אך לא העבירה כרטיס. הבוס במשרד ראה לפי העדכון במחשב, שהאישה לא הגיעה לעבודה, והתקשר אליה. הן כפי שהזכיר, הוא מקפיד מאד על מי שאינה עובדת בימים אלו. "אני רואה שאת לא מופיעה", אמר לה.

"אני נמצאת כאן", החזירה האישה.

"הגעת לעבודה?!" הוא לא הבין מה קורה כאן. אם היא כאן, למה המחשב אינו ירואה אותה. "למה לא העברת כרטיס?"

האישה הסבירה את העניין, "אני לא רוצה לעבוד בחול המועד, אבל מפני שאיני רוצה להפסיד את העבודה, אני חייבת להגיע. לכן אני עובדת, אבל בלי כסף".

הבוס התרגש מאד. "ככה? ברגע זה את משוחררת, ובקשר למשכורת זה יהיה הפוך ממה שחשבת. את תכננת לעבוד ולא לקבל כסף, בסוף על הימים האלה תקבלי כסף בלי לעבוד!"

(יום שלישי, פרשת תזריע, מהדורת בוקר)

יצאה מחט, נכנס פסח

זה קרה לפני 16 שנה. אז גרנו בבני ברק. יום אחד, אחרי פורים, שמנו לב שהבכור שלי, ילד בן שנה, אינו זוחל בצורה הרגילה, ועומד בתנוחה לא טובה. רציני לבדוק את העניין. ניגשתי קרוב אליו, להגיש לו מבמה בידו הימנית, כדי שהוא יתקרב אלי, ואראה שהכל בסדר, אבל הוא לא התקדם לעברי, אלא התכופף בסיבוב, מצד שמאל לצד ימין. אז הבנתי שיש בעיה רצינית שמפריעה לו לתפקד כרגיל.

לקחנו אותו לרופא. הרופא אמר שנבדוק אם יש לו חום, ובסופו של דבר שלח אותנו לבית החולים עם חשש לדלקת במפרק הירך. בבית החולים עלה חשש לזיהום, והתינוק קיבל עירוי של אנטיביוטיקה דרך הווריד. הרכיבו לו מחט שנשארה בתוך הווריד, דבוקה ליד, וכמה פעמים ביום הזריקו לו את התרופה. האשפוז הזה היה בין פורים לפסח, כשבכל בתי ישראל מוציאים את החמץ במרץ. אשתי עבדה, אני למדתי בכולל, ואיכשהו תמרנו במשמרות ליד הילד. בבית לא התקדמנו בשום דבר לקראת פסח, והיה חשש רציני שניאלץ לבלות את ליל הסדר בבית החולים.

בינתיים, הילד כמו ילד, מנסה למשוך את המחט מהווריד, וגם מצליח. האחיות מחזקות את החיבור, מוסיפות תחבושות ופלסטרים, אבל כל זה עוזר רק קצת. מפעם לפעם הילד השובב 'מטפלי' במחט. כל פעם כזאת היא לא נעימה בעליל. שוב לחפש וריד, שוב דקירה, שוב חבישה... הילד פיתח מיומנות להתגבר על דבקים וחבישות, עד שבשלב מסוים הוא כבר הצליח לעשות את זה די מהר. זה כמו בן הקשה עלינו מאד.

בביקור רופאים כמה ימים לפני פסח, הרופא אמר שנצטרך להישאר בבית החולים גם בפסח, אלא שזמן קצר אחר כך, הוכיח הבכור שלי שהוא מתלוצץ על רופאיו, והוציא את המחט.

הרופאים ערכו שוב התייעצות, והרופא קרא לו ואמר, "כל הזמן אתה מוציא את המחט, ואי אפשר לטפל בך. בגלל זה נצטרך לתת לך תרופה דרך הפה!" הילד לא התנגד. אנחנו קיבלנו הוראות מפורטות מה לתת וכמה, וברוך השם הילד הגיב יפה לטיפול.

ביום של בדיקת חמץ שוחררנו הביתה.

ברוך השם אשר לא הסיר את שובבותו של בני, ומפני שהוציא את המחט, זכינו לבילוי הסדר להיות בבית.

(יום שלישי, פרשת תזריע, מהדורת ערב, אידיש)

מאכל האמונה

בשנה שעברה הזמנתי מצות רגילות מריחיים של מכונה עבור רעייתי, וריחיים של יד עבורי. ההזמנה שלי לא נקלטה במערכת, והנה אני מגיע לחלוקה ביום המיועד, ומגלה ששום קופסא אינה מחכה לי. באתי למארגנים בטענות, איזו מין מערכת היא זו, למה לא יכולים לדעת אם קיבלו את ההזמנה או לא, מה אני עושה עכשיו?

המארגנים הציעו לי מצות מקמח מלא שנשארו להם, מריחיים של יד. לא הייתה לי ברירה אחרת. הבנתי שהשנה אצטרך לאכול מצות כאלו. לרגע לא עלה בדעתי שזו קניה של לכתחילה. מבחינתי זה היה די עבד, לא מבחינת הכשרות, אלא מבחינת הטעם והמחיר.

בפרוס החג הלכתי לבית המדרש, ופגשתי אורח שהגיע מבני ברק להתארח אצל חתנו. ניגשתי לומר לו שלום עליכם, ודיברנו כמה מילים. עבר שם אברך עם חבילת מצות, והאורח נלחץ. שאלתי אותו "מה קרה?" הסביר האורח, "ראיתי את המצות, ונזכרתי ששכחתי להביא מצות. אני לא יכול לאכול מצות רגילות בשום אופן. זה מזיק לי לבריאות".

מיד אמרתי לו, "יש לי מצות מקמח מלא!"

היו לי מספיק מצות, בכמות גדולה, כי זו הייתה השנה הראשונה שקניתי בעצמי, ולא ידעתי לשער את הכמות המדויקת שדרושה. היו לי מספיק מצות שלמות, גם בשבילי, גם בשבילי, וכל אחד מצא די סיפוק מהמצה, המיכלא דמהימנותא - מאכל האמונה.

(יום שלישי, פרשת תזריע, מהדורת ערב)

לקבל את הטיפול. כל הזמן הייתי צריך לרוץ. עובר יום ועוד יום, המצב לא משתנה. עושים לי בדיקות כדי לנסות להבין מה קרה לי, איזה חיידק תקף אותי, ולא מוצאים את הסיבה.

ביום השלישי בא חבר לבקר אותי. החבר שעמד לידי בלוויה. הוא שואל אותי, "כבר קרה לך פעם שהיה לך קלקול קיבה?"

"לא".

"אכלת דבר מקולקל?"

"לא".

"מתי בדיוק זה קרה לך?"

"בסוף הלוויה", אמרתי לו, נאנק.

"עמדתי לידך בלוויה. זוכר?" אני מהנהן בראשי. "זוכר מה דיברנו?"

אני תופס את הראש. "כן. אני נזכר". את ההמשך הבנתי לבד. הקב"ה משלם לי מידה כנגד מידה. אני דיברתי בזלזול על תלמיד חכם, על רב בית כנסת, על מנהיג ציבור! אוי לי ואבוי לנפשי! חטאתי, עויתי פשעתי!!!

ההקשר היה שקוף. אמרתי שהוא צריך להוציא מהבטן, ומאז אני עסוק בלהוציא מהבטן... אשר עשיתי ואשר נגזר עלי.

החלטתי, מיד באותו רגע, להתקשר לרב, ולבקש מחילה. סיפרתי לרב כמה אני מתייסר. מה עובר עלי בעקבות אותה פליטת פה אומללה, והרב, בחמלתו מחל לי מחילה גמורה. הוא הוסיף ואמר, שלפי ההלכה היה צריך להספיד. הכף החיים כותב שבחור שנפטר ללא ילדים ר"ל מותר להספיד בראש חודש, ובפרט שיש בזה את העניין של לעורר את הציבור לתשובה. מלבד זאת, הורה לי הרב לעשות משהו לטובת הנפטר.

עברו שתיים עד שלוש דקות מהשיחה עם הרב, והנה, אני מרגיש טוב. הכל בסדר. כל ההרגשה הרעה שהייתה לי חלפה, הכל חזר לשליטה. הכל תקין, אין כלום, כאילו כל מה שעברתי בשלושת הימים האחרונים לא היה אלא דמיון.

אני אומר לצוות הרפואי שאני יכול ללכת הביתה, והם מצדם מבקשים שאשאר עוד כמה שעות כדי לוודא שהכל בסדר אתי, אבל אני יודע שזה רק ענין פורמלי. אני בריא ברוך השם. זכיתי במחילה וקיבלתי על עצמי לעשות דבר לעילוי נשמת הבחור. עכשיו הכל בסדר. בשבת שלאחר מכן הבאתי קידוש גדול לבית הכנסת, לעילוי נשמת הבחור החשוב, בזמן זה דיברו על עניין החיזוק בתפילה, שכן הנפטר היה מיוחד בעניין זה.

רבותי!!! היזהרו בכבוד הזולת, הישמרו בכבוד תלמידי חכמים. אני זכיתי לראות מידה כנגד מידה באופן מידי, אבל מה קורה כאשר עובר זמן בין המעשה לבין התשלום, וכבר לא יודעים לקשר? חוסו על נפשותיכם.

(יום רביעי, פרשת תזריע, מהדורת ערב)

הנצחה פרטית

הכולל העולמי לאמונה ובטחון
'קו השגחה פרטית'

לעילוי נשמת הרה"ג ר' מאיר
בן הרה"ג ר' ישראל זצ"ל

5000 עלונים

נתרמו לזכר הרה"ק
רבי **שלמה בן יוסף** זצוק"ל הי"ד **מקרלין**
לזכר הרה"ק רבי **יעשיה**
ב"ר **משה** זצוק"ל **מקערסטרי**
לזכות **עידן ישראל** בן **סרז**
וחוגי **איריס** בת **סוליקה** ויוצ"ח שיחיו
לעי"נ הילדה **מרים חנה** הי"ד
בת יבלחטי"א הרב **יעקב** שליט"א
נרצחה עיי בני עוולה בצרפת כ"ה אדר תשע"ג
לזכות **עובדי מרים פינסיס**

2000 עלונים

נתרמו לעילוי נשמת הרה"ח ר' **אברהם**
ב"ר **בן ציון קלצקין** ז"ל
עלה למרום כ"ד אדר ב' תשע"ט

1000 עלונים

נתרמו לרפואת הילד
ישראל מרדכי בן נחמה צירל

58,000

58,000 עלונים
הופצו השבוע
ברחבי ארץ ישראל

חזקו מפיצי שמו יתברך בקביעות
הוראת קבע בבנק אינה מורגשת
אבל הבטחת הזוהר מורגשת לנצח נצחים
שיזכה לראות בניו
ובני בניו יראים ושלמים
(מובא בספר קב הישר, פרק ק"א, שחר מזכי הרבים)

המעוניינים להפיץ את העלון
מזמנים להתקשר
למשרד ההפצה
בטלפון 02-372-1801

מענה אנושי בין השעות 11:00-13:15
יתן להשאיר הודעה בכל שעות היממה ונחזור אליכם בס"י
P023011300@GMAIL.COM בכתובת הרשמו

הצמאון הולך וגובר

חסוף, ותהיה גם אתה מהמפיצים בעולם שמו יתברך בקביעות
ותזכה להבטחת הזוהר
שיזכה לראות בניו ובני בניו יראים ושלמים.

התקשר לקו 02-30-11-300 והקש על מקש 6
או בעמדות נדדים פלוס ברחבי הארץ על שם 'קו השגחה פרטית'
להשתתפות ולהנצחות בעלון במענה אנושי 0527-199-866

שיחו בכל נפלאותיו

רב שיח תורני רעיוני בין משתתפי "קו השגחה פרטית"

הוורטים שאתם פוגשים כאן נאמרו בחבורה העולמית, בקו השגחה פרטית, ונערכו כאן ב'חבורה' אחת. הגנב מזמנים לקחת חלק, לשמוע וכן להשפיע על החבורה, ולשתף אותנו בהגיגי לבכם. (כשלושה מס' 2)

גיליתי משהו שידעתי עליו, ונודע לי שהוא פשוט ללא גבול

כי אתם מזכירים כאן דברים נעלים ומרוממים ביותר, אבל לי הקו עוזר בעניין פשוט וטכני מאוד. הוא שומר עלי שלא להעביר זמן בבטלה. עמדתי בתור בבנק, בלי אפשרות להחזיק ספר וללמוד. מה עשיתי? דפדפתי בשיחות של הפלאפון. אצלי זו תנועה של שעמום. בכל זאת, דבר טוב יצא מזה, שהתקשרתי לקו השגחה פרטית. תשמעו, הרווחתי חוויה מושלמת מההמתנה לתורי. גם ניצול זמן, גם לימוד של ענייני אמונה, גם ניצול מלשון הרע ושאר מרעין בישין שעלולים להגיע אליהם. הזמן הפך לנצח, ואני יצאתי מחזק עם מבט מיטיב על הנהגת הבורא.

שלמה מניו יורק: בעולם המודרני אומרים: תהיה מוביל. אכן, הקב"ה רוצה שנצל את כוח הבחירה שהוא נתן לנו כדי להוביל ולחולל שינוי, אבל מול הקב"ה צריך לחיות בהכנעה. להרגיש מובל. להתייחס ברוע אל מאורעות החיים כי הקב"ה הוא זה שמנהל אותי. אותי הקו מאד מחזק בזה.

זונדל מלונדון: בקשר לאמונה בענייני פרנסה, ברצוני להוסיף דבר נפלא. הרי ידוע שכל העניין שיעקב אבינו נאבק עם המלאך עד עלות השחר והמלאך פגע בכף ירכו מרמוז על עקבתא דמשיחא. "הכף ירך", יש בזה עניין עמוק, שהוא רומז לתמכין דאורייתא, התמיכה בלימוד תורה על ידי הממון. הייתה כאן מידה כנגד מידה, שהרי מדוע חזר יעקב אבינו לעבר הנהר? בגלל פכים קטנים. אמנם יש בזה מוסר חשוב, שלא להפקיר ממון, ואם הקב"ה נתן לו פכים קטנים, יש בהם חשיבות, אך מצד שני, היה זה בלילה, ולתלמיד חכם אסור ללכת יחיד בלילה. יעקב אבינו, עמוד התורה, היה לו להמתין ולא לצאת בלילה, ולעזוב את הממון. כיוון שהיה יחיד בלילה, בא לעומתו שרו של עשיר, ונאבק עמו. על כן, גם התוצאה היא, שעניין הממון התומך בתורה נפגע.

לפעמים יש לאברך כולל יצר הרע לבטל מהלימוד בשביל פכים קטנים, כמו מבצע וכדומה. לפעמים יכולים להיות גם פכים גדולים על חשבון הלימוד. יש שעל פי רצון הבורא צריך לעזוב את הנושא של הממון, ובזכות זה הקב"ה יעזור עם תמכי דאורייתא, ודווקא כך יהיה כסף. כל אחד יכול לראות את זה בעצמו. הקב"ה משלם, ממש רואים את זה. אם אדם מחפש את התורה הקב"ה נותן לו את הכסף.

יעזור ה' שזכה להתחזק במה שצריך חזקת תמיד.

מנחם מאלעד: אחרי שראיתי את העלון "השגחה פרטית", ראיתי שיש קו לחיזוק באמונה. זה היה לי מזהר. הרי אמונה היא דבר פשוט. מה יש כל כך הרבה לדבר מזה?

שאל מירושלים: ניסית לענות לעצמך את התשובה לזה?

מנחם מאלעד: כן. התקשרתי למספר שמפורסם בעמוד הזה, והופתעתי. גיליתי שלאמונה אין גבול. חשבתי שאני מאמין בכל לבי ונפשי, אבל התברר שיש אחוזים גדולים מהלב והנפש שלי, שעדיין צריכים חיזוק וחיידוש. אחרי שבמשך תקופה אתה שומע את הקו, אתה חי אחרת. פתאום אתה חושב לעצמך, האמנם, גם לפני כן הייתי מאמין? יש דברים, התנהגויות ומחשבות שהייתי חי אתם כדבר טבעי, ולא עלה בדעתי שהם נוגדים את האמונה. זה כמו בבדיקת חמץ - בודקים בחורים ובסדקים. להאמין צריך בכל שטח בחיים. הקו פשוט עוזר לי לעשות בדיקת חמץ, ולבודק גם בחורים ובסדקים, אם גם שם הכנסתי אמונה.

נפתלי צבי משיקאגו: פעם חשבתי שאמונה צריך בעיקר בנושא הפרנסה. מאז שהתחלתי לשמוע, גיליתי שאמונה צריך בכל דבר. גם בשביל להשיג מניין, או לשמוע הבלדה. כששומעים סיפורים אישיים של אנשים בכל מיני תחומים בחיים, זה נותן חיזוק בכל המצוות, ומכניס את האמונה לכל דבר.

זלמן לייב מאוהיו: אני רואה כאן עניין של הכרת טובה. הרי סיפורי הקו מלאים בחסדים שהקב"ה השפיע למספרים. כשבן אדם מספר סיפור, אזי הוא שם לב לטובה שהקב"ה עושה עמו. חז"ל אומרים שכאשר ילד מקבל מתנה, עליו להודיע לאמו כדי שהיא תודה למי שנתן. אנחנו, שמקבלים מתנות מהקב"ה, עלינו להודיע שקיבלנו, ועל ידי זה נכיר טובה.

אליהו מביתר: כשמכירים בטובה ומספרים עליה, אזי מגדילים את שמו יתברך בעולם. על ידי הקו נעשה פרסומא ניסא. **שמעון ממודיעין** **עילית:** אני מקווה שלא תלעגו לי,

ומן הנסים הגדולים המפורסמים אדם מודה בנסים הנסתרים... עד שנאמין בכל דברינו ומקרנו שכלם נסים אין בהם טבע ומהגו של עולם. (תנ"ך פרשת בא)

היכנסו לשלוחה 5 (לאחר בחירת השופט), הקישו 7, והכינו את עצמכם עם סיפור יציאת מצרים לליל הסדר עם כמעט כל המדרשים.

כשחקשיבו תגלו דבר פלא. מצד אחד - הסיפור מובא בקיצור נמרץ, ומצד שני - תגלו כמעט את כל המדרשים, עם חיידושים מתוקים בענייני יציאת מצרים.

חייגו: מארץ ישראל - 400 / 02-30-11-300

מארה"ב - 646-58-979 | מאנגליה - 44-330-3900-489 | תבלגיה - 3233-696-766

קו השגחה פרטית

להתחזק. להתמודד. להשתנות.

גליון

276

פרשת מצורע – שבת הגדול תשע"ט

של גנאי, ואף היה בטוח ללא כל צל של ספק כי העולם טועה בו באשר נוהרים אחריו. הג"ר יהודה שפירא זצ"ל היה מרגלא בפומיה לומר שמעולם לא ראה כזו ענוה – יהודי זקן שכל העולם מצפה למוצא פיו והוא פשוט לא מבין מה רוצים ממנו".

"ניתן לשבת לילות על גבי לילות ולספר עובדות מאלפות מעוצם ענוותנותו הטהורה שהפליאה גדולים וטובים כאחד ולא אסיים בזה לספר. זקה"ק בלט מאד במידה זו וכל כמה שהוסיף לו הקב"ה גדולה וכבוד הרגיש את עצמו פשוט יותר ובזה יותר, הוא ממש לא הבין כלל מה רוצים ממנו אנשים ולמה מכבדים אותו והיה נדמה לו כי מבזים אותו בזה שנותנים לו כבוד, בכל רמ"ח אבריו חש בושה אמיתית כשכיבדוהו ובעיניו ראה תמיהה ופליאה טבעית כשנתכבד באיזה כבוד שהוא".

"כל הנהגתו בקודש בימי חייו, היתה בשפלות. בתקופה בה היה דר עם החזו"א ראו את ההתבטלות הגדולה, הענווה וההכנעה בלי גבול שלו אל החזו"א אף שכבר בעצמו היה גדול בתורה. תמיד ישב בקרן זווית, לא נזקק למשרתים ולעוזרים, ואף לא לבש אצטלת רבנים, רק מעיל ארוך וקפטה שבתית. ידוע שגדולי עולם קבעו שזכה לפרסום ספריו בכל העולם מחמת מדת ענוותנותו העצומה".

"עובדה נוספת: בביהכ"נ לדרמן המתינו לו לחזרת הש"ץ, עד שיגמור תפלת שמו"ע. לא אחת היה מתבטא ואומר: "מחכים לי, וכתוצאה מכך איני יכול להאריך בתפלה ואיני יכול לקצר", אם יאריך - יבטל את זמנו של הציבור שסיים להתפלל, ואם יקצר יגרום רעה לאלו העומדים עדיין בתפלתם, שלא יוכלו להצטרף לקדושה". שבת אחר שבת התכבד לעלות לשלישי'. הוא עמד והצביע על גדולי תורה שביהמ"ד לדרמן מבורך בהם, שראוי היה שיקבלו אף הם 'שלישי', וכראיה סיפר שבמניינו של החזו"א היתה גם תורנות: פעם החזו"א ופעם הוא... משהגבאים לא חדלו ממנהגם התנחם ואמר: "אני הכי זקן כאן..." ובכל פעם שקראוהו לעליה היה נראה כמופתע מחדש. בסיום התפילה בשבת היה ממחר ועובר בברכת "גוט שבת" תוך כדי הליכתו כדי שלא יעברו לפניו להתברך. פעם התבטא ואמר: "אם הייתי לוקח כסף פדיון, היו ממעטים לבוא אלי, ומה שהמונים באים אלי הוא משום שאיני נוטל כסף".

**וְצֹוּה הַכֹּהֵן וְלָקוּחַ לְמִטְהָר שְׂתִי
צְפָרִים... וְעַץ אֶרֶז וְשֵׁנִי תוֹכְלֶת וְאֹזֶב
(ויקרא יד, ד)**

רש"י מבאר, שהמצורע נצטווה לקחת לטהרתו 'שתי ציפורים חיות', כיון שהנגעים באים על 'לשון הרע', שהוא מעשה פטופטי דברים, וגם הציפורים מפטפות תמיד בצפצוף קול. 'עץ ארז', שהוא גבוה ויפה מכל האילנות, רומז על 'גאוה', ולפי שהנגעים באים על גסות הרוח, לכן מביאו המצורע לטהרתו.

אמנם נראה לומר שלשון הרע וגסות הרוח אינם שני עניינים נפרדים שאינם קשורים אחד לשני, אלא אדרבה, האחד גורם לשני, כי מי שנפשו גבוהה ורוחו גסה, יתיר לעצמו לזלזל בזולתו ולספר עליו לשון הרע. ולכן התיקון על דיבור לשון הרע, צריך להיות יחד עם השפלת הגאוה וגסות הרוח. מאידך גיסא, אותם שזכו למידת הענווה באמת, לא רק שאינם מדברים סרה בחבריהם אלא אפילו אינם מבינים על מה מגיע להם כבוד, והעובדות דלהלן יעידו על כך.

הגאון רבי יצחק קולודצקי שליט"א מספר על מרן ה'סטייפלר' זצ"ל: "דומני, כי מעל הכל ראו עליו באופן בולט את מידת ענוותנותו הפלאית שהיתה לאות ולמופת, עד כי לא יאומן כי יסופר עד היכן הדברים הגיעו. זקה"ק מרן ה'סטייפלר' שכל העם כאחד חרדו למוצא פיו וענו אחריו 'מקודש מקודש', ועוד בהיותו אברך צעיר לימים ממש התבטא עליו גיסו מרן ה'חזו"א' שהוא 'גדול הדור'. ספריו המפורסמים 'קהילות יעקב' על מסכתות הש"ס התקבלו בהערצה שאין למעלה הימנה בכל תפוצות ישראל מכל החוגים ללא יוצא מן הכלל, כאשר בכל עולם הישיבות נעשה ספר זה לאחד מספרי היסוד על סוגיות הש"ס, וכמעט שאין לך ר"מ ומרביץ תורה ברחבי העולם היהודי שאינו משתמש בדרך קבע בספרים יחודיים אלו ומנחילים לתלמידיו, המונים נהרו אליו מכל קצווי תבל לשמוע בעצת קדשו ולהתברך הימנו וכולם פה אחד האמינו כי 'כל היוצא מפיו יעשה'. גדולי הדור לא הכריעו בכל מערכה ציבורית מבלי להימלך בדעת קדשו תחילה, ואילו זקה"ק אחז את עצמו לאדם פשוט ממש כאחד האדם ועד יומו האחרון לא הבין כלל לשם מה נוהרים כולם אליו, עד שהתבטא על עצמו לא אחת בכינויים חריפים

"על סיבת ריבוי המשתתפים בשיעור ביום ה'ארציט' של החזו"א, היה אומר: "השיעור הוא פעם בשנה, אילו הייתי אומר פעם בשבוע מסתמא לא היה מנין אחד לומר אח"כ קדיש דרבנן..."

"פעם אף התאונן שאנשים קוראים בסיפורי צדיקים על מופתים ופלאות ובאים אליו בתקוות שווא, בדבריו הוסיף ואמר שלא יתכן שכ"כ הרבה אנשים באים להתברך מפיו, כי מי הוא ומה ערך תפילתו ולבטח זהו קומץ אנשים שבאים וחוזרים ובאים כמה פעמים ביום. ואירע שצעק לפעמים על אנשים "כבר הייתם כאן..." וממש היה בטוח שחוזרים ובאים..."

"באחד ממכתביו אף ציוה לכתוב עבור פלוני בכהאי לישנא: "הרב ביקש להודיע שאין אמת כלל במה ששמעת עליו, רק גם באיש פשוט והדיוט לפעמים מועלת ברכותיו ועל פי רוב לא" (קריינא דאגרתא, ח"א סי' ל"ח).

"כך גם בייחס לחידושויו התבטא בענווה. אירע פעם שאמר שעל כל סימן בספרו חשש אם אין לזה סתירה מגמרא אלא שאינו יודע אם הוא בקי בש"ס. וכשהוציא את ספרו עמ"ס ערכין ותמורה התבטא שאינו יודע אם מותר לו להוציא היום ספרים כיון שזכרונו נחלש וחושש הוא אולי יש סתירה לדבריו ממקום מסוים בש"ס ושמא הוא מוציא ספרו זה משום שהוא בעל גאווה שחושב שדבריו חייבים להיות אמת.

"שמעתי כי לא אחת היה מתבטא ואומר: "אנשים באים אצלי לברכות. אחד הראה לי שכתוב 'צדיק גוזר והקב"ה מקיים', היה פעם בביאליסטוק משוגע אחד ששמו היה 'מיכאל' והיו הילדים רצים אחריו ומלגלים עליו, יום אחד הגיע ואמר שהוא 'מיכאל המלאך', שאלוהו: "מנין לך?" ואז פתח והראה להם פסוק בתנ"ך שכתוב בו 'המלאך מיכאל', השיבו לו הילדים: "הן אמת שכך כתוב, אבל איפה כתוב שאתה הוא זה מיכאל המלאך". והיה צועק עליהם ואומר: "אתם כופרים ואפיקורסים, אינכם מאמינים בתנ"ך", והם משיבים: "אנו מאמינים שמיכאל הוא מלאך אבל מנין שאתה הוא זה?". כך המשיך זקה"ק בענוותנותו ואמר: "נכון שכתוב 'צדיק גוזר והקב"ה מקיים', אבל וכי כתוב שאני הוא הצדיק?" פעם אף אמר: "הדור צריך מנהיג, מחפשים את מי לשאול ומצאו יהודי זקן שחיבר ספרים וחושבים שמצאו את האדם הנכון". בהזדמנות אף אמר: "הציבור חושב שהואיל ואני גיסו של החזו"א אז גם אני יודע".

"היה סולד מאד ממה שכתבו לו תארים גדולים. באחת מאגרותיו הוא מבקש: "נא שלא לכתוב עלי תואר רשכבה"ג, אשר זה מנקר את העיניים, ואיזו כבוד הוא לכתוב תואר שמזויף מתוכו לגמרי. די שיכתוב הרב הגאון, או כמנהג הזמן לכתוב הגאון בלבד – זה די לכל היותר" ('קריינא דאגרתא' סי' רס"ב). הטיב להגדירו אחד מתלמידי החזו"א באמרו: "אם רצית לצער את ה'סטייפלער' היית נותן לו הרבה כבוד!"

מוסיף ומספר הגרי"ק שליט"א בנועם שיחו: "זכורני, כי בשנה האחרונה בחייו בליל ר"ה התפלל בביתו במנין, ולאחר התפילה באו המונים להתברך בשנה טובה. זקה"ק יצא אז לפתח חצרו וישב שם, והעם עברו לפניו ובירך את כולם בסבר פנים יפות. אחר כשעה ומחצה חשב זקה"ק כי לא יכול להיות שכ"כ הרבה אנשים באים להתברך מפיו והחליט שכפי הנראה זה אותם אנשים שבאים שוב ושוב, או אז קם ממקומו ואמר: "מה אתם מצערים אותי והולכים הלך ושוב, קשה לי מאד לשבת, שיהיה שנה טובה לכולם", ואז נכנס לביתו ואלפי אנשים עדיין נותרו בלא להתברך.

כמו כן לרוב ענוותנותו גם לא הסכים שיטרחו סביבו יותר מאדם אחר, ורבו הסיפורים על כך.

"ארע פעם שאחד הזמינו לסנדקאות בירושלים ושלח עבורו נהג, בעת שירד מהרכב בירר את עלות הדלק, השיב לו הנהג כי בעל הבית כבר שילם, אך זקה"ק התרעם ואמר לו, "לא די שהלה כיבדני בסנדקאות עליו עוד לשלם את דמי הנסיעה?!" ואכן הוא לא הסכים בשום אופן שהנסיעה תהיה על חשבון בעל השמחה, הנהג נקב בסכום של חמישים ל"י וזקני שילם לו מיד. יש לציין שמעשה זה היה בשנת השמונים לחייו שהיה מתכבד בסנדקאות תמידין כסדרן. וכאלו סיפורים היו למאות ולאלפים. בכלל, מעולם לא ביקש שיעזרו לו, ואפילו מבני משפחתו הקרובים ביותר, לכל היותר היה אומר: "אם אתה עובר פה הואל נא להיכנס אלי". לרוב ענוותנותו לא היה שולח לקרוא אליו שום אדם ואפילו לצורך גדול והיה אומר: "אינני רב, הרב יוכל לקרוא שיבואו אצלו ואני אינני רב". סיפר ת"ח אחד שפעם הגיע אליו זקה"ק שיתקן לו ס"ת, וזה היה בזמן שההליכה כבר היתה קשה עליו ביותר, וכבר לא הלך אפילו לביהכ"נ. אמר לו הסופר: "מדוע לא שלחתם לקרוא לי והייתי בא?", השיבו זקה"ק: "אני צריך אתכם ואתם תבואו אלי!"

"כמו"כ מסופר, כי פעם כשהיה סנדק בברית בת"א, אחרי הברית בקשו ממנו שימתין מעט, היות והלכו להזמין מונית עבורו, אולם זקה"ק סירב ואמר: "אני הרי יכול לנסוע באוטובוס ואינני זקוק למונית..." כשאמרו לו שאחד מן הנוכחים לוקח מונית לעצמו והוא יכול להצטרף... הסכים. כשהגיעו לב"ב שאלו אותו לאן הוא צריך להגיע, לבית או לכולל חזו"א ששם למד, ענה ואמר אני ארד היכן שאתם תרדו, ולא הסכים בשום אופן שישיעו אותו למקומו".

"עובדה פלאית נוספת אספר בזה. ת"ח גדול מחו"ל היה רגיל לכתוב לו מכתבים ובו שאלות בלימוד ובבעיות העומדות על הפרק. זקה"ק היה כותב לו בחזרה, במכתב האחרון ששלח לו באיחור זמן התנצל זקה"ק על כך ששולח באיחור את תשובתו משום שאין לו שלוחים לשלוח את המכתב לתיבת הדואר והוא עצמו קשה עליו ההליכה ויוצא מביתו רק לעתים רחוקות ולכך איחר את מכתבו... זקה"ק היה אז כבן 79 וכבר התפרסם אז לגדול צדיק הדור אשר המונים צבאו על פתחיו, ולא רצה להטריח אפילו את בני

ביתו לשלוח מכתב לתיבת הדואר ונאלץ לשלוח בעצמו מכתבים, כמובן שאותו ת"ח הפסיק לשלוח לו מכתבים שלא להטריחו".

"כך גם בהדפסת ומכירת ספריו השתדל לסדר לבדו את כל העניינים מבלי להטריח אחרים, ואפילו לעת זקנתו היה בעצמו אורז את הספרים וקושרם. זכרוני כי פעם הגעתי אליו עם אאמו"ר זצ"ל לקנות ספרי קה"י, ואמרתי לו שיכול אני לעזור לו לארוז את הספרים, על אתר ענה לי זקה"ק: "אני כבר רגיל להיות אורז ספרים עוד בבית החזו"א", ולא הסכים שאעזור לו.

מבין כל מעלותיו המיוחדות של מרן הגאון רבי **חיים פנחס שיינברג** זצ"ל בלטה באופן מיוחד מידת הענוה, הוא נהג עם כל אחד ואחד כשווה בין שווים וכאשר דיברו אתו הצניע את כל גדלותו העצומה ונתן לשני הרגשה נעימה.

הגה"צ רבי **שלמה ברעוודא** זצ"ל דיבר פעם עם אחד מתלמידי הישיבה על דרגתו העצומה של רבינו, ואמר לתלמיד: "אתם נכנסים לשאול שאלה, להתייעץ ומיד כאשר נתקלים במאור פניו והחיוך הרחב שלו - שוכחים במי המדובר, כשאני מדבר אתו, עוד לפני שהוא מתחיל עם החיוך שלו אני מזכיר לעצמי במי המדובר..."

פעם אחת כשחזר מחו"ל יצאו בני הישיבה לקבל את פניו בשדה התעופה בלוד בשירה ומחולות. רבינו בענוותנותו לא שבע נחת מהעסק שעשו מבואו ומביטול התורה שנגרם מכך ובפעם הבאה שנסע ביקש מראש שלא יבואו. כמה מהבחורים הלכו לשאול את פוסק הדור מרן **הגרש"ז אויערבך** זצ"ל מה לעשות, מחד רוצים הם לכבדו, מאידך הוא הורה לא לבא. הגרש"ז פסק להם שהם חייבים לנסוע כיון שהוא מוסר את נפשו עבורו בנסיעתו לחו"ל. כשהגיע וראה את התלמידים ממתינים לו בנמל התעופה, התפלא על זה, והם השיבו שהלכו לשאול את הגרש"ז אויערבך זצ"ל, ואמר שחייבים לנסוע, להכיר טובה לראש הישיבה על מסירות נפשו בנסיעותיו לחו"ל למען בחורי הישיבה. מששמע מזאת, לא הוסיף למחות. **['מגדלתו ומרוממתו']**

שני גאוני הדור שרי התורה, הגאון רבי **עקיבא איגר** זצ"ל והגאון רבי **יעקב מליסא** זצ"ל בעל ה'נתיבות המשפט', שבתו בשבת אחת באותה עיירה. והנה כיבדו את הרעק"א לעלות לתורה ל'שלישי', עליה מכובדת ביותר, אך מיד כשקראו את שמו, התעלף... בהלה גדולה התחוללה בבית המדרש. היו שקראו תהילים והתפללו לרפואתו, והיו שהחלו בניסיונות להעירו, שפכו עליו מים ועשו פעולות הצלה למיניהן, אך דבר לא הועיל. הרעק"א שקוע בעלפון ואינו מתעורר. כעבור דקות ארוכות של ניסיונות שדמו לנצח, ניגש אליו בעל ה'נתיבות המשפט', לחש באזנו דבר מה, והנה נס ופלא: רבי עקיבא איגר התעורר מהעילפון העמוק, ניגש אל בימת הקריאה ועלה לתורה כאילו כלום לא ארע. הקהל הקדוש התפעל מקדושתו של ה'נתיבות' וכולם

לחששו אודות הלחש המיוחד, שלחש ה'נתיבות' באזנו, ובזכותו הצליח להעיר את הרעק"א מעלפון. אך לאחר התפילה ביטל ה'נתיבות' את דבריהם והסביר את פשר הנס: "לא בעל מופת אני, ולא לחשתי באזנו כל 'לחש', אלא הבנתי שרבי עקיבא איגר התעלף מרוב צער ועגמת נפש, על שכיבדו אותו בעליה חשובה, ולא כיבדו אותי בעליה זו. לכן לחשתי באזנו שהסיבה שעשו כן היא רק משום שהוא רבה של 'פוזנא' העיר הגדולה, ואילו אני רבה של 'ליסא' שהיא עיר קטנה יותר, וכאשר הבין רבי עקיבא איגר שלא הוא סיבת הכבוד אלא עירו, נחה דעתו והתעורר מעלפון..." **['לקראת שבת מלכתא-הרב ישראל ליוש']**

חודש ניסן

חודש האביב כבר כאן, ממלא את כולנו בשמחה ובהתרגשות אינסופית. ניחוח הנקיונות מכה באפינו, נושא 'קול מבשר' על חג הפסח הקרב ובא... לנקות, לצחצח, לחדש ולהבהיק את האוויר והאווירה, את האנשים ואת הלבבות. נפלא הוא החודש הזה, יקר מאוד ואהוב, מעלה זכרונות קסומים ומעורר נוסטלגיות של השראה חגיגית.

בראש המאפיינים של החודש הזה, נמצא ה'מירוץ'. ערב פסח מאופיין בהתרוצצות בלתי פוסקת, באוקיינוס של עבודה שכולנו חרוצים במשימתו. 'בחיפזון' יצאנו ממצרים, ו'בחיפזון רב' אנו נכנסים ליציאת מצרים מדי שנה בשנה... ממהרים מאוד, צריכים להספיק קניות וסידורים, נקיונות וחיידושים, בישולים ומצוות רבות... וכמובן, בראש המצוות כולן, ניצבת מצוות ה'מצה'. 'מצה' דומה בעקרון ללחם חמץ רגיל, מורכבת מאותם המרכיבים - קמח ומים. מה יוצר אפוא את ההבדל בין חמץ למצה? מה עושה את הפער האדיר שבין לחם החמץ למצה האהובה? מה הופך את המצה למצה נעלה, ואת לחם החמץ ל'בל יראה ובל ימצא' חמור כל כך?

התשובה פשוטה: ה'זריזות'. בעוד לחם החמץ נוצר תוך השתהות להתפחה, המצה הקדושה מתייחדת בזריזות המופלגת מרגע הכנת הבצק ועד לאחר צאתה מהתנור. בעוד לחם החמץ זקוק לפועלים המשתהים במלאכתם - שיעניקו לו די פנאי להחמיץ ולתפוח, המצה זקוקה לעובדים זריזים ונמרצים, שלא יותירו את העיסה ולו רגע אחד ללא פעלתנות, אלא יעשו הכל כדי להחיש את המצה אל עבר פי התנור. המקור לחשיבות הזריזות בעשיית המצות, הינו מהפסוק 'ושמרתם את המצות'. ומעניין לגלות, כי למרות שפסוק זה עוסק בעשיית המצה, חז"ל חשפו בו כוונה נוספת לכל מצוות התורה, על הזכות הכבירה והחובה העמוקה, שכאשר מגיעה מצוה לפני האדם, כאשר יהודי זוכה בהזדמנות שמימית לעשות מצוה, יזדרז וימהר לבצעה ולא ידחה אותה לרגע האחרון או למועד אחר. 'מצוה הבאה לידך אל תחמיצנה' - כשמצווה ניצבת לפנינו נעשה אותה במהירות האפשרית, בזריזות!

הופתע... הוא הצליח להתפלל בריכוז ובכוונה, הילת קדושה אפפה אותו. תחושה מתוקה מילאה את כל חושי, לראשונה הרגיש קרבת אלוקים קרובה ונוגעת, כאילו הוא תחת ידיו האהובות של בורא עולם, הפותח לו שערי שמים ומאיר לו את ליל הסדר באור טהור וזך...

באותו לילה החלה צמיחתו הרוחנית, כפי שתיאר בעצמו לימים: 'באותה תחושה מרוממת ומיוחדת התחלתי בסדר הלילה, ולמרבה הפלא לא חשתי בעייפות כלל. להיפך, הייתי דרוך כולי שלא לבזבז ולו רגע אחד מהלילה הקדוש. קראתי את ההגדה בהתרוממות נפש מיוחדת, כשליבי עולה על גדותיו משמחה, שכן טעם מתוק שכזה במילות ההגדה לא טעמתי מעודי! אף את יתר מצוות הלילה, כאכילת המצה והמרור ושתיית ארבע הכוסות, קיים בהתרוממות רוח בלתי רגילה. העייפות לא נגעה אליו כלל, כמו כוחות חדשים רוחניים ננסכו בו. גם ככלות הסדר לא היה מסוגל לעלות על יצועו, חש כי הוא לא יכול להפסיד ולו רגע מהחוויה הרוחנית הקסומה העוברת עליו. ואותה תחושה נפלאה ליוותה אותו גם לאורך החג כולו, והמשיכה ללוותו גם שנים רבות קדימה, והיוותה המנוף לעלייתו והפיכתו לבן עליה!

אותו בחור שהזדרז לקיום המצה, שלא נתן דרור לעצלותו והתגבר עליה בזריזות - הוא הגאון רבי **שמסון דוד פינקוס** זצ"ל, אשר שימש כרב באופקים ומשם היתה מצודתו פרושה על פני תבל. הוא נודע כגאון ובעל מחשבה נדיר, ועורר לבבות רבים לאביהם שבשמים, בדרשותיו החוצבות ובמאמריו הנפלאים, כמו גם בספריו שהפכו נכסי צאן ברזל, וב'הגדה של פסח' שלו - מובא הסיפור הזה. [בימים אלו - בי"ב בניסן - חל יום ההילולא שלו, ויהיו הדברים לטובת נשמתו]. במשך שנים ארוכות, נחשבה עלייתו וצמיחתו המטאורית של הרב פינקוס בתורה ובעבודה כחידה סתומה, ואיש לא עמד על סודו. מה הביא בחור ללא רקע רבני בולט, עולה זר מארצות הברית, להפוך לאחת מדמויות ההוד המשפיעות עד היום! מה גרם לבחור ישיבה מצוי, להתעלות ולהפוך לאחד מענקי הרוח בדורנו, שדרשותיו נלמדות במרץ ומחזקות רבבות יהודים!?

עד שביום מן הימים, גילה הרב פינקוס בעצמו את הסוד, וחשף את הסיפור משנות בחרותו, כדי ללמדנו: פעמים רבות - מצוות שאנו חשים כובד ועצלות מלקיימן, טומנות בחובן הזדמנות מפתיעה עבורנו, להתחבר בתחושה קרובה לבורא עולם, להתקשר עמו בעבותות אהבה. כשאנו מתלבטים לפני קיום מצוה, האם לקיימה או לדחותה, האם לעשותה עכשיו ובזריזות או להמתין - עלינו לדעת כי הזריזות בקיום המצוות, קיומן באהבה ובחיבה ללא דחיות, ערעורים והרהורים, היא מפתח עוצמתי חזק ונדיר, שבכוחו לשנות את חיינו ולהצעידנו מעלה מעלה לחיבור קרוב ואוהב עם אבינו שבשמים. הבה נתחזק לקיים מצוות בזריזות, ובכך נפתח לעצמנו את שערי ההצלחה הרוחנית שלנו, לטוב לנו כל הימים!

[פניני פרשת השבוע]

הוא היה בחור אמריקאי צעיר לימים, שגלה למקום תורה - לישיבת 'בריסק' שברושלים. באותם ימים התגורר בדירה משותפת יחד עם כמה חברים לישיבה, כולם בני חו"ל, והוא היה היחיד מביניהם שנתר בארץ בימי חג הפסח. כמה שעות לפני בדיקת חמץ נזכר בהתרגשות כי לראשונה בחייו יזכה לקיים מצוות 'בדיקת חמץ', שכן אין מישהו בלעדיו שיכול לבדוק את החמץ בדירה! כדי להגיע לרגע בדיקת החמץ, ראשית יש לנקות את הדירה, וזו אינה מלאכה קלה בדירה ישנה ומוזנחת, ששאריות מכל הסוגים בירכתיה ושלל אריזות ופריטים מיותרים במשכנותיה. לפיכך הפשיל הבחור שרוולים, וצחי לילה עבד על מירוק וצחצוח הדירה, עד שסמוך לחצות ליל בדק בה את החמץ. באפיסת כוחות צנח למיטתו עייף ויגע, לאחר שנקיון הדירה והחיפוש בחורים ובסדקים אחר כל פירור חמץ - השילו מעליו כל טיפת כוח.

ואז... אז נזכר בעליית הגג... עליית גג ישנה היתה בדירה, מקום שאנשים מיעטו להסתובב בו, ועוד יותר - מיעטו לנקות אותו... בליבו של הבחור התחוללה מלחמה של ממש: מחד גיסא - הוא עייף וחסר אונים, ניקיון הדירה ובדיקת החמץ סחטו ממנו את לשד כוחותיו האחרונים. מאידך גיסא - בוודאי שיש לבדוק בעליית הגג, שכן לא ניתן להבטיח כי אין בה חמץ! כן לקום או לא לקום? הוא חייב לבדוק בגג או לא חייב? 'הרי כבר צחצחתי את כל הבית - מה עוד מוטל עליי?' - חלף בו הרהור משכנע... 'אבל אולי יש שם חמץ! זו חובתך לבדוק!' - גאה ועלה בו הרהור הפוך...

אך הוא לא נתן מדי הרבה זמן לכל הרהורים האלה, ומיד גמלה בלבו החלטה דרמטית, שהכריעה את גורלו ושינתה את חייו... בעוז ובגבורה קם בזריזות, התלבש והנה הוא כבר ניצב על הסולם. העלה את האור בעליית הגג, והחל מצחצח את המקום. השליך כמה אריזות ישנות ודברים נטולי צבע או צורה, שאין לדעת אם חמץ הם אם לאו, ואחר כך טאטא. שעות ארוכות עמל ויגע בעליית הגג, כשרק סמוך לעלות השחר נטל שוב לידייו את הנר והנוצה, ובדק את הגג כולו מחמץ, כאילו לא סיים זה עתה מלאכה מפרכת ומתישה בת כמה שעות... זר כי היה נקלע לעליית הגג באותה שעה, היה נתקף בהלם מהמראה המוזר שלפניו: בחור ישיבה אמריקני טיפוס, מבוסס בשכבות אבק ישן נושן, מהדס בעליית הגג כשנר קטן בידיו. מתכופף אנה ואנה, מזיז חפצים ישנים נטולי זהות, וכל זאת - בעיצומו של ליל! כשכל גופו רועד מהמאמץ העצום ומהעייפות המתישה, סיים הבחור את המלאכה הקשה, שעה קלה לפני עלות השחר. לאחר התפילה קיווה לנוח אך לא עלתה בידו, וגם לאורך שעות הצהריים היה טרוד בהכנות לליל הסדר. כשנכנס לבית הכנסת בכניסת החג לתפילת ערבית, לפתע עלה בו הרהור עגום ומאכזב במיוחד: 'מי יודע איזה ליל סדר יהיה לי, לאחר לילה נטול שינה, כשאני כה עייף וחסר כח...' הוא ניגש לתפילה בהרהורים נוגים ומאוכזבים, אך

המאור שבתורה

מעט מן האור דומה הרבה מן החושך

לצ"נ: מו"א צט"ר חיים בן שמחה ז"ל לרפואת והצלחת: שמחה בת נעימה תחי'

שבת ח' ניסן התשע"ט

הדלקת נרות	צאת השבת	ר"ת
18:51	19:42	20:31
18:48	19:40	20:28
18:50	19:42	20:30
18:49	19:41	20:29

י-ם
ת"א
חיפה
ב"ש

כל הזכויות שמורות

יוצא לאור להעמקת התורה ועמלה
עורך: יעבד דהאן ב" 050-4194600

על שלושת עמודי העולם בנה רבי משה פרדו זצ"ל את בנין אישיותו, בנין מוצק ואיתן: על התורה ועל העבודה ועל גמילות חסדים, ועליהם השתית את בניינו החינוכי, בניין העולמות הרבים כל כך והנפלאים כל כך. ועליו יאמר: "משה זכה **חיבה את הרבים**, זכות הרבים תלוי בו". זכה בעצמו, וזיכה אחרים. קיישט עצמו תחילה, ואחר כך קיישט אחרים.

"צדיק כתמר יפרח" בעצמו, "שתולים בבית ה" בעצמו, ואז "בהצרות אלקינו יפריחו" אחרים. **ובסיעתא דשמיא גלויה ומופלאה**, עד שיאמר עליו הכתוב "ברצות ה' דרכי איש, גם אויביו ישלים אתו". הוא משלים בהתעלותו לא את עצמו בלבד, **אלא גם את הרחוקים מדרכו!**

על ידי לשון הרע נגעים באים עליו ומגדיל עונותיו

בטקס ההכתרה שנערך לכבוד מרן רבינו **עובדיה יוסף** זצ"ל בעל "יביע אומר" שנבחר לכהן בפאר כרב ראשי בת"א יפו, הבחינו כמה אנשים בציבור **בינה אחת שעמדה בחלון** סמוך למקום מושבו של רבינו במשך כל זמן ההכתרה ובסיום הטקס נעלמה כמו שבאה וכשסיפרו זאת לרבינו אמר היתה זאת **נשמת מרת אימי** עליה השלום שבאה לראות ולשמוח בשמחת כבוד התורה של בנה היות והיא עודדה והמריצה אותי הרבה ללמוד **ובופותה** הגעתי עד הלום.

מילה רעה כזרם קור, מילה טובה כקנן אור.

תקופה קצרה גרתי בבית סבא וסבתא - מספרת נכדתו של הרב **מרדכי אליהו** זצ"ל. זה לא קל לקום לסליחות, ועוד פחות קל אם ישנת בלילה קודם בשעה מאוחרת.

אבל סבא **תמיד היה עירני**, לא משנה באיזה שעה הלך לישון, תמיד הוא היה קם בשמחה, מוכן ומזומן לתפילה, כמו לפגישה עם מלך. בבית הייתה אווירה של רוממות ותחושה שהדבר הכי אהוב אצל סבא זה להתפלל, והוא עושה את זה בציפיה, כאילו לא עשה זאת גם אתמול.

קשה היה שלא להדבק. ולכן לא היינו מפסידים סליחות עם סבא. והעיקר היה בעת שהיינו חוזרים מהתפילה. אווירה אחרת הייתה בבית. שמחה אחרת. קשה להסביר.

עם כל החשיבות שסבא ראה בתפילה, **הוא מעולם לא אמר** למישהו ללכת לתפילה, הוא לא העיר למישהו שבוחר להתעכב בבית ולא לקום לסליחות.

תמיד הוא פנה בסגנון עדין של הצעה או שאלה, אף פעם לא בצורת הערה.

החכם לא מחמיץ שום הזדמנות, הנבון גם יוצר אותם.

מי ימלוך? ציד פסע בין עצי היער, רועד וחושש לנפשו, אולי אורב לו הארי בפניה חשוכה... ובצידו השני של היער **התהלך הארי**, מרחיח בכל עבר, האם מתקרב האדם ובידו רובה ציד? יום אחד נפגשו השנים. אמר הצייד: "קשה להתהלך בתחושה של פחד.

הבה נשלים בנינו ונסיים את הריב... הסכים האריה, והשנים הלכו זה בצד זה ביער כידידים טובים.

אך מוחו של הצייד מלא תחבולות כרימון. פתח ואמר: "הן אני האדם ואתה החיה, ראוי **שאני אמלוך עליך**". שמע האריה ואמר: "אם כן מוטב שאטרוף אותך..."

מי מוביל את מי

אל תטעה בין שברון לב לבין עצבות ודיכאון.

דיכאון הוא כעס, תלונה נגד ה' משום שלא נתן לך את מנוקשך. אך כשהלב שבור, דומה לילד קטן הבוכה משום שאביו נמצא רחוק ממנו

נקודה לפחשפה

היה היה מלך חזק שהיה אהוב מאוד על בני עמו לא רק אנשים אהבו אותו אלא גם **כל חיות הממלכה** מדי שנה נהג המלך לערוך משתה מפואר בשדה רחב ידיים מחוץ לארמון ולהזמין אל המשתה את כל העם מי שבא - אכל ושתה והתענג על המטעמים שבשולו על ידי טובי הטבחים המלכותיים לאחר שכל העם שבע והתפורר החלו המשרתים מפנים את השטח הם נייערו את המפות וזרקו על הקרקע את כל הפירורים והשאריית אחר כך הזוירו חזרה לארמון את השולחנות והכסאות והמקום חזר שוב להיות **סתם חלקת שדה** עד למשתה של שנה הבאה אבל לא רק האנשים נהנו מן המאכלים החתולים והכלבים זללו את השאריית ציפורים הנמיכו עוף וניקרו במעדנים שנפלו מן השולחנות לרצפה אבל הכי מאושרות היו הנמלים גרגרי אורז ופירורי הלהם שנוערו מן המפות לאדמה היוו בשבילן אספקת מזון לחודשים רבים במשך ימים ארוכים לאחר המשתה המשיכו עוד הנמלים העמלניות לגרום גרגרי אורז אחד אחד מן השדה אל מחבוא האוכל שלהם והקימו בו מזווה מלא כל טוב לימים רבים

באחד הימים הגיע מלך זר עם צבא קטן ורצה לכבוש את הממלכה של המלך הטוב לפני שיסתערו על הארמון עצרו המלך ואנשיו למנוחה בחלקת השדה אשר לפני הארמון כדי לאזור כוח ולהתקוף למחרת היום המלך וחיליו לא יכלו שלא לשים לב לשיירות הארוכות של הנמלים בשדה כשכל נמלה סוחבת אחריה **גרגר של אורז** אחד החיילים שבמקרה דיבר את שפת הנמלים פנה אליהן ושאל מה זה מאיפה כל האורז הזה שאתן סוחבות ענתה לו הנמלה הראשית את זה המלך הטוב שלנו שעשה לנו כאן משתה גדול בשדה לפני כמה ימים אכלנו דיינו ועתה אנחנו אוספות לנו את שאריית המזון בשביל החודשים הבאים שמע זאת המלך הזר ואמר לחייליו תארו לכם ממלכה כזאת חזקה שבה המלך **מאכיל את אלפי הנמלים** באורז בטח יש לה צבא גדול ועצום בואו נברח על נפשנו וכך היה עוד באותו לילה פנו המלך וחיליו לאחור והסתלקו מן המקום

אדם שנושה חסד לעולם לא מפסיד אפילו מעשים **שהאדם לא התכוון** להם עוזרים לו בלי ידיעתו אפילו (העורך)

לפני כמה שנים כאשר פקד את ארץ הקודש של פרסומות לא צנועות, גרם הדבר להתמרמרות עזה בין ציבור שלומי אמוני ישראל. באחד הימים הלכו כמה מבני הישיבה לתחנת האוטובוס הסמוכה לישיבה והתזוו צבע על אותן פרסומות. כשנודע הדבר לרבינו **שמוחה זיסל** זצ"ל כעס מאד, ראשית על חילול ה' הכרוך בכך. ושנית, גרס שעל בן תורה להשקיע את כל **אונו בלימוד התורה**, ועליה בלבד ישים כל מגמתו בחייו ולא בכל נושא אחר, יקר ככל שיהיה. הוא הוסיף עוד, כי פעולות כאלו גורמות להשחתת המידות, וכל בן ישיבה שנסוק ראשו ורובו בלימוד התורה לא יכול להיות עסוק בהם.

צדקותו של רבי **משה הלברשטאם** זצ"ל הגדולה פעלה ישועות. רבים מתושבי ירושלים יכולים להעיד על ישועות וניסים שהתחוללו מברכותיו. כך, לדוגמה, האבך י.ק. בן 58 היה חשוך ילדים ואובד עצות. הוא ביקש לעשות טיפול תרופתי ונכנס לגר"מ זצ"ל לשאול בעצתו. הרב שלל מכל וכל את הטיפול והבטיח לו שתוך שנה ייפקד בבן. ואכן, השתתף הגר"מ זצ"ל בפדיון הבן לבנו של אותו אבך.

הנשמה היתירה זוכים לה המשמרים את השבת נדת

דמותו של המחנך צריכה להיות דמות אהובה ונערצת, שהיראה תהיה מצד ההערצה ולא מצד הכעס, דבר שמצריך עבודה על מידות הנפש של המחנך, העבודה העצמית והאישית שלו שתסייע לו לעורר אהבה והערצה את מחונכיו, מכיוון שרק בדרך זו הם יקבלו ממנו וירצו להיות כמותו. בפרט אצל ההורים, אם ההורה נערץ על ידי ילדיו - הילד מקבל ממנו נקודות פנימיות נפלאות.

כי כל מה שפנימי אצל ההורה נעשה פנימי אצל הילד. הוא מרגיש את הדברים והם מושרשים בו עוד מקטנות עד שהופכים למבנה היסודי של אופיו. זה נעשה רק כאשר ההורה ניגש לחינוך ומקיים וחי את הערכים והמידות שהוא מקנה לילדיו, מתוך עבודה עצמית אמיתית ולא מתוך כפייה, כעס והתנשאות - כאשר ההורה מרגיש שהוא 'למעלה' והילד 'למטה'.

המסתובב סביב עצמו מקבל סחרחורת.

הכעס הוא גם אחד הדברים שבהם ניכר האדם, ודמותו האמיתית מבצבצת ויוצאת באמצעותו החוצה, אל מעבר למעטה או למסיכה שהוא חובש, ומסגיר את דמותו האמיתית, אותה לא היה רוצה להראות לציבור. וכמאמר הגמרא: "בשלושה דברים אדם ניכר בכספו, בכיסו ובכעסו" ("כוסו" ו"כעסו" הם שני דברים שעלולים להציג את האדם במצב של חוסר שליטה עצמית הכעס הינו אחד ההתנהגויות הקשות ביותר התוקפות את האדם. עד כדי כך הוא רע שחז"ל מתייחסים למידה זו בחומרה שמביאה להשוואתו לעובד עבודה זרה: "כל הכועס כאילו עובד עבודה זרה".

לעיתים לא לעשות זה המעשה שיש לעשות.

בימי השואה, האדמו"ר מצאנז רבי **יקותיאל יהודה** זיע"א בשעת בין ערביים מבחין הוא בנערה יתומה צועדת ברחוב ואין לה גרביים, הוא קורא. והיא עומדת במקומה. "איך יתכן", הוא בשקט שואל "ללא גרביים- בת ישראל?!" משפילה הנערה העיניים: "מה אעשה ואין לי גרביים?" חיש קל האדמו"ר חולץ מנעליו נעלים בלויים, ישנות, זוג גרביים. הוא מסיר מרגליו- זוג גרביים עבות. ולנערה המופתעת אומר הוא: "קחי!" - כך, באמצעו של רחוב, "אני לא חייב בגרביים, אבל את, אל תשכחי, עבורך זהו צו וגם חוב!" עוד ימים כך צעד הרבי **בנעלים גרושות**, בלי גרביים, יחף, עוד ימים כך צעד הרבי ולבו בגבהים מרחף. ואי שם נערה יתומה הלכה לה. בגדיה בלויים, פניה חוורות אך **רגליה** מכוסות כהלכה- בזוג גרביים עבות!

שבירת הגאווה יעשה בקול דממה דקה.

לעילוי נשמת: ניסים בן רימה, שרה בת חורשיד, דינה בת רוב, יוסף דהאן בן שמחה, ליאור בן אילנה, ששון בן טיפחה, שמחה בת לילוי, יחיאל בן לוליה, פנחס חיים אוחנה בן חנינה, נעימה בת עזיזה, שולמית חיה בת אסתר, סעידה מול בת יעקב, מלכה בת שרה, פנחס בן פנחס, יגאל בן מלכה, דוד נוריס אלבו, הרב אלעזר בן שמחה, יעקב בן אוריית, יחזקאל בן שמחה, דדה בת אסתר בונגיס, יעקב בן טלוי, רפאל בן קלרה, הרב יעקב יוסף בן מרגלית, אלברט בן ווהרה, אליעזר בן גינה, אפרים אליהו בן מרים, שלום בן אורה מורי, הרב יורם אברגיל, הרב יהודה יאיר, שמעון בן רינה, ישראל בן שמחה סבג, אואסינה בת גוריה חלפון, שמואל בן רבקה זכאי רחל רשל בת קלרה, חכם יהודה בן חנה פתיא **מן הרב עובדיה יוסף בן גורג'יה**

משולחן גבוה

"זאת תהיה תורת המצוות ביום שבתו והבוא אל הכהן" (ויקרא יד, ב).

דרשו רבותינו (ערכין טו ע"ב) זאת תהיה תורת המצוות - זאת תהיה תורתו של מוציא שם רע. בספר חובת הלבבות (שער הכניעה) מובא שאדם המדבר לשון הרע מאבד זכויותיו ומעבירם למי שדיבר עליו, וזה לשון קודשנו: הרבה בני אדם יבואו ליום החשבון, וכשמראים להם מעשיהם, ימצאו בספר זכויותם זכויות שלא עשו אותם, ויאמרו: לא עשינו. ויאמרו להם: עשו את אשר דבר בכם וספר בגנותכם. וכן יש מהם גם כן, שימצאו בספר חובותם חובות שלא עשו, וכשמראים להם: לא עשינו, יאמרו להם: נוספו עליכם בעבור פלוני ופלוני שדברתם בם.

והו שנאמר "שתו בשמים פיהם ולשונם תהלך בארץ" (תהילים עג, ט), הלשון הרע שדיברו פה בארץ השפיע על מאון זכויותיהם בשמים.

על דרך זה אפשר להסביר דברי רבותינו (קידושין פב ע"ב) טוב שברופאים לגיהנום - יש רופא שמרפא מעוין וגורם לחולה להתרפאות, וזאת מפני שמדבר עליו לשון הרע ולוקח את כל עוונותיו וזוה מרפא, נמצא שהוא רופא טוב שהרי ריפא את הרשע, אך סופו לגיהנום, כיון שריפאו בכך שעבר על ציווי התורה ודיבר לשון הרע.

ועוד אפשר לבאר על פי זה את דברי דוד המלך בתהילים: "ישיחו בי ישיבי שער ונגינות שזתי שער" - דוד המלך מתאונן ואומר: "אנשים כבר מדברים עלי לשון הרע ומוציאים שמי לרע, אך מי אלו אותם אנשים?" "ישיבי שער ונגינות שזתי שער" אנשים שאין להם הרבה זכויות, ובדיבורם עלי איני מקבל שכר גדול כי זכויותיהם מועטות, **אם כבר מדברים עלי לשון הרע** (יעו"ו בירושלמי פאה פ"ג ה"א. וזוה מיושב), לפחות שיהיו אלו בני אדם מלאים בזכויות ויתרבו בכך זכויותיי

ולסיום אפשר עוד לבאר את דברי החכם באדם (משלי יז, כח) "גם איל מחריש חכם יחשב" - אדם ששוקק ומדברים עליו לשון הרע, אפילו הוא איל ולא חכם, מ"מ נחשב הוא כחכם מהמת כל הזכויות והמיצויות שקיבל ממה שדיברו עליו לשון הרע.

יהי רצון שנוכח לשמור את פינו מלדבר לשון הרע, ונהיה רעווים וטובים לפניו יתברך תמיד.

שבת שלום ומבורך לכל בית ישראל

לילה אחד, הזמין בחור אחד זוג חברים אל הדירה החדשה שלו. כשהוא שיכור לגמרי, החל להציג בפניהם את הדירה. כשהגיעו אל אחד החדרים הם הבחינו בפעמון נחושת ענקי תלוי לו. כמובן שהחברים שאלו על פשר הפעמון הענק, והשיכור ענה להם שזה בעצם "פעון מדבר". אחד החברים היה המום מהתשובה ושאל איך זה עובד? השיכור לקח את המוט מעץ שהיה ליד והיכה בעוצמה על הפעמון במשך מס' שניות סבלו החברים מהרעש הנורא שנוצר מהפעמון אך עדיין לא הבינו איפה "הפעון המדבר"? מיד באותו הרגע נשמעו דפיקות על הקיר שליד, וצעקה איומה: **"השעה 2:00 לפנות בוקר!!!!"**

ברוך ששני ראשי ממשלה במדינה אחת לא יוכלו לנהל כראוי את ממשלתם והיא תתפרק ותיפול במהירות. אולם שני שרים, כמו למשל שר-החוץ ושר- הפנים באותה ממשלה, לא רק שיוכלו לתפקד כראוי, הימצאות שניהם דוקא הכרחית לתפקודה התקין של הממשלה. ושני השרים יחד - איש איש במשרתו ובמשרדו, **יוצרים את שלמותה** של הנהגת המדינה. זה דואג למדיניות ופעילות החוץ של הממשלה וזה דואג למדיניות הפנים של הממשלה. משום כך יש כמובן לבחור לתפקידים אלה את האנשים המתאימים ביותר.

לתפקיד שר החוץ יש לבחור באדם שהוא בעל קשרים טובים עם מנהיגי העולם, בקי בשפות ודיפלומט שנון. ואילו לתפקיד שר הפנים יש לבחור באדם הבקי בצרכי הערים והישובים, יודע לעמוד בקשר שוטף עם ראשי הערים, איש חכם ונבון היודע לנהל מדיניות כלכלית נכונה מול כל עיריה.

מיותר לציין שאם המדינה חשובה לשניהם, יודרו כל אחד מהם לעזור לחברו בתחום האחר, כאשר יש צורך בדבר ובידו לסייע. **כך בדיקו** הוא המצב בענייננו. בעל ואשה שגישתם לשותפות שבחיי הנישואין כאל שני אנשים האחראים על תפקיד זהה כשני ראשי ממשלה אחת, הרי שותפותם נידונה מראש לכישלון חרוץ.

אין שני מלכים משתמשים בכתר אחד נאמר במדרש. וברור שבזמננו האדם והעולם לא היה יוצר את חיי השיתוף בנישואין על ידי שני בני-אדם האמורים לשאת באותו תפקיד ובאותה משרה. משום כך באמת, אין שני בני הזוג זהים לא נפשית ולא פיזית.

שאלה: מה עכבר שחטא עושה? תשובה: מחפש מחילה **** **מורה** בודק חיבור של תלמיד. המורה לתלמיד: יפה, מצאתי רק חמש שגיאות התלמיד: מצוין. המורה: לא כל כך מהר, עכשיו נבדוק את השורה השנייה.

זהה באש יבחו, וידיד בעת צרה.

החיים עצמם מורים לנו את הטוב ואת הרע, מה קיים ומה חולף ודמיוני, מהו האושר האמיתי שכדאי לבחור בו ומהו המזויף שצריך להרחק ממנו **בכל פניה שנפנה** אם נסתכל במבט אמיתי וחודר נגיע להכרה למאוס ברע **ולבחור אך בטוב**, אולם כדי לזכות למבט חיים זה צריך להימצא תמיד במתח רוחני.

{ אז נדברו }

פרשת מצורע תשע"ט | גליון מקוצר - בין הזמנים

להצטרפות לרשימת

התפוצה במייל,

להערות והערות:

a8447168@gmail.com

להשתתפות בהוצאות הגליון:

בבנק:

חשבון 53957

בנק דיסקונט

סניף 106

באשראי:

"נדרים פלוס"

"קהילות"

בטלפון:

(מענה ממוחשב)

0799-654321

תודה מראש!!!

”

מה הן תוצאות האמת של הבחירות...??

יום הבחירות הגיעו לקיצו... השעה תשע בערב... הקלפיות התחילו להיסגר, וכעת מתחיל רגע האמת... די לסקרים... די למדגמים... כעת מתחילה ספירת הקולות...

וכידוע... בכל מטה יש חפ"ק מיוחד לספירת הקולות... מגייס את כל המשקיפים לצאת לכל הקלפיות שבעיר ולהשקיף על ספירת הקולות שתיעשה בצורה הוגנת, שלא יגנבו ולא יחביאו לנו קולות יקרים... חבר שלי נשלח לקלפי פה בשכונה, הקלפי של החרדים, כיף לו, הוא יושב וכמעט כל הפתקים הם משלנו... אני מקנא בו... כי אותי שלחו לאחת השכונות הנדחות והרחוקות בעיר... שכונה חילונית מובהקת... אוירה מנוכרת... אבל אחראי ביקש ממני באופן אישי שאני אלך לשם... הוא אמר לי: אני יודע!! אני יודע שיש שם מאוד מעט קולות משלנו, אבל כפי שאתה יודע את הכלל: **כל קול קובע!** **כל קול קריטי להצלחת המערכה**, יצאתי, ובאמת האוירה הייתה מנוכרת, ישבנו בשולחן ומסביבי כולם חילונים... חלקם ממש שונאי דת... והספירה החלה... מאה קולות כבר ספרו, ואפילו קול אחד לרפואה עדיין לא הגיע למפלגה שלנו... ספרו עוד חמישים קולות... ואני כבר התחלתי לנמנם... כבר התחלתי להתחרט... בשביל מה באתי לכאן... לך תדע, אולי אפילו קול אחד לא יהיה פה בשבילנו...

והנה, לפתע פרצה קריאה... סוף סוף פתק אחד בשבילנו!!!!!! התעוררתי לחיים... והספירה ממשיכה... עוד שמונים קולות נספרו... והופה, עוד פתק אחד של המפלגה שלנו, האנשים שמסביבי התחילו למחות לי כפיים... חצי בציניות חצי בהשתתפות... בקיצור: בסופה של ספירה יצאתי משם אמנם עם פיהוק גדול, אבל עם שש קולות משלנו!! כן, כפי הסיסמא המקודשת: כל קול קובע... כל קול קריטי...

למעשה סוף המשל לא כ"כ מעניין... האם באמת הקולות שלי קבעו או לא זה לא נפקא מינה לשום דבר... בלאו הכי את העלון הזה אתה תקרא רק לאחר תוצאות האמת הסופיות... אבל הנמשל!!!!!! הנמשל הוא הרבה יותר אמיתי והרבה יותר נפקא מינה עבורנו בעיקר ליום שאחרי הבחירות... אם רק נפנים את המסר הזה... ובכן: כל לילה הנשמה עולה לשמים והקב"ה וכל פמליא דיליה וכל הצדיקים שבגן עדן... כולם מחכים לנשמה שתביא איתה פקאלע... שתביא כמה מילים של תורה...

והנה היא עולה לשמים... ואז הקב"ה שואל אותה: נו, נשמה טהורה שלי... מה עשית היום?? כמה קולות הבאת לנו לקיום העולמות?? ואז מתחילה ספירת קולות... כל קול קובע, כל מילה תורה היא קריטית! היא נצח נצחים, היא קיום שמים וארץ... אבל מה נעשה שמיודעינו היה עסוק בלפטט על ספירת הקולות של הבחירות... עשרים דקות הוא דיבר בגנות המפלגה השניה... עוד רבע שעה הוא שימש כעורך דין של המפלגה שלנו... עוד שלוש דקות הוא חיפש כוס... ועוד שבע דקות הוא שתה את הכוס קפה... וביני ביני אזי פה הוא למד איזה דקה ופה הוא קרא שתי שורות גמ', ובשעת לילה מאוחרת נעשית ספירת הקולות בעיצומה... בתחילה הקולות היו לא מעודדים... קולות צורמניים של לשה"ר ומחלוקת שממש משחקים לגוש השמאל המאיים... הנשמה כבר התחילה לבכות... ירדתי לעולם הזה לחינם... לא הבאתי איתי כלום... אבל לפתע!!!! לפתע בצבצו להם כמה קולות נעימים ומתוקים... קול מתוק של תורה... אוהו...

בבת אחת שמחה גדולה התעוררה בשמים... עשרה קולות!!! עשר מילים של לימוד התורה!! איזה נחת רוח... עשר מילים אלו עולות בסוד "נשיקין" ומתחברים עם עתיקא קדישא ביחודא שלים כדקא יאות... זהו... הכל היה שווה רק בשביל זה... וספירת הקולות ממשיכה... ואז לפתע מגיע עוד גל שחור משחור של קולות מפיחים ונודפים ריח של לשון הרע עסיסי... ומילות גנאי ליהודים מול הגמ' הפתוחה... הנשמה יושבת שם ומתפלצת מכאב, אבל לפתע שוב... שוב מופיע קול נעים, עוד עשרים מילים טהורות של שתי שורות גמ', ו"מארי גדפינ" נוטלים כל מילה של תורה והיא טסה בכל העולמות ומתעטרת בכתרו של הקב"ה, **נו, מה היו התוצאות בקלפי הזו?**

אמנם התוצאות מאכזבות, אבל עדיין!!!! עדיין זה ריווחי!! כי סו"ס כל קול קובע, כל קול תורה זה נצח נצחים... וממילא אם מהקלפי הזה יצאו כמה קולות בלבד של תורה, בשביל הקב"ה זה כבר ריווחי, היה כבר שווה לשלוח את הנשמה הזו רק בשביל להביא לנו את הקולות האלו... שמקיימים את כל העולמות, אבל סוף סוף עדיין זו אכזבה, אבינו שבשמים מביט על הנשמה בסוף הלילה, והיא מבטיחה לקב"ה, והיא מאוד מקווה... שבקלפי הבא... בספירת הקולות של יום המחרת... אני מבטיחה שהתוצאות יהיו מעודדות יותר... השתי שורות גמ' יכפילו את עצמם פי עשרים, ואי"ה גם דף גמרא שלם ישלח לשמים והקב"ה ישתעשע בו עם הצדיקים בגן עדן,

--

עורו נא כי בכל לילה נשמתכם עולה למעלה לתת דין וחשבון מפעלה ליוצר ערב ובוקר,

נשמות הצדיקים מחכות מידי לילה בכיליון עיניים להשתעשע בפקאלה היומי שהנשמה שלך מביאה להם... לספירת הקולות הטהורים של עסק התורה שזה המזון והחיות של כל העולמות, גם של הגן עדן, כל קול קובע, כל קול יעקב עושה נחת רוח לאבינו שבשמים, ואם את המסר הזה נוציא מהבחירות... אז באמת כל קול קובע... הכל היה כדאי...

“

מיד ננסת למתקפת הגנה: מה אני אשם??
התשובה היא: אתה לא אשם!!!

אתה פשוט לוקח קרדיט לטוב ולמוטב!!! זה מה
שנקרא "בעלים"!!!

בפתח הגיליון נשאלה השאלה: מה אשם הזב שהוא
חייב להקריב כפרה??? וכי איזו עבירה הוא עשה
שהוא צריך לכפר עליה???

**התשובה היא פשוטה מאוד!!! השאלה בכלל לא
מתחילה:**

הזב לא אשם בכלל... אף אחד לא אמר שהוא
אשם... כי הוא באמת לא אשם!!! נו... אז למה הוא
צריך לתת כפרה??? כי... כי זיבה זה סוג של קריץ...
התורה מגלה לנו שזיבה זו מציאות של טומאה
וקלקול בעולם... ואת הקלקול הזה צריך לתקן...
רגע... למה שאני אתקן? מה... אני אשם- שואל
הזב?? התשובה היא: ממש לא!!! פשוט זה הקלקול
שלך!!! אתה מתעסק פה עם הבנין הנצחי שלך!!!
והתורה מגלה לך: שבנין הנצחי הזה שלך קרה
איזה קלקול... ואת הקריץ הזה צריך לתקן... לא
באים אליך בטענות... פשוט מודיעים לך שיש איזה
בעיה בתקרה... ואתה הכתובת לתקן לא מדין
אשם... אלא מדין בעלים!!!

**מי שרוצה להיות ברבות הימים בעל ההטבה!!!
זה רק אם הוא יפנים שהוא גם בשלב זה בעל
החסרון שלה!!!
אם אתה רוצה שזקפו לבעלותך הבלעדית את
ההטבה!!!
זה רק אם תקבל אחריות מלאה בשלב זה על
החסרונות שלה!!!**

כל אמא יודעת שאם היא רוצה ברבות הימים לרוות
רוב נחת מבנה... ולהכריז בגאון: זה הבן שלי!!!
בני!!! אשר בך אתפאר... ככה??? את באמת רוצה
עוד עשרים שנה להתגאות בבן שלך??? אם ככה...
זה רק בתנאי... שכבר עכשיו... כשהוא בן שנה... גם
עכשיו תכריזי **זה הבן שלי!!!** ותקחי אחריות מלאה
על מעשיו... גם כשזה לא כ"כ נעים... רק אם עכשיו
תקחי אחריות ותהיי גם בעלת החסרונות שלו!!! רק
אז את תזכי ברבות הימים להיות בעלת ההטבה
היא...

אם היינו אורחים בעולם הזה... אם העבודת ה'
הייתה משהו מהסוג של סבל שעושה את העבודה
שלו והולך הבייתה... אז באמת בכל שאלה ובכל
נושא... הנידון היחיד היה: רגע... זה קשור אלי או
לא?? למה פונים אלי? מה זה נוגע אלי?? אז זהו
שלא!!! אנחנו לא פועלים אלא קבלנים!! עבודת ה'
היא שלנו!!!!!!! רבוננו של עולם: דווקא תכננתי
להקריב קרבן פסח... אבל מה אני אעשה שנטמאתי
בטומאת מת... נו... אני אשם או לא אשם?? מה
התשובה?? אתה ממש לא אשם!!! אתה פטור...
הכל בסיידר... ואכן באמת אם כל השיקולים שלנו
היו מתחילים ונגמרים ב"האם אני אשם או לא..."

מהחריצים האלו מכאן ועד עולם זה רק אני ולא
אחר!!! אז מה זה כבר משנה אם הייתי אשם או לא...
**אתה יודע מה... בא נניח שאני לא אשם... נו... ואז
מה...??? לכן מה??? לכן כבר אין פה חריצים???
המציאות היא שיש פה חריצים!!! בין אם אני אשם
ובין אם לא המציאות היא שיש פה כעת חריצים...
מתי זה כן משנה האם אני פה אשם או לא???**

כשמדובר בספה של מישהו **אחר...** ואני הוא שמעלה
אותה... כאן זה מאוד משנה!!! כי כאן החריצים
הולכים להיות **שלנו!!!** ואילו האשמה היא **שלי!!!**
ממילא כאן כל השייכות שלי לספה הזאת... זה רק
האם אני אשם או לא... אם אני אשם אז אני צריך
לשלם על החריצים האלו... אבל אם התברר שאני לא
אשם... אז מה אכפת לי... מצידו... תתקע עם
החריצים האלו לנצח העיקר תעזוב אותי לנפשי...
אבל כשמדובר בחריצים שלי??? כאן זה לא משנה
האם אני אשם... כאן בין אם אני אשם ובין לא...
החריצים הם שלי וחבל לי!!! (לכן זה אף פעם גם לא
יקרה...)

בפרשת פרה אדומה חז"ל אומרים משפט: **הכל האש
ותקנה לואה כנה** - דהיינו: הפרה אדומה תבא ותטהר
צואת בנה (דהיינו חטא העגל... שהפרה היא האמא של העגל...)
עומדת לה האמא ושואלת: במה אני אשמה??? למה
אני אחראית על העגל שלי?? במה חטאתי שאני
צריכה לישא באחריות המעשים של הבן שלי?? **נו...
מה התשובה?? אמא יקרה:** אף אחד לא אמר שאת
אשמה!!! זה ממש לא קשור לאשמה!!! אז מה כן??
את אמא **שלנו!!!** והוא הבן **שלך!!!** זו הספה **שלך!!!** אם
היית רק המטפלת שלו והיה קורה משהו... השאלה
הייתה: האם את אשמה או לא?? אבל כאן זה הבן
שלך... ברגע שזה הבן שלך אז מה זה משנה אם את
אשמה או לא... סו"ס זה הבן שלך... ואם עכשיו הוא
פתח את הראש אז רצים איתו לטר"ם... כי הבן שלי
פתח את הראש...

עד כאן המשל... כעת ניגש לנומשל:

הקב"ה שלח אותנו לעולם... בשביל מה?? בשביל
שנהיה אנחנו בעלי ההטבה!!! ונבנה את העולם הבא
שלנו בדינו!!! בשביל זה הקב"ה מסר בידיים שלנו
את **האחריות הגמורה למעשינו!!!** זו הסיבה שהקב"ה
לא מוותר... החוסר ויתור הזה נובע דווקא מרוב
רחמיו של הקב"ה **שהוא רוצה לאפשר לנו להיות
ההבעלים הבלעדיים של ההטבה שלנו...** לכן הוא
עשה אותנו **האחראים הבלעדיים** על מעשינו...
שאנחנו ורק אנחנו נישא בתוצאות וההשלכות של
מעשינו... ומעתה:

עבודת ה' זו הספה שלנו!!!! אם נעשה איזה קריץ
וחריץ בספה שלי... זה בכלל לא משנה ולא מעניין
אם אני אשם או לא אשם... זה בכלל לא נושא... **דבר
אחד ברור:** זו הספה שלי... ויש בה חריץ... והיחיד
שיסבול מזה וזה יפריע לו בעיניים זה אני... **ולכן אני
הולך לתקן את זה... וכמה שזה יעלה אני אשלם!!!**
כן... ילד לא מסוגל להבין כאלו משפטים...
כשמבקשים מילד לישא בתוצאות של מעשיו... הוא

איזו עבירה עשה הזב שהוא צריך לכפר עליה?

למי שלא יודע... הנושא של הפרשה שלנו... זה ד'
מחוסרי **כפרה!!!** מדובר בארבעה סוגי אנשים
וטומאות שצריכים **כפרה!!!** מי הם?? זב!! זבה!
יולדת!! מצורע!! ויש כאן שאלה מהותית: איזה
חטא הם חטאו שהם צריכים לכפר עליו?? אז
בשלמא: מצורע... מקובלנו שצרעת באה בעוון לשון
הרע... נו... את זה אני מבין... דברת לשון הרע... אז
הנה צרעת... ואחרי הצרעת... יש גם קרבן כפרה...
יולדת?? נו... גם את זה אני יכול להבין... סו"ס יש
לנו את המדרש שאומר שגם יולדת עוברת על עוון
שבועה... אז גם בייחס אליה אפשר להבין למה צריך
כפרה...

אבל זב ? ? ? ? רבוננו של עולם: איזו עבירה עשה
הזב שהוא חייב כפרה?? למי שלא יודע... זיבה זה
בסה"כ סוג מסוים של מחלה!!! סוג של חולי
שמגיע מחמת חולשה באחת ממערכות הגוף... שלא
ידוע לנו שהמחלה הזו באה בגלל איזה עוון...
(אדרבה... התורה מדגישה שאם זה מגיע בגלל חטא אין לזה גדר
של זיבה...) ובכל זאת מי שחלה במחלה הזו... לא זו
בלבד שהוא היה חולה נעבאך... לא זו בלבד שהוא
היה מסכן והוא לא הרגיש טוב... לא זו בלבד שהוא
הלך לקופת חולים... לא זו בלבד שהוא שילם הרבה
כסף בבית מרקחת... ולא זו בלבד שהוא היה טמא
באחת הטומאות החמורות שבתורה שהם מטמא
בהיסט ובמשכב וכל הבית שלו על גלגלים... הוא
צריך עוד לתת על זה **כפרה!!!**

על מה?? על איזה חטא?? על מה ולמה?

הביאור בזה הוא כך:

לפניך שני סיפורים: **הסיפור הראשון הוא:** אני סבל
במקצועי... פעם מישהו קרא לי שאני אסחוב לו
איזה שולחן לבית... סחבתי לו את השולחן... העליתי
לו את זה עד הקומה הרביעית... אנחנו מגיעים...
הבן אדם מסתכל על השולחן... ו... ועשה פרצוף...
יש פה חריצים... קריץ פה... קריץ שם... מה זה צריך
להיות?? הרסת לי את השולחן... ואז כמובן התחיל
הויכוח... האם אני אשם או לא?? האם הייתי צריך
לארוז את השולחן לפני שהעליתי אותו או לא??
האם בשירות שלי אני לוקח אחריות על כאלו
חריצים קטנים או לא?? האם זה קרה לי באונס או
בפשיעה? בקיצור: האם אני צריך לשלם על הנזק או
לא... **עד כאן הסיפור הראשון**

כעת ניגש לסיפור השני: עברו כמה שבועות והפעם
הגיע התור שלי לקנות ספה **לעצמי!!!** לבית שלי!!!
ואני כפי שכבר הקדמתי... אני הרי סבל במקצועי...
העליתי בכוחות עצמי את הספה עד הבית... ו...
והנה שוב... רק הגעתי הבייתה... קריץ פה... קריץ
שם... פה נקרע הריפוד... שם השתפשוף... נו... **הפעם
שוב נשאלה השאלה בחלל העולם:** האם אני אשם
או לא?? האם זה קרה לי בפשיעה או באונס??
האם אני חייב לשלם או לא?? נו... מה
התשובה?? **מה זה משנה!!!!** **למאי נפקא מינה אם
אני אשם או לא אשם??** סוף סוף זו הספה שלי... וזו
הפשה שלי... וזה הקריצים שלי... ומי שהולך לסבול

והנשמות האלו שוב חזרו בדור של סדום ורק קלקלו... ואז הקב"ה הביא החזיר אותם שוב לעולם בפעם הרביעית והאחרונה... ובשביל שהם לא יקלקלו!!! ובשביל שהם כן יוכלו לתקן את חטא אדם הראשון... ובשביל זה גלגלה ההשגחה העליונה שהם יצורפו בצרף היסורים כדי שכל הרקע שלהם יהיה רקע של כניעה וקבלת עול... ובשביל להכשיר אותם להיות באמת ראויים לתקן... ובשביל זה הם היו צריכים לעבור את כל הצירוף הזה... לא נכנס לנושא הזה... כך מבאר האר"י הקדוש כידוע... עכ"פ עם ישראל לא בהכרח חטאו שהם היו צריכים לתקן... אלא עם ישראל זה עם הנבחר שנבחר אחת ולתמיד לתקן את העולם כולו... ובשביל לזכות לקבל את הקרדיט הזה... ובשביל זה היה צריך רקע מקדים...

כאן טמונה התשובה להרבה הרבה יהודים יראי שמים שעוברים כל מיני קשיים בחיים והם בטוחים שזה עובד שחור לבן... אם הולך לי קשה בדברים מסוימים סימן שהקב"ה מעניש אותי... סימן שהקב"ה כועס עלי... סימן שאני לא בסדר... **לא!!! לא כל דבר זה ככה!!!** אדרבה... ברוב הפעמים זה לא ככה!!! אם הולך קשה בכל מיני דברים בחיים זה אומר דבר אחד ויחיד: שהקב"ה נתן לך שליחות להשלים משהו בתיקון השלם!!! והוא רוצה שאתה תהיה בעל ההטבה של הספה... אז אתה צריך לישא באחריות של כל מיני קריצים שיש בספה הזו...

זה לא אומר שהקב"ה מאשים אותך... זה לא אומר שאתה חוטא... זה אומר שהקב"ה נותן לך את כל הכבוד ואת כל האחריות להשלים את מה שאתה צריך לעשות בעולם... ואם אתה תעשה את מה שמוטל עליך אתה תהיה בעל ההטבה!!! (כמובן שלפעמים הקב"ה מעניש ולפעמים הקב"ה גם מאותת... אבל לא תמיד... והרבה פעמים זה בסה"כ השליחות של האדם בעולם...) לאברהם אבינו היה בן ישמעאל וכנע עשיו ונין עמלק... למה? מה פירוש למה??? כי אברהם הוא אחראי על כל התיקון השלם... ושעיר וחוטנו זה חלק מהמערכת...

אדרבה!!! במקום לראות כל דבר בעין של ניכור וכעס והקב"ה פה מעניש ודוחה... חלילה!!! צריך להסתכל על זה בעין אחרת לגמרי!!!

הקב"ה נותן לך משימה!!! ורוצה שאתה תקח עליה את כל האחריות!!!

כן... בזמן חז"ל כל בעל רפת או דיר... היה מוזמן מידי כמה ימים לבית הדין... למה השור שלך נגח?? למה הפרה שלך נכנסה לכרם ואכלה??

אותו בעל רפת... יכול ברגע אחד לסיים את הסיפור... הוא פשוט מכריז: אני מפקיר את הרפת וזהו!!! שור של הפקר פטור מתשלומין... נו... ואם בעל הרפת לא עשה את זה... והוא מעדיף שוב ושוב לשלם ולישא בתוצאות של המשק שלו כנראה... כנראה... כנראה שזה עדיין ריווחי...

לכן... מהניסיון האישי: עצה טובה קמ"ל: כשאתה צריך לסחוב איזה רהיט לבית שלך... לקומה רביעית... אם אתה לא ממש חייב לקרא לסבל... כמו חבר אני מציע לך שתעשה את זה לבד... **אתה יודע למה???** כי כמה שהסבל לא רוצה להסתבך... ולכן הוא יעשה הכל כדי שלא יקרו כל מיני פשלות... **עדיין!!!** סוף סוף הספה היא לא שלו... ולכן: מבחינתו יותר ממה שהוא עסוק בספה **שלך**... הוא יותר עסוק **בעצמו!!!** שלא להיות אשם בפשלות שחלילה יקרו בספה שלך... גם אם תראה שהוא מאוד מתאמץ שהספה תגיע בשלום... עדיין שיהיה לך ברור שמה שכעת נמצא בראש מעייניו... זה לא שהספה תגיע בשלום... אלא **שהוא יצא מפה בשלום**... בלי האשמות ותלונות... לכן עם כל הכבוד למיומנות שלו... הוא כעת לא עסוק בספה אלא בעצמו!!! אבל אם אתה!!! אם אתה תעלה את הספה... אתה באמת תדאג שלא יקרה לה כלום... כי לך באמת חשוב שיהיה לך ספה חדשה ללא חריקות ולא חריצים ולא קריצים... **כן כן!!! זו עבודתנו!!! להבין שעבודת ה' זו הספה שלנו!!!**

ואם זו הספה והרהיט שלנו... אז לכן קוראים לנו חרדים!!! חרדים על המצוות!!! חרדים על ההטבה הבלעדית שלנו!!! וחרדים על הנחת רוח שכ"כ חשוב לנו לעשות לאבינו שבשמים...

בחור צעיר לא כשיר להבין כאלו מסרים... אבל אנחנו קצת יותר מבוגרים... מותר לנו להתקדם ולקחת קרדיט אמיתי על מעשינו...

ואני אגלה לך סוד כמוס: עם ישראל סבלו במצרים על לא עוול בכפם!!!

עם ישראל לא עשו שום עבירה... שהגיע להם הסבל הזה... הרי בסה"כ עם ישראל רק נולד במצרים... אז למה הגיע לנו הסבל הזה???

בשלמא כל הגלויות וכל החורבנות שהיו במשך השנים... עם ישראל כבר הספיק לצבור חובות... הספיק להגדיש את הסאה... אבל כאן עם ישראל לא נולד... וכבר לפני שעם ישראל הקב"ה מודיע לאברהם אבינו שגר יהיה זרעך בארץ לא להם ועבדום ועינו אותם?? למה?? למה?? למה??

זו שאלה עצומה... וזה לא על רגל אחת...

אבל מה בכל זאת התשובה על רגל אחת???

עם ישראל נבחרו להביא את העולם לתיקון!!! עם ישראל לוקחים קרדיט על כל תיקון העולם!! עם ישראל אחראים לתקן את חטא אדם הראשון... ואת פגם הלבנה ואת הכל... בתור מה?? בתור חוטאים??

לא!!! בתור אחראים!! בתור עם הנבחר!!!

ולכן... היות ויש חטא אדם הראשון שלא נכנס לכל סדר השתלשלות העניינים... שלאחר חטא עץ הדעת אדם הראשון הוריד לעולם נשמות שנטמעו בתוך הקליפות... וכעת היה צריך לתקן אותם... והנשמות האלו הגיעו בדור המבול ולא תיקנו אלא רק השחיתו... ושוב חזרו אותם נשמות בדור הפלגה ובשביל לתקן והם לא תיקנו אלא רק קלקלו...

אז עד עצם היום הזה לא היה לנו פסח שני... ומעולם לא היינו עבדי ה' אמיתיים... **אז זהו שלא!!!** עבודת ה' **זו הספה שלנו!!! זו עבודה שלנו!!!** זה החיים שלנו!!! וזה העולם הנצחי הבלעדי שלנו!!! אנחנו חפצים בעבודת ה'!!! וברגע שקורה חלילה כל מיני חריצים ושיבושים בתכונות... זה בכלל לא נושא האם אני אשם או לא אשם... זה עבודת ה' שלי!!! וזה הקריצים שלי!!! נו... אז מה ואני לא אשם... לכן זה לא קריצים... אז מה ואנחנו לא אשמים שאנחנו לא מקריבים קרבן פסח... נו... ולכן זה נקרא שהקרבנו? למה נגרע? ברגע שהשאלה הזו מגיע מלב טהור!!! הקב"ה לא השאיר אותם עם לשון בחוץ!!!

זו נקודת ההבדל הכי עמוקה בין עובד אלוקים לאשר לא עבדו:

עובד ה' חי בגישה שעבודת ה' זה המגרש הפרטי והאישי שלי!!! ואילו מי שאינו עובד ה'... הוא מגיע לעבודת ה' מתוך נקודת הנחה שאני צריך לדפוק כרטיס אצל הרבש"ע... ולא נותר לי אלא לנמק על פי חוק האם אני אשם או לא אשם... לא נותר לי אלא להצליח להוציא מהרופא אישור מחלה למה החסרתי בפעם העשירית מלקרא ק"ש בזמנה... אני הסבל של הספה של הרבש"ע... אם יהיה בה חריצים... אני בסה"כ אצטרך להוכיח שהחריצים האלו לא באשמתי וזהו... שלום עלייך נפשי...

אז זהו שלא!!! זה לא הספה של הרבש"ע!!! זו הספה שלך!!!

אתה מתעסק נטו עם העולם הנצחי שלך!!! אתה הבעלים הבלעדי על ההטבה שלך!!! ובשביל זה אנחנו פה!!!

וזו גם התשובה על הטענה הקבועה שיש כאלו שלא מבינים מה החרדים עושים עסק מכשרויות... מה פשר החשדנות והחרחנות הזו?? מה... אתה באמת חושב שהקב"ה יבא אליך בטענות למה לא היית עוד יותר חשדן... ולמה סמכת על כשרות פלונית ולא פלונית... נו... באמת מהי התשובה?? וכי הקב"ה באמת יבא אלי בטענות למה לא מספיק חשדתי במערכת כשרות פלונית ש... ש... שלך תדע... אולי היא לא מספיק משוכללת?? **נו... מהי התשובה??** הקב"ה לא יבא אלי בשום טענות... כי אל תשכח שלקב"ה זה ממש לא משנה... וזו גמ' מפורשת: **וכי אכפת לו לקב"ה בין פוהט מן הלוואר לפוהט מן העורף...** לקב"ה זה ממש לא משנה... אז למי זה כן משנה?? ליוני!!! **"לכרף את הכריות"** זו הספה שלי!!!! אם חלילה וחס אני אכשל במאכלות אסורות!!! זה יהיה חריץ שלי ורק שלי בעולם הבא!!!! רק אני הוא זה שאצטרך לחיות עם חריץ הזה לנצח... באמת אף אחד לא יאשים אותי בחריץ הזה... כי זו הספה שלי... וזה חריץ שאני הוא זה שעשיתי אותו כמו די ולא אחר... אז מישהו יאשים אותי?? ממש לא!!! **אבל זה שלי!!!** והיות זה שלי... אז בספה שלי אני לא רוצה שיהיו חריצים... **גם לא!!! גם לא חריצים כאלו שאני בעצמי לא אשם בהם...** אני לא מחפש להיות לא אשם בחריצים... אני רוצה שלא יהיו חריצים ודי!!!

מחמדי התורה

לענין זקוני מורד
כ"ק מון
האדמו"ר מגרליץ
הגה"ק רבינו
יוחנן בן רבי משה
בעל האמרי סופר
עלה בסעודה השמימה
י"ג לחודש
אדר א' תשע"ו
זכותו יגן עלינו
ועל כל ישראל

חמדת ההלכה שלושים יום קודם החג - פרטיה ודיניה

להלכה בשו"ע תחילת הלכות פסח (סי' תכט סעי' א).

פלוגתת הפוסקים אי שייכא גם בשאר ימים טובים

אמרו חכמינו ז"ל (פסחים ו.), שואלין ודורשין בהלכות החג שלושים יום קודם החג, ונפסק

והנה בגמ' ובשו"ע הובאה הלכה זו דוקא בהלכות פסח, והמשנ"ב (שם ס"ק א) הביא בזה פלוגתת הפוסקים אם הלכה זו נוהגת גם בשאר ימים טובים, יש אומרים שהלכה זו נוהגת גם בשאר ימים טובים, ויש אומרים [בית יוסף] שהחייבו הוא רק בפסח משום שיש בו הלכות מרובות, כגון טחינת חיטים ואפית המצות והגעלת כלים וביעור חמץ, שאם אין עושים אותם כתקנם וכהלכתם קודם הפסח אין להם תקנה בפסח, משא"כ בשאר ימים טובים שאין בהם ריבוי הלכות כ"כ, שעצרת הרי היא ככל יו"ט ואין בה הלכות המיוחדות לה, וכן בחג הסוכות מעיקר הדין כשרה סוכה של שתי דפנות ושלישית אפילו טפח ורוב לולבים ואתרוגים כשרים וכו', ודי בכמה ימים קודם החג כדי ללמוד הלכות החג.

שיטת הפני יהושע

אולם הפני יהושע (מגילה ד.) דייק מדברי התוס' (פסחים שם ד"ה מאי) שסוברים שדין זה נוהג גם בהם [ולפי זה היה צריך להיות שמראש חודש אלול צריך לדרוש בהלכות ראש השנה, ומט' אלול יש לדרוש בהלכות יום הכיפורים, ומי"ד אלול יש לדרוש בהלכות חג הסוכות, ותמה על זה הפני יהושע שם, שלא מצינו תקנה כזו שנוהגים כך, וכן כתב המהרש"א (סוכה ט, ב) בשיטת רש"י שאפשר שיש שום דרשה ללמוד דין דורשים שלושים יום קודם הפסח גם לחג הסוכות, והפרי חדש (סי' תכט), ובכמ"ג (משב"ז סי' תכט) שהקשו על דין זה של הבי"י, שאין דין שלושים יום אלא בפסח מכמה מקומות.

וגבי פורים וחנוכה, כבר כתבו התוס' (מגילה ד, א ד"ה מאי) שאין דין זה נוהג בפורים, ובקונטרס חסדי אבות (סי' יז, נדפס בסוף ספר יבין דעת) כתב, שאף בחנוכה אין דין זה נוהג, שאם בפורים שעיקרו מ'דברי קבלה' וקראוהו יום טוב, אין דין זה נוהג, קל וחומר בחנוכה, שאינו אלא מדרבנן ואף לא קראוהו יום טוב.

וכבר תמה על כך הב"ח (ריש סי' תכט), שלא מצינו נזהרים בזה כבשאר הלכות ודינים, והביא שכתוב במחזורים שעכשיו בגלות שאין לנו קרבנות [שעיקר הטעם לשלושים יום היה משום לבקר אחר קרבן טוב ויפה עי"ש]. **די לדרוש בשבת שלפני הפסח.**

טעמי הפוסקים שבזמננו לא מקפידים על כך

והוסיף הב"ח וכתב, שלאחר שגרם העון שנתפזרו פיזור רב, ודרים בכפרים ועירות ובשבת הגדול באים לקהילה במקום שיש רב דורש, ונשארים שם עד אחר המועד, לכן לא נהגו לדרוש בעניני החג עד שיתאספו כל בני הכפרים בשבת הגדול לשמוע דברי הרב בקהילה הגדולה (וזהו אחד הטעמים שנקרא שמו 'שבת הגדול' שמתקבצות קהילות גדולות לשמוע הלכות גדולות).

ובשו"ע הרב (סי' תכט סעי' ג) כתב טעם אחר, לפי שבדורות הללו אין החכם שונה הלכות שלושים יום קודם החג לפי שהכל כתוב בספרים, ומצוה על כל אחד ואחד שילמוד הלכות הרגל קודם הרגל עד שיהיה בקי בהן, **וכן במשנ"ב (סי' תכט ס"ק ב)** כתב שעכ"פ נהגו לדרוש בשבת הגדול ובשבת תשובה, ומכל מקום מצוה לכל אחד לעסוק בהלכות פסח שלושים יום קודם, וכן בחג עצמו [שבזה כתב (סי' א) שלכל הדעות צריך לדרוש ולשאול בכל יום טוב בהלכותיה].

ובנימוקי הגרי"ב (מודפס בקובץ מפרשים בסוף שו"ע השלם), על פי דברי החק יעקב (סי' א) שהטעם שאין דורשין בהלכות החג שלושים יום קודם החג, כיון שכל עיקר התקנה היתה רק בבית הועד יעו' בירושלמי ובתוספתא, 'שואלין בהלכות פסח בפסח וכו' בבית הועד שואלין ל' יום, ועכשיו אין לנו בית הועד, כמו שכתב הרמ"א (ח"מ סי' מ)

יד סעי' א בהג"ה), אלא שבהמשך הדברים דחה סברא זו וכתב שבכל מקום שיש תלמידים מקשיבים נחשב הוא בית הועד.

מקור דברי הירושלמי

ודברי הירושלמי (ריש מסכת פסחים) כתב, שואלין בהלכות הפסח בפסח הלכות עצרת בעצרת הלכות חג בחג. בבית וועד שואלין קודם לשלושים יום רבן שמעון בן גמליאל אומר שתי שבתות" בית הוועד הוא מקומם של החכמים והם נדרשים לדעת מוקדם יותר על מנת שיוכלו להשיב לשואלים. ויעו' בר"ן, רשב"א ומאירי (פסחים שם), שאף הוסיפו על כך את דברי התוספתא (סנהדרין ז,ו), שיש בזה גם דין להקדים "השואל כעניין", ויעו' באור-חדש (פסחים שפ) **ובטורי-אבן (מגילה)** שהדגישו כי דברי משה שלושים יום קודם לפסח שני היו בתגובה לשאלת הטמאים.

לימוד שאר הלכות יו"ט אם מקרי הלכות החג

במעדני שלמה (עמ' א) מובא ששאל את הגרש"ז אויערבך, האם יוצא ידי חובת 'שואלים בהלכות החג שלושים יום קודם החג', רק בלימוד הלכות פסח, או גם בלימוד הלכות יו"ט?

וצדדי הספק, תלוי דין זה במחלוקת הראשונים, האם קיים דין זה אף בחג השבועות, או רק בפסח וסוכות שהלכותיהן מרובות, שהרי לדעה שגם בחג השבועות יש דין זה של 'שלושים יום קודם החג', מה יש ללמוד ל' יום בהלכות חג השבועות הרי אין אלא הלכות מועטות השייכות לחג השבועות ובעיקר ההלכות שייכים בו הם הלכות יום טוב, אלא על כרחך שגם בלימוד הלכות יום טוב אפשר לצאת ידי הלכה זו, וה"ה לשאר ימים טובים שאפשר לצאת בלימוד הלכות יום טוב, ידי ההלכה של 'שלושים יום קודם החג'.

והגרש"ז אויערבך ז"ל השיב, דפשיטא שאין יוצאים ידי חובת 'שלושים יום קודם החג' של פסח רק בלימוד הלכות יום טוב, אלא צריך לעסוק גם בלימוד ההלכות השייכות לחג עצמו, אלא שנכלל בדין זה לעסוק גם בהלכות יו"ט כדי שידע כיצד לנהוג ביום טוב עצמו.

והוסיף הגרש"ז אויערבך, שאין לומר שכיון שהלכות יום טוב שייכות לכל יו"ט ולא רק ליו"ט מסויים שלפניו, שלכך לימוד הלכות אלו יחשב כלימוד מסכת 'בבא קמא' לגבי החג, ולא כהלכות החג, אלא צריך לברר בכלל הלכות כל חג גם את הלכות יום טוב, ונכלל בלימוד של 'שלושים יום קודם החג דורשין בהלכות החג'.

תבנא לדינא

דין שלושים יום קודם החג- סתירת דברי חז"ל בזה סוגיא דפסחים ומגילה, יישוב הראשונים בזה, ויעו' בט"ז ריש הל' פסח, פלוגתת האחרונים אם דין זה גם בשאר ימים טובים, מה שיטת הפני יהושע, ראייה מדברי התוס', מה הדין בחנוכה ופורים ראייה מדברי התוס' בזה, טעמי האחרונים שאין נוהג בזמננו, הלומד שאר הלכות יו"ט אם יצא בזה ידי חובה של האי' דין.

הודעה משמחת

בשורה טובה לאלפי קוראינו

אשר מידי שבוע יהיה ניתן להאזין לשיעור מיוחד על פרשת השבוע בהלכה ובאגדה בקול התורה שעי" מוסדות חסידי תולדות אהרן

02-3722700

בכניסה למערכת להקיש 9 ואח"כ 1
מערכת מחמדי התורה

בתורה"ק בפרשתינו
זאת תהיה תורת
המצורע ביום
טהרתו והובא אל
הכהן (יד-ב).

ויש לחקור, היאך אמרה תורה כאן והובא אל הכהן, דמשמע שיובא להכהן, הא קרא כתיב בהדיא (שם ג), ויצא הכהן אל מחוץ למחנה, ואמרו חז"ל דיוצא הכהן חוץ לשלש מחנות.

א

הובא מיד ללא המתנת ז' ימים

בתורת כהנים (שם) **תירצו** - דהוא אמינא שמיום שהוא טהור, ימתין ז' ימים לפני שיראה אותו הכהן כפי שמצינו כן שדן מונבז לפני רבי עקיבא, דכי היכי דמצינו בשאר טומאות דצריך המתנה של ז' ימים אחרי שטהרו, הכי נמי נימא כאן, קמ"ל שלא בעי המתנה כלל, והיינו והובא מיד.

ב

הובא היינו אפילו בעל כרחו

הרמב"ן, **והדברי דוד** (להט"ז) **תירצו** - למאי דאיתא **בתורת כהנים** (שם), דכוונת קרא והובא, לא שיכניסו אותו אל הכהן, אלא והובא היינו שלא ישא עמו, וביאר דהיינו שביום שראוי לטהר עצמו, אינו יכול שלא לבוא אל הכהן אלא מכריחים אותו לבוא אל הכהן לטהר עצמו, והיינו והובא אפילו בעל כרחו, אולם לא לתוך המחנה אלא הכהן יוצא לחוץ מג' מחנות, והובא אל הכהן הכוונה אפילו בעל כרחו, (ויעו' עוד **באור החיים** שביאר בכעין זה).

ג

רש"י ס"ל כדברי התורת כהנים

במשכיל לדוד (לר"ד פירו) ביאר לפי דברי התורת כהנים הנ"ל, דבזה יתיישב, הא דכתב רש"י עה"פ ויצא הכהן אל מחוץ למחנה שיוצא הכהן חוץ לשלש מחנות שנשתלח שם בימי חלוטו, דלכאורה מאי קמ"ל הא פשיטא הוא, אלא דהו"א דכיון דכתיב והובא אל הכהן, יבוא המצורע אל מחנה לוי, ויצא אליו הכהן לשם, קמ"ל שלא הכי הוא, אלא שיוצא לחוץ מג' מחנות לגמרי, ודרשינן מוהובא כדרשת התורת כהנים יעו"ש.

ד

הובא אפילו שוטה וקטן שאין בהם דעת

בטעמא דקרא (להגר"ח קנייבסקי שליט"א) **תירצו** - דדברי התו"כ כהבנת הרמב"ן מוקשים הם, דהא קיי"ל כל הטמאים אם רצו לשהות בטומאתן שוהין, וטבילה לאו מצווה, (ואפשר היכא דאיכא קרבן שאני), ועוד הא אמרו (ריש מס' שקלים), בט"ו באדר מטהרין את המצורעין וכ"פ הרמב"ם, הרי להדיא דליכא חיוב לטהר עצמו מיד.

אלא על כרחו, יש לומר ביאור חדש בהאי קרא, והיינו דקרא והובא אל הכהן קאי על מאי דאמרה תורה זאת תהיה תורת המצורע ביום טהרתו, והובא אל הכהן, היינו ביום טהרתו הכוונה ביום שהוא רוצה לטהר עצמו, אזי והובא אל הכהן, וקמ"ל שאפילו קטן או שוטה שאין בו דעת לבוא אל הכהן, ואילו היה כתוב ובא הו"א שרק מי שיש בו דעת מעצמו הכהן מטהרו קמ"ל והובא אל הכהן דאפילו קטן או שוטה שאין בהם דעת והובא אל הכהן, ומטהרם (ויעו' **בשפתי חכמים** שכבר פירש כן).

ה

ביאור מדרש "והוא בא"

ובבית פנחס (להפתחא זוטא) ביאר בזה, כוונת המדרש תנחומא, והובא אל הכהן "והוא בא", וצ"ב, אולם להנ"ל דמכריחים אותו לבוא אל הכהן, יוקשה הא העיקר של טהרת המצורע הוא ההכנעה וההבנה שבא לכלל טהרה, ואם הוא אינו בא רק מכריחים אותו לבוא מאי אהני ליה טהרתו.

רק לדברי **הרמב"ם** המפורסמים, (פ"ב מהל' גירושין) בהא דכופין אותו עד שיאמר רוצה אני, שכל אדם מישראל רצונו לעשות עפ"י התורה, רק שהיצר מעכבו, ואחר שמבטל חומרותו ע"י הכפייה ממילא נשאר רק רצונו הטוב ואומר רוצה אני, וזהו כוונת המדרש מה והובא היינו דמה אהני מה שמביאים בע"כ וכנ"ל, לכך קאמר והוא בא, דע"י הכפייה ממילא הוא בא מעצמו, ואומר רוצה אני.

התורה מוציאה את האדם מהרע

זאת תהיה תורת המצורע ביום טהרתו - יש לבאר דהנה אמרו רז"ל קשה יצרו של אדם שאפילו יוצרו קראו רע שנאמר כי יצר לב האדם רע מנעוריו, והיינו הביאור במה שאמרו (ב"ב) רע רע יאמר הקונה, היינו הקב"ה שקונה הכל גם היצר, הוא לבד אומר על היצר שהוא רע, אולם ע"י תורה מתגבר על היצר (כמאמרם קידושין ל. בראתי יצה"ר בראתי תורה תבלין), אולם זה רק כשלומד תורה בקדושה וטהרה, אזי התורה מוציאה מהאדם את היצר הנקרא רע, וזהו זאת תהיה תורת המצורע, ואמרו (עירובין טו) המוציא רע, והיינו דעל ידי התורה היא מוציאה את האדם מן הרע, אולם הכל בתנאי ביום טהרתו, שהוא בקדושה וטהרה. **(נועם מגדים)**

מוציא שם רע לוקה ומשלם

זאת תהיה תורת המצורע - אמרו חכמינו ז"ל (ערכין טו, ב) 'אמר ריש לקיש, מאי דכתיב זאת תהיה תורת המצורע, זאת תהיה תורתו של מוציא שם רע, ומאחר שהמוציא שם רע לוקה בנגעים, כיצד מתחייב גם בתשלומי מאה כסף, הלא בכל מקום אינו לוקה ומשלם.

ויש לתרץ, על פי מה שאמרו (שם טז, א), שאם על ידי השם הרע שהוציא הועילו מעשיו, דהיינו שנתקוטטו על ידו, אין המעיל של הכהן הגדול מכפר ונגעים באים עליו, אבל אם לא הועילו מעשיו, מתכפר על ידי המעיל ולא יבוא עליו נגעים. וממילא כיון שבמוציא שם רע לא הועילו מעשיו, שהרי בא הדבר לידי בירור בבית דין שאין כלום בדבריו, אם כן אינו לוקה בצרעת ושפיר מכפר המעיל, ומעתה אפשר לחייבו מאה כסף בלא כל חשש **(בית יצחק)**

נגע לטובה הוא שימצא מטמוניות

ונתתי נגע צרעת בבית ארץ אחוזתכם - וברש"י בשורה היא להם שהנגעים באים עליהם בכדי שימצאו המטמוניות שהחביאו האמוריים, ויש לבאר, דיש להבין היאך אמר השי"ת ונתתי נגע צרעת ומיחס הרעה להשי"ת, והא אין דבר רע יורד מן השמים, לזה כתב רש"י דעל בשורה טובה היא באה, והיינו מה שהקב"ה נתן עתה נגעים היה לטובה ולברכה, ולכך יוחס זה להשי"ת **(משכיל לדוד)**

טעמי המקרא קדמא ואולא - מאין באת ולאן אתה הולך

ולקח את העץ ארו ואת האזוב ואת השני תולעת - הנה בטעמי המקרא, על מילת אזוב הוא קדמא ואולא, ויתבאר ע"ד הרמז, דלפי מה שכתב רש"י דהאזוב לרמז בא שישפיל עצמו כאזוב, דהנה עקביא בן מהללאל אומר דע מאין מאין באת ולאן אתה הולך, ועל ידי זה אין האדם יכול להתגאות בראותו שבא מטיפה סרוחה, והולך למקום רימה ותולעה, לכך מרומז במילת אזוב, קדמא ואולא, שידע מאין בא ולאן הוא הולך, ובזה יבוא לידי הענווה. **(ברכת יצחק)**

ויש להוסיף בזה, דלכך לוקח שני תולעת ואזוב שיבוא לידי הענווה, ואמאי צריך שניהם (יעו' בהרחבה במדור נחמד ונעים), ולהנ"ל יובן, דכנגד מאין באת מטפה סרוחה מראים לו את האזוב, מלשון זיבה, וכנגד לאן אתה הולך למקום

רמיזא דאורייתא

פנינים יקרים בהלכה ובאגדה
המרומזים בקראי דפרשתינו

רימה "ותולעה", מביא "תולעת" שני. **(מחמדי התורה)**

דם הציפור השחוטה אי בעי כיסוי

ושחט את הצפור האחת אל כלי חרס וגו' - יש לחקור ולענין אם דם הציפור השחוטה טעון כיסוי, אך שצריך לשפוך את הדם לתוך הכלי של מים חיים, מ"מ יוכל להיות שצריך להשאיר מעט לכיסוי לשיטת ר' מאיר בחולין (פה א), דלא דריש אשר יאכל שיהי' ראוי לאכילה **(שפתי צדיק)**

הטעם שרק כאן כתוב איש בכל פרשת מצורע

את האיש המטהר (ואתם) לפני ה' - הדבר נפלא, דבכל פרשת טהרת המצורע לא כתוב "איש", רק בפסוק זה, יעו' בתו"כ, ובפשוטו יש לומר דהנה דבר זה חידוש הוא, דביאה במקצת שמה ביאה או לענין מלקות כמבואר בזבחים דף לב, א - ב לג, א עיין שם. והכא קא מעייל ידיו לשער נקנור, והוא אמינא דלא מיירי רק בקטן המטהר דלאו בר מצוה הוא, ועל הכנסתו למקדש ליכא איסורא משום מכניס דבר טמא, דזה ודאי בעי שיכנסו רובו או כלו, אבל בהבאתו במקצת ליכא איסורא. ועוד דמכניס קטן אימעית בריש ערכין [וכמו שבארתי בחידושי בשם הגר"א] מכתה, לכן קמ"ל קרא **דהעמיד "האיש המטהר"** - היינו גדול דבר מצות, ואם נכנס במקצת איכא כרת או מלקות, בכל זאת לטהר מצרעתו, התירה רחמנא, ונכון בסיעתא דשמיא.

הטעם שנקרא "שבת הגדול"

יש לבאר, דהנה אמרו חז"ל 'שבת קביעא וקיימא', מה שאין כן מועדים תלויים בקידוש בית דין (פסחים קיז, ב), ועל כן קדושת שבת הוא כמו הגדול שיכול לעמוד בעצמו, מה שאין כן קדושת המועדים מעמידין אותן אחרים היינו ישראל, כביכול כמו הקטן שמחזיקין בידו אחרים להעמידו ובזולת אחרים אין לו העמדה.

והנה קודם בא יום המועד הקדוש הרגל הראשון שברגלים שבכל השנים, נקרא שבת שלפניו שבת הגדול כדי להורות החילוק בין קדושת שבת לקדושת יום טוב. **(בני יששכר ניסן מאמר ג' - אות ב')**

הטעם שדווקא "שבת" הגדול

הלבוש (סעיף א) כתב וזה לשונו, **ומה שתולין הנס בשבת** ולא ביום עשירי לחודש איזה יום שיהיה מפני שלא בא הנס אלא על ידי שמירת שבת שמפני שידעו המצריים שהיו ישראל שומרים השבת במצרים כדאיתא במדרש (שמות רבה א כח) היו מתמיהין שהיו מטפלין בשה בשבת, ועל ידי כך שאלו אותם לכך קורין דוקא שבת הגדול, ואני שמעתי לפי שהיו יודעים שאסור לעשות קשר בשבת וראו אותם קושרים בכרעי מטתם לכך שאלו כי לא ידעו שיש חילוק בין קשר של קיימא ובין קשר שאינו של קיימא והשיבו כי מצות השם עליהם וכו' וא"כ היה עיקר הנס בשביל השבת לכך קורין דוקא שבת הגדול **(פרישה סי' ת"ל)**

ואזוב.

וברשיי (ד"ה ושני תולעת ואזוב) שמביא עץ ארז לפי שהנגעים באין על גסות הרוח, מה תקנתו ויתרפא ישפיל עצמו מגאוותו כתולעת וכאזוב, ויש להבין מה טעם צריך שניהם, אזוב ותולעת שני.

א'

בכדי שיבוא לדרך הממוצע צריך מקודם להתנהג בדרך הקיצון

המהר"ל מפראג (גור אריה) **ביאר** - בהקדם, דעוד צריך ביאור למאי דאמרו (נדה כו.), דשיעור אזוב טפח, היה לו להקדים האזוב שגדול מהתולעת שני, ויתבאר, על פי דברי הרמב"ם (פ"א הל' דעות) המפורסמים, דיש לו להאדם לילך בדרך הממוצע, רק אם הוא רחוק מהמדה בדרך רחוקה, אזי מקודם ירחיק עצמו לקצה השני זמן מה, עד שיחזור לדרך הטובה, והיא המדה הבינונית, ולכך זה שהתגאה כל כך, אזי מקודם צריך להרחיק עצמו עד ושני תולעת שמדתו קטנה מאוד, ואח"כ ישוב למדת האזוב שהיא דרך הממוצע, **(וראיתי למרן הגאון רבי חיים קנייבסקי שליט"א שפירש כן מעצמו, בספרו טעמא דקרא).**

ב'

לרמוז דברי הברטנורא דבענווה אין מדת הממוצע

במשכיל לדוד (לר"ד פרדו ז"ל) **ביאר** - על פי מה שביאר רבינו עובדיה מברטנורא (אבות) על המשנה מאוד מאוד הוא שפל רוח,

דהמדה המיוחדת שאין לו להאדם ללכת בדרך הממוצע וכדברי הרמב"ם ככל שאר המדות, הוא במדת הענווה, דשם צריך להיות האדם בענווה יתירה, וזהו מאוד מאוד הוא שפל רוח, ואפשר רמז לזה בכדי שכשיהא האדם גם הרוח נטהר מטומאתו, אומרים לו שיביא ב' דברים המרמזים לענווה, בכדי לרמוז לו כהנ"ל דמאוד מאוד הוא שפל רוח, ולכך מביא גם שני תולעת וגם אזוב.

ג'

יש ב' סוגי גאוה ולכך על שניהם מביא שני תולעת ואזוב

עוד ביאר - דאיכא ב' סוגי גאוה, יש המתגאה על שלימות נפשו ברוחניות, והרגשתו שהוא מלא וגדוש בקדושה ותורת ה', ויש שמתגאה בעילוי גופו החומרי בגבורתו או בעשרו, לכך רמז לו שאם מתגאה ברוח הרוחני ישפיל עצמו כתולעת שידמה חיות שבו לחיות התולעת, ואם מתגאה בחומר שבו, שהוא דבר דומם ישפיל עצמו וידמה לאזוב מקיר שהוא דומם.

ד'

צריך לתקן ב' ענינים שנפגמו מכוח גסות הרוח

עוד יבואר - בכעין זה, דבמה שהיה לבו גס בו, הרי שפגם בזה גם בנפשו וגם בנשמתו, והיינו דהפגם הוא בין ברוחני ובין בגשמי, לכך בכדי לתקן ב' אלו הפגמים צריך להביא אלו ב' המינים האזוב ושני התולעת, וכפי שאמרו (ברכות) שלכך ברא הקב"ה האדם ביום האחרון לבריאה שאם תזווח דעתו עליו אומרים לו יתוש קודמך, וכן אצל בני האדם, טבעם הוא שלא יתקבל המתייהר, ובכדי לתקן ב' אלו הענינים צריך להביא, גם שני תולעת, לרמוז על ואנכי **תולעת** ולא איש, ואזוב ירמוז על מה דאמרו מה יענו **אזובי** קיר. **(מחמדי התורה)**

אמור טמא, והוא אמר טמא, אמור טהור והוא אמר טהור, וכיו דתליא בכהן, וכל זמן שלא אמר הכהן הוא טמא אינו טמא, נוכל לומר דהכהן בעת שאמר על המצורע שהוא טמא, היה אמר אני אמר טמא רק אם יתקיים ככל האמור בתורה, שיהיו שתי צפדים חיות, פרט לטרפות כרצון התורה למען שיטהר מצרעתו.

ואם אחת מהן טריפה, לא נתקיים רצון התורה למען שיטהר באופן זה, על זה האופן לא אמר כלל הכהן מתחילה שהוא טמא, ואף אם הכהן לא התנה מפורש התנאי הזה, מ"מ דעת ב"ד מתנה התנאי עפ"י דין תוה"ק כמבואר, וא"כ אין שום ראי מזה דאזלינן בתר רובא, דגם אי לא אזלינן בתר רובא אין לחוש דילמא אחת מהן טריפה, דכיון דתלוי באמירת כהן, ועל דעת זה לא אמר כלל הכהן שהוא טמא, וא"כ ניטהר ממה נפשך.

ה'

כל נאמנות הכהן הוא רק אי אזלינן בתר רוב

עוד תירץ - דכיון דתלוי באמירתו של כהן דוקא, ואם ישראל אמר שהוא טמא אינו כלום אף שיהי' הת"ח היותר גדול, וא"כ אין לחוש בכאן דילמא אחת מהצפדים היא טריפה, אם לא אזלינן בתר רובא, א"כ יש לחוש על הכהן דשמא אינו כהן כלל, ודילמא אבי הכהן לאו אביו הוא כמבואר בחולין, וא"כ כיון שאיננו כהן, לא נטמא המצורע כלל באמירתו, וא"כ כל עיקר הטומאה שלו הוא מכח דאזלינן בתר רובא, ולהכי סומכין נמי על זה הטהרה ואזלינן בתר רובא, ואמרינן דהצפדים הם כשרות.

ורצו להביא ראייה מפרה אדומה, דשם הטומאה היא בבירור וודאי לא מכח רובא, ובכל זאת סומכין על האפר פרה לטהר אותו מכח הרובא דהפרה כשירה היתה ולא טריפה, וכן יתר הראיות שהגמ' מביא שמה הוא כעין זה שהחייב הוא בבירור, ובכ"ז סמכין ארובא לצאת ידי החיוב דו"ק שמה בכל הראיות שבגמרא מפסח וערלה ע"כ, וא"כ ניחא שלא הביאה הגמ' הראיה הזאת ודו"ק.

ו'

בצפדים בעי למעט טריפות כיון דנשחט חוץ מג' מחנות

בספר נחלת יעקב יהושע (פר' מצורע) **תירץ** - דהנה ה"ט"ז (בספרו דברי דוד) כתב, דהא דהוצרך כאן למעט טרפות אף על פי שכבר מיעט טרפות, מכל הקרבנות, דהו"א שזה שאינו נשחט כדיון קרבן אלא מחוץ לשלוש מחנות כשר בטרפות, קמ"ל דאפ"ה ממעטינן טרפות.

ולפ"ז יש לומר, דאימעות כאן רק וודאי טרפות, ומשו"ה כשרוב כשרות נוכל לסמוך על הרוב, דחידוש הוא דנפסל כאן טריפות, אבל בכל הקרבנות, דאין הו"א להתייר טרפות, שפיר לא סמכין על הרוב, ומשו"ה יליף משעיר המשתלח דהוא קרבן גמור וטרפות נפסל בו, ואעפ"כ סומכין על הרוב.

בתוה"ק בפרשתינו (יד-ד) וצוה הכהן ולקח למטהר שתי צפדים חיות טהורות ועץ ארז ושני תולעת ואזוב.

חמדת הפרשה

הא דאין ראייה משני הציפורים דאזלינן בתר רוב

וברשיי (ד"ה חיות הנה) הביא מהא דדרשי חכמינו ז"ל (חולין קלט:), חיות פרט לטריפות.

ויש להקשות, מהא דאמרו חז"ל חולין (יא.) מנא הא מילתא דאזלינן בתר רובא, ברובא דליתא קמן, ואמאי לא הביאו מהא שלקחו שתי צפורים חיות, ויש לחוש שמא המשולחת טריפה הוי, אלא ודאי מוכרח לומר דאזלינן בתר רובא, דרוב צפדים כשרות הן.

א'

מצורע גופא ילפינן משעיר ועגלה ערופה

בשו"ת פנים מאירות (ח"ב סי' קכ"ח) **תירץ** - דבאמת לפי דלמסקנת חז"ל (חולין קמ.), לא ילפינן מהאי קרא חיות למעוטי טריפות ומטהורות למעוטי טמאות, דמבנין אב דתנא דבי רבי ישמעאל נפקא, דתני דבי רבי ישמעל נאמר מכשיר ומכפר בפנים ונאמר מכשיר ומכפר בחוץ, וחיות טהורות איצטריך, להא דמשני רבי נחמן בר יצחק וכדרבא (שם בגמ'), וכפי שכתבו התוס' (שם ד"ה שלא יזווג לה).

ולפ"ז ניחא, כיון דצפורי מצורע גופא ילפינן שלא יהיה טריפות אלא ממכפר - שעיר המשתלח ומעגלה ערופה, לכך ניחא להנך אמוראי לאתויי ראייה משעיר המשתלח ומעגלה ערופה גופה.

ב'

מהא דאזלינן בתר רוב ילפינן דמשלחים הציפור לחלוטין

במהרי"ל דיסקין (פר' מצורע) **תירץ** - דהא דהשילוח של הצפור היה לחלוטין שתוכל לברוח, וגמרינן מינה דמותרת אכילה, דאל"ה לא אמרה תורה שלח לתקלה, היינו השתא דכבר קיימא לן דאזלינן בתר רובא, דלהכי סמכין ארובא דלאו טריפה הוא, ומשלחין אותה לחלוטין, אמנם אי לא הוי ידעינן דאזלינן בתר רובא מראיות אחרות המבוארות בחולין שם, הייתי מפרש באמת דושלח על פני השדה הוא באופן שיכול לחזור ולצוד אותה ולבדקה אם היא טריפה, דאל"ה לא נטהר המצורע, וא"כ לא מוכח מזה כלל דאזלינן בתר רובא.

ג'

הוי כתנאי שאם לא הויה חיות איכן כלל דין מצורע

האדמו"ר המהרי"ד מבעל ז"ל תירץ - למאי דאמרו (נגעים פ"ג ה"א), הכל כשרים לראות את הנגעים, אלא שהטומאה והטהרה בידי כהן, אומרים לו

חמודי שי

לעילוי נשמת אמור"ר עטי"ר
רבי יהודא ארי' לייב בן הרב משה מרדכי ז"ל
פלוצק-פולין
דיין וחבר ועד הרבנים בפרנקפורט ציילסהיים
ואב"ד אופיבאך
נלב"ע ג' חשוון תשל"ד תנצב"ה

בעה"ת א' פרשת מצורע-
שבת הגדול תשע"ט לפ"ק

בתורתנו הקדושה, "וזאת תהיה תורת המצורע ביום טהרתו, והובא אל הכהן. ויצא הכהן אל מחוץ למחנה וראה הכהן והנה נרפא נגע הצרעת מן הצרוע." (פרק י"ד, פסוקים ג,ג)

יש לתמוה, כי מן הפסוקים אלו, סתירה הוא מפסוק לפסוק, שמתחלה אמרה תורה והובא אל הכהן, ושוב אמרה תורה, ויצא הכהן אל מחוץ למחנה, הרי דבתחלה אמרה תורה שהצרוע בא לכהן, ולבסוף אמרה תורה שהכהן בא אל הצרוע, ותמוה מאוד.

אחרי ההכנה של המצורע יכול הכהן לבוא אליו

ונראה לעניות דעתי **לבאר**, הצעתן של דברים כך, דמתחלה צריך החוטא אשר בו נגע הצרעת, לחזור בתשובה ולבקש תיקון נפשו, והוא ע"י ההתעוררות להטיב דרכיו שמרומם ב"והובא אל הכהן", ורק אז הוא נענה משמים ומהכהן, ואז "ויצא הכהן" אפילו למחוץ המחנה לתקן ולהחזיר את נשמת האדם החוטא שביקש באמת את תיקון נפשו.

"ויצא הכהן אל מחוץ למחנה וראה הכהן". הכהן יוצא מחוץ למחנה אל המצורע, והוא כדוגמת הרופא המגיע לביתו של החולה, לראות ולבדוק את בריאותו.

חייב הכהן לצאת כדי תלמיד שגלה מגלין רבו

לעניות דעתי, יש לדמות מילתא למילתא בדין גולה לערי מקלט, דהנה אמרו חכמינו ז"ל (מכות דף י'), תלמיד שגלה מגלין רבו עמו, שהרב חייב לצאת לגלות עם תלמידו כדי ללמדו תורה, תפקידו של הכהן דומה לכך, במאמר שלנו לפרשת תזריע הבאנו את השפת אמת שמביא מהזוהר הקדוש שתפקיד הכהן הוא לסייע למצורע בתהליך התשובה, הוא מסתכל בנגע, "וראה הכהן והנה נרפא נגע הצרעת מן הצרוע." הכהן מביט בעין טובה ומעודד את בעל הצרעת לעשות תשובה על לשון הרע, ובזה הוא משחרר את הטומאה שתקועה בתוכו ומאפשר לו להוציא את האור, וע"י כך הצרעת תוכל לעזוב את גופו.

זה למעלה מהבנתנו, וכפי שהבאנו את דברי הרשב"ם שדין המצורע וטהרתו עמוק מאוד ומאוד, ואין זה מהדברים הפשוטים להבין את זה, מדובר בהכשרה מיוחדת שאהרון קיבל, כפי שהארכנו בזה בפרשת תזריע, שלכך דין הטהרה דבר הקב"ה למשה ולאהרן, בכדי שישמע אהרן ממש מפי הגבורה, "וידבר ה' אל משה ואל אהרון". הכהן מלמד ומשמיע לאהרן ישירות אודות דינים אלו כיצד זה פועל, (וכפי שנתקשה משה במעשי המנורה והלבנה, והראה לו הקב"ה) **לכך אהרון, שהוא אוהב שלום ורודף שלום, ומומחה במידות טובות, למד כיצד להביט במצורע בעין טובה, והוא לימד את בניו ואת כל הכהנים להתמחות ביכולת זו.**

מדת עין טובה תיקון ללשון הרע

וזה הפך פעולת לשון הרע ותיקונה. דלשון הרע גורמת לריב ומדון ועין הרע, ומדה זו של עין טובה של אהרן הכהן ותלמידיו המלאים אהבה לזולתם והבאת שלום היא התרופה והמזור לזה. היא מביאה לשלום בית ושלום בין אדם לחברו. זה כוחו של אהרון הכהן ושאר הכהנים, שיש להם את הכוח להשפיע על אחרים כדי להשכין שלום בין אדם לחברו ולהיות להם לעזר להרפא מנגע הלשון הרע.

לעניות דעתי, הטעם שהכהן הולך אל המצורע (וכן הרב אל התלמיד בערי המקלט), היא מאחר והוא המדריך הרוחני של המצורע, עליו לוודא שהמצורע הולך בדרך הנכונה של תשובה להגיע לדרגה של "והנה נרפא

נגע הצרעת מן הצרוע". רפואה שלמה, תשובה שלמה.

כל פעולות המצורע לזקקו להיות בא בקהל

בפרשתנו עץ ארו ואזוב, וברש"י מבאר בהא שהמצורע מביא דווקא דברים אלו, עץ ארו ואזוב "שנתגאה וחסא, ישפיל עצמו כאזוב וכו'" (בדומה למה שאמרנו בפרשת תזריע על השימוש בלשון אדם במקום איש. ראה חמודי שי על פרשת תזריע, אדם מלשון ענווה).

המעבר של המצורע, והדינים של המצורע שצריך לעשות בכדי לחזור בתשובה, מטרתם הוא להעביר אותו למדת הענווה, השפלה ובידוד, וכפי שאמרנו, דעל המצורע ללכת בציבור ולהכריז "טמא, טמא" מה שמבייש אותו וגורם לאחרים להתרחק ממנו, כך משיגים תשובה. הוא לעג ודבר על אחרים, ועתה הוא מושא לתוכחה, הוא נשלח מחוץ למחנה ואינו יכול להיות עם אנשים אחרים בגלל שהוא דיבר לשון הרע על אחרים וגרם לסכסוך, כמו כן בגדיו נפרמים ושער ראשו פרוע. כל אלו סימנים לכך שהוא לא יכול להיות עם אנשים אחרים.

זה דרך התשובה שלו, לאחר שהוא עובר את התהליך הזה, הוא הופך לבעל תשובה וחוזר לבוא בקהל. ובמקום שבעלי תשובה עומדין אין צדיקים גמורים יכולים לעמוד.

התורה מזכירה צדיקים גדולים כדוגמא לצרעת ותשובה. אחד מהם היא מרים הנביאה, שלא היו לה כוונות רעות כלל ואף לא דיברה בציבור נגד משה רבנו. גם משה רבנו, ע"ה, במעמד הסנה כשהוא דיבר על כלל ישראל ואמר שהוא לא חושב שהם יאמינו לו, ידו הפכה מצורעת, אדם לפעמים אומר לשון הרע על יחידים או אף על קהלה שלמה או רבים, ובימינו צריכים להיזהר במיוחד מאחר ואין לנו היום את התהליך של צרעת, כהנים וקרבתו.

בערב ימי הפסח- תיקון על חטא זה

איתא בזוהר (ח"ב מ, ב), שהחמץ הוא יצר הרע, ובארו שהוא רמז ליצר הגאוה, ככל שאנחנו מתקרבים לפסח ומנקים את החמץ ראוי לעשות בדיקה בחורין ובסדקין, ולהוציא מתוכנו כל שהוא ממדת הגאוה חלילה, זה יוצא זה נכנס מדת הענווה, ולעשות חשבון נפש ולנקות את החמץ מהדיבור שלנו.

בעניין שבת הגדול

ידוע ע"פ מסורה (הובא בראשונים ובפוסקים) שבזמן יציאת מצרים י' ניסן היה ביום השבת, ושבת הגדול הוא לזכר אותו דין מיוחד שהיה דווקא בפסח מצרים שבי' ניסן נצטוו וקיימו "במשכו וקחו" להפריש את הטלה לקרבן פסח.

ונראה לבאר שבוה זכו לגאולה, בזה שללא מורא ופחד מהמצרים יצאו לשוק ומשכו את הטלה שהוא מאילולי מצרים והכינו אותו לשחיטה והקרבה להקב"ה - וכל זה לעיני המצרים! היה נס ששום מצרי לא הרים יד על שום יהודי, אך לכלל ישראל נחשב זה לזכות עצום שעשו את המצווה באומץ ובנכונות למסירת נפש ממש - ובזה הראו קבל כל העולם אמונה ובטחון בה' וזכו לגאולה.

זה היה ההתחלה של הגאולה, וגמר הגאולה היה בהמשך כאשר קיימו ממש את קרבן הפסח ושחטו את הטלה, ונתנו את הדם בחוץ על המשקוף ושתי המזוזות לעיני מצרים, ובזה הראו למצרים ששלטו את הטלה בפועל ממש, והתפארו בזה באותו שעה שהראו אומץ ובנכונות למסירת נפש במדרגה הנעלית ביותר, אז זכו לגאולה שלמה.

ויה"ר שנוכה לא רק לשבת "הגדול", אלא ל"יום הגדול" והשיב לב אבות על בנים ולב בנים על אבותם, בניסן נגאלו, ובניסן עתידין ליגאל, בביאת משיחנו רוח אפנו אמנ.

מדור זה נערך וכתב

ע"י ר' שלמה יוסף בן הרב יהודא ארי' לייב געליבטער שליט"א - לורענץ

חידון

א' מיהו הכהן המרומו בפסוק?
ב' מה מעלת התשובה במצורע?

פרט בתשובתך, כפי הפירוט והבהירות תהיה זכאי לפרס יותר גדול חזור על דברי המהרא"ל צינץ אך תכתוב במילים שלך, לכתוב את שמך מקום לימודך וכתובת מגוריך.

אבות ובנים

מתורת הגאון מורינו ורבינו הרב ארי' לייב מצינץ מפלוצק זצוק"ל

הנה ידוע כי הצרעת בא על פגם הנפש, שהגדול שבהם, הוא לשון הרע, וכדברי חכמינו ז"ל עה"פ זאת תהיה תורת המצורע- דרשו בזה המוציא- רע, ולכך מתחלה והובא אל הכהן, שמעשים עולים לכהן העליון בבית דין של מעלה, לראות אם חזר בתשובה וראוי לתיקון, ואם אכן היטיב דרכיו אזי יוצא הכהן וכו' היינו הכהן שבארץ יוצא אליו להצילו ולטהרו. והנה כתוב "נרפא נגע הצרעת מהצרוע" היה צריך לכתוב "נרפא הצרוע מנגע הצרעת". מבאר המהרא"ל צינץ שזה רומז שאע"פ שהוא נשאר "צרוע" שנשאר עדיין בעומק נפשו כמה פריטים שעדיין צריכים תיקון מכל מקום הקב"ה ברוב רחמיו וחסדיו מתיר לו להיטהר כשנרפא מ"נגע הצרעת" שע"י שחזר בתשובה במעט סרו ממנו סימני הצרעת - בזה כבר ניטהר מהטומאה - אע"פ שהוא עדיין "צרוע" וצריך להמשיך לחזור בתשובה.

תשובות יש לשלוח למייל המערכת או לכתובת למטה | כל התשובות הנכונות יכנסו לגורל לפרסים גדולים שמות הזוכים בגורל יפורסם בגליון שיצא לאחר ההגרלה

מוקדש לע"נ הרה"ג הרב יהודה צדקה זיע"א, הרב הגאון בן ציון אבא שאול זיע"א והרב הגאון עובדיה יוסף בן גודגיה זיע"א

עונת שבת

עלון מס' 1067

להצלחת צבי בן יפה ורעייתו וב"ב ה"ו	מצודע (שבת הגדול) ח' בניסן תשע"ט, ירושלים		לע"נ רפאל בן פרוחה ז"ל
שלמה בן מרגלית זיווג הגון			לע"נ מזל בת שרה ע"ה
להצלחת מרים בת שרה תח"י			לע"נ אליהו בן מרים ז"ל
להצלחת אליהו בן מלך ז"ל	6:30	כניסת שבת	לע"נ שמעון בן שמחה ז"ל
לרפואת והצלחת ד' יעקב בן תופחה ה"ו	7:45	יציאת שבת	לע"נ חזקיה בן אסתר ז"ל
לרפואת הרב ידידיה ציון בן שרה ה"ו	8:20	רבינו תם	לע"נ אירן מרים בת דוולת ע"ה

ובתנוגי נא בזאת וכו' (מלאכי ג'). צריך לבאר הפסוק הזה, למה בחר ה' יתברך לנסות אותנו בנתינת הפעשרות ולא במצוה אחרת. על דרך משל, לסוחר בא לעיר עם עגלה, אשר עליה כל מיני סחורות ומלבושים מפל המינים. כשבאו הקונים לקנות ממנו, שאלו אותו מה היא המדה של התיכות הבד? ויאמר להם: כל התיכות שוות, וכל אחת יש בה ששים אמה ארך. אם הקונים אינם מאמינים לו לוקחים התיכה אחת ומוודים אותה, אם היתה המדה כמו שאמר, לא ימדדו יתר התיכות, כי לסתור את כל התיכות ולמדה אותם היא מלאכה מרבה וגדולה, לכן הקונה בוחר לו איזה תתיכה שהוא רוצה, תתיכה הנראית דקה וקלה מכלם, ואם נמצאת ארבה כמו שאמר, לא יתה עוד ספק בלבו, כי גם יתר התיכות הן באותו ארך. כך הקדוש ברוך הוא, בא אל בני ישראל והביא להם סחורות רבות, שש מאות ושלוש עשרה מצות, ואמר לישראל כי המצות כלן יש בהן סגלה גדולה מאד לכל הטובות, ולכל מיני הצלחה וברכה. ויש בני אדם שהם מחסרי אמונה, אשר אינם מאמינים, כי אם אחרי שינסו את מעלת המצוה, ויעמדו על פעלתה ועל תכלית סגלתה, אבל לנסות את כל התורה אינם יכולים כי הלא יש בה תרי"ג מצות. וראוי אם כן לבחור אחת מהן ומפנה ילמד על כלן, ואיזה מצוה היא אשר ראוי לבחור לנסיון ולעמד על טיבה? בלי ספק בני אדם יבחרו להם מצוה הנראית קלה מכלם! מה עשה ה' 'ונדיב נדיבות יעץ' (ישעיה נבח), ובחר במצות מעשר, כי לפי הנראה לעיני, יהיה נגרע האדם על ידה מערכו, ונפחת ממה שהיה לו, אזי בלי ספק אחר אשר יבחנו במצות המעשר והצדקה וימצאו בזכותה ברכה, יהיה על ידה הנסיון והמבחן האמתי על כל המצות. וזהו 'ובתנוגי נא בזאת אמר ה' צבאות אם לא אפתח לכם את ארבות השמים', והענין מתוק מדבש.

ויאמר אברהם

בסיוע "תכשיטי שמעון" שכונת הבוכרים טל' 5824226 י-ם

ע"ס סיפור השבוע

מוקדש לע"נ שמעון בן רחל ז"ל

פסח נמשך שמונה ימים

כר קיבל את הפריץ בכבוד מלכים, הכין לו סעודה דשנה והשניים שוחחו על דא ועל הא. האיש מצא חן בעיני ה"פריץ" שאמר לו, כי ישלח אליו את מנהל עסקיו, כדי שישוחחו על דמי החכירה ועל שאר ענינים. בהזדמנות זו אמר לו החוכר כי הוא מעדיף לנהל משא ומתן עם ה"פריץ" בעצמו, כי מנהל העסקים אוהב לקחת לעצמו דמי תיווך שמגים...

מילה אחר מילה, משפט אחר משפט הדברים נכנסו ללבו של ה"פריץ" ועוררו אצלו חשד כבד נגד מנהל העסקים היהודי שלו. לא הי' ימים מרובים, עד שפיטר ה"פריץ" את מנהל העסקים שלו ומינה את החוכר במקומו. בצורה כזו איבד מנהל העסקים את פרנסתו וירד מנכסיו, רחמנא ליצלן. הוא נסע אל רבי מאיר מפרמיש' לן, בלב שבור ורצון וסיפר לו כי החוכר החדש גמל לו רעה תחת טובה, הסיג את גבולו, עד כדי פגיעה בפרנסתו. הרבי שאל אותו, כיצד הוא גוהג בעניני צדקה ובשאר הענינים. לאחר מכן הוא שקע בהרהורים ואמר כי לה' יתברך יש שליחים לכל דבר ודבר, בכל מקום ומקום. „אני כשלעצמי איני יכול לעזור לך דבר. אולם בהזדמנות הראשונה אראה מה אפשר לעשות“.

כעבור זמן-מה, ביקר אצל רבי מאיר מפרמיש' לן אורח חשוב, הלא הוא רבי נפתלי מי' ליונסק, נכדו של רבי אלימלך, בעל המחבר של הספר המפורסם „נועם אלימלך“.

כאשר נפרדו השניים, אמר רבי מאיר לאורחו: „רבי נפתלי, אתה הרי צריך, בדרכך הביתה, ללון באיזשהו מקום בדרך. אני מבקש אותך שתלון בכפר זה וזה“ — ובאומרו זאת נקב רבי מאיר בשם הכפר ובשם האיש שאצלו צריך רבי נפתלי להתארח.

כפר זה לא היה ממש בדרך נסיעתו של רבי והוא נאלץ לסטות מעט הצידה, כדי להגיע לשם. אולם, הוא חשב שאם רבי מאיר בקשו לעשות זאת, הרי שהיתה לו כוונה בכך והוא ראה

היה היה פעם „פריץ“ פולני ולו מנהל עסקים יהודי, שניתל את כל רכושו. ה"פריץ" לא עשה דבר, מבלי שיועץ תחילה במנהל העסקים הי' הודי שלו. אם סוחר רצה לקנות כמות של עצים מהיער שהיה ברשותו, הוא שלח אותו אל היהודי שלו. אם סוחר פשתן ביקש לרכוש את היבול — הוא נאלץ לפנות אל מנהל העסקים היהודי והוא הדין כאשר ה"פריץ" עצמו רצה לקנות דברים שונים או למסור בית מזיגה בחכירה — כל זה נעשה באמצעות המנהל היהודי ובתיווכו. מובן מאליו כי מנהל עסקיו של ה"פריץ" עשה עסקים טובים והיתה לו פרנסה בשפע.

באחד הכפרים שהיו בשטח אחוזתו של ה"פריץ", חי לו יהודי, עני מרוד, שנאבק קשות על מחיית ביתו ומשפחתו. באותו הכפר היה בית מרזח מוזנח ועזוב, שעמד זה זמן רב בשיממונו. פעם, כאשר מנהל העסקים היהודי בא לאותו הכפר, פנה אליו היהודי העני בבקשה לעשות לו טובה ולהשפיע על ה"פריץ" שיחכיר לו את בית המרזח לשנים מספר. היהודי קינה כי יעלה בידו לשקם את בית המרזח העזוב ובמרוצת הזמן תהיה לו פרנסה ממנו וגם יוכל לשלם ל"פריץ" את דמי החכירה. ואם במקרה לא יצליח בדבר, גם כן לא יפסיד ה"פריץ" דבר, כי הרי בית המרזח ממילא עומד עזוב וריק.

*

המנהל היהודי הבטיח למלא את הבקשה ול- עשות לעני את הטובה המבוקשת. הוא השפיע על ה"פריץ" על נקלה שימסור לעני את המרזח העזוב, למשך שנתיים, ללא דמי חכירה כלל. החוכר החדש נכנס איפוא לבית המזיגה ובעזרת האיכרים המקומיים, להם הבטיח משקה בזול, הוא שיפץ אותו מבית ומחוץ, המזל האיר לו פנים ולבית המרזח יצא שם טוב בכל הסביבה. באחד הימים עבר בקרבת מקום ה"פריץ" בעצמו ונכנס כדי להכיר את החוכר החדש שלו. החו-

את עצמו חייב למלא אחר מבוקשו. נסע איפוא רבי נפתלי לאותו הכפר והתאכסן אצל היהודי שרבי מאיר מפרמישלן נקב בשמו. האיש לא הכיר את רבי נפתלי וקיבל אותו בצורה שבה קיבל עובדי אורח אחרים שהתאכסנו אצלו. אולם בכפר ההוא היה מלמד וכאשר הוא עבר במקרה ליד ביתו של היהודי וראה שם סוס ועגלה; נכנס כדי לתת לאורח „שלום עליכם“ ומיד הכירו. תוך זמן קצר הפיץ המלמד את הידיעה, כי הגיע לביקור אורח חשוב, צדיק גדול ורבה של חסידים. שמעו זאת היהודים תושבי הכפר וכן תושבי העיירות והכפרים הסמוכים ובאו בהמוניהם כדי לקבל את ברכתו של רבי נפתלי. בין הבאים היה גם מנהל העסקים לשעבר של ה„פריץ“, שסיפר לרבי נפתלי על האסון שקרה לו וביקש בדמעות שליש שהצדיק יעזור לו במצוקתו. עתה הבין רבי נפתלי את הסיבה שבגללה ביקשו רבי מאיר להתעכב בכפר זה. הוא שאל את המנהל לשעבר: „מה שמו של אותו בעל בית מרוח שהשיג את גבולך?“ וכאשר שמע ששמו פסח, הפטיר: „פסח נמשך שמונה ימים בלבד“. לאחר מכן בירך את האיש ואמר כי הבורא יתברך יעזור לו לצאת מצוקתו. למחרת נסע רבי נפתלי למקומו.

*

כאשר עברו ימים אחדים והמנהל לשעבר עדיין לא ראה שום סימן לשינוי מצבו, החל לפקפק בפירושה של הדברים שאמר לו רבי נפתלי. וכאשר הגיע גם היום השביעי ומאומה לא קרה, חשב האיש כי הצדיק רצה סתם להרגיע אותו באמירה של כלום, כי הרי מי אינו יודע, כי פסח נמשך שמונה ימים ומה ענין אותו היהודי שהסיג את גבולו ולחג בפסח שנמשך שמונה ימים? (הכוונה בחוץ לארץ, וליום טוב שני של גלויות, כי בארץ נמשך הפסח שבעה ימים בלבד). הלך האיש אל המלמד והשיח באוזניו את ליבו תוך שאלה, מה יכול להיות פרושה של הדברים? המלמד הרגיע אותו, באומרו, כי לכל צדיק וצדיק יש דרכים משלו לעזור ליהודים במצוקה ומשום כך עליו לחכות בסבלנות ולא לאבד את בטחונו.

למחרת בבוקר — הוא היום השמיני מאז ברכתו של רבי נפתלי — נעצרה כרכרה של ה„פריץ“ בפתח ביתו של היהודי, אשר רבי נפתלי התאכסן אצלו. מתכרכרה ירד אחד מ„משרתיו של ה„פריץ“ ואמר ליהודי לבוא עימו, כי ה„פריץ“ מבקש לראותו תיכף ומיד. פחד גדול נפל על היהודי, מי יודע מה „פריץ“ כזה עלול לעולל, אך ברירה לא היתה לו והוא נאלץ לגסוע אל ה„פריץ“. בהכנסו אליו, שאלו הפריץ, מי התאכסן אצלו בשבוע שעבר? היהודי המבוגר הל ניסה לאמר, כי אצלו מתאכסנים הרבה אנשים, אך ה„פריץ“ הפסיקו בחוסר סבלנות ושאל אם התאכסן אצלו אדם חשוב, משהו מיוחד, לא סתם אורח פורת. היהודי סיפר לו על הצדיק שתודמן לביתו ולבקשת ה„פריץ“, תיאר בדיוק כיצד רבי נפתלי נראה.

„כן כן, זהו זה“ — אמר ה„פריץ“ וכאשר הוא ראה בי איש שיחו אינו מבין במה הדברים אמורים, הוא פתר לו את ה„חידה“: „לפני כשבוע נראה לי בחלום יהודי נשוא פנים המתאים לתיאור שאתה מתאר את האורח שלך. הוא אמר לי שעשיתי עוול גדול, בכך שפטרתי את מנהל העסקים הקודם שלי ודרש ממני כי תוך שבוע ימים אחזיר אותו למשרתו ולמעמדו הקודם. למחרת שכתתי מכל החלום, אולם כעבור ימים מספר הוא שוב נראה אלי ותזר ותבע במפגיע להחזיר את המנהל הקודם. למחרת בבוקר שכחתי גם חלום זה, אולם אמש הוא שוב בא אלי, איים עלי במקלו והזהיר אותי, כאילו בפעם האחרונה, שאם לא אמלא אחר דבריו ללא כל דיחוי, חיי אינם שווים כקליפת השום. הוא גם אמר לי לקרוא לך ולהיודע ממך, היכן המנהל הקודם שלי נמצא. ובכן, עכשיו אתה כבר יודע מדוע שלחתי לקרוא לך“ — סיים ה„פריץ“ את סיפורו.

היהודי המשתומם למשמע אוזניו, אמר ל- „פריץ“, כי מנהל העסקים הקודם שלו, אכן נמצא בכפר שבו הוא עצמו גר. הפריץ ציח עליו לנסוע מיד ולהביאו הנה. לא היו ימים מרובים, עד שהחזיר ה„פריץ“ את המנהל הקודם למשרתו ואת פסח סילק מבית המרוח. את מקומו הוא מילא ביהודי אחר, חוכר ירא שמים, שאינו מסיג את גבול רעהו.

שַׁבַּת טֵישׁ

בס"ד

סדר ברכת האילנות

היוצא בימי ניסן ורואה אילנות שמוציאין פרה, אומר "בא" אמ"ה שלא חיסר בעולמו כלום וברא בו בריות טובות ואילנות טובות ליהנות בהם בני אדם", ואינו מברך אלא פעם אחת בכל שנה ושנה, ואם אחר לברך עד אחר שיגדלו הפירות - לא יברך עוד. (שולחן ערוך או"ח סיפור רכו)

בְּרַנְחָה יִקְצְרוּ: הַלֹּחַד יִלְךְ וַיִּכְתֶּה נִשְׂא מִשְׁדֵּי-חֲזָרַע
בְּאֵ-בֹוא בְּרַנְחָה נִשְׂא אֶלְמַתָּיו:

הַלְלוּיָהּ הַלְלוּ אֶת-ה' מִן-הַשָּׁמַיִם הַלְלוּהוּ
בַּמְרוֹמִים: הַלְלוּהוּ כָל-מַלְאָכָיו הַלְלוּהוּ
כָל-צְבָאָיו: הַלְלוּהוּ שְׁמֵשׁ וְנוֹרַח הַלְלוּהוּ
כָל-כּוֹכְבֵי אוֹר: הַלְלוּהוּ שְׁמֵי הַשָּׁמַיִם וְהַמַּיִם
אֲשֶׁר מַעַל הַשָּׁמַיִם: יְהַלְלוּ אֶת-שֵׁם ה' כִּי הוּא
צִוָּה וַיְבָרָא: וַיַּעֲמִידֵם לְעַד לְעוֹלָם חֲקֵנָתוֹ וְלֹא
יַעֲבוֹר: הַלְלוּ אֶת-ה' מִן-הָאָרֶץ תְּנִינִים
וְכָל-תַּחְמוֹת: אִשׁ וּבְרָד שֶׁלֵּג וְקִישׁוֹר רוּחַ סַעֲרָה
עֲשֵׂה דְבָרוֹ: הַהָרִים וְכָל-גְּבָעוֹת עֵץ פְּרִי
וְכָל-אֲרָזִים: הַחֲזִיה וְכָל-בְּהֵמָה רְמֵשׁ וְצַפּוֹר כָּנָף:
מַלְכֵי-אָרֶץ וְכָל-לְאֻמִּים שָׂרִים וְכָל-שִׁפְטֵי אָרֶץ:
בַּחוּרִים וְגַם-בְּתוֹלוֹת זְקֵנִים עַם-נְעָרִים: יְהַלְלוּ
אֶת-שֵׁם ה' כִּי-נִשְׁגַּב שְׁמוֹ לְבַדּוֹ הוֹדוּ עַל-אָרֶץ
וְשָׁמַיִם: וְנִרְם קָרוֹ לַעֲמוֹ תַּחֲלָה לְכָל-חַסִּידָיו
לְבָנֵי יִשְׂרָאֵל עַם-קָרְבּוֹ הַלְלוּיָהּ:

מִזְמוֹר לְדָוִד הַבּוֹ לַה' בְּנֵי אֱלֹהִים הַבּוֹ לַה' כְּבוֹד
וְעֹז: הַבּוֹ לַה' כְּבוֹד שְׁמוֹ הַשְׁתַּחֲוּוּ לַה'
בְּהַדְרַת-קִדְשׁ: קוֹל ה' עַל-הַמַּיִם אֶל-הַקְּבוֹד
הַרְעִים ה' עַל-מַיִם רַבִּים: קוֹל-ה' בַּפֶּתַח קוֹל ה'
בְּהַדְרָה: קוֹל ה' שִׁבַר אֲרָזִים וַיִּשְׁבַר ה' אֶת-אֲרָזֵי
הַלְבָּנוֹן: וַיִּרְקִיעֵם כַּמֹּד-עֵגֶל לְבָנוֹן וַיִּשְׁרִין כַּמֹּד
בְּרֵאֵמִים: קוֹל-ה' חֲצֵב לַהֲבוֹת אִשׁ: קוֹל ה'
יַחֲוִיל מַדְבַּר יַחֲוִיל ה' מַדְבַּר קִדְשׁ: קוֹל ה' יַחֲוִיל
אֵילוֹת וַיַּחֲשֵׁף יַעֲרֹת וַיְבַחֲיֵכְלוּ כְּלוֹ אֹמֵר כְּבוֹד:
ה' לְמַבּוֹל יֵשֵׁב וַיִּשָּׁב ה' מֶלֶךְ לְעוֹלָם: ה' עֹז
לַעֲמוֹ וַתּוֹ ה' יְבָרַךְ אֶת-עַמּוֹ בְּשָׁלוֹם:

שִׁיר הַמַּעֲלוֹת בְּשׁוּב ה' אֶת-שִׁיבַת צִיּוֹן הָיִינוּ
כַּחֲלָמִים: אִזּוּ יִמְלֹא שְׁחֹק פִּינוּ וְלִשְׁוֹנֵנוּ רִנָּה אִזּוּ
יֹאמְרוּ בַגּוֹיִם הַגְּדִיל ה' לַעֲשׂוֹת עִם-אֱלֹהֵי: הַגְּדִיל
ה' לַעֲשׂוֹת עִמָּנוּ הָיִינוּ שְׂמֵחִים: שׁוּבָה ה'
אֶת-שִׁבְתֵּנוּ כַּאֲפִיקִים בַּנֶּגֶב: חֲזָרְעִים בְּדַמְעָה

אחר כך יאמר "לשם יחוד" זה, המובא בספר "לשון חכמים" לרבנו יוסף חיים מבגדד בעל "בן איש חי"

בַּצּוֹמָה, וְכָל נַפְשׁוֹת רוּחוֹת וְנִשְׁמוֹת הַמַּגְלָגְלוֹת
בוֹ. וְאֵתָהּ הָאֵל בְּמַדַּת טוֹבָךְ וּבְחַסְדְּךָ הַגָּדוֹל,
תֹּאמֶר לְהֵם בְּאוֹר פְּנִיךָ וּתְשַׁלֵּם בְּרוּרָם וּתְקוּנָם.
בְּרַכֵּם טַהֲרֵם רַחֲמֵי צְדָקָתְךָ תְּמִיד גְּמִלָּם:
וַיְהִי רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ ה' אֱלֹהֵינוּ וְאַלְכֵי אַבּוֹתֵינוּ,
שֶׁבְּזִכְרוֹת הַבְּרָכָה הַזֹּאת אֲשֶׁר נִבְרַךְ, יִקָּיֵם בָּנוּ
מֵאֵמֶר רֵאשִׁית רֵיחַ בְּנֵי פְרִיחַ שְׂדֵה אֲשֶׁר בְּרַכּוֹ ה',
וְנִקְבַּל שְׁפַע עֲשֵׂרֶת הַבְּרָכוֹת כַּפְתּוּב וַיְתֵן לְךָ
הָאֱלֹקִים מִשַּׁל הַשָּׁמַיִם וּמִשְׁמַנֵּי הָאָרֶץ וְרַב דָּגָן
וְתִירֵשׁ. יַעֲבֹדוך עַמִּים וַיִּשְׁתַּחֲוּוּ לְךָ לְאֻמִּים תּוֹחַ
גְּבִיר לְאַחֶיךָ וַיִּשְׁתַּחֲוּוּ לְךָ בְּנֵי אֲמֹן. אֲבִרְיֶךָ
אֲרוּר וּמְבָרְכֶיךָ בְּרוּךְ. יְהִי לְרְצוֹן אֲמֵרֵי פִי
וְהִגִּיוֹן לְבִי לְפָנֶיךָ ה' צוּרֵי וְגֹאֲלֵי. וַיְהִי נֶעֱם ה'
אֱלֹקֵינוּ עָלֵינוּ וּמַעֲשֵׂה יְדֵינוּ פּוֹנְנָה עָלֵינוּ וּמַעֲשֵׂה
יְדֵינוּ פּוֹנְנָה:

לְשֵׁם יְחִוּד קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וְשִׁכְנִיתָהּ, בְּדַחֲלוֹ
וּרְחִימוּ וּרְחִימוּ וּדְחִילוּ, לְיַחְדָּא שְׁם יו"ד וְח"א
בְּוֹא'וֹ וְח"א בְּיַחְדָּא שְׁלִים בְּשֵׁם כָּל יִשְׂרָאֵל,
וּבְשֵׁם כָּל הַנְּפִשׁוֹת וְרוּחוֹת וְנִשְׁמוֹת
הַמַּתִּיחִסוֹת אֶל שְׂרָשֵׁי נַפְשֵׁנוּ רוּחֵנוּ וְנִשְׁמַתָּנוּ,
וּמַלְבוּשֵׁיהֶם וְהַקְּרוּבִים לְהֵם, שְׁמַכְלָלוֹת
אֲצִילוֹת בְּרִיאָה יְצִירָה עֲשִׂיָה, וּמְכַל פְּרָשֵׁי
אֲצִילוֹת בְּרִיאָה יְצִירָה עֲשִׂיָה, חֲרֵי אֲנַחְנוּ
מוֹכְנִים וּמְזַמְנִים לְקָיִם מַצְוֹת הַבְּרָכָה שֶׁתִּקְנֵנוּ
חֲכָמִים זְכוּרֹנִם לְבְרָכָה, עַל רֵאִית אֵילָנֵי
דְּמַלְבְּלָבִי, וְנַעֲלָה לְפָנֶיךָ ה' אֱלֹהֵינוּ וְאַלְכֵי
אַבּוֹתֵינוּ כְּאֵלוֹ כּוֹנְנֵנוּ בְּכָל הַפְּנוּת הָרְאוּיוֹת לְכוּן
בַּבְּרָכָה הַזֹּאת וְסוּדוּתֶיהָ. וְתַהֲיֵה חֲשׁוּבָה
וּמְקַבְּלַת וּמְרַצָּה לְפָנֶיךָ בְּרָכָה זוֹ, לְבָרַר
וּלְהַעֲלוֹת עַל יְדֶהָ, כָּל נִיצוּצֵי הַקְּדֻשָּׁה הַמַּעֲרָבִים

לרפואת הילדה
מרים בת היה ברכה יהודית תחי'
5806777@gmail.com

שַׁבַּת טֵיט

בְּרוּךְ אַתָּה ה' אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, שְׁלֵא
חֵסֶר בְּעוֹלָמוֹ כְּלוּם, וּבָרָא בּוֹ בְּרִיּוֹת טוֹבוֹת
וְאֵילָנוֹת טוֹבוֹת לִיהְנוֹת בָּהֶם בְּנֵי אָדָם:

אחר הברכה יאמר תפילה זו

וּפְרִי הָאָרֶץ לְגֵאוֹ וּלְתַפְאֶרֶת לְפָלִיטַת יִשְׂרָאֵל.
וְנֶאֱמַר, וּבְנֵי בָתִּים וַיֵּשְׁבוּ וַיִּטְעוּ כִרְמִים וְאָכְלוּ
פְּרִיָם. וְקָיָם בְּנֵי אִשְׁרָיִם הַבְּטַחְתָּנוּ עַל יְדֵי עֲמוּס
נְבִיאָךְ, הִנֵּה יָמִים בָּאִים נֹאֵם ה' וְנִגְשׁ חוֹרֵשׁ
בַּקָּצֵר וְדָרַךְ עֲנָבִים בְּמִשְׁךְ הַזֶּרַע, וְהִטִּיפוּ
הַחֲרִים עָסִים וְכָל הַגְּבֻעוֹת תִּתְמוּגְגְנָה. וְשַׁבְתִּי
אֶת שַׁבּוֹת עַמִּי יִשְׂרָאֵל וּבְנֵי עָרִים נִשְׁמָוֹת
וַיֵּשְׁבוּ, וַיִּטְעוּ כִרְמִים וְשָׂתוּ אֶת יַיִנָם וְעָשׂוּ גִּנּוֹת
וְאָכְלוּ אֶת פְּרִיָהֶם. וְקָיָם בְּנֵי אִשְׁרָיִם הַבְּטַחְתָּנוּ עַל
יְדֵי יְחֻזְקָאֵל נְבִיאָךְ, וְהַרְבִּיתִי אֶת פְּרִי הָעֵץ
וְתִגְבַּת הַשְּׂדֵה, לְמַעַן אִשְׁרֵי לֹא תִקְחוּ עוֹד
חֶרֶפַת רָעַב בְּגוֹיִים. וְנֶאֱמַר, וְעַל הַנְּחָל יַעֲלֶה עַל
שִׁפְתוֹ מִזָּה וּמִזָּה כָּל עֵץ מֵאֲכָל לֹא יִבַּל עֲלָהוּ
וְלֹא יִתֵּם פְּרִיו, לְחֻדְשֵׁיו יִבְכֶּה כִּי מִיָּמָיו מִן
הַמִּקְדָּשׁ חָמָּה יוֹצֵאִים וְהִיָּה פְּרִיו לְמֵאֲכָל וְעֲלָהוּ
לְתַרוּפָּה:

יְהִי רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ ה' אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ,
שִׁתְּעַלְנוּ בְּשִׁמְחָה לְאֶרְצֵנוּ וְתִשְׁעַנּוּ בְּגִבּוֹלֵנוּ,
וְשֵׁם נְקִיָּם מִצְּנוֹת תְּרוּמוֹת וּמַעֲשָׂרוֹת וְכָל מִצְּוֹת
הַתְּלוּיוֹת בְּאֶרֶץ אִשְׁרָיִם הַנְּחַלְתָּ לְאֲבוֹתֵינוּ הִיא
אֶרֶץ זִבְתֵי הַלֵּב וּדְבָשׁ, אֶרֶץ נַחְלֵי מַיִם, עֲיִנוֹת
וְתַהוֹמוֹת יוֹצֵאִים בְּפִקְעָה וּבְחָר, אֶרֶץ חֶשֶׁה
וּשְׂעוּרָה וְגִפּוֹן וְתַאֲנָה וְרַמּוֹן, אֶרֶץ זֵית שְׁמֹן
וּדְבָשׁ. כַּאֲשֶׁר צִוִּיתָנוּ בְּתוֹרַתְךָ עַל יְדֵי מֹשֶׁה
עַבְדְּךָ. אָנָּה ה' לְמַעַן שְׂמֵךְ הַגְּדוֹל, הַגְּדֵל חֶסֶדְךָ
עִמָּנוּ וְקָיָם לָנוּ אֶת הַדְּבָר אֲשֶׁר הַבְּטַחְתָּנוּ עַל
יְדֵי מֹשֶׁה עַבְדְּךָ, וְנִתְתִּי גִשְׁמִיכֶם בְּעֵתְכֶם וְנִתְנָה
הָאָרֶץ יְבוּלָה וְעֵץ הַשְּׂדֵה יִתֵּן פְּרִיו. וְהִשִּׁיג לְכֶם
דִּישׁ אֶת בָּצִיר וּבָצִיר יִשִּׁיג אֶת זֶרַע וְאֲכַלְתֶּם
לְחֶמְכֶם לְשִׁבְעַת וְיִשְׁבַּתֶּם לְבִטָּח בְּאֶרְצְכֶם. וְקָיָם
בְּנֵי אֶת הַדְּבָר אֲשֶׁר הַבְּטַחְתָּנוּ עַל יְדֵי יִשְׁעִיָּה
נְבִיאָךְ, בַּיּוֹם הַהוּא יִהְיֶה צְמַח ה' לְצַבִּי וּלְכַבּוֹד

וְתִמְלֹךְ אַתָּה הוּא ה' אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הַבְּרָכָה לְבָרְכֶךָ עַל
כָּל מַעֲשֵׂיֶיךָ. בְּחַר צִיּוֹן מִשְׁפַּן כְּבוֹדְךָ. וּבִירוּשָׁלַיִם
עִיר קְדֻשָּׁה. כְּפִתּוּב בְּדַבְרֵי קְדֻשָּׁה. 'מֶלֶךְ ה'
לְעוֹלָם אֱלֹהֵיךָ צִיּוֹן לְדֹר וְדֹר תִּלְלוּנָהּ:

אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, מֶלֶךְ רַחֲמָן רַחֵם עָלֵינוּ.
טוֹב וּמְטִיב הַדְּרֵשׁ לָנוּ. שׁוּבָה אֵלֵינוּ בְּחַמּוֹן
רַחֲמֶיךָ. בְּגִלְל אֲבוֹת שְׁעָשׂוּ רְצוֹנְךָ. בְּנֵה בֵיתְךָ
כְּבַתְחִלָּה וְכוּנֵנוּ מִקְדָּשְׁךָ עַל מְכוּנוֹ. וְהִרְאֵנוּ
בְּבִנְיָנוּ וְשִׁמְחָנוּ בְּתַקּוּנוֹ. וְהִשָּׁב כְּחַנּוּם
לְעַבְדוֹתֶם וְלוֹיִם לְשִׁירָם וְלְזַמְרָם. וְהִשָּׁב יִשְׂרָאֵל
לְגוֹיָהֶם. וְשֵׁם נִעְלָה וְנִרְאָה וְנִשְׁתַּחֲוָה לְפָנֶיךָ
בְּשִׁלֵּשׁ פְּעָמֵי הַגְּלִיָּה כְּפִתּוּב בְּתוֹרַתְךָ. שְׁלֹשׁ
פְּעָמִים בְּשָׁנָה יִרְאָה כָּל זְכוּרְךָ אֶת פָּנֵי ה'
אֱלֹהִיךָ בְּמִקּוֹם אֲשֶׁר יִבְחַר. בְּחַג הַמִּצּוֹת. וּבְחַג
הַשְּׁבָעוֹת. וּבְחַג הַסִּפּוֹת. וְלֹא יִרְאָה אֶת פָּנֵי ה'
רִיקָם. אִישׁ כְּמִתְנַת יְדוֹ כְּבִרְפַת ה' אֱלֹהִיךָ אֲשֶׁר
נָתַן לְךָ:

שִׁיר הַמַּעֲלוֹת לְדָוִד שְׁמַחְתִּי בְּאֲמָרִים לִי בֵּית
ה' גִּלְדָּה: עֲמֻדוֹת הָיוּ רַגְלֵינוּ בְּשִׁעְרֶיךָ יְרוּשָׁלַם:
יְרוּשָׁלַם הַבְּנוּיָה כְּעִיר שֶׁחֲבָרָהּ לָהּ יַחְדוֹ: שְׁשֵׁם
עָלוּ שְׂבָטִים שְׂבָטֵי־יָהּ עֲדוֹת לְיִשְׂרָאֵל לְהַדוֹת
לְשֵׁם ה': כִּי שָׁמָּה יֵשְׁבוּ כַסָּאוֹת לְמִשְׁפַּט
כַּסָּאוֹת לְבֵית דָּוִד: שְׂאֵלוֹ שְׁלוֹם יְרוּשָׁלַם יִשְׁלוּ
אֲהֻבֶיךָ: יְהִי־שְׁלוֹם בְּחִילְךָ שְׁלוֹהַ בְּאֶרְמְנוֹתֶיךָ:
לְמַעַן אַחֵי וְרַעֵי אֲדַבְּרָה־נָּא שְׁלוֹם בְּךָ: לְמַעַן
בֵּית־ה' אֱלֹהֵינוּ אֲבַקֶּשֶׁה טוֹב לְךָ:

יש אומרים כאן נוסח "פתח אליהו" ואומרים קדיש "על ישראל" בעשרה מישראל
לאחר הברכה יפריש לצדקה כפי נדבת לבו

קול תודה

עלון התחזקות חודשי בענייני השבת וההודאה לבורא עולם

הדיבור שיצא לחירות

ההבריאה נחלקת כידוע לארבעה רבדים: דומם, צומח, חי ומדבר. האדם הוא מדבר, זוהי ייחודיותו: "ויהי האדם לנפש חיה", לרוח ממללא, מדברת (בראשית ב, 7, ובתרגום). על האדם לנצל כח זה של דיבור לעבודת בוראו: "עם זו יצרתי לי, תהלתי יספרו" (ישעיה מג, כא) - תכליתו של עם ישראל היא לספר תהילות ה'. על מה נגזרה גלות מצרים? על שאלת אברהם אבינו "במה אדע כי אירשנה" (בראשית טו). כלומר, היתה תביעה בעניין הדיבור. ועדיין הייתה הגזירה תלויה ועומדת עד למכירת יוסף. ואיך נסבבה, על ידי דיבורו "ויבא יוסף את דיבתם רעה אל אביהם" (בראשית לו).

כשאיימו דתן ואבירם להסגיר את משה רבנו על הריגת מצרי שהתעלל ביהודי, נאמר: "ורא משה ויאמר אכן נודע הדבר" (שמות ב). פרש רש"י: כשראה שיש בעם מלשינים, החוטאים בלשונם, פחד ואמר: מעתה, שמה אינם ראויים להיגאל. אכן נודע לי הדבר שהייתי תמה עליו, מה חטאו ישראל מכל שבעים האומות להיות משועבדים בעבודת פרך, אבל רואה אני שהם ראויים לכך.

הוא שנאמר בזהר הקדוש (ח"ב כה), שבמצרים היה הדיבור בגלות. כלומר, שלא מילאו ישראל את יעודם לעבודת הבורא. והואיל ו"פרנס לפי הדור" (ערכין זי.), היה גם משה רבנו, גואלם של ישראל, כבד פה וכבד לשון. ולכן הייתה הגלות תחת יד פרעה. (פרעה - אותיות פה - רע).

ההפך מהעוון החמור של לשון הרע, היא המצווה הגדולה להודות ולשבח, כמובא במג"א (ס, ב) על המילים בברכת אהבת עולם "וקרבננו להודות לך", "יזכור שלא נברא הפה רק להודות ולא לדבר לשון הרע, וזהו

ההפך מהעוון החמור של לשון הרע, היא המצווה הגדולה להודות ולשבח, כמובא במג"א (סח) אמרו, שהאות פ"ה מיוחדת לגאולת מצרים, שנאמר בה: "פקד פקדתי אתכם ואת העשוי לכם במצרים" (שמות ג). כי בה נפתח הפה להודות ולהלל.

וזו מצוות סיפור יציאת מצרים, שחייב כל אדם לראות את עצמו כאילו הוא יצא ממצרים ומדברו יצא מהגלות. וכל המרבה לספר ביציאת מצרים הרי זה משובח, כי מוכיח שיציאת מצרים שלו רחבה וגבוהה יותר. וכמו שאמרו (פסחים פה): "כזיתא פסחא", היו אוכלים כזית מבשר קרבן פסח, "והלילא פקע איגרא". לקול המולת ההמון מההלל, דומין כאילו הגגות מתבקעים. שהיו אומרים ההלל על הפסח (רש"י).

ואמרו בזהר הקדוש (ח"ב סז): שהקב"ה מכנס פמליא שלו ובא עמם, לשמוע שבחו מפי בניו. נצטוונו: "אָפְרָר רְאִיתֶם אֶת מִצְרַיִם הַיּוֹם לֹא תִסְפוּ לְרִאֲתֶם עוֹד עַד עוֹלָם" (שמות יד), ולדברי רבותינו (מכילתא בשלח), זו מצוות "לא תעשה" לדורות. ורמז בזה, **שנראה ונשיגח שהדיבור לא יהיה עוד בגלות, אלא ישמש להודות להלל לשבח את הבורא יתברך.**

וכמו שפירש האלישיך הקדוש: (תהילים ק"ה ב) "שירו" אם תרצו להתרונן בשירה - "לו", שירו בשבח הבורא. "זמרו", אם תרצו לזמר - "לו". "שיחו", אם תרצו לשוחח, אזי: "בכל נפלאותיו". יהי רצון שזככה. ערוך על פי הגדה "ברוך שאמר", הרב ברוך וזנובלם.

הודאה תמידית על יציאת מצרים

ויפר הרב לווינשטיין שליט"א:

בְּכָל יוֹם יוֹם אֲנִיחָנו מוֹדִים כְּמֵה פְעֻמִּים עַל יְצִיאַת מִצְרַיִם. תְּמוּהָ הִיא הַדָּבָר בְּעֵינֵי - כְּלוֹם אֵין בְּכֶךָ הַגְזָמָה מְפַרְזֶת, וְאַפְלוּ בְלִתֵי רְצוֹנָה?

נִתְאַר לְעֲצָמָנו אֲדָם, שְׁחָבְרוּ עָשָׂה לוֹ טוֹבָה מְסִימָת, וּמֵאֲזַב כָּל בְּקָר מְשָׁכִים הָאֲדָם אֶל פְּתַח חֲבֵרוֹ, וּמוֹדָה לוֹ עַל אוֹתָהּ טוֹבָה. לְקִאוֹרָה, מְחַמַּת הַהַגְזָמָה שְׂבָכְךָ, נְרָאָה כְּאֵלוֹ הָאִישׁ לוֹעַג לְחֲבֵרוֹ בְּתוֹדוֹתָיו הַמְפַרְזוֹת, וְהִמְטִיב עֲלוֹ לְכָפֶס.

תְּמִיחָה זֹה הָעִסְקָה אוֹתִי לֹא מַעֵט, עַד שְׂנַזְכְּרָתִי בְּמַעֲשֵׂה שְׁסָפֵר לִי מִישָׁהוּ, שְׂאַרְעֵה לוֹ בְּגִלְדוֹתוֹ.

בְּיוֹם שְׁנַתְמָנָה אֲבִיו לְרֵאשׁ יְשִׁיבָה, הוּא הִרְצָה שְׁעוֹר פְּתִיחָה בְּהַשְׁתַּפּוֹת רַבָּנִים רְבִים. בְּשְׁעוֹר זֶה הַשְׁתַּתַּף גַּם הוּא, אֶף שֶׁהָיָה עֲדוֹן יָלֵד, וְלֹא הִבִּין מְאוּמָה מִן הַנְּאֻמָּה.

לְאַחַר הַשְׁעוֹר נְגָשׁוּ אֶל אֲבִיו כָּל הַרְבָּנִים, וּבְרַכּוּהוּ, וְאַחֲלוּ לוֹ הַצְּלִחָה לְרַגְלֵי הַמָּנוּי הַחֲדָשׁ.

הָאֵב שָׂמַח וְהוֹדָה לְכֻלָּם, אוֹלָם בְּמִיחָד שְׂמַח לְקִרְבָּת זְקוֹן אָחִי, אֲשֶׁר לֹא הָיָה רַב וְלֹא תִלְמִיד חֶכֶם, אֲלֵא אֲדָם פְּשוּט.

הָאֵב גַּם הוֹדָה לְזֶקֶן הָזֶה בְּהִתְבַּרְשׁוֹת וּבְאַרְיִכוֹת מְרִבָּה.

הַדָּבָר הַפְּלִיא אוֹתוֹ מְאֹד. כְּשֶׁהִגִּיעוּ הַבִּיטָה, שָׁאֵל אֶת אֲבִיו מָה רְאָה בְּזֶקֶן זֶה, שְׂכַל כֶּךָ הוֹדָה לוֹ עַל אַחֲלוּיוֹ.

אָמַר לוֹ אֲבִיו: "הָאֲדָם הַזֶּה נָתַן לִי פַעַם, לְפָנַי שְׁלֹשִׁים שָׁנָה, הוֹצִיאָתוֹ נְסִיעָה בְּרַכָּבָת, וְעַל כֶּךָ הוֹדִיתִי לוֹ".

כְּמוֹכָן, הַסֶּבֶר זֶה הוֹסִיף פְּלִיאָה עַל פְּלִיאָתוֹ.

הָאֵב הַמְשִׁיךְ וְהַסְבִּיר: "בְּחֹור עֵינֵי הַיִּיטִי אַז, וְגַם יָתוּם מְאֹב וּמְאָם. חֲשָׁקָה נִפְשִׁי בְּתוֹרָה, אוֹלָם כִּסְף לְהוֹצִיאָתוֹ נְסִיעָה לְיִשְׂרָאֵל לֹא הָיָה לִי, וּבְגִלְלֵ סִבָּה צְדִידִית זֹכְמַעַט שֶׁהַתְּבַטֵּלָה תְּכַנִּיתִי. הַתְּמַלְאָתִי צַעַר גְּדוֹל, וְכַמְעַט שְׂנַפְלָתִי לְיאֹשׁ. כְּשֶׁשָּׁמַע הָאִישׁ הַזֶּה עַל צַרְתִּי, נָתַן לִי מְכִיסוֹ אֶת הוֹצִיאָתוֹ הַנְּסִיעָה, וּבְזָכוֹתוֹ הִתְחַלְתִּי לְלַמֵּד בְּיִשְׂבָּה. וּמֵאֲזַב, סָכַם הָאֵב, "אֵין אֲנִי שׂוֹכֵחַ לְאֲדָם טוֹב זֶה אֶת הַחֲסֵד, שְׂבִזְכוֹתוֹ הַנְּעִיתִי עַד הַלֵּם. בְּכָל פַּעַם שֶׁיֵּשׁ לִי אִיזוֹ הַצְּלִחָה, אֲנִי מוֹדָה לוֹ שׁוֹב עַל הַכֶּסֶף שְׁנָתַן לִי אַז, שְׂחָבְרִי בְּזָכוֹת זֶה הַצְּלִחָתִי לְהִתְקַדֵּם. גַּם הַיּוֹם, כְּשֶׁזְּכִיתִי לְהִתְמַנּוֹת לְרֵאשׁ יְשִׁיבָה, לֹא שְׂכַחְתִּי, כְּמוֹכָן, לְהַדוֹת לוֹ עַל אוֹתָם דְּמִי נְסִיעָה, כִּי לוֹלִי הוּא לֹא הַיִּיטִי זוֹכֵר לְהִגִּיעַ לְכָאֵן".

כְּשֶׁנִּזְכְּרָתִי בְּמַעֲשֵׂה זֶה, הַבְּנִיתִי כִּי כֶּךָ הוּא הַדָּבָר גַּם בְּהִזְכָּרֶת יְצִיאַת מִצְרַיִם. הַיְהוּדִי זוֹכֵר לְהִיּוֹת בְּכָל יוֹם בְּמַצֵּב שֶׁל עֲלֵיהָ רוֹחֵנִית, וְכָל הַעֲלֵיהָ הַזֹּה נּוֹבְעַת מִיְצִיאַת מִצְרַיִם. לְפִיכֶךָ, יֵשׁ לְהַדוֹת לָהּ בְּכָל יוֹם מְחַדָּשׁ עַל הַעֲלֵיהָ הַנוֹסֶפֶת, הַנוֹבְעַת מִיְצִיאַת מִצְרַיִם, וְאֵין בְּהוֹדָאָה זֹה הַגְזָמָה כְּלָל וְכָלֵל.

ווארט של הודיה

כתב ה"מנורת המאור" (ח"ג, פרק ד, אות קכב): **"...בכל שעה יש לו לאדם להודות ולברך לא-ל יתברך בינו לבין המקום, על כל הטובות והחסדים שעושה עמו בכל עת, ושמצילו מכל מקרים ופגעים הפרושים על כל החיים ומזומנים לבוא."**

ונודה לך על פדות נפשנו

סיפור אמיתי

רחוב יחזקאל בירושלים, כמה ימים לפני חג הפסח. כמנהגם של יהודים בימים אלה, אץ רץ לו יהודי לחנות מוצרי חשמל הממוקמת בפינת הרחוב, מבקש לרכוש לו מכשיר חדש כלשהו לחג. את עינו צדה דמותו של יהודי צעיר, שמעיניו נשקפים תום, עדינות וכן יהודי, העומד בפינת הרחוב כשעגלת תינוק לידו, ונראה כממתין למשהו.

עד כאן כלום לא מוזר, אלא שאחרי שעה וחצי שב האיש לאותה חנות, ונפעם לגלות כי האיש הממתין עודו ממתין, ניצב באותה פינה בדיוק!

אין ספק, עכשיו זה כבר מוזר מאוד. מישהו שעומד בערב פסח בפינת הרחוב, בחוסר תזוזה כמעט, רק שפתיו נעות, והוא לא אז כבר שעה וחצי! סקרנותו גברה, התעלומה לא הניחה לו.

מה מביא יהודי לכלות את זמנו בעמידה סתמית בערב פסח בטבורה של עיר? מה גורם לאדם שנראה כה זך ואצילי לעמוד על רגליו שעה ארוכה בפינת רחוב? הוא פנה ליהודי בנימוס, והציע עזרה.

'עברתי כאן פעמיים בשעתיים האחרונות, וראיתיך עומד באותה תזוזה, עיניך עצומות לפעמים ואתה ממלמל משהו. אתה צריך עזרה? ממתין למישהו או למשהו?'

היהודי הממתין חיך בביישנות מה, והשיב מיד: 'האמת שאין לי מה להסתיר, הבה אספר לך את סיפור חיי...'. - וכאן פתח וסיפר סיפור חיים דרמטי ומהפכני, שפטר את השאלה והותיר את השואל הלום רעם, נדהם ממש.

הוא נולד בבית שאינו אמון על שמירת התורה והמצוות, ולא זכה להתחנך על ברכי התורה. את שנות ילדותו העביר בבית הספר השכונתי, וכשגדל והפך לנער - חיפש לעצמו עיסוקים מזדמנים. כך אירע שבערבי פסחים מצא את עצמו עובד באחת החנויות במרכז ירושלים, משרת את הלקוחות.

מדי יום ביומו בשובו הביתה, נסע באוטובוס המוביל לשכונת מגוריו - רמת אשכול שבירושלים, שמסלולו יורד במורד רחוב שטראוס, חוצה את 'כיכר השבת', וממשיך במורד רחוב יחזקאל. אלא שבאחד הימים, בהגיע האוטובוס לרחוב יחזקאל, נתקע האוטובוס בפקק ענקי, אין יוצא ואין בא ממנו...

מכוניות צופרות, אנשים נרגנים, הכל תקוע. פקק מהסוג הגרוע. הוא היה עייף מעמל יומו, קיווה כבר לשוב לביתו, אך הכל עומד, המכוניות לא זזות. להפתעתו, כשהוא פונה לנהג ומבקש להבין מה יום מיומיים, דווקא הנהג משיב לו באושר:

'הבט נא ימינה ותבין הכל... כאן בצד ימין, מתקיימת חלוקת ענק של 'קמחא דפסחא'. אלפי משפחות מכל רחבי העיר באות הנה עם עגלות ענק, לוקחות הביתה

**עכשיו זה כבר מוזר מאוד.
מישהו שעומד בערב פסח
בפינת הרחוב, בחוסר תזוזה
כמעט, רק שפתיו נעות,
והוא לא אז כבר שעה וחצי!**

את כל צרכי החג - בשר ודגים, מצות ופירות, ירקות ותפוחי אדמה, מוצרי מזון יבשים, חד פעמי, אגוזים ושקדים... הבט נא ימיני הצעיר, תראה מחזה מרגש שלא ראית מעודך!

הנער הביט ימינה, ועיניו לא שבעו מראות. עוד ועוד אנשים באים, זה בא בעגלת תינוקות וזה במריצת בניה, אחד בא עם רכב אחיו והשני נעזר בצוות ילדיו. פניהם של כולם קורנות באושר, והם ממלאים מכל הבא ליד, באופן מסודר, יפה וראוי להערצה.

אלפים מקבלים את כל צורכי החג חנים אין כסף - יש משהו יפה מזה?

הנער עמד והתבונן במחזה, ולבו כמו נמס. הוא כבר שכח לגמרי מהפקק המעצבן, המראה רומם אותו, הרטיט את לבו. 'אתה יודע מה? - הוא פונה לנהג, 'תוריד אותי פה. אני רוצה לראות את המחזה הנפלא הזה מקרוב, לא מבעד שמשות האוטובוס...'

הנהג נענה לו בשמחה, אולי גם בקנאה, גם הוא היה רוצה לעזוב עכשיו את ההגה ולראות את הפלא הנשגב הזה...

הבחור ממרה לרוץ במורד הרחוב הצדדי, תופס לו באחת החצרות מקום ישיבה על גדר גבוהה, ויושב ומביט בנעשה למטה כשעיניו קרועות מתדהמה. שעות ארוכות ישב הנער על הגדר, שכח מזמן שהוא עייף מעמל היום, פרח מזכרונו שפעם מיהר והפקק עיכב אותו... המחזה מרשים, מעורר השראה, מרגש כל לב!

גם ביום המחרת בא הנער, וגם ביום שלאחר מכן. המחזה הנפלא לא מש מלבו, הרעיד את מיתרי נשמתו בכל יום מחדש. הוא שאף לדעת מאין טוב הלב הנפלא הזה, מהיכן נובעים מבועי החסד העצומים הללו, וגילה

את אור התורה.

עד מהרה התעניין לגבי ישיבה המתאימה לו, גילה את עוצמת הקשר והאהבה עם אבא שבשמים באמצעות קיום המצוות, והתחבר בכל נימי נפשו לתורה הקדושה - בה הוא עמל ועליה הוא שוקד יום יום...

כשבגר מעט, חש כי המקום הזה, פינת רחוב יחזקאל בירושלים, הוא מקום מיוחד עבורו. זה המקום בו גילה את אבא שבשמים, זה המקום שהעניק לו את אור התורה והמצוות בחייו. הוא פנה לרבו לשאול אם מותר לו לבוא למקום ולברך 'ברוך שעשה לי נס במקום הזה', הרב חיך בהבנה, פסק כי לא ניתן לברך את הברכה, אבל בהחלט ראוי לבוא למקום ולהודות לה' בפרקי תהלים נרגשים, להביע שבח ושירה לה' שזיכה אותו לשוב בתשובה שלימה...

'ומאז', - המשיך האברך לספר כשלחיו סמוקות, 'אני בא לכאן מדי שנה באותו היום בו גיליתי את המחזה ששינה את חיי, ואומר כאן פרקי תהלים בהתרגשות אדירה שאין לתארה. אני מרגיש שהמקום הזה העניק לי את חיי, ואני בא דווקא אליו, ודווקא ביום הזה, כדי להודות ולשבח לה' הטוב על חסדו שגמל עמי!

וגם לבני, התינוק שבעגלה, קראתי בשם 'פסח', כדי להזכירני בכל עת להודות לה' על הנס הנפלא בו הוא זיכה אותי בזכות חג הפסח. כדי שאזכור בכל עת להודות ולשבח לה' הטוב על חסדו הרב אשר גמל עמי, להביע בפניו שבח ושירה על גמולו הטוב עמי!'

בליל הסדר כולנו חווים רגע הזדמנות כזה. זהו לילה של גילוי שכינה, כימי צאתנו ממצרים נראה נפלאות. לילה בו הקדוש ברוך הוא ופמלייתו באים להתחבר אלינו, לשמוע את השבח הנפלא שאנו מספרים על יציאת מצרים, לחזות בעם ישראל מתכנס למשפחותיו סביב שולחנות הסדר, ולהאיר להם אור של קירבת אלוקים שמימית הנובעת מהודאה.

הבה נאמץ את ההזדמנות, נקפוץ על המציאה. נבין באיזה לילה גדול אנו נמצאים, ונסתער על המתנה הנפלאה הזו של חיבור בעבותות אהבה עם אבינו שבשמים. כי רגע ההזדמנות הזה, הוא רגע שיכול לחולל מהפך בחיינו, להעצים את הקשר שלנו וקרבת האלוקים לבורא עולם. הבה ננצל את ההזדמנות שבליילה הזה עד תומה, ונחווה בעצמנו חוויה של קשר רוחני מתהדק ומתעצם עם אבינו האוהב!

(מתוך "פניני פרשת השבוע")

דפוס דרוקער

צביר זאנו
בטל קיבנו

לוח שנה
כ"ג ניסן

לך זה לא יקרה

ב לרסאמט

מזמינים בבוקר
ומקבלים עד הערב

דפוס דיגיטלי מקצועי | כל שירותי הדפוס והצילום

רחוב אהלי יוסף 5 (פינת רח' בר אילן) ירושלים טל': 02-5337722 | פקס: 02-5383018

דוא"ל: g5337722@gmail.com | שעות פתיחה: א'-ה': 10:00-19:00 יום ו': 10:00-12:00